

**Національна академія наук України
Інститут історії України**

**УКРАЇНА:
ХРОНІКА XX СТОЛІТТЯ
Довідкове видання**

Роки 1976-1985

Київ - 2006

Редакційна рада

Голова ради – *В.М.Литвин*

Члени ради: *Л.В.Губерський, І.М.Дзюба, Я.Д.Ісаєвич, С.В.Кульчицький, І.Ф.Курас, О.С.Онищенко, М.В.Попович, В.А.Смолій, Ю.С.Шемшученко*

Редакційна колегія

Голова колегії – *В.А.Смолій*

Члени колегії: *В.Ф.Верстюк, С.В.Віднянський, В.О.Горбик, В.М.Даниленко, М.Ф.Дмитрієнко, О.О.Ковальчук (відповідальний секретар) Г.В.Касьянов, С.В.Кульчицький (заступник голови колегії, керівник авторського колективу), О.Є.Лисенко, Ю.А.Пінчук, О.П.Реєнт, П.Т.Тронько*

Авторський колектив

О.В.Андрощук, О.Г.Бажан, Г.Б.Басара, Н.П.Барановська, О.Д.Бойко, Н.Ф.Васильєва, В.Ф.Верстюк, Д.С.Вирський, Л.В.Гриневич, В.А.Гриневич, А.П.Гриценко, І.І.Дерейко, О.М.Донік, М.Г.Дубик, Т.В.Заболотна, О.О.Ковальчук, Л.В.Ковпак, В.О.Крупина, В.В.Левикін, О.Є.Лисенко, М.К.Лобода, О.А.Лошицький, Р.В.Маньковська, О.В.Михайлова, О.М.Мовчан, В.Б.Молчанов, Т.Г.Осташко, С.С.Падалка, Т.В.Пастушенко, О.П.Рабенчук, М.К.Смольницька, Г.В.Степаненко, І.В.Хміль, О.Й.Щусь, О.В.Юркова, Б.М.Янишин

Від 2004 р. Інститут історії України НАН України розгорнув великий дослідницький проект "Україна: хроніка ХХ століття". Підготовлені до друку рукописи виходять в світ окремими частинами, по роках або групах років. У цих книгах день за днем відтворюються події суспільно-політичного, економічного, культурного, релігійного і повсякденного життя українського суспільства.

ISBN 966-02-3607-7 (серія)
ISBN 966-02-3959-9

© Інститут історії України
НАН України, 2005

ПЕРЕДМОВА

Від 2004 р. Інститут історії України НАН України розгорнув великий дослідницький проект, який реалізується у формі багатотомного видання "Україна: хроніка ХХ століття".

Хронологічні довідники завжди користуються попитом як серед науковців, так і серед студентів. Вони є своєрідним кістяком історичного процесу. Тому вони відіграють велику роль і в аналітичній роботі науковця, і в засвоєнні студентом головних закономірностей історії як науки. Найбільш популярним довідником, присвяченим вітчизняній історії, є книга В.Ф.Верстюка, О.М.Дзюби і В.Ф.Репринцева, яка витримала у "Науковій думці" три видання.

Хроніка ХХ ст. якісно відрізняється від будь-яких інших видань довідкового типу. Цю нову якість їй забезпечують неспівставно ширші кількісні показники. Ми хочемо показати кожний день століття, відобразити всі скільки-небудь важливі події політичного, громадського, економічного, культурного, релігійного і повсякденного життя, а також події в сфері міжнародних відносин, фізкультури і спорту.

Чому у здійсненні цього грандіозного проекту ми зупинилися саме на ХХ ст.? Тому, мабуть, що в понад тисячолітній історії українського народу це століття займає винятково важливе місце.

На початку ХХ ст. Україна як геополітичної реальності просто не існувало. Українці жили на землі своїх предків, але не мали національної державності. Під час Першої світової війни в армії Російської імперії і Австро-Угорщини були мобілізовані мільйони українців, змушені воювати між собою за незрозумілі і чужі їм цілі. Наприкінці ХХ ст. вже існувала незалежна і соборна Україна. Вона мала договори з усіма сусідніми країнами, які проголошували недоторканність її кордонів. Влада в Україні належала народу, який на вільних виборах визначав персональний склад народних депутатів і обирав президента.

Між початком і кінцем цього століття пролягли важкі, трагічні роки. Обидві світові війни відбувалися рік за роком на українській землі. Воєнні дії викликали господарську розруху і супроводжувалися голодом

1921-1923 рр. і 1946-1947 рр. Між ними – голодомор 1932-1933 рр., викликаний терором голодом, влаштованим Й.Сталіним. Вождь прагнув "навчити уму-розуму" непокірливих українських селян, щоб змусити їх працювати у громадському господарстві колгоспів.

Після здобуття національної державності український народ несе відповідальність за своє майбутнє тільки перед самим собою. Попереду багато проблем, але серед них нема нерозв'язних.

Рік на рік не припадає, кожний з них мав різне змістове наповнення. Одні роки були наповнені подіями епохального значення, інші минали безслідно. Тому деяким рокам у "Хроніці ХХ століття" присвячуються окремі книги, а деякі роки об'єднуються у певні історичні періоди.

Друкуючи "Хроніку ХХ століття" на інститутській поліграфічній базі, ми не припиняємо роботи над нею. Наша кінцева мета - опублікувати це довідкове видання більшим накладом у професійному видавництві, щоб воно стало доступним для широкого кола читачів. Можливо, ми організуємо друкування його за передплатою. Одночасно ми підготуємо спеціальну програму, щоб "Хронікою" можна було б користуватися в Інтернеті. Колектив Інституту історії України розуміє, що цей проект має величезне значення для дальшого розвитку історичної науки. Тому він ставиться до реалізації проекту з належним почуттям відповідальності.

В.Смолій

ВІД УПОРЯДНИКІВ

Фактографічний матеріал, вміщений у хронологічному довіднику, відтворює яскраві сторінки політичного, соціально-економічного та культурного життя в УРСР та українців за кордоном упродовж 1976 – 1985 років.

Кожному факту присвоєно номер тематичного розділу.

1. Політичне життя.	6. Повсякденне життя.
2. Громадське життя.	7. Персоналії.
3. Економічне життя.	8. Міжнародні відносини.
4. Культурне життя.	9. Фізкультура і спорт.
5. Релігійне життя.	10. Катаклізми, трагедії, аварії.

1. До розділу **“Політичне життя”** включено факти, які відбивають революційні і військові дії, видатні події національного життя, процес державотворення, становлення й розвиток багатопартійності, виборчі кампанії, репресії, політичні страйки.

2. Факти **“Громадського життя”** відображають організацію громадських рухів та об’єднань, їх найбільш знаменні ініціативи.

3. У розділі **“Економічне життя”** підібрано факти, що відбивають проведення економічних реформ, запровадження нових форм господарювання, становище вітчизняної економіки у конкретних подіях – пуску, реконструкції або консервації чи закриття промислових об’єктів, налагодження випуску нових видів промислової продукції, зміни, які відбулися у сфері організації виробництва та регламентації трудових відносин.

4. Події **“Культурного життя”** відображають діяльність держави в сфері культури, організацію освітніх і культурних закладів, творчих спілок, їх з’їзди, найважливіші наукові відкриття, а також оприлюднення видатних творів літератури й художнього мистецтва, побудову архітектурних шедеврів.

5. Розділ **“Релігійне життя”** відображає характер стосунків держави з церквою, організацію або припинення діяльності релігійних конфесій,

знаменні події у їхньому внутрішньо- й міжконфесійному житті, зміну церковних ієрархів.

6. Факти **“Повсякденного життя”** характеризують зміни у сфері побутового обслуговування, організації дозвілля, задоволення житлових потреб населення, соціального забезпечення, охорони здоров’я, регламентації шлюбних та позашлюбних стосунків.

7. Розділ **“Персоналії”** стосується дат народження або смерті видатних державних, громадських, військових діячів, представників освіти, науки й культури, відомих церковнослужителів. Діяльність згаданих персоналій відбивається у інших тематичних рубриках.

8. **“Міжнародні відносини”** констатують міжнародні угоди, укладені за участю України, найважливіші двосторонні міжурядові угоди та візити державних діячів, обмін неурядовими делегаціями.

9. У розділі **“Фізкультура й спорт”** віддзеркалено діяльність державних органів по керівництву фізкультурою й спортом, факти організації спортивних товариств, проведення спартакіад та загальнореспубліканських змагань з окремих видів спорту, світові рекорди українських спортсменів, а також факти побудови найбільших спортивних споруд, організації учбових спортивних закладів.

10. До розділу **“Катаклізми, трагедії та аварії”** відібрано факти, які констатують природні й техногенні катастрофи та аварії, державні заходи з їх ліквідації, акти геноциду, терористичні акти, факти депортації народів та ін.

РУСЛАНА МАНЬКОВСЬКА

ХРОНІКА 1976

5 січня (вівторок).

8. В Україні перебувала делегація товариства “ФРН – СРСР” в Саарі, яка прибула на запрошення Українського товариства дружби і культурного зв’язку з зарубіжними країнами. Гості відвідали Київ, Запоріжжя, Кривий Ріг. В Києві вони відвідали Дарницьке трамвайне депо, Центральний інститут удосконалення вчителів Міністерства освіти УРСР, педагогічний інститут іноземних мов, брали участь у відкритті фото-виставки і виставки графіки художників землі Саар. *Радянська Україна. – 1976. – 8 січня.*

7 січня (четвер).

4. В музеї російського мистецтва у Києві відкрито виставку народного художника СРСР, дійсного члена Академії мистецтв СРСР, лауреата Державної премії СРСР Є.Кибрика, присвячену 70-річчю з дня його народження і 50-річчю творчої діяльності. До свого творчого звіту живописець і графік включив 700 творів, серед яких портрети М.Гоголя, М.Островського, О.Пушкіна, Р.Роллана, пейзажі. *Радянська Україна. – 1976. – 8 січня.*

9. Федерація баскетболістів СРСР визначила 25 кращих баскетболістів 1975 р. Серед них гравці київського “Будівельника” – центровий В.Ткаченко і нападаючий О.Сальников. *Радянська Україна. – 1976. – 7 січня.*

9. Відбулося нагородження срібними медалями гравців донецького “Шахтаря”. Футболісти донецького “Шахтаря” вперше в 1975 р. стали віце-чемпіонами СРСР, команда одержала приз “Кубок прогресу”, а тренери В.Сальников та В.Онисько – звання “Заслужений тренер УРСР”. *Радянська Україна. – 1976. – 7 січня.*

8 січня (п’ятниця).

3. З конвеєра Запорізького автозаводу “Комунар” зійшов мільйонний

“Запорожець”. 1 жовтня 1960 р. – день народження вітчизняної мікролітражки. 8 грудня 1975 р. на Міжнародній виставці в Парижі за висновком європейської економічної комісії він удостоєний почесного знака “Е”. *Радянська Україна. – 1976. – 9 січня; Запорізька правда. – 1976. – 9 січня.*

9 січня (субота).

3. Дніпропетровська область. На Нікопольському заводі будівельних машин ім В.Леніна створено унікальний баштовий кран для спорудження 30-35-поверхових будинків. Максимальна висота його – 110 м. *Зоря. – 1976. – 9 січня.*

10 січня (неділя).

4. В Києві розпочав роботу Республіканський клуб книголюбів при Добровільному товаристві любителів книги УРСР. У планах клубу – читальські конференції, цикли лекцій по інтересам, тематичні літературні вечори, зустрічі з діячами мистецтв. *Радянська Україна. – 1976. – 11 січня; Молодь України. – 1976. – 11 січня.*

4. Вийшов у світ перший номер журналу ЦК Компартії України “Під прапором ленінізму”. *Радянська Україна. – 1976. – 11 січня.*

15 січня (п'ятниця).

3. Харків. Науковці Харківського інституту механізації і електрофікації сільського господарства вперше в СРСР впровадили на машинобудівних заводах Харкова комплекс установок з інструментами із штучних алмазів, що значно підвищило якість і вдвоє прискорило ремонт тракторів та комбайнів. *Радянська Україна. – 1976. – 16 січня.*

6. Вийшов указ президії Верховної Ради СРСР про встановлення щорічного свята – “Дня працівника автомобільного транспорту”, який святкуватиметься щорічно в останню неділю жовтня. *Радянська Україна. – 1976. – 16 січня.*

19 січня (вівторок).

3. Дніпропетровська область. Перший в СРСР цех по випуску

гептахлору, що увійшов до складу Дніпродзержинського виробничого об'єднання "Азот", став до ладу. Гептахлор – ефективний хімікат, який використовується для передпосівної обробки насіння цілого ряду сільськогосподарських культур. *Радянська Україна. – 1976. – 20 січня.*

30 січня (субота).

3. Донецька область. Видала перший кокс найпотужніша в Україні сьома коксова батарея Авдіївського коксохімічного заводу. Унікальна піч продуктивністю 1 млн. т. коксу на рік споруджена в рекордно короткий строк: замість розрахункових 24 за 18 місяців. Устаткування поставили підприємства Хабаровська, Уралу, Грузії, Підмосков'я, України. *Радянська Донеччина. – 1976. – 31 січня.*

Січень.

3. У вугільному розрізі казахстанського міста Екібастуз став до дії унікальний роторний екскаватор, виготовлений колективом Новокраматорського машинобудівного заводу імені Леніна, вперше призначений для видобування вугілля відкритим способом. Його вага 6 тисяч тонн, за годину він видобуває 5 тисяч тонн вугілля, стільки за добу дає велика шахта. *Радянська Україна – 1976. – 16 січня.*

Січень.

4. Указом президії Верховної Ради СРСР за заслуги в розвитку циркового мистецтва і в зв'язку з 100-річчям Київський державний цирк нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора. *Радянська Україна. – 1976. – 20 січня.*

3 лютого (середа).

3. Дніпропетровська область. На Дніпродзержинському металургійному заводі ім. Ф.Дзержинського відбулося велике свято з нагоди випуску 100-мільйонної тонни сталі за післявоєнний період. *Зоря. – 1976. – 4 лютого.*

4 лютого (четвер).

9. Стартували XII Зимові Олімпійські ігри. 30 січня 1976 р. вогонь

Білої Олімпіади запалила в Олімпії грецька актриса Марія Москоліну. Олімпійське полум'я було доставлено до Інсбруку (Австрія). Радянські спортсмени вперше взяли участь в зимових іграх в 1956 р., що проходили в м. Кортіна д'Ампеццо (Італія). *Радянська Україна. – 1976. – 4 лютого.*

10 лютого (середа).

1. В Києві пройшов XXV з'їзд Компартії України. Із звітною доповіддю виступив перший секретар ЦК Компартії України В.Щербицький. Про роботу ревізійної комісії Компартії України доповів Є.Литвинов. Голова Ради міністрів УРСР О.Ляшко виступив щодо проекту “Основних напрямів розвитку народного господарства СРСР на 1976-1980 рр.”. Відбулися вибори до ЦК Компартії України та ревізійної комісії. Першим секретарем ЦК Компартії України обрано В.Щербицького. *Радянська Україна. – 1976. – 14 лютого.*

24 лютого (середа).

1. В Москві, у Кремлівському палаці з'їздів пройшов XXV з'їзд КПРС. Із звітною доповіддю виступив генеральний секретар ЦК КПРС Л.Брежнєв. *Радянська Україна. – 1976. – 6 березня.*

27 лютого (субота).

3. Донецька область. Колектив сталеварів мартенівської печі № 1 Макіївського металургійного заводу ім. С.Кірова дав країні перші в десятій п'ятиріччі 100 тис. тонн сталі. На рахунку майстрів-сталеварів цієї 200-тонної печі – 11 світових рекордів. *Робітничка газета. – 1976. – 28 лютого.*

8. У Кіото відбувся день Києва, приурочений 5-й річниці встановлення відносин міст-побратимів між столицею УРСР і цим японським містом. *Радянська Україна. – 1976. – 28 лютого.*

6 березня (субота).

8. Чорноморське пароплавання і пароплавання “Болгарський морфлот” підписали угоду про комплексне соціалістичне змагання, що

передбачає прискорення рейсів радянських і болгарських суден на шляху СРСР – НРБ, покращення обслуговування флоту в портах тощо. *Известия*. – 1976. – 6 березня; Грановский Б.В. *Советский Союз и зарубежные страны. Торговля. Экономика. Наука. Техника. Культура. Летопись сотрудничества. (май 1975-май 1985 гг.)*. – К., 1998. – Т.5. – С. 1548.

23 березня (вівторок).

8. У Вашингтоні (США) відкрився фестиваль радянських фільмів 1920-30-х рр., в програмі якого демонструвалось 29 німих фільмів, створені відомими майстрами кіно С.Ейзенштейном, В.Пудовкіним, О.Довженком та ін. *Советская культура*. – 1976. – 23 березня; Грановский Б.В. *Советский Союз и зарубежные страны...* – К., 1998. – Т.5. – С. 1551.

24 березня (середа).

4. Найбільший в Європі ізохронний циклотрон “У-240” став до ладу в Інституті ядерних досліджень АН УРСР. Новий циклотрон дає змогу широко вивчати властивості різних матеріалів під впливом потужного радіоактивного випромінювання. *Робітнича газета*. – 1976. – 24 березня.

30 березня (вівторок).

4. Харків. В Українському науково-дослідному інституті лісового господарства і агролісомеліорації ім. Висоцького створено перший в СРСР комбайн для прополювання молодих хвойних насаджень. *Сільські вісті*. – 1976. – 30 березня.

7. Виповнилося 75 років від дня народження відомого державного діяча Героя Радянського Союзу О.Федорова. В роки Великої Вітчизняної війни, в 1941-1943 рр. він очолив Волинський підпільний обком, був командиром з'єднання партизанських загонів Чернігівської області, автор книги “Підпільний обком діє”. *Радянська Україна*. – 1976. – 30 березня.

6 квітня (середа).

4. В Києві в Республіканському будинку кіно проходив III з'їзд кінематографістів Української РСР. З'їзд відкрив перший секретар правління Спілки кінематографістів України народний артист СРСР, лауреат Державної премії Української РСР ім. Т.Шевченка Т.Левчук. На форумі були підбиті підсумки роботи за останні роки, намічені плани на майбутнє. За період, що минув від Другого з'їзду вийшло 117 художніх фільмів, 119 серій телефільмів, близько 40 повнометражних документальних і науково-популярних стрічок, майже півтори тисячі короткометражних фільмів усіх видів. Автори картин "Родина Коцюбинських", "До останньої хвилини", "Радянська Україна" відзначені Державною премією УРСР ім. Т.Шевченка. Премія Ленінського комсомолу вручена постановникам і виконавцям головних ролей фільму "Як гартувалася сталь". На міжнародних та всесоюзних кінофестивалях відзначені стрічки: "Поштовий роман", "Захар Беркут", "За свою долю", "В бій йдуть тільки "старики", "Роменська мадонна", "Завтрашня земля". *Радянська Україна. – 1976. – 7 квітня.*

7 квітня (середа).

9. Чемпіонка СРСР з художньої гімнастики Ірина Дерюгіна з Києва блискуче виступила у Відні на першому в історії художньої гімнастики європейському турнірі, завоювала три золоті медалі, випередивши провідних гімнасток з ЧССР, Болгарії, Австрії, Польщі, НДР. Найвищою нагородою за виступ в групових вправах нагороджена Жанна Васюра із Києва. *Радянська Україна. – 1976. – 10 квітня.*

14 квітня (середа).

4. У Києві відкрився VII з'їзд письменників України. 16 квітня відбувся пленум правління Спілки письменників України, на якому було розглянуто організаційні питання. Першим секретарем правління Спілки письменників України обрано В.Козаченка, секретарями правління – П.Загребельного, Ю.Збанацького, О.Леваду, Б.Олійника. *Радянська Україна. – 1976. – 17 квітня; Літературна Україна. – 1976. – 9 квітня.*

7 травня (п'ятниця).

7. Указом президії Верховної Ради СРСР присвоєно військове звання Маршала Радянського Союзу голові Ради Оборони СРСР Л.Брежнєву. *Радянська Україна. – 1976. – 9 травня.*

8 травня (субота).

8. В Женеві закінчила роботу 10 сесія комітету Міжнародної організації праці (МОП) з питань умов праці у вугільній промисловості. В сесії взяли участь делегації більш як 20 країн. *Радянська Україна. – 1976. – 9 травня.*

10 травня (понеділок).

9. В Києві завершився чемпіонат Європи по дзю-до. Вперше за 15-річну історію виступів радянських дзюдоїстів на чемпіонатах Європи здобуто чотири золоті, дві срібні і дві бронзові медалі. Переможцем серед атлетів півсередньої ваги став киянин Валерій Двойников. На заключній прес-конференції Президент Міжнародної федерації дзю-до Г.Палмер (Англія) на запитання, хто кращий у радянській команді – виділив чемпіона Європи киянина Новикова. Обидва – учні заслуженого тренера СРСР Я.Волощука. *Радянська Україна. – 1976. – 11 травня.*

15 травня (субота).

7. В селищі Білики Кобеляцького району Полтавської області відбулися урочисті торжества, присвячені 80-річчю з дня народження Мате Залки – воїна і письменника – інтернаціоналіста та відкриттю його бюста. У 1920 р. Мате Залка був тяжко поранений і тривалий час жив тут з сім'єю, писав свої твори. *Зоря Полтавщини. – 1976. – 18 травня.*

10. Опубліковано повідомлення ТАРС: щороку більш як 250 тис. осіб гинуть і близько 10 млн. дістають поранень в результаті дорожньо-транспортних пригод у різних країнах світу. *Радянська Україна. – 1976. – 15 травня.*

21 травня (п'ятниця).

6. В Дніпропетровську пройшли урочисті збори, присвячені 200-річчю

міста, на яких виступив перший секретар ЦК Компартії України В.Щербицький. Указом президії Верховної Ради СРСР від 20 травня 1976 р. місто Дніпропетровськ нагороджене орденом Леніна. *Радянська Україна. – 1976. – 22 травня.*

24 травня (понеділок).

6. Указом президії Верховної Ради СРСР встановлено щорічне свято “День меліоратора”, що святкується в першу неділю червня. *Радянська Україна. – 1976. – 25 травня.*

28 травня (п'ятниця).

1. Відбувся пленум ЦК Компартії України. З доповіддю “Про організаційно-політичні заходи ЦК Компартії України по здійсненню рішень XXV з'їзду КПРС і XXV з'їзду Компартії України” виступив член політбюро ЦК КПСС, перший секретар ЦК Компартії України В.Щербицький. *Радянська Україна. – 1976. – 29 травня.*

2 червня (середа).

8. Урочисто закінчились дні літератури і мистецтва УРСР у Білорусії. Протягом десяти днів у 117 районах республіки пройшло близько 300 святкових концертів, вечорів, зустрічей з українськими письменниками, композиторами, кінематографістами, артистами. *Радянська Україна. – 1976. – 4 червня.*

4 червня (п'ятниця).

4. В Києві проходив III Всесоюзний з'їзд геронтологів і геріатрів. Фахівці стверджують, що в недалекому майбутньому життя людини триватиме на 20-30 років довше. Відбулися вибори правління Всесоюзного науково-методичного товариства геронтологів і геріатрів. Головою обрано академіка АМН СРСР Д.Чеботарьова. *Радянська Україна. – 1976. – 5 червня.*

5 червня (субота).

3. Шахтарі Донбасу підняли 6 мільярдів тонн вугілля починаючи з

1917 р. *Радянська Україна. – 1976. – 6 червня.*

10 червня (четвер).

8. В Токіо завершився четвертий міжнародний токійський конкурс на краще виконання арій з опери Дж.Пучіні “Чіо-Чіо-Сан”. Найвищу нагороду конкурсу отримала Гізела Ципола – солістка Київського академічного театру опери та балету. Їй вручено приз імені відомої японської співачки Тамакі Міури, дипломи і кубки прем’єр-міністра Японії, найбільшої японської теле- і радіо корпорації (Ен-Ейч-Кей). *Радянська Україна. – 1976. – 11 червня; Культура і життя. – 1976. – 17 червня.*

20 червня (неділя).

3. На Мелітопольському заводі тракторних гідроагрегатів вперше в країні виготовлено насос–дозатор, що застосовуватиметься в об’ємних гідропроводах рульового управління колісних тракторів і самохідних сільгоспмашин. *Запорізька правда. – 1976. – 20 червня.*

24 червня (четвер).

1. Постановою Верховної Ради УРСР затверджено головою президії Верховної Ради УРСР О.Ватченка, який змінив на цій посаді І.Грушецького. *Радянська Україна. – 1976. – 24 червня.*

26 червня (субота).

7. Помер видатний митець, Герой Соціалістичної праці, депутат Верховної Ради УРСР, народний художник Радянського Союзу, дійсний член Академії мистецтв СРСР, лауреат Державної премії УРСР ім. Т.Шевченка, Державної премії УРСР в галузі науки і техніки, професор В.Касіян. Похований на Байковому кладовищі. *Радянська Україна. – 1976. – 27 червня.*

29 червня (вівторок).

8. Опубліковано Договір між СРСР і США про підземні ядерні випробування в мирних цілях. *Правда. – 1976. – 29 травня.*

29 червня (вівторок).

8. В Берліні пройшла конференція комуністичних і робітничих партій Європи, на якій були присутні представники 29 комуністичних і робітничих партій Європи. Делегацію КПРС очолював генеральний секретар ЦК КПРС Л.Брежнєв. *Радянська Україна. – 1976. – 2 липня.*

2 липня (п'ятниця).

4. У Києві на Сирецькому масиві відбулося відкриття монумента в пам'ять про радянських громадян і військовополонених радянської армії, що загинули від рук німецьких окупантів у 1941-1943 рр. Автори пам'ятника – скульптори народний художник СРСР академік М.Лисенко, В.Сухенко, О.Вітрик за участю Б.Лисенка, архітектори А.Ігнащенко, М.Іванченко, В.Іванченков. *Культура і життя. – 1976. – 4 липня.*

6 липня (вівторок).

4. В Радянському Союзі здійснено запуск космічного корабля “Союз-21”. У складі екіпажу – командир корабля Герой Радянського Союзу, льотчик-космонавт СРСР полковник Б.Волинов і бортінженер підполковник – інженер В.Жолобов. В програмі польоту – здійснення спільних експериментів з орбітальною науковою станцією “Салют-5”, виведеною на навколосеземну орбіту 22 червня 1976 р. В.Жолобов народився у 1937 р. в с.Збур'ївка Голопристанського р-ну Херсонської області. *Радянська Україна. – 1976. – 7 липня; Правда. – 1976. – 7 липня.*

7 липня (середа).

8. В Берліні відкрилась XXX сесія Ради Економічної Взаємодопомоги. Радянську делегацію очолював голова Ради міністрів СРСР О.Косигін. Учасники сесії підвели підсумки по втіленню Комплексної програми соціалістичної економічної інтеграції, відзначили, що обсяг промислового виробництва в країнах-членах РЕВ за останні 5 р. зріс на 47%, намічені заходи по зміцненню і розвитку взаємозв'язків братніх держав. *Радянська Україна. – 1976. – 8 липня.*

9 липня (п'ятниця).

4. Новостворений у Києві Державний музей народної архітектури і побуту УРСР відвідали керівники Комуністичної партії і уряду республіки В.Щербицький, М.Борисенко, О.Ватченко, Г.Ващенко, П.Тронько та ін. Вперше в Україні на 100 га під Києвом представлені всі її історико-етнографічні зони. В музеї зібрано 150 архітектурних об'єктів, відтворено народні промисли. 17 липня відбулося урочисте відкриття музею. *Радянська Україна.* – 1976. – 10 липня, 18 липня.

10 липня (субота).

3. Львівський скляний ізоляторний завод єдиний в Європі. Понад третини продукції заводу експортується у Чехословаччину, Югославію, Фінляндію, Данію, Швецію та інші країни. *Вільна Україна.* – 1976. – 10 липня.

12 липня (понеділок).

3. Достроково виведено на проектну потужність унікальне устаткування єдиного в країні цеху антикорозійних паперів на Корюківській фабриці технічних паперів. Це дало змогу збільшити продуктивність праці в 10 разів і значно знизити собівартість продукції. *Робітнича газета.* – 1976. – 13 липня.

15 липня (четвер).

8. Керівники КПРС підписали нову Стокгольмську відозву, яка містить заклик до всіх урядів і парламентів, політичних партій і громадських організацій об'єднати зусилля в боротьбі за припинення гонки озброєнь, за роззброєння. Відозва була прийнята президією Всесвітньої Ради Миру 2 червня 1975 р. у зв'язку з 25-ю річницею Стокгольмської відозви про заборону атомної зброї, проти гонки озброєнь, за скорочення запасів зброї. *Радянська Україна.* – 1976. – 16 липня.

17 липня (субота).

9. В Монреалі урочисто відкрились XXI Олімпійські ігри. Напередодні

– Міжнародний олімпійський комітет затвердив емблему літніх ігор 1980 р. Її автор В.Арсентьев з латвійського міста Реземне. *Радянська Україна. – 1976. – 18 липня.*

24 липня (субота).

4. Постановою Державного комітету Ради Міністрів Союзу РСР по науці і техніці в Житомирі створено науково-дослідний та проектно-технологічний інститут хмелярства. *Радянська Україна. – 1976. – 25 липня.*

8. З Києва в Братиславу на запрошення її Національного комітету виїхала група спеціалістів для консультацій з питань проектування та будівництва швидкісного трамвая, що планується побудувати в столиці Словаччини. *Вечірній Київ. – 1976. – 26 липня.*

25 липня (неділя).

9. В Києві на аеродромі ДТСААФ “Чайка” відкрився VIII чемпіонат світу з вищого пілотажу на спортивних літаках. В ньому взяли участь 15 національних команд з країн Європи, Америки, Азії. На урочистостях виступили голова оргкомітету, заступник голови Ради міністрів УРСР В.Семичасний, президент ФАІ – Б.Дюпер’є, голова ЦК ДТСААФ СРСР тричі Герой Радянського Союзу маршал авіації О.Покришкін та ін. *Радянська Україна. – 1976. – 27 липня.*

27 липня (вівторок).

7. Минає 100 років з дня народження видатного вченого, академіка АН УРСР (1934 р.) В. Воробйова. В травні 1924 р. керував роботами по бальзамуванню тіла В.Леніна. Автор близько 100 наукових праць, організатор єдиного в світі музею становлення людини (1932 р.). Помер 31 жовтня 1937 р. В 1939 р. встановлена премія ім. В.Воробйова за кращу працю з анатомії. *Радянська Україна. – 1976. – 22 червня.*

28 липня (середа).

3. Перша в Україні автоматична лінія по виготовленню фарфорових

чашок стала до ладу на Коростенському заводі ім. Ф.Дзержинського. Лінія замінює працю сотень людей, більш ніж у 3 рази прискорює процес виготовлення фарфорових виробів. *Робітнича газета.* – 1976. – 28 липня.

3. Відкрито Київське відділення банку для зовнішньої торгівлі СРСР, що розташувалося по вул. Хрещатик. Такі відділення відкрито в м.Одесі, Ізмаїлі, Рені. Україна експортувала свою продукцію близько 100 країн, також брала участь в будівництві 470 промислових об'єктів за рубежом. Установа проводила фінансові розрахунки українських підприємств – експортерів, обслуговувала автотранспортні підприємства, які здійснювали міжнародні перевезення, виконувала доручення іноземних банків. *Радянська Україна.* – 1976. – 29 липня.

29 липня (четвер).

4. За статистичними відомостями в Україні у першому півріччі 1976 р. було показано 63 117 спектаклів і концертів, обслужено 21 329,7 тис. осіб. Для трудівників села було дано 17834 спектаклі і концерти, які відвідало 4 333,7 тис. осіб. *Культура і життя.* – 1976. – 29 липня.

30 липня (п'ятниця).

8. Всесвітня Рада Миру звернулася до міжнародної громадськості із закликом провести з 6 по 12 серпня 1976 р. тиждень дій проти зброї масового знищення. Акція була приурочена до 31-ї річниці атомного бомбардування американською авіацією японських міст Хіросіма і Нагасакі. *Радянська Україна.* – 1976. – 31 липня.

1 серпня (неділя).

9. В Монреалі завершилися XXI Олімпійські ігри. На рахунку радянської збірної 47 золотих, 43 срібні, 35 бронзових медалей. Серед олімпійських чемпіонів Монреалю українці: легкоатлет В.Борзов, борець П.Пінігін, дзюдоїст С.Новиков, каноїст С.Петренко, метальник Ю.Сєдих, команда гандболісток, основу якої складають спартаківки Києва (в Монреалі вперше жіночий гандбол включено до змагань) та

ін. *Радянська Україна. – 1976. – 3 серпня.*

5 серпня (четвер).

9. В Києві завершився VIII чемпіонат світу з вищого пілотажу. 68 учасників змагань представляли національні команди Австрії, Великобританії, УНР, Венесуели, НДР, Канади, Нової Зеландії, Польщі, Румунії, США, СРСР, Франції, ФРН, ЧССР, Швейцарії. За командну перемогу перехідний приз – Кубок П.Нестерова, запроваджений Міжнародною авіаційною федерацією в 1961 р., вручено збірній команді Радянського Союзу. *Радянська Україна. – 1976. – 5 серпня.*

7 серпня (субота).

3. В Рівно відбувся мітинг з нагоди укладання першого кубометра бетону у фундамент реакторного відділення Рівненської АЕС. *Червоний прапор. – 1976. – 10 серпня.*

10 серпня (вівторок).

8. В Національному музеї Варшави відкрилась виставка “Скіфське золото”, в експозиції якої було представлено 160 експонатів із колекцій музеїв Ленінграда, Києва, Ростова. *Советская культура. – 1976. – 10 серпня; Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны... Т.5. – К., 1998. – С. 1577.*

22 серпня (неділя).

4. Поворотний апарат автоматичної станції “Луна-24” здійснив посадку в розрахунковому районі території Радянського Союзу. На землю доставлено зразки місячного ґрунту, взяті з глибини 2 метрів. Станція стартувала 9 серпня 1976 р., 18 серпня о 9 год. 36 хв. автоматична станція здійснила м’яку посадку на поверхню Місяця в пд-сх. р-ні Моря Криз. Експеримент дав можливість дослідити структуру ґрунту, який не змінився протягом 4,5-5 мільярдів років. *Правда. – 1976. – 24 серпня; Радянська Україна. – 1976. – 24 серпня.*

24 серпня (вівторок).

4. О 21 год. 33 хв. після виконання 48-добової програми досліджень на борту пілотованої наукової станції “Салют-5” космонавти Б.Волинов і В.Жолобов повернулися на Землю. За час польоту отримано наукову інформацію про фізичні характеристики атмосфери Землі і Сонця, проводилася комплексна зйомка території Радянського Союзу, досліджено перебіг різних фізичних процесів і проведення технологічних операцій в умовах невагомості, опрацьовані нові системи і прилади космічних кораблів і орбітальних станцій. *Радянська Україна. – 1976. – 26 серпня.*

26 серпня (четвер).

7. На 77-у році життя помер письменник, громадський діяч, Герой Соціалістичної праці, президент Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном Ю.Смолич (нар. 7.06.1900 р. в м.Умані). Автор творів “Сорок вісім годин”, “Вісімнадцятилітні”, “Вони не пройшли”, “Світанок над морем”, “Мир хатам, війна палацам”, “Реве та стогне Дніпр широкий” та ін. Похований на Байковому кладовищі. *Радянська Україна. – 1976. – 27 серпня.*

28 серпня (субота).

8. У Донецьку закінчила свою роботу нарада спеціалістів країн-учасниць РЕВ. Досвідом стандартизації електродвигунів, трансформаторів та іншого електротехнічного устаткування обмінялися делегації Болгарії, Угорщини, НДР, Польщі, СРСР і Чехословаччини. *Радянська Донеччина. – 1976. – 25 серпня.*

1 вересня (середа).

8. На міжнародному фестивалі в Лейпцигу Гран-прі одержав фільм “Ферми майбутнього”. Золота нагорода присуджена картині “Колос і щит”. Бронзова медаль дісталась стрічці “Великий хліб”. Ці праці студії “Київнаукфільм”, присвячені землеробам, демонструвались в НДР по програмі фестивалю сільськогосподарських фільмів країн-

учасниць РЕВ. *Правда*. – 1976. – 1 вересня.

5 вересня (неділя).

8. На Полтавщині побувало близько 200 французьких фермерів. Вони відвідали, зокрема, колгоспи ім. В.Леніна Чутівського району, “Зоря” Лубенського району, радгосп ім. 9 січня Хорольського району. Фермери цікавились організацією роботи свиновідгодівельних пунктів, комбикормових заводів, побували також на полях, у школах, будинках культури, зустрічались з колгоспниками. *Зоря Полтавщини*. – 1976. – 5 вересня.

9 вересня (четвер).

3. На будівництві Південно-Української атомної електростанції відбувся урочистий мітинг, присвячений укладанню першого кубометра бетону під реактор реакторного відділення. *Південна правда*. – 1976. – 10, 11 вересня.

4. Виповнилось 50 років від дня заснування громадської організації Українського товариства дружби і культурного зв’язку з зарубіжними країнами. *Радянська Україна*. – 1976. – 10 вересня.

10 вересня (п’ятниця).

3. Опубліковано постанову Центрального комітету КПРС і Ради міністрів СРСР “Про заходи по дальшому підвищенню ефективності сільськогосподарської науки і зміцненню її зв’язків з виробництвом”. *Радянська Україна*. – 1976. – 10 вересня.

11 вересня (субота).

6. Завершено переведення зайнятих на підземних роботах робітників 45 вугільних шахт України на 30-годинний робочий тиждень. У гірничих майстрів цих підприємств його тривалість становить 35 годин замість колишніх 41. Витрати держави на переведення шахт України на новий режим роботи становитимуть 135 млн. крб. *Радянська Донеччина*. – 1976. – 11 вересня.

13 вересня (понеділок).

3. Дала продукцію перша черга Лисичанського нафтопереробного заводу – одного з найбільших у своїй галузі підприємств країни. Новий завод–велетень став частиною єдиного великого промислового комплексу на північному сході Донбасу. Поруч розташовані потужні Сєверодонецьке і Рубіжанське хімічне об'єднання, які використовуватимуть продукти нафтопереробки для виробництва синтетичних барвників, смол, пластмас та іншої продукції. *Радянська Донеччина. – 1976. – 14 вересня; Радянська Україна. – 1976. – 14 вересня.*

15 вересня (середа).

4. Здійснено запуск космічного корабля “Союз-22” пілотованого екіпажем у складі командира корабля Героя Радянського Союзу льотчика-космонавта СРСР полковника В.Биковського і бортінженера В.Аксьонова. *Радянська Україна. – 1976. – 16 вересня.*

18 вересня (субота).

4. В урочищі Шумейково на Полтавщині урочисто відкрито монумент на честь воїнів Південно-Західного фронту. Автори скульптури воїна народний художник УРСР А.Білостоцький, архітектори Т.Довженко і К.Сидоров, заслужений діяч мистецтв УРСР В.Винайкін. На мітингу були присутні голова Полтавського облвиконкому Г.Пуденко, перший секретар Полтавського обкому партії Ф.Моргунов, командуючий КВО генерал-полковник І.Герасимов та ін. *Радянська Україна. – 1976. – 19 вересня.*

21 вересня (вівторок).

8. В Ріо-де-Жанейро відбулась 20 сесія Генеральної конференції МАГАТЕ за участю делегацій з УРСР, БРСР, РСФСР. Вона розглянула ряд організаційних питань по забезпеченню гарантій використання ядерної та термоядерної енергії в мирних цілях. *Ежегодник БСЭ. – М., 1977. – С. 433; Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны...Т.5. – К., 1998. – С. 1585.*

22 вересня (середа).

8. В Нью-Йорку відкрилась XXXI сесія Генеральної Асамблеї ООН, до якої входить 145 держав. Головою сесії обрано представника Республіки Шрі Ланка Г.Амерасінгхе. *Радянська Україна – 1976. – 23 вересня.*

23 вересня (четвер).

4. Космічний корабель “Союз-22” здійснив м’яку посадку о 10 год. 42 хв. за 150 км на північний захід від м. Цілінограда. Виконано завдання за програмою співробітництва соціалістичних країн у галузі дослідження і використання космічного простору в мирних цілях. *Правда. – 1976. – 24 вересня; Радянська Україна. – 1976. – 24 вересня.*

8. У Палаці культури “Титан” (Запоріжжя) відбувся вечір-зустріч з ветеранами прогресивних українських організацій – ТОУК (Товариство об’єднаних українських канадців) і РЗТ (Робітниче запомогове товариство). *Запорізька правда. – 1976. – 25 вересня.*

8. В Одесі розпочав роботу VII міжнародний симпозіум з морської медицини. В його роботі взяли участь понад 500 осіб – вчені СРСР, Польщі, Румунії, Болгарії, НДР, США, Англії, Франції, Швеції, ФРН, Норвегії, Індії. На симпозіумі буде розглянуто широке коло питань: клінічні проблеми морської медицини, організація медичної допомоги в морі, тропічні хвороби, гігієна та епідеміологія на водному транспорті, охорона зовнішнього середовища від забруднення, підводна медицина тощо. *Чорноморська комуна. – 1976. – 24 вересня.*

24 вересня (п’ятниця).

3. Вінницька область. Вперше в країні на Калинівському машинобудівному заводі освоєно виробництво нових установок для виготовлення сухого молока, продуктивність яких становить 0,5 т продукції за годину. *Вінницька правда. – 1976. – 24 вересня.*

27 вересня (понеділок).

8. Завершилась у Хельсінкі Всесвітня конференція за припинення гонки озброєнь, за роззброєння і розрядку. Її учасники прийняли три

підсумкових документи: декларацію із закликом об'єднати всі зусилля проти гонки озброєнь, заяву про практичну реалізацію домовленостей наради в Хельсінкі, послання Генеральній Асамблеї ООН про скликання всесвітньої конференції по роззброєнню під егідою ООН. *Радянська Україна*. – 1976. – 28 вересня.

28 вересня (вівторок).

3. Вінницька область. Останню партію потужних буртоукладальних агрегатів “Комплекс – 65 – М 2Б” у рахунок річного плану відвантажив у НДР Калинівський машинобудівний завод. Калинівський завод – постачальник машин, що розвантажують транспорт на цукрозаводах і укладають буряки в кагати. В 1976 р. він відправив до Угорщини, Польщі, НДР, Румунії і Чехословаччини 128 буртоукладальних комплексів. *Робітнича газета*. – 1976. – 28 вересня.

4. Президія АН УРСР прийняла рішення про створення Українського літологічного комітету. Літологія – наука про осадові породи, їх походження. *Деснянська правда*. – 1976. – 19 вересня.

9. В Києві завершився міжнародний турнір на приз “Золотий обруч”, де змагалися спортсменки з Польщі, Болгарії, Чехословаччини, Австрії, НДР і Радянського Союзу. Володаркою найвищих нагород в усіх видах програми турніру стала майстер спорту міжнародного класу киянка І.Дерюгіна. *Радянська Україна*. – 1976. – 28 вересня.

1 жовтня (п'ятниця).

8. В Бухаресті завершився 7 міжнародний музичний фестиваль ім. Дж.Енеску. Від СРСР виступали камерний оркестр Московської державної філармонії, співаки А.Солов'яненко, Л.Божко. *Советская культура*. – 1976. – 1 жовтня; *Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны... Т. 5– К., 1998. – С. 1587.*

3 жовтня (неділя).

4. Пройшла прем'єра кінострічки народного артиста УРСР Л.Бикова “Ати-бати, йшли солдати...” *Радянська Україна*. – 1976. – 5 жовтня.

5 жовтня (вівторок).

3. Спущено на воду перший суперплавкран “Витязь” виготовлений на Севастопольському морському заводі ім. С.Орджонікідзе. Його вантажопідйомність 1600 тонн, головне призначення – суднопідйом. *Радянська Україна. – 1976. – 6 жовтня.*

7 жовтня (четвер).

8. У Києві закінчився міжнародний симпозиум з питань фільтрації води в пористих середовищах. Він організований Міжнародною асоціацією гідралічних досліджень (МАГД). У форумі взяли участь вчені і спеціалісти з 13 країн. *Вечірній Київ. – 1976. – 8 жовтня.*

14 жовтня (четвер).

4. О 20 год. 40 хв. здійснено запуск космічного корабля, пілотованого підполковником В.Зудовим і бортінженером В.Рождественським. *Правда. – 1976. – 15 жовтня.*

8. В Одесі відбулася друга зустріч представників поріднених міст СРСР і Франції. Представники більш як 100 муніципалітетів і міст обговорювали проблеми, пов’язані зі зміцненням дружніх відносин між СРСР і Францією, між містами-побратимами. Зустріч завершилася підписанням комюніке і зверненням до жителів радянських і французьких міст. На честь другої зустрічі представників поріднених міст СРСР і Франції 15 жовтня в селищі Котовському відбулося свято вулиці Марсельської. *Чорноморська комуна. – 1976. – 15, 17 жовтня.*

22 жовтня (п’ятниця).

3. На Херсонському суднобудівному заводі спущено на воду головний танкер, названий на честь героя громадянської війни “Командарм Федько”. Нове судно – найбільше з усіх, що будувалися на заводі. Його водотонажність – 83 тис. т, а вантажопідйомність – 25 тис. т. Корабель повністю автоматизований і при необхідності може керуватися лише двома чоловіками – вахтовим штурманом і механіком. *Робітничка*

газета. – 1976. – 23 жовтня.

26 жовтня (вівторок).

3. На Харківському турбінному заводі ім. С.Кірова вперше в турбобудуванні проведено зварювання ротора для парової турбіни потужністю 1 млн. 200 тис. кВт. Зварювання ротора такого типу відкриває практично необмежені можливості для виготовлення роторів турбін потужністю в мільйон і більше кіловат, в тому числі і для атомних турбін. *Соціалістична Харківщина. – 1976. – 26 жовтня.*

28 жовтня (четвер).

4. В Одесі розпочала роботу республіканська науково-практична конференція, на якій вчені-мовознавці, працівники народної освіти, вчителі і методисти, викладачі педагогічних інститутів і університетів обговорять шляхи підвищення ефективності вивчення російської мови в школах УРСР. Буде заслухано понад 100 доповідей і повідомлень, які узагальнюють досвід вивчення російської мови в школах республіки. *Радянська Україна. – 1976. – 29 жовтня.*

29 жовтня (п'ятниця).

8. В Ужгороді відбувся симпозіум “Ферменти травлення” за участю спеціалістів СРСР та ЧССР. Розглядалися важливі питання гідролізу їжі в нормальних і патологічних умовах. *Ежегодник БСЭ. – М., 1977. – С. 516; Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны...Т. 5. – К., 1998. – С.1594.*

31 жовтня (неділя).

1. Опубліковано Закон СРСР “Про охорону і використання пам'ятників історії та культури”. *Радянська Україна. – 1976. – 31 жовтня.*

6. Вперше відзначається День працівників автомобільного транспорту. Кожного дня тільки в республіці вони доставляють вантажі для десятків тисяч підприємств, перевозять автобусами 20 млн.

пасажирів, а таксі – 800 тис. осіб. *Радянська Україна. – 1976. – 31 жовтня.*

2 листопада (вівторок).

9. У Києві відбулася зустріч членів і кандидатів у члени політбюро ЦК КПУ з переможцями і призерами Олімпійських ігор, тренерами і фізкультурним активом республіки. На ХХІ олімпійських іграх. У Монреалі посланці УРСР завоювали в особистих і командних змаганнях 26 золотих, 22 срібні і 21 бронзову медаль. Перед спортсменами виступив член політбюро ЦК КПРС, перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький. *Радянська Україна. – 1976. – 3 листопада.*

4 листопада (четвер).

3. У м.Нововолинському Волинської області стали до ладу перші потужності заводу спеціального технологічного обладнання (СТО). Це – завод, який за своєю структурою, номенклатурою – унікальний, поки що єдиний в СРСР. З НДР, ПНР на завод вже надійшло устаткування на кілька мільйонів карбованців. *Радянська Волинь. – 1976. – 6 листопада.*

4. До Києва повернувся із зарубіжних гастролей Державний заслужений академічний український народний хор ім. Г.Верьовки. Два з половиною місяці гастролей – це 55 концертів, понад 160 тис. глядачів у театрах Домініканської Республіки, Коста-Ріки, Нікарагуа, Сальвадору, Мексики і Куби. *Радянська Україна. – 1976. – 4 листопада.*

5 листопада (п'ятниця).

3. Завершено будівництво Київської ТЕЦ-5 потужністю 800 тис. кВт. – однієї з найбільших теплоелектроцентралей Європи. *Радянська Україна. – 1976. – 6 листопада.*

8. Пам'ятник Лесі Українки роботи народної художниці УРСР Г.Кальченко та архітектора, лауреата Державної премії УРСР ім. Т.Шевченка А.Ігнаценка відкрито в канадському місті Саскатун,

на території Саскачевського університету. В урочистостях з нагоди цієї події взяла участь делегація Товариства культурних зв'язків за кордоном на чолі з українським письменником, депутатом Верховної Ради СРСР, лауреатом Ленінської премії, Героєм Соціалістичної праці М.Стельмахом. *Вечірній Київ*. – 1976. – 5 листопада.

8. Делегація УРСР, яку очолив заступник міністра закордонних справ УРСР, голова Комісії УРСР у справах ЮНЕСКО В.Кравець, взяла участь у ХІХ сесії Генеральної конференції ООН з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), яка відкрилась у столиці Кенії – Найробі. На порядок денний сесії винесено проект резолюції “Роль ЮНЕСКО у створенні сприятливої громадської думки для припинення гонки озброєнь, скорочення нагромаджених запасів зброї, систематичного зниження воєнних витрат, для переходу до роззброєння”. УРСР є співавтором проекту резолюції в даному питанні. *Радянська Україна*. – 1976. – 24 жовтня; 7 листопада.

6 листопада (четвер).

4. Опубліковано інформацію, що Державному заслуженому симфонічному оркестрові УРСР присвоєно почесне звання – академічний, диригент народний артист УРСР С.Турчак. *Радянська Україна*. – 1976. – 6 листопада.

10 листопада (середа).

3. Дніпропетровська область. Дала перші плавки найбільша в країні руднотермічна електропідстанція, достроково введена в дію на Нікопольському феросплавному заводі. *Радянська Україна*. – 1976. – 11 листопада.

17 листопада (середа).

3. Закінчилося спорудження підстанції Західно-Української лінії електропередачі Донбас-Західна Україна. Державна комісія випробувала і прийняла унікальний трансформатор, який забезпечить передачу енергії в країні РЕВ. З введенням в дію цієї підстанції почалася експлуатація найпотужнішого в Європі енергомоста, що перекинувся зі сходу на

захід України. Його протяжність – 1111 км, і напруга – 750 кВ змінного струму. Новий енергомост з'єднує Європейську енергосистему СРСР з міжнародною “Мир”. *Радянська Донеччина. – 1976. – 17 листопада.*

18 листопада (четвер).

1. У Києві проходила четверта сесія Верховної Ради УРСР IX скликання, на якій було обговорено такі питання: про Державний п'ятирічний план розвитку народного господарства УРСР на 1976-1980 рр.; про Державний план розвитку народного господарства УРСР на 1977 р.; про Державний бюджет УРСР на 1977 р. і про виконання Державного бюджету УРСР за 1975 р. та ін. Верховна Рада УРСР одностайно прийняла Закон про Державний п'ятирічний план розвитку народного господарства УРСР на 1976-1980 рр.; Закон про Державний план розвитку народного господарства УРСР на 1977 р., Закон про державний бюджет УРСР на 1977 р. *Радянська Україна. – 1976. – 19, 20 листопада.*

22 листопада (понеділок).

7. Виповнилось 175 років з дня народження вченого, письменника, лексикографа, діалектолога і автора словника В. Даля. Народився в Луганську, перші свої твори підписував псевдонімом Козак Луганський. Ходив під одними вітрилами з Нахімовим, дружив з Пироговим, Пушкіним, Жуковським, Одоєвським, Криловим. Подорожував по Україні разом з Є. Гребінкою, який познайомив його з Т. Шевченком. *Радянська Україна. – 1976. – 21 листопада.*

24 листопада (середа).

4. У Києві відбувся III з'їзд Українського товариства охорони пам'яток історії і культури. Понад 500 делегатів з'їзду радилися як краще зберегти історичні та культурні скарби, зробити їх надбанням широких народних мас. *Радянська Україна. – 1976. – 25, 26 листопада.*

8. У бельгійському місті Немюрі пройшов тиждень Української

РСР. Були розгорнуті виставки творів українських художників і народно-прикладного мистецтва, фотовиставка “Україна сьогодні”. В рамках тижня перед бельгійськими глядачами виступили тріо бандуристок, співаки і танцюристи самодіяльного ансамблю “Весна” з м.Жданова. *Радянська Україна. – 1976. – 24 листопада.*

25 листопада (четвер).

8. В Бухаресті відбулася нарада Політичного консультативного комітету держав-учасниць Варшавського Договору, на якій розглянуто питання, зв’язані з відверненням війни і поглибленням розрядки міжнародної напруженості, з боротьбою за зміцнення безпеки і розвиток взаємовигідного співробітництва в Європі. Учасники наради прийняли декларацію “За нові рубежі в міжнародній розрядці, за зміцнення безпеки і розвиток співробітництва в Європі”. *Правда. – 1976. – 27, 28 листопада.*

3 грудня (п’ятниця).

6. Відкрито рух по Московському мосту в Києві довжина якого 6 тис. метрів. При будівництві 6 переходу через Дніпро у районі Києва застосовано найновіші методи мостобудування: вперше в світовій практиці використано канати для вантів з паралельних дротів, що збільшило жорсткість усієї споруди і здешевило вартість моста – металу на ванти пішло втричі менше. *Радянська Україна. – 1976. – 3 грудня.*

5 грудня (неділя).

3. На Криворізькому Південному гірничозбагачувальному комбінаті змонтовано найбільший у світі магнітний сепаратор. Перший серійний зразок за потужністю в 2,5 рази перевищує нині діючі. *Зоря. – 1976. – 5 грудня.*

3. Трудівники Харківського заводу шляхових машин достроково завершили виконання річного завдання по виготовленню бульдозерів

для Куби. На острів Свободи відправлено понад 100 потужних землерийних агрегатів. Кожний з них може за годину перемістити 30 м³ ґрунту. *Сільські вісті*. – 1976. – 5 грудня.

6 грудня (понеділок).

7. Відзначалося 80 років з дня народження українського письменника Ю.Коцюбинського. *Радянська Україна*. – 1976. – 7 грудня.

14 грудня (вівторок).

4. У Києві на засіданні президії правління Спілки письменників України розглянуто питання про участь письменників республіки у здійсненні Закону “Про охорону і використання пам’ятників історії та культури”. У республіці на обліку і під охороною держави – 47 303 пам’ятки історії та культури. Жовтневу революцію і громадянську війну увінчують понад 800 меморіалів, музеїв, обелісків, Велику Вітчизняну війну – понад 27 тис. У республіці близько 5 тис. пам’ятників мистецтва, понад 10 тис. – пам’яток археології, майже 1350 – архітектури. Сотні обелісків, меморіальних дощок, музеїв і кімнат-музеїв ушановують пам’ять видатних діячів нашої літератури. *Літературна Україна*. – 1976. – 17, 28 грудня.

16 грудня (четвер).

3. На Сумському заводі електронних мікроскопів випущено новий мас-спектрометр ПРМ – 1. У новому мікроскопі різко зростають точність вимірів, їх надійність. Трудомістку роботу по обчисленню результатів спостережень, що проводяться з його допомогою, автоматизовано. Швидкість вимірювання зросла майже в п’ять разів. Зроблено важливий крок у розвитку вітчизняного приладобудування. *Радянська Україна*. – 1976. – 16 грудня.

30 грудня (четвер).

10. Опубліковано відомості, що за 1976 р. в усьому світі сталося близько 50 значних землетрусів, при яких сила підземних поштовхів перевищувала 6,5 балів за шкалою Ріхтера – як повідомило геологічне управління США. Радянська Україна. – 1976. – 30 грудня.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Вечірній Київ
2. Вільна Україна
3. Вінницька правда
4. *Грановский Б.В.* Советский Союз и зарубежные страны. Торговля. Экономика. Наука. Техника. Культура. Летопись сотрудничества. (май 1975-май 1985 гг.). – Т.5. – К., 1998.
5. Деснянська правда
6. Ежегодник Большой Советской Энциклопедии. – М., 1977.
7. Запорізька правда
8. Зоря
9. Зоря Полтавщини
10. Известия
11. Культура і життя
12. Літературна Україна
13. Молодь України
14. Південна правда
15. Правда
16. Радянська Волинь
17. Радянська Донеччина
18. Радянська Україна
19. Робітнича газета
20. Сільські вісті
21. Советская культура
22. Соціалістична Харківщина
23. Червоний прапор
24. Чорноморська комуна

РУСЛАНА МАНЬКОВСЬКА

ХРОНІКА 1977

3 січня (понеділок).

3. Донецька область. Першу продукцію видала коксова батарея № 8 Авдіївського коксохімічного заводу. Це – другий на Україні агрегат продуктивністю мільйон тонн металургійного коксу на рік. Нова батарея обладнана за найостаннішим словом техніки. При нормативних строках 46 місяців батарея споруджена і стала до ладу за 12 місяців. *Робітнича газета. – 1977 р. – 4 січня.*

4 січня (вівторок).

3. Завершено будівництво плавучого крана “Витязь” вантажопідйомністю 1600 тонн. Виробниче об’єднання “Севастопольський морський завод ім. С.Орджонікідзе” провело перші випробування, кран підняв з морського дна шхуну “Кропоткін”. За технічними даними відповідає кращим зразкам світового кранобудування, а по деяких показниках перевищує їх, потужний грейферний механізм дозволяє піднімати на поверхню частини вагою до 500 т. *Радянська Україна. – 1977. – 14 січня.*

11 січня (вівторок).

1. ЦК КПРС, Рада міністрів СРСР, ВЦРПС і ЦК ВЛКСМ прийняли постанову “Про Всесоюзне соціалістичне змагання за підвищення ефективності виробництва і якості роботи, успішне виконання завдань 10 п’ятирічки”, в якій зазначалося про виконання 2-х років п’ятирічки до 7 листопада 1977 р. *Радянська Україна. – 1977. – 11 січня.*

12 січня (середа).

7. Виповнилося 70 років з дня народження видатного конструктора С.Корольова двічі Героя Радянського Союзу, головного конструктора ракетно-космічних систем, академіка. *Радянська Україна. – 1977. – 12 січня.*

13 січня (четвер).

4. В Києві відбувся республіканський семінар-нарада викладачів та активу народних університетів культури. В Україні діють 829 народних університетів культури, які відвідують 164 тис. осіб, з них 96 тис. – робітники, 24 тис. – колгоспники, 44% слухачів – молодь. *Культура і життя. – 1977. – 13 січня.*

7. Відзначалось 80 років з дня народження П.Любченка. В 1934 р. – призначений на посаду голови уряду УРСР, в 1937 р. очолив комісію по розробці проекту Конституції УРСР. *Радянська Україна. – 1977. – 14 січня.*

14 січня (п'ятниця).

3. У м.Іссуарі (Франція) відбулась офіційна церемонія пуску унікального агрегату – гідравлічного преса потужністю 65 000 т. Прес-велетень заввишки 36 м і вагою 15 тис. т оснащений найсучаснішими системами керування та контролю і призначений для штампування великогабаритних деталей з легких сплавів. Спроектований він Московським ВНДІ-МЕТМАШ спільно з Новокраматорським машинобудівним заводом ім. В.Леніна. *Радянська Україна. – 1977. – 15 січня.*

8. В Москві відкрився Всесвітній форум миролюбних сил. У ньому взяли участь понад 70 міжнародних і 220 національних організацій більш як із 120 країн. Основна мета міжнародного зібрання припинити гонку озброєнь і докласти максимально зусиль для зміцнення розрядки. *Радянська Україна. – 1977. – 15 січня.*

18 січня (вівторок).

3. ЦК Комуністичної партії України і Рада міністрів УРСР надіслали поздоровлення колективу Криворізької шерстепрядильної фабрики з достроковим введенням у дію її другої черги і завершенням спорудження одного з найбільших підприємств легкої промисловості республіки. *Зоря. – 1977. – 18 січня.*

19 січня (середа).

8. У Києві перебувала делегація наукових працівників і спеціалістів

США з питань організації й експлуатації транспорту громадського користування, яка відвідала СРСР відповідно до угоди про наукове і технічне співробітництво двох країн. Члени делегації оглянули станції Київського метрополітену, побували на будівництві швидкісного трамвая, в одному з автогосподарств. В інституті кібернетики АН УРСР їм розповіли про застосування комп'ютерів у керуванні міським транспортом. *Вечірній Київ*. – 1977. – 19 січня.

20 січня (четвер).

3. Ворошиловградський тепловозобудівний завод ім. Жовтневої революції випустив новий тепловоз 2ТЗ10 В, призначений для експлуатації на Байкало-Амурській магістралі Комсомольськ-на-Амурі – Волочаєвка. Нова машина в 1,5 рази потужніша від попередніх моделей, керування нею автоматизоване. *Робітнича газета*. – 1977. – 20 січня.

8. Виставка “Сучасний український живопис і прикладне мистецтво” відкрилася в австрійському місті Граці. На виставці представлено праці відомих українських художників і майстрів прикладного мистецтва. *Сільські вісті*. – 1977. – 21 січня.

25 січня (вівторок).

3. Вступив в дію Мукачівський завод керамічної плитки. Конвеєри для підприємства виготовляли машинобудівники Кемерова і Пермі, пропелерні мішалки надіслали з Могильова, екскаватори – з Костроми, основне обладнання для нього виготовили робітники НДР і ПНР. *Закарпатська правда*. – 1977. – 25 січня.

8. Надзвичайний і повноважний посол Республіки Куба в СРСР С.Агірре дель Крісто, який перебував у Києві, за дорученням політбюро ЦК Компартії Куба і Революційного уряду вручив члену політбюро ЦК КПРС, першому секретареві ЦК Компартії України В.Щербицькому медаль “XX річниця”, яку засновано на відзнаку двадцятиріччя штурму казарм Монкада, що поклав початок Кубинській революції. *Радянська Україна*. – 1977. – 26 січня.

27 січня (четвер).

4. Літературно-художньому та громадсько-політичному журналу “Дніпро” виповнилося 50 років, з цієї нагоди видання нагороджено орденом “Знак Пошани”. Журнал в 1927 р. вийшов під назвою “Молодняк”, з 1937 р. – “Молодий більшовик”. Тираж склав понад 70 тис. примірників, очолює колектив В.Бровченко. *Радянська Україна. – 1977. – 27 лютого.*

8. Група вчених-медиків Корейської Народно-Демократичної Республіки прибула до Києва для вивчення досвіду Інституту геронтології і геріатрії АМН СРСР. *Київська правда. – 1977. – 27 січня.*

29 січня (субота).

1. ЦК КПРС прийняв постанову “Про 60-у річницю Великої Жовтневої Соціалістичної революції”. *Правда. – 1977. – 29 січня.*

1 лютого (вівторок).

3. На Малинській паперовій фабриці пущено в експлуатацію першу в країні папероробну двосіткову машину Б-53 по виготовленню двошарового електролітичного і конденсаторного паперу в папероробному цеху, який робітники фабрики спорудили своїми силами. *Радянська Житомищина. – 1977. – 18 лютого.*

3. Стала до ладу надпотужна електромережа Донбас - Захід. Вона увійшла складовою частиною в єдину енергетичну систему Радянського Союзу. Цей велетенський електричний міст завдовжки 1100 км і напругою 750 тис. В з'єднав великі промислові райони Донбасу, зони Дніпра, центральної і західної частин України. *Соціалістична Харківщина. – 1977. – 2 лютого.*

2 лютого (середа).

4. В Києві відкрився четвертий з'їзд журналістів України. В українських засобах масової інформації працювало на даний момент 11 тис. журналістів. На з'їзді виступив секретар ЦК КПУ В.Маланчук. Звітував

про діяльність Спілки журналістів України – її голова правління В.Сіробаба, редактор газети “Радянська Україна”. *Радянська Україна.* – 1977. – 3 лютого.

3 лютого (четвер).

3. На березі Сухого Лиману піднялися корпуси першого в країні комплексу цехів по виробництву великовантажних контейнерів міжнародного стандарту. Нове підприємство споруджено при Іллічівському судноремонтному заводі ім. 50-річчя СРСР Чорноморського морського пароплавства (Одеська область). Перші сотні 20-тонних герметичних контейнерів, які зійшли з потоку, прийняли на борт спеціалізовані судна Іллічівського порту. *Робітничка газета.* – 1977. – 3, 4 лютого.

4 лютого (п'ятниця).

4. Постановою Ради міністрів УРСР Державному заслуженому академічному ансамблю танцю України присвоєно ім'я народного артиста СРСР П.Вірського – лауреата Державних премій СРСР і Державної премії УРСР ім. Т.Шевченка, який протягом довгих років був художнім керівником колективу. Хореографічні постановки балетмейстера “Жовтнева легенда”, “Ми пам'ятаємо”, “Сестри”, “Свято братерства” широко популярні серед глядачів. На урочистих зборах 4 лютого з цієї нагоди виступив перший заступник міністра культури УРСР Я.Вітошинський, художній керівник – директор ансамблю, заслужений діяч мистецтв УРСР – К.Василенко. *Радянська Україна.* – 1977. – 5 лютого.

5 лютого (субота).

3. Сарни Рівненської області. Колектив ремонтно-механічного заводу тресту “Мостобудіндустрія” за короткий строк виготовив 21 металеву опалубку для спорудження мостів на трасі БАМу. *Робітничка газета.* – 1977. – 5 лютого.

7 лютого (понеділок).

4. О 19 год. 12 хв. у СРСР здійснено запуск космічного корабля

“Союз – 24”, пілотованого екіпажем у складі командира корабля Героя Радянського Союзу льотчика-космонавта СРСР полковника В.Горбатка і бортінженера підполковника – інженера Ю.Глазкова. *Правда*. – 1977. – 8 лютого.

8 лютого (вівторок).

8. В Нью-Йорку (США) відкрилась виставка “Космічне мистецтво із СРСР”, в експозиції якої представлені роботи льотчиків-космонавтів О.Леонова, О.Соколова та ін., присвячені спільному польоту космічних кораблів “Союз-Аполлон”. *Советская культура*. – 1977. – 8 лютого; *Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны... – К., 1998. – Т.5. – С. 1610.*

11 лютого (п'ятниця).

8. Після двомісячних гастролей у Польській Народній Республіці повернувся до Києва колектив Українського художньо-спортивного ансамблю “Балет на льоду”. Всього дано 52 спектаклі, на яких побувало понад 300 тис. глядачів. *Культура і життя*. – 1977. – 13 лютого.

14 лютого (понеділок).

9. Киянка В.Бриндзей завоювала звання абсолютної чемпіонки світу з швидкісного бігу на ковзанах в американському місті Кістоуні. *Молодь України*. – 1977. – 15 лютого.

15 лютого (вівторок).

3. На Дніпрогесі ім. В.Леніна завершено реконструкцію головного пульта автоматичного управління станцією. Один черговий інженер може тепер оперативно керувати роботою двох електростанцій – Дніпрогесу і Дніпрогесу – 2. Автоматичні агрегати двох станцій усього за одну хвилину набирають проектну потужність у 1 млн. 300 тис. кВт. *Запорізька правда*. – 1977. – 15 лютого.

16 лютого (середа).

3. Повідомлялось, що в Іллічівську на березі Сухого Лиману почалися

роботи по спорудженню паромної лінії Іллічівськ-Варна для перевезення залізничних потягів. Цей “плавучий міст” перша в СРСР міжнародна лінія, вперше в світовій практиці тут працюватимуть трипалубні пороми великої вантажопідйомності – на 1 судно-пором одночасно завантажуватимуться 2 залізничних потяги. Час завантаження складе 5 годин (нині по 2-3 доби). *Радянська Україна. – 1977. – 16 лютого.*

17 лютого (четвер).

9. У Києві стартував міжнародний турнір фехтувальників “Київська рапіра”. Його учасники – збірні Куби, Польщі, Румунії, Чехословаччини, Італії, Франції, ФРН, команди Москви, РРФСР, Білорусії, Вірменії, Киргизії, Узбекистану, Казахстану та України. *Спортивна газета. – 1977. – 17 лютого.*

9. Найкращою спортсменкою європейського гандболу визнано київську спартаківку З.Турчину. До десятки найсильніших увійшли також представники столиці України Т.Макарець, Н.Шестюк-Тимошкіна і М.Іщенко. *Радянська Україна. – 1977. – 17 лютого.*

18 лютого (п'ятниця).

3. На Ізмаїльському целюлозно-картонному заводі вперше в СРСР одержано новий вид продукції – імпрегнований гофрокартон, його використовуватимуть для виготовлення тари, в якій продукція може зберігатися в умовах великої вологості. *Радянська Україна. – 1977. – 18 лютого.*

20 лютого (неділя).

8. У Берлін прибув молодіжний поїзд дружби з Радянського Союзу. Його пасажери – понад 300 комсомольців – передовиків виробництва Донецька. Вони зустрінуться із своїми ровесниками, побувають на підприємствах, а потім відвідають м.Магдебург, що підтримує дружні зв'язки з Донецьком. *Радянська Донеччина. – 1977. – 20 лютого.*

21 лютого (понеділок).

4. В Києві відбулися урочисті збори, присвячені врученню колективу

українського республіканського журналу “Перець” ордену “Знак Пошани”. Головний редактор журналу заслужений працівник культури УРСР, лауреат премії ім. Я.Галана Ф.Маківчук подякував за відзнаку п’ятидесятилітньої праці колективу видання. *Радянська Україна. – 1977. – 23 лютого.*

8. У Києві в палаці спорту завершився міжнародний турнір “Київська рапіра”, який проводився тут вперше. Командну першість відвоювали у французької команди, яка виступила олімпійським складом, українські рапіристи. Найкращим командним бійцем визнано киянина С.Косенка. *Радянська Україна. – 1977. – 22 лютого.*

22 лютого (вівторок).

7. В Колонному залі імені М.Лисенка Київської державної філармонії пройшов ювілейний вечір присвячений 150-річчю з дня народження класика української літератури Л.Глібова. *Радянська Україна. – 1977. – 23 лютого.*

9. Вперше в історії українського спорту ворошиловградські волейболістки з клубу “Іскра” завоювали почесний трофей – Кубок володарів кубків. У фіналі спортсменки зустрілися в бельгійському місті Руселарі з динамівками Берліну і перемогли з рахунком 3:1. *Радянська Україна. – 1977. – 23 лютого.*

24 лютого (четвер).

4. В Києві розпочав роботу VI з’їзд художників України. Із звітною доповіддю виступив голова правління Спілки художників України народний художник УРСР В.Бородай. *Радянська Україна. – 1977. – 25 лютого; Культура і життя. – 1977. – 24 лютого.*

7. Опубліковано указ президії Верховної Ради СРСР про нагородження дійсного члена Академії мистецтв СРСР Т.Яблонської орденом Дружби народів за заслуги в розвитку образотворчого мистецтва і в зв’язку з шістдесятиріччям з дня народження. *Радянська Україна. – 1977. – 24 лютого.*

8. До міста-побратима Братислави виїхала група київських спеціалістів інституту “Київ-проект”, які проектують у місті швидкісну дорогу

через Дунай. *Вечірній Київ*. – 1977. – 24 лютого.

26 лютого (субота).

4. У Сімферополі відкрилася нова споруда Кримського українського музично-драматичного театру. Його зала для глядачів вміщує 1 тис. осіб, 500 м² займає сцена. *Кримська правда*. – 1977. – 27 лютого.

27 лютого (неділя).

7. Виповнилося 90 років з дня народження льотчика П.Нестерова. Він у Києві першим у світі виконав політ по замкнутому колу у вертикальній площині – “мертва петля”, вперше в історії авіації здійснив груповий політ трьох літаків у строю, зробив відомі дальні перельоти з Києва до Петербургу, Одеси і Севастополя. 8 вересня 1914 р. здійснив перший в світі повітряний таран. *Радянська Україна*. – 1977. – 26 лютого.

2 березня (середа).

2. В Києві розпочав роботу XII з'їзд професійних спілок УРСР, які нараховують 22 млн. осіб. Із звітною доповіддю виступив голова укрпрофради В.Сологуб. На з'їзді виступив перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький. *Радянська Україна*. – 1977. – 3 березня.

7 березня (понеділок).

8. На заводі “Запоріжсталь” розпочався міжнародний семінар-практикум металургів, створений 1965 року відділом промислового розвитку ООН за угодою з Радянським Союзом. За цей час тут пройшли підготовку сотні інженерів з сорока країн Азії, Африки, Латинської Америки і Європи. *Радянська Україна*. – 1977. – 8 березня.

8 березня (вівторок).

8. До Харкова прибув поїзд дружби з Чехословаччини – 360 працівників освіти м.Готвальда. *Соціалістична Харківщина*. – 1977. – 8 березня.

9 березня (середа).

3. Почалося спорудження Чигиринської ДРЕС, найбільшої в СРСР теплової електростанції. Спеціалісти змонтують тут чотири енергоблоки по 800 тис. кіловат. *Радянська Україна. – 1977. – 10 березня.*

10 березня (четвер).

9. На міжнародному легкоатлетичному матчі збірних команд США, Канади, СРСР, що відбувся в канадському місті Торонто, киянин А.Соломін встановив новий світовий рекорд для закритих приміщень з ходьби на три милі – 18 хв. 44,3 сек. Одеський атлет М.Авілов, набрав найкращу суму в турнірі п'ятиборців, довівши, що він залишається одним з найсильніших легкоатлетів світу. *Київська правда. – 1977. – 10 березня.*

11 березня (п'ятниця).

3. У м.Ладжині Вінницької області став до ладу перший в країні потужний завод ферментних препаратів для харчової, виноробної, спиртової, хімічної промисловості та сільського господарства. Використання ферментів у раціонах великої рогатої худоби збільшує добові прирости ваги тварин на 10-15% при значному зменшенні витрати кормів. *Вільне життя. – 1977. – 11 березня.*

3. На Київській фабриці фотопаперу вперше у нашій країні розпочато виробництво дослідної партії фототканини ФТ-1, що використовуватиметься для технічних потреб. *Вечірній Київ. – 1977. – 11 березня.*

13 березня (неділя).

4. Побачив світ двотомник “Шевченківський словник”, підготовлений колективами головної редакції Української радянської енциклопедії та Інституту літератури ім. Т.Шевченка АН УРСР. Словник містить понад 4 тис. статей, до написання яких було залучено близько 500 авторів, вміщено близько тисячі ілюстрацій. *Культура і життя. – 1977. – 13 березня; Радянська Україна. – 1977. – 10 березня.*

18 березня (п'ятниця).

3. Кривий Ріг. На шахті “Саксагань” рудника ім. Ф.Дзержинського встановлено новий рекорд швидкісного просування вертикальних виробок. За місяць комбайном 1-КВ-1 конструкції Всесоюзного науково-дослідного і проектного інституту рудничних машин пройдено 251 м вертикальної виробки діаметром 1,5 м. *Зоря. – 1977. – 18 березня.*

20 березня (неділя).

4. Два тижні тривали у м.Орську Оренбурзької області літературно-художні вечори, присвячені Т.Шевченку. Тут 130 років тому великий Кобзар перебував на засланні. Вчені і поети України побували на заводах і фабриках, де вступили перед трудящими з розповідями про життя і творчість поета. *Культура і життя. – 1977. – 20 березня.*

22 березня (вівторок).

4. В Києві відкрився IX з'їзд товариства “Знання” УРСР, яке відзначає своє 30-річчя. В його радах працює 670 тис. осіб. Щодня перед трудящими виступають близько 20 тис. активістів. Із звітною доповіддю виступив голова правління, член-кореспондент АН УРСР І.Конділенко. *Радянська Україна. – 1977. – 23 березня.*

26 березня (субота).

9. Вперше чемпіоном країни з фехтування на рапірах став київський армієць В.Смирнов. *Спортивна газета. – 1977. – 26 березня.*

29 березня (вівторок).

4. У Києві відкрився IV з'їзд вчителів УРСР. На з'їзді виступив перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький. В Україні різними формами навчання охоплено понад 17 млн. осіб. *Радянська освіта. – 1977. – 2 квітня; Радянська Україна. – 1977. – 30 березня.*

30 березня (середа).

7. Після тривалої хвороби помер видатний український композитор,

Герой Соціалістичної Праці, народний артист СРСР, академік АН УРСР, лауреат Державної премії СРСР і Державної премії УРСР ім. Т.Шевченка, доктор мистецтвознавства, професор Л.Ревуцький. Народився 20 лютого 1889 р. в с.Іржавець Полтавської губернії (нині Чернігівська область). В 1916 р. закінчив Київську консерваторію, учень М.Лисенка, Р.Глієра. В своїх творах продовжував кращі традиції української музики. Серед них: Друга симфонія, концерт для фортепіано з оркестром, вокально-симфонічна поема “Хустина” на слова Т.Шевченка, “Ода пісні” та ін. Похований на Байковому кладовищі. *Радянська Україна. – 1977. – 1 квітня.*

31 березня (четвер).

8. В Київ прибула група англійських кардіологів, яка познайомила із здобутками клініки серцевої хірургії під керівництвом М.Амосова. Професор Д.Гудвін – президент міжнародної асоціації і федерації кардіологів, завідуючий кардіологічною клінікою лондонської королівської школи медичних аспірантів в своїй заяві високо оцінив майстерність і успіхи київських хірургів. В Київському науково-дослідному інституті туберкульозу і грудної хірургії ім. Ф.Яновського щороку проводиться більш як дві тисячі операцій на серці. В зустрічі з вченими говорилось про перспективи заміни хворого органа штучним. *Радянська Україна. – 1977. – 1 квітня.*

7 квітня (четвер).

4. У Тбілісі з великим успіхом пройшов творчий звіт майстрів мистецтв України. В операх “Даїсі”, “Аїда”, в балетах “Дон-Кіхот”, “Лебедине озеро” виступили провідні солісти Харківського академічного театру опери та балету. *Культура і життя. – 1977. – 7 квітня.*

9 квітня (субота).

8. Виставка творчості закарпатських художників міжвоєнного періоду відкрилася в м.Пряшів (Східна Словаччина). Тут представлено 60 картин А.Ерделі і Й.Бокшая, основоположників першої в Закарпатті школи живопису і їх учнів В.Борецького, А.Добоша, А.Кашшая, А.Коцки, Е.Контатовича та ін. *Молодь України. – 1977. – 9 квітня.*

10 квітня (неділя).

4. У Львівському державному академічному театрі опери та балету ім. І.Франка відбулася прем'єра опери Р.Вагнера “Тангейзер”. Постановка здійснена в Україні вперше, над нею працювали – народний артист УРСР Є.Кушаков, заслужений артист УРСР з Донецька І.Лацанич (диригент), заслужений діяч мистецтв УРСР М.Трегубов (балетмейстер), О.Олійник, С.Салій (хормейстери), народний художник УРСР, лауреат Державної премії УРСР ім. Т.Шевченка Є.Лисик та ін. *Радянська Україна. – 1977. – 10 квітня.*

12 квітня (вівторок).

1. Відбувся пленум ЦК КПУ, який розглянув питання “Про роботу партійних організацій республіки по підготовці до 60-річчя Великого Жовтня і виконанню рішень XXV з'їзду партії з питань підвищення ефективності промислового виробництва і капітального виробництва”. З доповіддю виступив перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький. *Радянська Україна. – 1977. – 13 квітня.*

3. Перший у Причорномор'ї вівчарський комплекс з промисловою технологією виробництва вовни, розрахований на одночасне утримання 12 тис. тварин, почав діяти в радгоспі ім. В.Чапаєва Тарутинського району. Фабрика даватиме щороку 36 т вовни. *Молодь України. – 1977. – 12 квітня.*

16 квітня (субота).

6. В СРСР відбувся Всесоюзний комуністичний суботник на честь 108-ї річниці з дня народження В.Леніна і 60-річчя Жовтневої революції. В Україні в суботнику брали участь 30 млн. осіб. Зароблені кошти вирішили направити на будівництво закладів охорони здоров'я, а також дитячих дошкільних закладів. *Радянська Україна. – 1977. – 16, 17 квітня.*

18 квітня (понеділок).

8. В Україні пройшли Дні польської літератури. В республіці твори польських авторів видавалися 311 разів тиражем більш як 10 млн. примірників. Вклад у розвиток культурного співробітництва вносять Українське товариство дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами,

українське відділення Товариства радянсько-польської дружби, яке об'єднує понад 1100 колективних членів. Завершення днів польської літератури в УРСР відбулося в Каневі, куди гості прибули 24 квітня. На урочистому вечорі виступили заступник голови Ради міністрів УРСР П.Тронько, заступник міністра культури і мистецтва ПНР А.Сичевський та ін. *Радянська Україна.* – 1977. – 15, 26 квітня.

20 квітня (середа).

3. На Запорізькому інструментальному заводі ім. П.Войкова вперше в країні розпочато серійний випуск спеціальних різців для електронно-гравірувальних верстатів, що застосовуються у поліграфічній промисловості. *Молодь України.* – 1977. – 20 квітня.

21 квітня (четвер).

4. В республіці працює 200 563 різноманітні гуртки, в тому числі 149 541 гурток художньої самодіяльності, до яких залучено 2 млн. 226,3 тис. аматорів. Протягом 1976 р. збудовано понад 200 клубів і Будинків культури з приміщеннями для бібліотек. В республіці діє 144 державних та 2789 музеїв та музейних кімнат на громадських засадах. З експозиціями державних музеїв у 1976 р. ознайомились 21,2 млн. осіб. Народні музеї та музейні кімнати у 1976 р. відвідало 8,3 млн. осіб, що на 533,9 тис. осіб більше, ніж у 1975 р. *Культура і життя.* – 1977. – 21 квітня.

24 квітня (неділя).

3. Харківська область. Колектив Куп'янського машинобудівного заводу розпочав випуск технологічних ліній з програмним керуванням, які вперше у вітчизняній практиці дадуть змогу автоматизувати весь процес виготовлення цукру після варіння буряків. *Радянська Донеччина.* – 1977. – 24 квітня.

28 квітня (четвер).

3. В с. Огородне Роздольненського району Кримської області відбувся мітинг, присвячений початку будівництва другої черги Північно-

Кримського каналу. *Кримська правда*. – 1977. – 29 квітня.

30 квітня (субота).

3. Перший вітчизняний серійний токарний автомат підвищеної точності, призначений для обробки круглих прутів найбільшого діаметра, випущено на Київському заводі верстатів-автоматів ім. М.Горького. *Робітнича газета*. – 1977. – 30 квітня.

3. Полтавські тепловозремонтники виконали термінове завдання: виготовили і відправили для БАМу 14 200-кубових резервуарів для зберігання нафтопродуктів. *Робітнича газета*. – 1977. – 30 квітня.

9. Заслужений майстер спорту Н.Ткаченко (м.Донецьк), виступаючи в Миколаєві на розиграші Кубка УРСР з багатоборства, встановила новий світовий рекорд. *Спортивна газета*. – 1977. – 30 квітня.

4 травня (середа).

3. Колектив цеху нестандартного обладнання Полтавського тепловозремонтного заводу першим в країні освоїв випуск гірничопрохідного комбайна, призначеного для розширення існуючих тунелів без припинення руху поїздів. *Зоря Полтавщини*. – 1977. – 4 травня.

9 травня (понеділок).

4. У Черкасах відбулося урочисте відкриття Пагорба Слави на честь загиблих в роки Великої Вітчизняної війни 1941-45 рр. Авторами меморіалу стали: народний художник УРСР Г.Кальченко, заслужений художник республіки Є.Купцевич, архітектор А.Ігнащенко, скульптор Б.Микитенко і архітектор О.Ренькас. У відкритті взяли участь перший секретар черкаського міськкому КПУ Ю.Радченко, перший секретар обкому партії І.Лутак, Герой Радянського Союзу Ф.Зінченко, Герой Соціалістичної Праці В.Заболотний та ін. *Радянська Україна*. – 1977. – 11 травня.

13 травня (п'ятниця).

6. У Бердянську відбулося урочисте засідання на честь 150-річчя міста. Член політбюро ЦК УРСР О.Ватченко вручив представникам міста

Почесну грамоту президії Верховної Ради УРСР. *Запорізька правда*. – 1977. – 17 травня.

18 травня (середа).

4. В Києві на Всесоюзній науково-практичній конференції “Соціалістичний спосіб життя і питання ідеологічної роботи” виступив перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький з доповіддю “XXV з’їзд КПРС про вдосконалення соціалістичного способу життя і формування нової людини”. *Радянська Україна*. – 1977. – 19 травня.

20 травня (п’ятниця).

3. У місті енергетиків Ладижині Вінницької області став до ладу завод силікатної цегли. Тут відбулася Всесоюзна нарада по обміну досвідом роботи заводів силікатної цегли. *Вінницька правда*. – 1977. – 20 травня.

8. У м.Смілу Черкаської області на замовлення машинобудівного заводу надіслано механічний цех, виготовлений у НДР. Виробнича площа збірної цеху становить 7,5 тис. м². *Черкаська правда*. – 1977. – 20 травня.

24 травня (вівторок).

1. Відбувся пленум ЦК КПРС, на якому був схвалений проект Конституції КПРС і рекомендовано передати його на всенародне обговорення. На затвердження президії Верховної Ради СРСР винесено текст і музичну редакцію Державного гімну СРСР. *Радянська Україна*. – 1977. – 25 травня.

3. У Житомирі став до ладу завод “Шлях індустрія”. *Молодь України*. – 1977. – 24 травня.

26 травня (четвер).

7. Виповнилося 90 років з дня народження державного діяча, одного із організаторів партизанського руху в громадянську і Велику Вітчизняну війну 1941-1945 рр., двічі Героя Радянського Союзу С.Ковпака. *Радянська Україна*. – 1977. – 25 травня.

31 травня (вівторок).

4. В Києві відбувся мітинг з нагоди відкриття меморіальної дошки на честь Героя Соціалістичної Праці академіка С.Лебедева – першопроходця в розробці проблем стійкості енергетичних систем, розвитку обчислювальної техніки, теорії лічильних пристроїв, керівника по створенню першої в СРСР електронно-обчислювальної машини “МЕСМ”. Дошку встановлено на корпусі Інституту геологічних наук АН УРСР, в якому 1946-1951 рр. працював вчений. Автор-скульптор М.Вронський. *Радянська Україна. – 1977. – 1 червня.*

В травні.

8. В Женеві проходила 63-я сесія Генеральної конференції Міжнародної організації праці (МОП). В її роботі брали участь делегації 135 країн-членів МОП, в тому числі і УРСР. В поточній дискусії про технічне співробітництво взяв участь заступник міністра закордонних справ УРСР В.Оснач. З участі підприємств і спеціалістів з УРСР у 29 країнах, що розвиваються збудовано і будується 166 промислових та інших об’єктів; у вищих і середніх навчальних закладах республіки навчається близько 4 тис. студентів з країн, які розвиваються. Понад 12 тис. спеціалістів 108 країн Азії, Африки і Латинської Америки мають дипломи про освіту здобуту в УРСР. За рахунок внесків УРСР у фонд технічної допомоги ООН при заводі “Запоріжсталь” з 1965 р. успішно працюють курси ООН по підготовці інженерів і техніків для чорної металургії. За 12 р. – пройшли навчання 425 металургів. *Радянська Україна. – 1977. – 11 червня.*

3 червня (п’ятниця).

4. Львів. Колектив наукових співробітників Інституту суспільних наук АН УРСР під керівництвом доктора філологічних наук, професора Л.Гумецької вперше в Україні уклав “Словник староукраїнської мови XIV-XV ст.” чим започаткував створення історичного словника української мови. *Вільна Україна. – 1977. – 3 червня.*

4 червня (субота).

4. Рада міністрів УРСР, враховуючи історичну, архітектурну і художню цінність комплексу пам'яток історії і культури м. Кам'янця-Подільського, з метою забезпечення їх охорони і широкого використання прийняла постанову про створення Державного історико-архітектурного заповідника в межах староруської і середньовічної частини міста. *Робітнича газета. – 1977. – 4 червня.*

10 червня (п'ятниця).

1. Відбувся пленум ЦК КПУ який обговорив питання “Про проект Конституції СРСР і завдання партійних організацій республіки, що впливають з доповіді Генерального секретаря ЦК КПРС Л.І.Брежнєва і рішень травневого (1977 р.) пленуму ЦК КПРС”. Пленум схвалив проект Конституції СРСР і прийняв рішення по організації роботи для широкого обговорення його в республіці. *Радянська Україна. – 1977. – 11 червня.*

4. Міністерство вищої і середньої спеціальної освіти СРСР прийняло постанову про відкриття в Дніпропетровському зварювальному технікумі ім. Є.Патона нового відділення, яке готуватиме техніків – дефектоскопістів по контролю металів і зварювальних з'єднань. Таких спеціалістів середньої ланки ще не готували в нашій країні. *Зоря. – 1977. – 10 червня.*

12 червня (неділя).

1. Опубліковано Гімн СРСР затверджений Указом президії Верховної Ради СРСР від 27 травня 1977 р. Текст С.Михалкова і Г.Ель-Регістана, музика А.Александрова. *Правда. – 1977. – 12 червня.*

16 червня (четвер).

1. Розпочала роботу VI сесія Верховної Ради СРСР дев'ятого скликання, на якій було звільнено М.Підгорного від обов'язків голови президії Верховної Ради СРСР у зв'язку з виходом на пенсію, на цю посаду обрано Генерального секретаря ЦК КПРС Л.Брежнєва. *Радянська Україна. – 1977. – 17 червня.*

20 червня (понеділок).

8. У Бухаресті в Театрі опери та балету СРР відбувся перший виступ оперної трупи Київського державного академічного театру опери та балету ім. Т.Шевченка яка бере участь у Європейському фестивалі дружби. *Культура і життя*. – 1977. – 19 червня.

21 червня (вівторок).

8. У Варшаві проходило XXXI засідання сесії Ради економічної взаємодопомоги (РЕВ). Делегацію СРСР очолював член політбюро ЦК КПРС, голова Ради міністрів СРСР О.Косигін. Нарада розглядала питання подальшого поглиблення господарської взаємодії країн-членів РЕВ. *Радянська Україна*. – 1977. – 6 липня 1977.

22 червня (середа).

2. З ініціативи Українського республіканського комітету захисту миру в республіці проводився тиждень дій на підтримку скликання Всесвітньої конференції по роззброєнню. *Робітнича газета*. – 1977. – 23 червня.

23 червня (четвер).

1. В Києві відбулася п'ята сесія Верховної Ради УРСР дев'ятого скликання під головуванням голови Верховної Ради УРСР М.Білого. Сесія розглянула питання про проект Конституції СРСР та підготовку проекту нової Конституції УРСР, була створена комісія, яку очолив перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький. *Радянська Україна*. – 1977. – 24 червня.

24 червня (п'ятниця).

4. 20 тис. друкованих аркушів, понад 1 тис. назв, 36 наукових журналів – таку кількість видань з усіх проблем сучасної науки здійснює республіканське видавництво АН УРСР “Наукова думка”. Його продукція експортується майже у сто країн світу. *Літературна Україна*. – 1977. – 24 червня.

25 червня (субота).

8. У В'єнтяні завершився тиждень України, проведений з ініціативи радянського культурного центру і Товариства лаосько-радянської дружби. Тисячі лаосців відвідали фотовиставку подивилися документальні фільми про досягнення українського народу в економічній, соціальній і культурній галузях. *Радянська Україна. – 1977. – 26 червня.*

26 червня (неділя).

8. Черкаси. Три тижні перебувала у виробничому об'єднанні "Азот" група зарубіжних хіміків. Серед них – представники Бірми, Індії, Куби, Польщі, Танзанії, Югославії, Угорщини і Фінляндії. Це – спеціалісти по виробництву мінеральних добрив, слухачі міжнародного семінару – практикуму, який проводиться в рамках ООН. Теоретична частина семінару пройшла в Москві. У Черкасах відбулися практичні заняття. *Черкаська правда. – 1977. – 26 червня.*

27 червня (понеділок).

4. В Києві в будинку політосвіти Київських міському і обкому партії відбулися урочисті збори, присвячені врученню колективу газети "Літературна Україна" з нагоди 50-річчя ордену Дружби народів, який прикріпив до прапора газети заступник голови президії Верховної Ради СРСР, голова президії Верховної Ради УРСР О.Ватченко. Зі словами подяки виступив редактор газети В.Виноградський. *Радянська Україна. – 1977. – 28 червня.*

29 червня (середа).

4. У м.Миронівці Київської області відбулася Всесоюзна нарада селекціонерів. Вчені обговорили питання дальшого підвищення рівня і ефективності селекційної роботи, прискореного виведення нових високопродуктивних сортів, удосконалення засобів сортової агротехніки. *Сільські вісті. – 1977. – 29 червня.*

8. Постійне представництво УРСР при ЮНЕСКО організувало спільно з мерією м.Шалетсюр – Луен (департамент Луара) виставку акварелей народного художника СРСР М.Глуценка. *Вечірній Київ. – 1977. – 29 червня.*

30 червня (четвер).

3. Донецька область. На Комунарському металургійному заводі став до ладу двованний мартен. Це перша в Донбасі і третя в Україні двованна піч. Нова піч даватиме за рік 1 млн. 150 тис. т. сталі. *Прапор перемоги.* – 1977. – 1 липня; *Робітнича газета.* – 1977. – 1 липня.

4. На III Міжнародному конкурсі артистів балету у Москві солістці Київського державного академічного театру опери та балету ім. Т.Шевченка Н.Семизоровій присуджено першу премію, звання лауреата і золоту медаль, а її партнерові М.Прядченку – третю премію і бронзову медаль. *Культура і життя.* – 1977. – 30 червня.

3 липня (неділя).

8. Закінчилися дні радянсько-іранської дружби, що проходили в Україні. Гості побували на підприємствах, у колгоспах і радгоспах, навчальних закладах і наукових установах Києва, Кримської і Закарпатської областей. *Радянська Україна.* – 1977. – 5 липня.

4 липня (понеділок).

9. Спортсмен із Запоріжжя В.Ященко, виступаючи в матчі юніорських збірних СРСР і США, який проходив у Річмонді (США), встановив новий світовий рекорд із стрибків у висоту, подолавши планку на висоті 233 см. *Радянська Україна.* – 1977. – 5 липня; *Спортивна газета.* – 1977. – 5 липня.

5 липня (вівторок).

3. Унікальну підйомну машину почали відвантажувати машинобудівники Донецького заводу ім. Ленінського комсомолу України на адресу Солігорського калійного комбінату в Білорусії. Цей своєрідний ліфт може швидко доставити на поверхню з півторакілометрової глибини відразу 50 т корисних копалин. *Молодь України.* – 1977. – 5 липня.

9. Призом міжнародного турніру кіннотників у НДР нагороджено київську динамівку В.Мисевич. *Радянська Україна.* 1977. – 5 липня.

12 липня (вівторок).

4. У столиці Чуваської АРСР Чебоксарах виставою “Сорочинський ярмарок” М.Старицького розпочалися гастролі Черкаського обласного музично-драматичного театру ім. Т.Шевченка. *Черкаська правда*. – 1977. – 12 липня.

14 липня (четвер).

8. У Київському музеї західного і східного мистецтва вперше демонструється виставка робіт канадських художників. Понад 40 полотен включено до експозиції “Пейзажний живопис Канади”. Виставка в Києві становить частину колекції доктора Р.Мак-Майкла, який передав її в дар провінції Онтаріо. Тепер вона входить до експозиції одного з найбільших у країні музеїв у м.Клейнберзі поблизу Торонто. *Культура і життя*. – 1977. – 15 липня.

15 липня (п'ятниця).

8. В Державному академічному театрі опери та балету УРСР ім. Т.Шевченка відбулась прем'єра опери К.Глюка “Орфей і Еввідіка”. Його постановку здійснили диригент, народний артист УРСР С.Турчак, режисер Іве Ванд з оперного театру міста Лейпцига побратима Києва, берлінський художник Г.Кайзер. Вокальні партії у виставі доручено співакам Г.Туфтіній, В.Кочур, Л.Юрченко, які виступають у ролі Орфея, К.Радченко, Г.Циполі, Є.Колесник – Еввідіки, Н.Куделі, М.Стеф'юк, Л.Пащенко – Ерога. *Радянська Україна*. – 1977. – 17 липня; *Культура і життя*. – 1977. – 21 липня.

19 липня (вівторок).

8. В Марселі – найбільшого портового міста Франції відкрито вулицю імені Одеси. На урочистостях були присутніми мер міста Марселя Г.Деффер, посол СРСР у Франції С.В.Червоненко. – *Радянська Україна*. – 1977. – 19 липня.

21 липня (четвер).

1. В ЦК Компартії України відбулась нарада за участю перших секретарів обкомів партії і керівників сільсько-господарських міністерств та відомств республіки, на якій розглянуто питання про хід збирання врожаю, заготівлю хліба і продуктів тваринництва. *Радянська Україна*. – 1977. – 23 липня.

8. У Москві закінчився X Міжнародний кінофестиваль. Його девіз “За гуманізм кіномистецтва, за мир і дружбу між народами” зібрав майстрів екрана близько 100 країн з усіх континентів. – *Правда*. – 1977. 8, 10, 13, 22 липня.

9. На міжнародному шаховому турнірі гросмейстерів у Ленінграді 1-2 місця поділив 25-річний львів'янин О.Романишин з экс-чемпіоном світу М.Талем, випередивши В.Смислова, А.Карпова та ін. *Радянська Україна*. – 1977. – 21 липня.

22 липня (п'ятниця).

4. У Києві відбулося засідання Республіканської ради по координації наукових досліджень у галузі природничих і суспільних наук, створеної відповідно до постанови ЦК КПУ і Ради міністрів УРСР “Про деякі заходи по дальшому поліпшенню управління науково-технічним прогресом у республіці”. *Вечірній Київ*. – 1977. – 25 липня.

24 липня (неділя).

8. В “Артеку” відкрився міжнародний дитячий фестиваль. Почесні гості “Артеку” – визначні громадські діячі, представники міжнародних організацій – Мар'єм Віре-Туомінен з Фінляндії, національний герой В'єтнаму Нгуєн Ньї Хоат, генеральний секретар ЦК комуністичної молоді Чілі Гладіс Марін, доктор Бенджамін Спок з США та інші. На фестиваль прибуло 2087 радянських дітей і майже 2 тис. юних гостей із 102 країн світу. *Кримська правда*. – 1977. – 26 липня.

27 липня (середа).

1. Відзначалось 75-річчя з дня народження відомого письменника і журналіста Я.Галана. У Києві, Львові, Дрогобичі та ін. містах пройшли вечори пам'яті письменника. У видавництві “Наукова думка” стотисячним тиражем вийшла перша книга чотиритомного видання його творів. *Радянська Україна*. – 1977. – 28 липня.

28 липня (четвер).

3. Київ. В Інституті проблем лиття АН УРСР створено надзвичайний

чавун, який позбавлений крихкості. Вчені вважають, що деталі з такого чавуну знайдуть застосування в машинах, які працюють у важких умовах і можуть замінити деталі, що тепер виготовляються з легованої сталі, бронзи. *Київська правда*. – 1977. – 29 липня.

29 липня (п'ятниця).

3. Будівельники Дністровської ГЕС змінили русло річки поблизу селища Новодніпровськ. Операція пройшла успішно і зайняла одну годину і 10 хвилин. *Радянська Україна*. – 1977. – 29 липня.

8. Житомирська область. Закінчився тиждень Михайловградського округу НРБ. В містах і селах відбулися зустрічі трудящих області з посланцями братнього народу, мітинги і вечори радянсько-болгарської дружби. *Радянська Житомирщина*. – 1977. – 26, 27, 29, 31 липня.

8. Розпочались гастролі балетної трупі Київського державного академічного театру опери та балету ім. Т.Шевченка в Японії. Втретє (1972 р., 1974 р.) виступає київський балет, протягом місяця артисти познайомлять японського глядача з виставами “Лебедине озеро”, “Лускунчик” П.Чайковського, “Лісова пісня” М.Скорульського. *Радянська Україна*. – 1977. – 30 липня.

5 серпня (п'ятниця).

6. Колективу Київського метрополітену за рішенням Ради міністрів УРСР присвоєно ім'я В.Леніна. Щодня метрополітен обслуговує 630 тис. пасажирів. *Вечірній Київ*. – 1977. – 5 серпня; *Радянська Україна*. – 1977. – 6 серпня.

7. Відзначалось 60 років з дня народження народного художника УРСР, дійсного члена Академії мистецтв СРСР, професора Київського художнього інституту, голови Спілки художників України В.Бородая автора скульптурних робіт Т.Шевченка в Арров-Парку у США, Л.Українки у Першотравневому парку у Києві, серії скульптур “По Єгипту”, скульптурних портретів В.Касіяна, Т.Яблонської та ін. *Радянська Україна*. – 1977. – 5 серпня.

8. Херсонські суднобудівники на кілька днів раніше планового строку збудували і відправили на замовлення Югославії суховантажне судно “Герой Панч” водотоннажністю 21 тис. т. *Наддніпрянська правда*. – 1977. – 5 серпня.

7 серпня (неділя).

6. В перший рейс по Дніпру вийшов трьохпалубний теплохід “ХХV з’їзд КПРС”. На його борту велика група гірників Донбасу. Судно розраховане на 360 місць, воно збудовано у НДР. *Правда*. – 1977. – 8 серпня.

9 серпня (вівторок).

3. На Новокраматорському машинобудівному заводі ім. В.Леніна виготовлено універсальний механічний прес потужністю 6300 т для гарячого штампування великих автомобільних і тракторних деталей. Коваль-силач висотою з триповерховий будинок і вагою майже 700 т відправлено до Італії. Це – третій агрегат, зроблений новокраматорцями на замовлення італійської промисловості. *Робітнича газета*. – 1977. – 9 серпня.

4. У Державному музеї українського образотворчого мистецтва у Києві пройшла виставка робіт народного художника УРСР, лауреата Державної премії УРСР ім. Т.Шевченка та комсомольської премії ім. М.Островського Г.Кальченка, автора скульптурних робіт про видатних діячів української культури В.Порика (Франція), Л.Українки (Київ), скульптурних портретів О.Гончара, О.Коцюбинської, Г.Майбороди, М.Приймаченко, К.Білокур, П.Воронька та ін. *Радянська Україна*. – 1977. – 9 серпня.

14 серпня (неділя).

8. З ініціативи Всесвітньої ради миру проводився Міжнародний тиждень дій проти нейтронної бомби. Все прогресивне людство гнівно осудило рішення уряду США розпочати виробництво нової різновидності ядерної зброї – нейтронної бомби. Трудящі республіки на масових мітингах вимагали заборонити виробництво цієї смертоносної зброї. *Зоря*. – 1977. – 6 серпня; *Робітнича газета*. – 1977. – 10, 11 серпня; *Прапор перемоги*. – 1977. – 14 серпня.

17 серпня (середа).

4. О 04 год. 00 хв. атомний криголам “Арктика” досяг географічної точки Північного полюса. Вперше за всю історію мореплавства корабель

подолав товстий льодовий покрив і в активному плаванні піднявся до самої вершини земної кулі. На пам'ять про історичну подію на ґрунт Північного полюсу опущено пам'ятну металеву дошку із зображенням Державного герба СРСР, назвою корабля, координатами і датою підкорення полюса надводним кораблем – 17 серпня 1977 р. *Радянська Україна. – 1977. – 19 серпня.*

18 серпня (четвер).

3. Газопровід Оренбург – Західний кордон СРСР досяг найвищої позначки. В Карпатах на висоті 1500 м зварено перший кілометр сталеві магістралі. У горах проляже 100-кілометровий шлях газопроводу. *Радянська Україна. – 1977. – 19 серпня.*

19 серпня (п'ятниця).

4. У Луцьку відбулося урочисте відкриття пам'ятника українській поетесі Л.Українці. Творці пам'ятника – скульптори заслужений діяч мистецтв Грузинської РСР А.Німенко, М.Обезюк, архітектори В.Жигулін та С.Кілессо. *Радянська Волинь. – 1977. – 20 серпня.*

6. Відбувся день ударної праці у фонд XI Всесвітнього фестивалю молоді і студентів. 100 тис. посланців вузів і технікумів республіки в складі студентських загонів працюють у свої трудові семестри в господарствах нечорноземної зони РРФСР, Казахстані, Тюменській області, споруджують БАМ. *Радянська освіта. – 1977. – 20 серпня.*

21 серпня (неділя).

4. У Криму відкрилася науково-експериментальна гідробіологічна база відділення Інституту біології південних морів ім. О.Ковалевського АН УРСР. Науковий комплекс з експериментальними басейнами морської і прісної води дасть ученим можливість розширити і поглибити економічні і фізіологічні дослідження тварин і риб, що населяють моря. Колектив співробітників і будівельників вітає президент АН УРСР академік Б.Патон. *Кримська правда. – 1977. – 21 серпня; Радянська Україна. – 1977. – 21 серпня.*

9. У Донецьку завершився V чемпіонат Європи з легкої атлетики серед юніорів. *Спортивна газета.* – 1977. – 23 серпня.

22 серпня (понеділок).

3. З доку Миколаївського заводу “Океан” вивезено головний нафторудовіз з водотоннажністю 130 тис. т. Йому присвоєно ім’я “Борис Бутота” на честь Героя Соціалістичної Праці, спеціаліста суднобудування. Довжина нафторудовоза – майже 260 м. Потужність головного двигуна – 21 100 к.с., швидкість судна – понад 15 вузлів. *Правда.* – 1977. – 22 серпня.

23 серпня (вівторок).

3. Кривий Ріг. Бригадир бурильників шахти “Артем-1” рудника ім. С.Кірова О.Дмитренко встановив новий всесоюзний рекорд. За зміну шістьма буровими установками КБУ-1, виготовленими раціоналізаторами рудника, він пробурих 415 погонних метрів глибоких свердловин діаметром 105 м. *Зоря.* – 1977. – 26 серпня.

25 серпня (четвер).

9. У Києві відбулися міжнародні змагання з художньої гімнастики, в яких взяли участь збірні шести країн. В окремих видах багатоборства всі чотири золоті медалі дісталися І.Дерюгіній з Києва. *Спортивна газета.* – 1977. – 27 серпня.

27 серпня (субота).

8. У Полтаві проходила нарада спеціалістів країн Ради економічної взаємодопомоги (РЕВ) присвячена обговоренню і погодженню проєктів стандартів РЕВ у галузі електротехніки. *Робітнича газета.* – 1977. – 28 серпня.

28 серпня (неділя).

4. В Ялті відкрився фестиваль “Музика народів СРСР”. У фестивалі беруть участь музичні колективи РРФСР, України, Білорусії, Казахстану,

Узбекистану, Таджикистану, Туркменії, Молдавії, Республік Закавказзя і Прибалтики. *Кримська правда*. – 1977. – 28 серпня.

8. Черкаський державний заслужений український народний хор брав участь у Міжнародному фестивалі фольклорних колективів у Болгарії. *Черкаська правда*. – 1977. – 10, 28 серпня.

30 серпня (вівторок).

8. У Києві відкрився Міжнародний семінар-практикум ООН по зварюванню. Він проводиться організацією по промислому розвитку (ЮНІДО) при сприянні уряду СРСР. Участь у ньому беруть спеціалісти з соціалістичних країн – Болгарії, Угорщини, Куби, Польщі, Югославії, а також стипендіати ООН – представники Гани, Індії, Іраку, Пакистану, Сомалі. *Вечірній Київ*. – 1977. – 31 серпня.

9. В Едінбурзі на міжнародному матчі киянин А.Соломін встановив новий світовий рекорд у ходьбі на 20 км. – 1 год. 23 хв. 29,9 сек. *Радянська Україна*. – 1977. – 30 серпня.

31 серпня (середа).

4. Виповнилося 30 років літаку АН-2, який широко використовується хліборобами, геологами, лісоводами, полярниками. 31 серпня 1947 р. вперше підняв літак у повітря льотчик-випробувач П.Володін. Тоді АН-2 за три дні виконав місячний план авіаційно-хімічних робіт. За створення АН-2 групі конструкторів на чолі з О.Антоновим було присуджено Державну премію, на його базі створено близько 20 різних модифікацій. В СРСР літаки АН-2 обслуговують 3450 повітряних трас, сотні літаків АН-2 працюють у 22 зарубіжних країнах, понад 200 машин літають над ланами України. *Радянська Україна*. – 1977. – 31 серпня.

9. В Болгарії закрилась спортивна студентська Універсіада-77. Радянські спортсмени завоювали найбільшу кількість медалей – 95 (31 золоту, 35 срібних, 29 бронзових). Золоту медаль завоювала донецька тенісистка, триразова чемпіонка Європи М.Крошина. *Радянська Україна*. – 1977. – 30 серпня.

3 вересня (субота).

8. У Києві відбувся XI Міжнародний конгрес Карпато-Балканської геологічної асоціації. Серед 400 його учасників – представники дев'яти європейських країн – вчені і практики, які вивчають ці великі гірські системи. *Робітнича газета.* – 1977. – 4 вересня.

4 вересня (неділя).

4. У Москві на ВДНГ СРСР працює виставка “Новатори виробництва Одеської області – п'ятиріччі ефективності і якості”. На Всесоюзному огляді демонструють 600 найбільш ефективних робіт, які можна застосовувати на багатьох споріднених підприємствах країни в машинобудуванні, металообробці, приладобудуванні, для розвитку транспорту і зв'язку. *Чорноморська комуна.* – 1977. – 4 вересня.

5 вересня (понеділок).

8. У Києві розпочав роботу радянсько-американський симпозіум з питань електрометалургії і зварювання. *Радянська Україна.* – 1977. – 6 вересня.

6 вересня (вівторок).

3. У спеціалізованому цеху Житомирського районного об'єднання “Сільгосптехніка” вперше в країні розпочато виробництво хмелекомбайна – ХПТ–1,6. Першу партію машин вже відправлено хмелярам. Працю понад ста збирачів шишок замінить цей комбайн. Створили новинку конструктори Харкова і Сімферополя. *Прапор перемоги.* – 1977. – 6 вересня.

8 вересня (четвер).

8. В Києві розпочались Дні Франції. До Києва прибула французька делегація на чолі з президентом товариства “Франція – СРСР” Г.Дессоном. Гостей зустрічали голова президії Українського товариства дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами М.Орлик, голова Київського міськвиконкому В.Гусев, голова правління Українського відділення

товариства “СРСР – Франція” А.Ромоданов та ін. *Радянська Україна. – 1977. – 9 вересня.*

9 вересня (п'ятниця).

6. Опубліковано поздоровлення ЦК КПУ, президії Верховної Ради УРСР, Ради міністрів УРСР усім трудящим Макіївки в зв'язку з 200-річчям з дня заснування міста і нагородженням його орденом Трудового червоного прапора. *Радянська Донеччина. – 1977. – 9 вересня.*

7. В Києві у Державному академічному театрі опери та балету УРСР ім. Т.Шевченка пройшли збори, присвячені 100-річчю з дня народження Ф.Дзержинського – голови Всеросійської надзвичайної комісії. *Радянська Україна. – 1977. – 10 вересня.*

10 вересня (субота).

3. На Іллічівському судноремонтному заводі ім. 50-річчя СРСР змонтовано оригінальну машину, названу електронним “закрійником”. Її вперше в країні виготовили машинобудівники Одеського науково-виробничого об'єднання “Кисеньмаш”. Автомат вирізує фігурні деталі з найміцнішої сталі. Використання лише одного “закрійника” дасть протягом року понад 90 тис. крб. економії. *Радянська Україна. – 1977. – 10 вересня.*

5. На Криворізькому металургійному заводі ім. В.Леніна став до ладу найпотужніший у країні двованний агрегат продуктивністю 1,5 млн. т сталі на рік. *Радянська Україна. – 1977. – 11 вересня.*

11 вересня (неділя).

3. Машинобудівники Новокраматорського заводу ім. В.Леніна завершили виготовлення велетенського термоса – міксера для зберігання розплавленого чавуну місткістю 1300 т. Агрегат відправляється на металургійний завод у м.Карачі (Пакистан). Це вже 25-й зарубіжний замовник новокраматорців. *Соціалістична Харківщина. – 1977. – 11 вересня.*

4. У Москві на ВДНГ СРСР розпочалися дні Української РСР. У складі делегації УРСР – партійні, радянські працівники, ветерани праці, передовики виробництва, вчені і близько 700 діячів культури. *Радянська*

Україна. – 1977. – 11, 12, 13, 14, 16 жовтня.

8. Більше місяця балетна труппа Київського державного академічного театру опери та балету ім. Т.Шевченка виступала в Японії. Вона дала понад 300 спектаклів, на яких побувало близько 70 тис. глядачів у концертних залах 16 міст. *Культура і життя. – 1977. – 11 вересня.*

13 вересня (вівторок).

3. Опубліковано лист Генерального секретаря КПРС Л.Брежнєва на ім'я секретаря ЦК КПУ В.Щербицького, голови президії Верховної Ради УРСР О.Ватченка та голови Ради міністрів УРСР О.Ляшка про досягнення хліборобів України, які продали державі 1 мільярд 108 млн. пудів хліба. *Радянська Україна. – 1977. – 13 вересня.*

7. Указом президії Верховної Ради СРСР члена політбюро ЦК КПРС, першого секретаря ЦК КПУ, Героя Соціалістичної Праці В.Щербицького нагороджено орденом Леніна і другою Золотою медаллю “Серп і Молот”. *Радянська Україна. – 1977. – 14 вересня.*

15 вересня (четвер).

7. Відзначалось 100 років з дня народження народної художниці УРСР, члена-кореспондента Академії архітектури УРСР, лауреата Державної премії УРСР ім. Т.Шевченка О.Кульчицької, автора циклів гравюр і акварелей “Народне будівництво Західної України”, “Народні звичаї”, “Західноукраїнський одяг”, “Життя і праця на селі”. Урочистості пройшли в музеї художниці у Львові. *Радянська Україна. – 1977. – 15 вересня.*

20 вересня (вівторок).

8. В Нью-Йорку розпочала роботу XXXII сесія Генеральної Асамблеї ООН. Делегацію УРСР очолив міністр закордонних справ республіки Г.Шевель. *Радянська Україна. – 1977. – 28 вересня, 11 жовтня.*

9. Легкоатлетка з Донецька Н.Ткаченко у французькому місті Ліллі, де проходив фінал Кубка Європи з легкоатлетичного багатоборства, встановила новий світовий рекорд у п'ятиборстві. *Спортивна газета. – 1977. – 20 вересня.*

21 вересня (середа).

8. У Київ для вручення ордена НДР “Прапор Праці” першого ступеня Київському державному університетові ім. Т.Шевченка прибула делегація працівників вищої школи НДР. На урочистих зборах орден колективу університету вручив член ЦК ССРН, міністр вищої і середньої спеціальної освіти НДР, професор Г.Бьоме. *Радянська Україна. – 1977. – 22, 23 вересня.*

24 вересня (субота).

8. Концертом у нью-йоркському залі “Рейдіосіті холл” розпочав своє турне по 46 містах США заслужений ансамбль танцю УРСР “Ятрань” з Кіровограду. *Радянська Україна. – 1977. – 26 вересня; Культура і життя. – 1977. – 29 вересня.*

26 вересня (понеділок).

4. В м.Єревані відбулося відкриття декади української літератури у Вірменії. *Радянська Україна. – 1977. – 27 вересня.*

8. До Києва прибув прем’єр-міністр Ісландії Г.Хатлгрімссон. Відбулася зустріч з головою Ради міністрів УРСР О.Ляшком. Гість був ознайомлений з досягненнями УРСР в економіці, науці і культурі. *Радянська Україна. – 1977. – 27 вересня.*

27 вересня (вівторок).

3. Чорнобильська атомна електростанція потужністю один мільйон кіловат, підключена в енергосистему країни і дала промисловий струм. 427 т вугілля, або 275 т мазуту, або 325 тис. м³ газу заощаджує країні одна година роботи енергоблоку атомної станції. *Радянська Україна. – 1977. – 28, 29 вересня.*

28 вересня (середа).

4. У Єревані відкрито вулицю, що носить ім’я П.Тичини, зачинателя українсько-вірменських літературних зв’язків у радянські роки, знавця і цінителя вірменської літератури, автора перекладів вірменських поетів. *Радянська Україна. – 1977. – 29 вересня.*

29 вересня (четвер).

4. У Києві закінчив свою роботу II з'їзд ендокринологів України. Обговорювались питання розвитку ендокринологічної хірургії, зокрема, пошук ефективних шляхів заміни підшлункової залози при тяжких її ураженнях. *Радянська Україна. – 1977. – 30 вересня.*

8. У Києві закінчилися гастролі румунської державної оперної трупи м. Калуж-Напока. Понад 200 майстрів сцени країни брали участь у гастрольох. 10 тис. трудящих Києва побували на спектаклях трупи. *Культура і життя. – 1977. – 25 вересня; Вечірній Київ. – 1977. – 30 вересня.*

6 жовтня (четвер).

8. В Ялті проходив радянсько-американський симпозиум з проблем “Раптова смерть”. Це частина спільного співробітництва в галузі медицини. В ньому беруть участь близько 30 американських і радянських спеціалістів. Мета симпозиуму – обмінятися інформацією з однієї з найактуальніших проблем кардіології і розуміння механізму виникнення раптової смерті та пошуку шляхів її профілактики. *Кримська правда. – 1977. – 7 жовтня.*

7 жовтня (п'ятниця).

1. Верховна Рада СРСР прийняла Конституцію (Основний Закон) СРСР. Законом СРСР 7 жовтня оголошувалось всенародним святом – Днем Конституції СРСР. *Радянська Україна. – 1977. – 8 жовтня.*

9 жовтня (неділя).

4. О 5 год. 40 хв. в Радянському Союзі здійснено запуск космічного корабля “Союз 25”, пілотованого екіпажем у складі командира корабля підполковника В. Ковальонка і бортінженера В.Рюміна. *Радянська Україна. – 1977. – 11 жовтня.*

12 жовтня (середа).

8. В Одесі розпочала роботу II конференція ректорів вузів СРСР і Угорщини на якій розглядається проблема підвищення якості підготовки

спеціалістів з вищою освітою. 32 радянських вузи підтримують контакти з 22 вузами Угорщини. *Чорноморська комуна*. – 1977. – 12 жовтня.

15 жовтня (субота).

6. В країні відбувся Всесоюзний суботник, присвячений 60-річчю Жовтневої революції. *Робітнича газета*. – 1977. – 23 жовтня; *Червоний прапор*. – 1977. – 16 жовтня.

9. На VIII чемпіонаті світу з художньої гімнастики, що проходив в швейцарському місті Базелі, звання абсолютної чемпіонки завоювала киянка І.Дерюгіна. Золоті медалі в групових вправах завоювали киянки О.Плохова і О.Щоголева. *Спортивна газета*. – 1977. – 18, 20, 25 жовтня; *Радянська Україна* – 1977. – 18 жовтня.

16 жовтня (неділя).

4. Тулуза, Франція. На Міжнародному конкурсі вокалістів солістка Одеського академічного театру опери та балету Л.Ширіна виборола перше місце. Співачці також вручено спеціальний приз – вазу севрського фарфору від президента Франції В.Жіскар д'Естена. *Чорноморська комуна*. – 1977. – 16 жовтня.

17 жовтня (понеділок).

8. Виставка, присвячена Україні, відкрилась у бельгійському місті Мускрон (провінція Західна Фландрія). Її організувала асоціація “Бельгія – СРСР за дружбу і співробітництво”. *Робітнича газета*. – 1977. – 18 жовтня; *Радянська Україна*. – 1977. – 18 жовтня.

18 жовтня (вівторок).

3. На Краматорському заводі литва і поковок прийнято в експлуатацію першу в країні вакуумно-індустріальну піч ВИП-30. Метал, зварений у ній під глибоким вакуумом, повністю очищається від шкідливих домішок і набуває особливих властивостей, необхідних при виготовленні важливих деталей машин. *Радянська Донеччина*. – 1977. – 18 жовтня.

6. У Львові відбулося відкриття обласної клінічної стоматологічної поліклініки. Це перша на Львівщині спеціалізована стоматологічна поліклініка розраховано на 1800 відвідувань за зміну. Трудящих області тут будуть обслуговувати 84 лікарі та понад 160 осіб середнього і молодшого медичного персоналу. *Вільна Україна. – 1977. – 19 жовтня.*

8. Заступник голови Ради міністрів УРСР П.Тронько прийняв генерального директора ЮНЕСКО А.М'Боу, познайомив гостя з досягненнями УРСР в розвитку економіки, науки і культури. Генеральний директор ЮНЕСКО мав розмову з генеральним секретарем міністерства закордонних справ СРСР І.Єжовим та головою комісії УРСР у справах ЮНЕСКО, заступником міністра закордонних справ УРСР В.Кравцем. *Радянська Україна. – 1977. – 19 жовтня.*

20 жовтня (четвер).

2. У Києві розпочав роботу IV Український республіканський з'їзд науково-технічних товариств (НТТ). Делегати представляють майже два мільйони членів НТТ. За підсумками форуму в 1976 р. було впроваджено у виробництво понад 1750 тис. пропозицій з економічним ефектом 735 млн. крб. *Радянська Україна. – 1977. – 20 жовтня.*

22 жовтня (субота).

4. В Києві на площі Жовтневої революції відкрито монумент присвячений Жовтневій революції. На відкритті були присутні керівники Комуністичної партії і уряду республіки. На мітингу виступив В.Щербичський. *Радянська Україна. – 1977. – 23 жовтня.*

23 жовтня (неділя).

8. У Київ прибув прем'єр-міністр Індії М.Десаї, його супроводжували міністр закордонних справ Індії А.Ваджапаї, посол Індії в СРСР І.Гуджрал та ін. Делегацію зустрічали голова Ради міністрів УРСР О.Ляшко, заступник голови Ради міністрів УРСР П.Тронько та ін. 24 жовтня прем'єр-міністр Індії познайомився з столицею України, оглянув її визначні місця і пам'ятки. *Радянська Україна. – 1977. – 25 жовтня.*

25 жовтня (вівторок).

6. Президія Верховної Ради СРСР встановила почесне звання “Народний лікар СРСР”. *Правда*. – 1977. – 26 жовтня.

26 жовтня (неділя).

8. В Одесі проводилися дні фінського міста-побратима Оулу, присвячені 60-річчю Жовтневої революції, 60-й річниці незалежності Фінляндії, 20-й річниці поріднення міста Оулу з Одесою. На початку жовтня в Оулу проходив тиждень міста-героя Одеси. *Чорноморська комуна*. – 1977. – 18, 19, 22, 26 жовтня.

28 жовтня (п'ятниця).

4. У Харкові відкрито меморіальний комплекс радянським воїнам і громадянам, які загинули у роки Великої Вітчизняної війни. *Соціалістична Харківщина*. – 1977. – 30 жовтня.

31 жовтня (понеділок).

4. У Бухаресті в одному з найбільших залів румунської столиці почав гастролі Державний ансамбль танцю УРСР ім. П.Вірьського. *Робітничка газета*. – 1977. – 1 листопада.

4. У Львові пройшов VI Республіканський фестиваль мультиплікаційних фільмів, присвячений 50-річчю українського мультиплікаційного кінематографа, засновником якого вважають режисера і художника В.Левандовського, після випуску ним в 1927 р. першого фільму “Казка про солом'яного бичка”. Всього ним створено близько 170 картин. *Радянська Україна*. – 1977. – 1 грудня.

1 листопада (вівторок).

3. На Чорнобильській атомній електростанції введено в дію і включено в енергосистему країни другу турбіну. З її пуском повністю завершено спорудження і здачу в експлуатацію всього комплексу першого енергоблоку потужністю 1 млн. кВт. *Молодь України*. – 1977. – 3 листопада.

4. На африканський континент з великою концертною програмою виїхав заслужений ансамбль народного танцю УРСР “Дружба” Палацу культури ім. Ілліча Дніпропетровського заводу ім. Г.Петровського. Аматори покажуть танці народів СРСР у Нігерії та Гані. *Зоря.* – 1977. – 1 листопада.

2 листопада (середа).

1. В Кремлівському Палаці з’їздів відкрилось засідання ЦК КПРС, Верховної Ради СРСР, присвячене 60-й річниці Жовтневої революції. З доповіддю “Великий Жовтень і прогрес людства” виступив Генеральний секретар КПРС Л.Брежнев. *Радянська Україна.* – 1977. – 3 листопада.

5 листопада (субота).

1. Відбулося засідання ЦК КПУ і Верховної Ради УРСР, присвячене 60-й річниці Жовтневої революції. З доповіддю “Під прапором Жовтня, по ленінському шляху” виступив секретар КПУ В.Щербицький. *Радянська Україна.* – 1977. – 6 листопада.

7. Після тяжкої і тривалої хвороби на 72 році життя помер новатор виробництва Герой Соціалістичної Праці О.Стаханов – зачинатель соціалістичного змагання за досягнення найвищої продуктивності праці в роки перших п’ятирічок. *Радянська Україна.* – 1977. – 6 листопада.

12 листопада (субота).

3. Першу продукцію одержано на новому, одному з найбільших у республіці, Чортківському цукрозаводі. Технологічне устаткування включене в роботу майже на два місяці раніше, ніж намічалось графіком. *Радянська Україна.* – 1977. – 12 листопада.

3. На головному підприємстві виробничого об’єднання “Київдерво” впроваджено вперше в галузі нову технологію покриття меблів полірованою поверхнею. Взввши на озброєння електрон дану процедуру скорочено з 20 діб (50 років тому) до 5 хвилин. *Радянська*

Україна. – 1977. – 12 листопада.

14 листопада (понеділок).

3. Будівники Польщі і Німеччини газопроводу Оренбург – Західний кордон СРСР поблизу Кременчука зістикували дві дільниці сталевих магістралей, протяжністю близько 900 км. *Радянська Україна. – 1977. – 15 листопада.*

4. Оперою М.Мусоргського “Хованщина” почалися в Берліні гастролі оперної трупи Київського державного академічного театру опери та балету ім. Т.Шевченка. *Робітничая газета. – 1977. – 15 листопада; Культура і життя. – 1977. – 24 листопада.*

8. Розпочався у Флоренції тиждень Києва. Мер міста Е.Габбуджані відзначив, що вже 10 років минуло, як Флоренція і Київ стали побратимами. У заходах візьмуть участь українські митці – ВІА “Кобза”, хореографічна студія Державного заслуженого академічного ансамблю танцю ім. Вірського, тріо бандуристок та ін. До міста прибули футболісти київського “Динамо”. *Радянська Україна. – 1977. – 15 листопада.*

16 листопада (середа).

3. На Головному заводі виробничого об’єднання “Запоріжтрансформатор” на два місяці раніше строку закінчено виготовлення першого силового трансформатора потужністю 533 тис. кВ. для Саяно-Шушенської ГЕС. *Ленінська правда. – 1977. – 16 листопада.*

6. В Одесі розпочав роботу VI з’їзд лікарів-педіатрів УРСР. *Чорноморська комуна. – 1977. – 18 листопада.*

17 листопада (четвер).

8. У Лос-Анджелесі відбувся день Української РСР в рамках національної виставки СРСР, присвяченої 60-річчю Жовтневої революції. Український розділ відвідало 80 тис. осіб. *Радянське Поділля. – 1977. – 19 листопада.*

18 листопада (п'ятниця).

8. В Одесі закінчив роботу радянсько-французький симпозиум, на якому обговорювалися питання використання біохімії в селекції зернових культур. *Сільські вісті.* – 1977. – 19 листопада.

19 листопада (субота).

3. Колектив Ворошиловградського тепловозобудівного заводу ім. Жовтневої революції виготовив новий локомотив 2ТЕ-121 потужністю 8 тис. к.с. За своїми конструкторськими особливостями і техніко-економічними показниками цей локомотив не має аналогів у вітчизняному і світовому тепловозобудуванні. У нього підвищена потужність, конструкційна швидкість – до 120 км на год. *Робітнича газета.* – 1977. – 19 листопада.

3. На заводі синтетичних шкір у Луцьку вперше в Радянському Союзі змонтовано промислову установку по виробництву синтезу поліуретану – одного з найважливіших для потреб народного господарства продукту, який до цього часу завозився з-за кордону. – *Радянська Україна.* – 1977. – 20 листопада.

21 листопада (понеділок).

4. Закінчилися гастролі Київського державного академічного театру опери та балету ім. Т.Шевченка в Берліні. Митці представили оперу М.Мусоргського “Хованщина”, де успішно виступили В.Гритцюк, А.Кочерга, Г.Туфтін. Глядачі відзначили професіоналізм диригента оркестру С.Турчака. *Радянська Україна.* – 1977. – 22 листопада.

24 листопада (четвер).

4. Пленум ЦК КПУ прийняв постанову “Про роботу партійних організацій республіки по виконанню рішень XXV з'їзду КПРС про поліпшення комуністичного виховання молоді і посилення партійного керівництва комсомолом”. В ній зазначалось, що в галузях народного господарства працює 6 млн. юнаків і дівчат, 3/4 мають вищу і середню освіту. Щороку 700 тис. осіб закінчують середні та професійно-

технічні заклади, майже 350 тис. – вузи і технікуми. *Радянська Україна.* – 1977. – 26 листопада.

25 листопада (п'ятниця).

3. У Рівному стала до ладу перша в Україні фабрика по виготовленню меблів за індивідуальними замовленнями населення. *Червоний прапор.* – 1977. – 29 листопада.

26 листопада (субота).

4. У Львові, де чотири сторіччя тому І.Федоров у створеній ним друкарні видав “Апостол” і першу “Азбуку” з граматиною, відбулося відкриття пам'ятника друкареві. Його автори – скульптори: народний художник УРСР В.Борисенко, В.Подільський і заслужений архітектор УРСР А.Консулов. *Літературна Україна.* – 1977. – 2 грудня; *Радянська Україна.* – 1977. – 27 листопада.

9. Виповнилося 50 років футбольній команді київського “Динамо”. Колектив першим з радянських клубів стартував в офіційних розіграшах призів серед найсильніших команд європейських країн і першим здобув Кубок володарів кубків та суперкубок УЕФА. *Радянська Україна.* – 1977. – 27 листопада.

28 листопада (понеділок).

3. На Запорізькій ДРЕС відбувся мітинг, присвячений введенню її в експлуатацію і нагородженню управління будівництва Запорізької ДРЕС орденом Трудового Червоного Прапора. Запорізька ДРЕС потужністю 3 млн. 600 тис. кВт. – найпотужніша в Європі теплова електростанція. Того самого дня поблизу Запорізької ДРЕС закладено Запорізьку атомну електростанцію. *Запорізька правда.* – 1977. – 16, 29 листопада.

29 листопада (середа).

9. Провідні спортсмени республіки в 1977 р. здобули 19 перемог на чемпіонатах світу, 9 – на першостях Європи, встановили 14 всесо-

юзних, 3 європейських і 4 світових рекорди. *Спортивна газета.* – 1977. – 29 листопада.

7 грудня (середа)

4. На кордоні Великописарівського району Сумської і Борисовського – Белгородської областей споруджено монумент дружби українського і російського народів. З нагоди його відкриття відбувся багатолюдний мітинг. *Радянська Україна.* – 1977. – 8 грудня.

8 грудня (четвер).

9. Рекордсмен світу із стрибків у висоту (233 см.) – студент Київського інституту фізкультури В.Яценко названий спортивними службами агентства Франс Прес – найкращим спортсменом 1977 р. *Радянська Україна.* – 1977. – 8 грудня.

10 грудня (субота).

4. О 4 год. 19 хв. в Радянському Союзі здійснено запуск космічного корабля “Союз-26” пілотованого екіпажем у складі командира корабля підполковника Ю.Романенка і бортінженера Героя Радянського Союзу льотчика-космонавта Г.Гречка. Програмою польоту передбачено проведення спільних експериментів з науковою станцією “Салют-6” виведеної на навколосезну орбіту 29 вересня 1977 р. Ю.Романенко закінчив Чернігівське вище військовоавіаційне училище льотчиків (1966 р.). *Радянська Україна.* – 1977. – 11 грудня.

12 грудня (понеділок).

3. На Хмельниччині розпочалося будівництво атомної електростанції. *Робітнича газета.* – 1977. – 13 грудня.

7. Відзначалось 100 років з дня народження композитора, громадського діяча і педагога М.Леонтовича. Світову славу йому принесли обробки українських народних пісень для хору: “Дударик”, “Праля”, “Козака несуть”, “Зашуміла ліщинонька”, “Щедрик” та ін. За рішенням ЮНЕСКО цю подію відзначала вся громадськість світу. Урочисті

вечори пройшли у Києві, Вінниці, Тульчині, Теплику та ін. *Радянська Україна. – 1977. – 13 грудня.*

13 грудня (вівторок).

3. Уперше в країні колектив другого конверторного цеху Криворізького металургійного заводу ім. В.Леніна виплавив сталь із застосуванням так званого доломітизованого вапна, яке використовується в процесі плавки як основний шлакоутворюючий матеріал. Його впровадження дало змогу конверторникам “Криворіжстали” одержати 500 тис. крб. економії. *Радянська Україна. – 1977. – 18 грудня.*

4. У Київському українському драматичному театрі ім. І.Франка відбулася прем'єра п'єси класика болгарської драматургії П.Яворова “Біля підніжжя Вітоші”. Постановку здійснили митці з Болгарії. *Літературна Україна. – 1977. – 13 грудня.*

14 грудня (середа).

8. У Києві відбувся об'єднаний пленум правління Українського товариства дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами, Українського республіканського комітету захисту миру та правління товариства “Україна”. Українське товариство дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами підтримує постійні зв'язки з прогресивними організаціями у 102 країнах світу. Товариство провело дні УРСР в Італії, ФРН, Нігерії, Гані, Голландії та Португалії. *Культура і життя. – 1977. – 15 грудня.*

16 грудня (п'ятниця).

1. Президія Верховної Ради СРСР прийняла Закон СРСР “Про державний план економічного і соціального розвитку СРСР на 1978 р.” та Закон СРСР “Про державний бюджет СРСР на 1978 р.” (для УРСР встановлювалося 18 618 175 тис. крб.). *Радянська Україна. – 1977. – 17 грудня.*

4. У Києві відбулася республіканська наукова конференція істориків-архівістів УРСР. *Радянська Україна. – 1977. – 17 грудня.*

17 грудня (субота).

3. Введено в дію останній гігантський енергоблок потужністю 800 тис. кВт на одній з найбільших у Європі теплових електростанцій – Вуглегірській. *Радянська Донеччина. – 1977. – 18 грудня.*

20 грудня (вівторок).

1. Розпочала роботу шоста сесія Верховної Ради УРСР дев'ятого скликання. З доповідями виступили голова президії Верховної Ради УРСР О.Ватченко, голова держплану УРСР П.Розенко “Про Державний план економічного і соціального розвитку УРСР на 1978 р.”, міністр фінансів УРСР А.Барановський “Про державний бюджет УРСР на 1978 р. та про виконання державного бюджету УРСР за 1976 р.”. *Радянська Україна. – 1977. – 21 грудня.*

21 грудня (середа).

1. Верховна Рада УРСР прийняла Закон УРСР “Про Державний план економічного і соціального розвитку УРСР на 1978 р.” та Закон УРСР “Про Державний бюджет УРСР на 1978”. *Радянська Україна. – 1977. – 22 грудня.*

23 грудня (п'ятниця).

1. В Києві відбулося засідання ЦК КПУ і Верховної Ради УРСР, присвячене 60-річчю проголошення радянської влади в Україні і утворення УРСР. З доповіддю “Під прапором Жовтня – до нових звершень” виступив перший секретар КПУ В.Щербицький. *Радянська Україна. – 1977. – 24 грудня.*

4. Пройшли перші випробування реактивного літака “АН-72”. Його головний конструктор П.Балабуєв. Застосовані нові двоконтурні реактивні двигуни конструкції В.Лотарева, які дозволяють при повній завантаженості літака розвивати швидкість близько 700 км за годину, двигуни розміщені над крилами – це вперше в СРСР. *Радянська Україна. – 1977. – 24 грудня.*

24 грудня (субота).

1. У Києві відбувся військовий парад і демонстрація трудящих з нагоди святкування 60-річчя проголошення радянської влади в Україні і утворення УРСР. *Радянська Україна. – 1977. – 25 грудня.*

4. У Головній редакції Української радянської енциклопедії вийшов перший том другого видання УРЕ українською мовою. Ця фундаментальна праця видається у дванадцяти томах українською та російською мовами. *Радянська Україна. – 1977. – 29 грудня.*

25 грудня (неділя).

3. На Мелітопольському заводі тракторних гідроагрегатів став до ладу новий унікальний потужний прокатний стан єдиний у СРСР. 300 заготовок на годину – така продуктивність агрегату. *Запорізька правда. – 1977. – 25 грудня.*

27 грудня (вівторок).

4. Державними преміями УРСР за 1977 р. в галузі науки і техніки були удостоєні роботи: уперше в світовій науці проведено комплексне дослідження фізичних властивостей великої кількості простих криоцисталів і енергетичних спектрів їх елементарних збуджень, що сприяло виділенню окремої галузі фізики діелектриків; створення криогенної апаратури, аналогів якої не існує за кордоном, криогенне лікування застосовується в гінекології, нейрохірургії, стоматології, щелепно-лицевої та лор-онкології; дослідження в галузі діагностики та лікування захворювань підшлункової залози професора О.Шалімова, що утверджують пріоритет радянської науки в галузі хірургії панкреатиту; трубопрокатна установка для випуску безшовних труб $d=30-102$ мм на Нікопольському заводі не має рівних собі в зарубіжній промисловості. *Радянська Україна. – 1977. – 27 грудня.*

28 грудня (середа).

4. ЦК КПРС і Рада міністрів СРСР прийняли постанову “Про даль-

ше вдосконалення навчання, виховання учнів загальноосвітніх шкіл; підготовки їх до праці”, де приділялась увага трудовому вихованню, профорієнтації учнів, трудовому влаштуванню випускників середньої школи. *Радянська Україна. – 1977. – 29 грудня.*

30 грудня (п'ятниця).

4. Президія Верховної Ради СРСР прийняла Указ про встановлення почесного звання “Народний учитель СРСР”. *Правда. – 1977. – 31 грудня.*

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Вечірній Київ
Вільна Україна
Вільне життя
Вінницька правда
Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны. Торговля.
Экономика.. Наука. Техника. Культура. Летопись сотру-
дничества. (май 1975-май 1985 гг.). – К., 1998. - Т.5.
Закарпатська правда
Запорізька правда
Зоря
Зоря Полтавщини
Київська правда
Кримська правда
Культура і життя
Ленінська правда
Літературна Україна
Молодь України
Наддніпрянська правда
Правда
Прапор перемоги
Радянська Волинь
Радянська Донеччина
Радянська Житомирщина
Радянська освіта
Радянська Україна
Радянське Поділля
Робітнича газета
Сільські вісті
Советская культура
Соціалістична Харківщина
Спортивна газета
Червоний прапор
Черкаська правда

РУСЛАНА МАНЬКОВСЬКА

ХРОНІКА 1978

3 січня (вівторок).

4. Центральний комітет КПРС і Рада міністрів СРСР прийняли постанову “Про перехід на безкоштовне користування підручниками учнями загальноосвітніх шкіл”. – *Правда*. – 1978. – 3 січня; *Радянська Україна*. – 1978. – 3 січня.

5 січня (четвер).

2. Указом президії Верховної Ради СРСР присвоєно почесне звання “Мати-героїня” 67 жінкам які проживають в УРСР, народили і виховали десять і більше дітей. – *Радянська Україна*. – 1978. – 14 січня.

7. Відзначалося 100 років з дня народження письменника, композитора, педагога, режисера, організатора народних театрів, виконавця народних пісень на бандурі Гната Хоткевича. За ініціативою ЮНЕСКО ця подія внесена до календаря пам’ятних дат. Він автор збірки оповідань “Гірські акварелі”, повісті “Камінна душа”, “Довбуш”, організатор першого в Україні робітничого театру у Харкові, Гуцульського театру, засновник капели бандуристів у Полтаві. *Радянська Україна*. – 1978. – 6 січня.

6 січня (п’ятниця).

7. Виповнилося 80 років з дня народження поета, лауреата Державної премії СРСР та Державної премії ім. Т.Шевченка Володимира Сосюри. Автор цілого ряду поетичних збірок, серед його творів поеми “Безсмертні”, “Червона зима” та ін. *Радянська Україна*. – 1978. – 6 січня.

8 січня (неділя).

6. Вступив у дію найбільший кардіологічний корпус Київської клінічної лікарні ім. Жовтневої революції. *Правда*. – 1978. – 8 січня.

6. Золоту медаль в особистій першості і срібну – в складі збірної команди СРСР здобув робітник Турбатського лісопункту із Закарпаття Іван Пилат на міжнародних змаганнях лісорубів у Фінляндії. *Сільські вісті.* – 1978. – 8 січня.

10 січня (вівторок).

3. Вперше в республіці державна комісія підписала акт про впровадження комплексної системи управління якістю продукції на гірничорудному комбінаті – Новокриворізькому. *Зоря.* – 1978. – 10 січня.

4. О 15 год. 26 хв. в Радянському Союзі здійснено запуск космічного корабля “Союз – 27”, пілотованого екіпажем у складі командира корабля підполковника В.Джанібекова і борт-інженера Героя Радянського Союзу О.Макарова. Програмою польоту передбачалося здійснення стикування з пілотованою орбітальною станцією “Салют” і проведення спільних експериментів екіпажами двох космічних кораблів. *Радянська Україна.* – 1978. – 11 січня.

8. Радіально-свердлильні напівавтомати, що їх випускає Одеське верстатобудівне виробниче об’єднання, поставляються в 56 країн світу, в тому числі в Японію, Францію, ФРН та ін. Провідне місце в експортних поставках посідали замовлення країн соціалістичної співдружності. *Чорноморська комуна.* – 1978. – 10 січня.

11 січня (середа).

3. Колектив Керченського суднобудівного заводу “Затока” ім. Бутоми здав в експлуатацію четвертий супертанкер “Кузбас” водотоннажністю 182 тис. т. За один рейс судно перевезитиме стільки нафти, скільки вмістив би потяг залізничних цистерн, що розтягнувся на 40 кілометрів. Танкер управляється за допомогою автоматики. *Кримська правда.* – 1978. – 11 січня.

3. Завершено прокладання другого дюкера через Дніпро в районі Світловодська траси газопроводу Оренбург – західний кордон СРСР. Першу нитку підводного переходу укладено в січні 1977 р., в другому кварталі 1978 р. планується прокласти третю нитку газопроводу. –

Радянська Україна. – 1978. – 11 січня.

7. Виповнилося 90 років з дня народження режисера, актора, організатора і художнього керівника Київського академічного українського драматичного театру ім. І.Франка, лауреата Державних премій СРСР, народного артиста СРСР Гната Юри. *Радянська Україна. – 1978. – 11 січня.*

14 січня (субота).

3. У Макіївці, в комплексі діючого м'ясокомбінату, став до ладу найбільший в Україні цех по переробці птиці. Він обладнаний найновішим вітчизняним устаткуванням. Щодоби цех видаватиме 40 т готового м'яса. Автомати самі загорнуть його в поліетиленові мішечки, зважать, підрахують вартість. *Радянська Україна. – 1978. – 14 січня.*

15 січня (неділя).

4. На сцені Сливенського драматичного театру ім. Г.Костова (Болгарія) відбулася прем'єра спектаклю за п'єсою О.Коломійця "Голубі олені". Поставили його українські митці – головний режисер Тернопільського театру ім. Т.Шевченка заслужений артист УРСР П.Загребельний і головний художник К.Сікорський. *Культура і життя. – 1978. – 15 січня.*

19 січня (четвер).

4. Соліст Київського державного театру опери та балету ім. Т.Шевченка народний артист СРСР А.Солов'яненко виступив на сцені "Метрополітен-опера" (США) у ролі Турідду в "Сільській честі". Він перший з українських співаків запрошений на гастролі до цього театру. *Культура і життя. – 1978. – 12 лютого.*

21 січня (субота).

8. В паризькій штаб-квартирі ООН у питаннях освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) проходила виставка українського живописця, народного художника СРСР М.Глуценка, яку організувало постійне

представництво УРСР при ЮНЕСКО. Представлено близько 50 робіт з пейзажами України, видами Парижу, також портрети Р.Роллана, А.Барбюса, П.Сіньяка та інших визначних діячів французької культури. *Радянська Україна*. – 1978. – 21 січня.

22 січня (неділя).

4. О 13 год. 12 хв. здійснено стикування автоматичного вантажного транспортного корабля “Прогрес-1” з пілотованим науковим комплексом “Салют-6” – “Союз-27”. Вперше в історії космонавтики з допомогою автоматичного корабля здійснено транспортну операцію по доставці на пілотовану орбітальну станцію палива для дозаправлення рушійних установок, обладнання, апаратури і матеріалів для забезпечення життєдіяльності екіпажу і проведення наукових досліджень і експериментів. *Радянська Україна*. – 1978. – 24 січня.

24 січня (вівторок).

3. На Чорнобильській атомній електростанції на 16 днів раніше планового строку вироблено перший мільярд кіловат-годин електроенергії. Учасників спорудження ЧАЕС поздоровили Генеральний секретар ЦК КПРС Л.Брежнєв та ЦК КПУ і Рада міністрів УРСР. *Робітничача газета*. – 1978. – 24, 25 січня; *Радянська Україна*. – 1978. – 24 січня.

25 січня (середа).

3. У Чернівцях стала до ладу фабрика побутової хімії. Всі цехи обладнано за останнім словом науково-технічного прогресу. Майже вдвоє підвищився рівень механізації і автоматизації трудомістких процесів. *Радянська Буковина*. – 1978. – 25 січня.

6. Центральна рада по туризму та екскурсіях виділила кошти на спорудження першого в республіці Будинку туриста, що виросте на вулиці Ливарній в м. Дніпропетровську. Будівництво вестиметься за індивідуальним проектом київських архітектурно-проектувальних закладів. – *Радянська Україна*. – 1978. – 25 січня.

27 січня (п'ятниця).

7. У місті Бобринці Кіровоградської області – на батьківщині видатного українського актора, режисера і громадського діяча, народного артиста СРСР І.Мар'яненка відбулась науково-практична конференція, присвячена 100-річчю з дня народження майстра сцени. Її учасники відзначили великий вклад митця у розвиток українського театрального мистецтва, значення сценічної спадщини і педагогічної діяльності. – *Радянська Україна*. – 1978. – 27 січня.

28 січня (субота).

3. З Монастирищенського машинобудівного заводу на Черкащині відвантажено для будівельників БАМу партію парових котлів нової серії. В цехах заводу вже виготовлений дослідний зразок автоматизованого вертикального котла малої потужності на 1 тис. 600 кубометрів пару на годину. У його створенні взяли участь також спеціалісти з Ленінграду, Москви, Ростова, Києва, Черкас. – *Радянська Україна*. – 1978. – 29 січня.

6. Вийшов Указ президії Верховної Ради СРСР “Про встановлення ювілейної медалі “60 років Збройних Сил СРСР”. – *Радянська Україна*. – 1978. – 29 січня.

7. Відзначалось 60 років з дня народження видатного українського педагога, члена-кореспондента Академії педагогічних наук СРСР, Героя Соціалістичної праці В.Сухомлинського. Автор понад 36 книг і брошур, понад 600 наукових і публіцистичних статей, близько 1200 казок і оповідань. У видавництві “Радянська школа” науково-дослідний інститут педагогіки УРСР видав вибрані твори педагога в 5-ти томах. До них ввійшли твори “Серце віддаю дітям” (в 1974 р. ця робота відзначена Державною премією УРСР), “Народження громадянина”, “Розмова з молодим директором школи”, вперше друкуються монографія “Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості”, праця “Сто порад учителів”, завершує п'ятитомник стаття “Слово до учнів” (надрукована в газеті “Правда” 1 вересня 1970 р.). *Радянська Україна*. – 1978. – 2 лютого.

30 січня (понеділок).

3. На Жданівському заводі “Азовсталь” відбувся пуск найбільшого в СРСР комплексу киснево-конверторного цеху на заводі. Першу чергу гіганта чорної металургії було споруджено в гранично стислі строки. Вже одержано перші десятки тисяч тонн високоякісної сталі. За одну добу виплавляється десять плавов. *Радянська Донеччина*. – 1978. – 29, 31 січня.

31 січня (вівторок).

3. На Вигодському дослідному лісокомбінаті Івано-Франківської області став до ладу цех оздоблення деревноволокнистих плит. Таких виробництв в Україні ще не було. – *Прикарпатська правда*. – 1978. – 31 січня.

4. Відзначалося 50 років дитячому журналу “Барвінок”. Перший номер вийшов в січні 1938 р. в Харкові під назвою “Жовтень”. З початку 1945 р. відновився журнал під новою назвою “Барвінок”. Авторами його були В.Сосюра, Н.Забіла, А.Малишко, І.Нехода, В.Бичко, гостями дітей були Маршал Радянського Союзу І.Якубовський, тричі Герой Радянського Союзу І.Кожедуб, льотчики-космонавти Г.Береговий, П.Попович та А.Ніколаєв, народний художник СРСР В.Касян та ін. Тираж українською і російською мовами становить 1600 тис. примірників. *Радянська Україна*. – 1978. – 26 березня.

2 лютого (четвер).

8. На Вінниччину для вивчення питання про обслуговування і ремонт сільськогосподарської техніки прибула делегація працівників сільського господарства Німецької Демократичної Республіки. *Вінницька правда*. – 1978. – 2 лютого.

3 лютого (п'ятниця).

3. У мартенівському цеху “Запоріжсталі” видано з моменту пуску 21 вересня 1935 р. стомільйонну тонну сталі. Перші 50 млн. тонн сталі на заводі вироблені до 1967 р. (з перервою в 6 з половиною років,

які відібрали війна і відбудова), друга половина ковша була наповнена за 10 р. і 10 місяців. – *Радянська Україна*. – 1978. – 4 лютого.

4 лютого (субота).

7. Виповнилося 100 років з дня народження Г.Петровського. З 1919 р. і протягом майже 20 років займав посаду голови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету. *Радянська Україна*. – 1978. – 3 лютого.

5 лютого (неділя).

4. Колектив Закарпатського українського музично-драматичного театру побував у Сату-Марському повіті Румунії. Артисти виступили з виставою “Жменяки” в місті Карей і повітовому центрі Сату-Маре. *Культура і життя*. – 1978. – 5 лютого.

8 лютого (середа).

3. Колектив заводу “Одескабель” відправляє свої вироби щорічно на 500 адрес в СРСР та у 50 зарубіжних країн. *Правда*. – 1978. – 8 лютого.

4. Солісти Київського державного академічного театру опери та балету УРСР ім. Т.Шевченка Л.Сморгачова і С.Лукін завоювали перше місце і золоті медалі на другому Міжнародному конкурсі артистів балету, який відбувся в Токіо і в якому взяли участь 38 танцювальних пар з різних країн світу. *Культура і життя*. – 1978. – 12, 16 лютого.

11 лютого (субота).

4. Протягом майже двох місяців український оперний співак народний артист СРСР Анатолій Солов’яненко брав участь у спектаклях нью-йоркської “Метрополітен-Опера”. Це перше запрошення українського радянського вокаліста. Виступ київського співака отримав широкий резонанс серед публіки і критиків. Він успішно дебютував з арією італійського співака в опері “Кавалер троянд” Р.Штрауса, у ролі

Турідду в “Сільській честі” П.Масканьї. *Радянська Україна. – 1978. – 11 лютого.*

12 лютого (неділя).

4. У Києві відбувся триденний семінар-нарада керівних працівників кінофікації та прокату республіки. У 1977 р. населення України обслуговували понад 27 тис. кіноустановок, з них 79,5% - системи Держкіно УРСР. Збудовано і стало до ладу 14 нових кінотеатрів. У республіці працює 193 широкоформатних кінотеатри, а мешканці 16,6 тис. сіл можуть дивитися широкоформатні фільми. *Культура і життя. – 1978. – 12 лютого.*

14 лютого (вівторок).

3. На Новокраматорському машинобудівному заводі виготовлено самохідну установку СПУ – 5000, яка за одну хвилину зважує, дозує й завантажує в залізничні вагони 100 т вугілля. *Радянська Україна. – 1978. – 17 лютого.*

3. Розпочав випуск нової продукції Дружківський завод газової апаратури. Кульові крани з опорними цапфами – продукція нова для дружківців і для вітчизняного машинобудування. *Радянська Донеччина. – 1978. – 15 лютого.*

15 лютого (середа).

6. Вийшов Указ президії Верховної Ради УРСР “Про перейменування міста Кадіївки Ворошиловградської області”. З метою увічнення пам’яті видатного новатора виробництва, Героя Соціалістичної праці О.Стаханова місто Кадіївку перейменувати на місто Стаханов. *Радянська Україна. – 1978. – 16 лютого.*

16 лютого (четвер).

9. У Києві розпочався міжнародний турнір фехтувальників-рапіристів, в якому взяли участь збірні Угорщини, Польщі, Румунії, Франції, Федеративної Республіки Німеччини, Куби, ЧССР, Болгарії,

СРСР. *Спортивна газета.* – 1978. – 14, 16, 21 лютого.

17 лютого (п'ятниця).

3. Дніпропетровська область. Першу в СРСР герметизовану рудовідновну піч введено в дію на Нікопольському феросплавному заводі. Надпотужна піч, продукція якої допоможе сталеварам щороку обробляти понад 10 млн. т металу, відкрила другу чергу найбільшого в світі феросплавного цеху. Вже тепер більше половини всієї сталі в країні випускається з використанням продукції Нікопольського феросплавного. *Радянська Україна.* – 1978. – 17 лютого.

18 лютого (субота).

3. На Харківському заводі підйомно-транспортного устаткування ім. В.Леніна розпочато серійний випуск потужних мостових кранів-автоматів, керованих по радіо. Призначені для оснащення великих цехів, вони прискорять доставку масивних вузлів і конструкцій. Виробництво таких кранів освоєно тут вперше в СРСР. *Соціалістична Харківщина.* – 1978. – 18 лютого.

20 лютого (понеділок).

7. В Кремлі відбулося урочисте вручення Генеральному секретарю ЦК КПРС, голові президії Верховної Ради СРСР, голові ради Оборони СРСР Маршалу Радянського Союзу Л.Брежнєва ордену “Перемоги”. В Указі президії Верховної Ради СРСР вказувалось “за великий вклад у перемогу радянського народу і його Збройних Сил у Великій Вітчизняній війні, видатні заслуги в зміцненні обороноздатності країни, за розробку і послідовне здійснення зовнішньої політики миру радянської держави, яка надійно забезпечує розвиток країни в мирних умовах”. – *Радянська Україна.* – 1978. – 21 лютого.

22 лютого (середа).

1. В Києві пройшли урочисті збори, присвячені 60-річчю Радянської армії і Військово-Морського флоту. *Радянська Україна.* – 1978. – 23 лютого.

25 лютого (субота).

8. У Житомирі в обласному музично-драматичному театрі підписано договір про творче співробітництво з представниками Михайлоградського драматичного театру (Болгарія) на п'ять років. Ним, зокрема, передбачено обмінюватися репертуарними планами, п'єсами, ескізами декорацій, макетами та ін. *Радянська Житомирщина. – 1978. – 25 лютого.*

26 лютого (неділя).

6. Працівники відділу головного конструктора Кіровоградського заводу друкарських машинок відправили дві моделі “Ятрані” на Лейпцігський ярмарок. Друкарська електрична канцелярська машинка, випуск якої вперше в СРСР освоєно на молодому підприємстві, відповідає кращим світовим зразком. *Радянська Україна. – 1978. – 26 лютого.*

1 березня (середа).

4. В Одесі на базі лабораторій і дослідного виробництва Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР створено фізико-хімічний інститут АН УРСР. *Радянська освіта. – 1978. – 1 березня.*

6. Державний комітет цін Ради міністрів СРСР знизив ціни на 15-20% - на телевізори з чорно-білим зображенням, холодильники (до 180 л. камера), в середньому на 15-30% знизились ціни на вироби із штучних тканин. Підвищились ціни на каву (до 20 руб. за 1 кг), кондитерські вироби з шоколаду – на 30%. Подорожчали шлюбні обручки, вводилась компенсація особам, що одружуються вперше. Інвалідам передбачалась компенсація за підвищення цін на бензин, технічне обслуговування, ремонт. *Радянська Україна. – 1978. – 1 березня.*

2 березня (четвер).

4. О 18 год. 28 хв. в Радянському Союзі здійснено запуск космічного корабля “Союз-28”. Космічний корабель пілотував міжнародний екіпаж: командир корабля Герой Радянського Союзу, льотчик –

космонавт СРСР О.Губарев і космонавт-дослідник громадянин Чехословаччини В.Ремек. Було відкрито новий етап дослідження і використання космічного простору в мирних цілях, що проводяться спільно з соціалістичними країнами відповідно до програми співробітництва “Інтеркосмос”, у якій беруть участь Народна Республіка Болгарія, Угорська Народна Республіка, Німецька Демократична Республіка, Республіка Куба, Монгольська Народна Республіка, СРСР, і Чехословацька Соціалістична Республіка. *Радянська Україна. – 1978. – 3 березня.*

3 березня (п'ятниця).

4. Відзначалось 50 років Київській кіностудії імені О.Довженка. За час існування на ній створено 700 фільмів, з них художніх разом з телефільмами – більш як 400. Тут працювали видатні майстри кінематографа О.Довженко, І.Кавалерідзе, І.Савченко, І.Пир'єв, М.Донський, Л.Луков, А.Бучма, Н.Ужвій та ін. Фільмам кіностудії властиві пильна увага до людини, її внутрішнього світу, створення галереї образів людей різних поколінь, в яких втілені визначальні риси епохи. По всій країні з успіхом пройшли фільми довженківців М.Мащенко, Л.Бикова, М.Іллінського, Ю.Ільєнка, Л.Осики, В.Іванова та ін. Результативно дебютували М.Ільєнко, О.Фіалко, О.Мороз, Р.Балаян, С.Клименко, І.Симоненко та ін. *Радянська Україна. – 1978. – 4 березня.*

4 березня (субота).

8. З Києва до Москви відбув після дводенного візиту голова Всесвітньої федерації профспілок Енріке Пасторіно. Його приймав голова Укрпрофради В.Сологуб. Гість взяв участь у зборах профспілкового активу м.Києва, присвячених наступному IX Всесвітньому конгресу профспілок. *Радянська Україна. – 1978. – 5 березня.*

10. На Миколаївщині йшли зливи. З берегів вийшла неширока річка Висунь і затопила багато населених пунктів Березнегуватського району. В ніч з 2 на 3 березня вода затопила вулиці райцентру і взяла Березнегувате в кільце, діяла єдина дорога на Миколаїв. Значна

кількість людей вивезена. *Радянська Україна. – 1978. – 5 березня.*

10 березня (п'ятниця).

4. Житомир. Виставою “Ця маленька земля” за п'єсою болгарського драматурга Г.Джагарова відзначив 100-річчя визволення Болгарії від османського іга колектив Житомирського обласного українського музично-драматичного театру. *Культура і життя. – 1978. – 10 березня.*

4. Після успішного завершення програми робіт на борту орбітального науково-дослідного комплексу “Салют-6” – “Союз – 27” – “Союз – 28” міжнародний екіпаж у складі Героя Радянського Союзу, льотчика-комсонавта СРСР О.Губарева і космонавта-дослідника громадянина ЧССР В.Ремека повернувся на Землю. Космонавти Ю.Романенко і Г.Гречко продовжують роботу на борту орбітальної станції “Салют-6”. *Радянська Україна. – 1978. – 11 березня.*

7. У Києві відбулися урочисті збори, присвячені 90-річчю з дня народження видатного українського педагога і письменника А.Макаренка. З доповіддю “А.Макаренко і сучасна радянська школа” виступив міністр освіти УРСР О.Маринич. Спогадами про педагога поділились письменниця О.Іваненко, колишній вихованець дитячої трудової комуни імені Ф.Дзержинського Л.Конисевич. *Радянська Україна. – 1978. – 11 березня.*

8. Минає 30 років з дня підписання Конвенції про режим судноплавства на Дунаї. Вона була підписана в 1948 р. в Белграді Болгарією, Угорщиною, Румунією, Радянським Союзом, Чехословаччиною, Югославією та Українською РСР. У 1960 р. до конвенції приєдналась Австрія. За період 1950-1976 рр. вантажооборот по Дунаю збільшився в 7,5 рази і становив в 1976 р. 73,1 млн. тонн. Нині по Дунаю щороку плавають судна під прапорами більш як 25 держав. *Радянська Україна. – 1975. – 11 березня.*

11 березня (субота).

9. На першості з легкої атлетики в Мілані запорізький стрибун у

висоту Володимир Яценко (в 1977 р. – встановив світовий рекорд – 233 см.) встановив новий світовий рекорд – 235 см. *Радянська Україна. – 1978. – 11 березня.*

13 березня (понеділок).

7. Міжнародний центр по малих планетах (астероїдах) затвердив подання радянських вчених про присвоєння малим планетам імен видатних діячів космонавтики. В міжнародний каталог занесено астероїди під № 1590 – Ціолковський, № 1772 – Гагарін, № 1855 – Корольов. *Радянська Україна. – 1978. – 14 березня.*

14 березня (вівторок).

1. В Києві відкрився ХХІІІ з'їзд ЛКСМ України. У складі республіканської організації понад 6 млн. комсомольців: понад 300 тис. інженерно-технічних і наукових працівників, 45 тисяч спеціалістів сільсько-го господарства. Близько 90% - мають середню і вищу освіту, 160 тис. представляють молоде покоління у радах народних депутатів. Понад 70% нового поповнення партійних рядів становлять комсомольці. Із звітною доповіддю виступив перший секретар ЦК ЛКСМУ А.Корнієнко. Промову “Виховувати активних будівників комунізму” виголосив перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький. *Радянська Україна. – 1978. – 15 березня.*

15 березня (середа).

6. З ХХІІІ з'їзду ЛКСМ України вирушив ударний комсомольський загін, в якому 580 молодих ентузіастів, на будівництво шахт Донбасу. *Молодь України. – 1978. – 16 березня.*

16 березня (четвер).

4. О 14 год. 19 хв. після виконання запланованої програми науково-технічних досліджень і експериментів на борту орбітальної наукової станції “Салют-6” космонавти Ю.Романенко та Г.Гречко повернулися на землю. Завершився найдовший у світі політ у космічному просторі

тривалістю 96 діб. *Радянська Україна. – 1978. – 17 березня.*

4. У столиці Мозамбіку відкрилася виставка декоративно-прикладного мистецтва України та Білорусії. На ній представлено зразки народної творчості, вироби з скла, кераміки, дерева, льону. *Радянська Україна. – 1978. – 17 березня.*

17 березня (п'ятниця).

7. В Москві в Центральному будинку літератора вшанували пам'ять видатного українського письменника А.Головка. На вечорі, присвяченому 80-річчю з дня народження майстра прози виступили секретар правління Спілки письменників СРСР по національних літературах Ю.Суровцев, О.Сизоненко, письменники з Москви, Києва, Мінська, Полтави. *Радянська Україна. – 1978. – 19 березня.*

18 березня (субота).

4. Опубліковано відомості, що всіма видами навчання в УРСР було охоплено 17 млн. 261 чол. В 1978 р. понад 1 млн. 650 тис. студентів і учнів середніх спеціальних навчальних закладів УРСР здобувають освіти і фах. Більше третини всіх видатків на соціально-культурні заходи з державного бюджету витрачається в УРСР на освіту і науку. *Радянська Україна. – 1978. – 18 березня.*

4. Відбувся урочистий мітинг колективу Київської кіностудії художніх фільмів ім. О.Довженка з нагоди нагородження її орденом Леніна. На ньому виступили голова Держкіно УРСР В.Большак, секретар Київського міськкому партії Т.Главак, перший секретар правління Спілки кінематографістів України, народний артист СРСР Т.Левчук, народна артистка республіки Н.Наум та ін. *Радянська Україна. – 1978. – 19 березня.*

19 березня (неділя).

3. Колектив Івано-Франківського заводу тонкого органічного синтезу на чотири місяці раніше запланованого строку освоїв випуск нового продукту – пропінолу Б-400. Це поверхнево-активна речовина – протиспінювач. Він широко застосовується в хімічній промисловості.

В Україні пропінол Б-400 випускатиметься вперше. *Прикарпатська правда.* – 1978. – 19 березня.

20 березня (понеділок).

4. За великі заслуги у розвитку, пропаганді оперного та балетного мистецтва, за плodотворні пошуки і професіональну зрілість Донецькому обласному театру присвоєно звання “академічний”. *Культура і життя.* – 1978. – 26 березня.

6. Гірники шахти ім. Абакумова об’єднання “Донецьквугілля” перейшли на 30-годинний трудовий тиждень. *Радянська Донеччина.* – 1978. – 21 березня.

21 березня (вівторок).

1. Відбувся пленум ЦК КПУ, який заслухав доповідь члена Політбюро ЦК КПРС, першого секретаря ЦК КПУ, голови комісії по підготовці проекту Конституції УРСР В.Щербицького “Про проект Конституції УРСР”. Пленум постановив схвалити в основному проект Конституції УРСР, представлений комісією по підготовці проекту Конституції УРСР, передати питання про проект Конституції УРСР в президію Верховної Ради УРСР і рекомендувати президії Верховної Ради УРСР винести проект Конституції УРСР на всенародне обговорення. *Радянська Україна.* – 1978. – 22 березня.

1. У Києві відбулися збори партійного, радянського, профспілкового і комсомольського активу республіки, присвячені врученню УРСР перехідного Червоного прапора ЦК КПРС, Ради міністрів СРСР, ВЦРПС, ЦК ВЛКСМ. На них виступили перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький, заступник голови Ради міністрів СРСР Г.Новиков, голова Ради міністрів УРСР О.Ляшко та ін. *Радянська Україна.* – 1978. – 23 березня.

6. У Львові стала до ладу поліклініка, розрахована на 1600 відвідувань за день. Її загальна вартість 1 млн. 836 тис. руб. Тут зайнято 170 медичних працівників. *Вільна Україна.* – 1978. – 21 березня.

22 березня (середа).

1. Указом президії Верховної Ради УРСР затверджено гімн УРСР на слова Павла Тичини і Миколи Бажана, музика авторського колективу під керівництвом Антона Лебединця. *Радянська Україна. – 1978. – 26 березня.*

7. Виповнилося 80 років з дня народження видатного українського вченого, заслуженого діяча науки УРСР, члена-кореспондента АН УРСР Олексія Коломійченка. Він першим в Радянському Союзі почав робити оперативні втручання при отосклерозі, повертаючи людям слух (1957 р.), за що був удостоєний Ленінської премії. Ініціатор створення науково-дослідного інституту отоларингології, який нині носить його ім'я. *Радянська Україна. – 1978. – 23 березня.*

23 березня (четвер).

2. В Києві розпочався IV Український республіканський з'їзд Всесоюзного товариства винахідників і раціоналізаторів. Зі звітною доповіддю виступив голова Української республіканської ради ВТВР П.Рябонь. В 9 п'ятирічці новаторами республіки в фонд економії внесено 4 млрд. руб. В перший рік десятої п'ятирічки вперше від впровадження нововведень зекономлено мільярд руб. Лише один колектив Інституту електрозварювання ім. Є.Патона АН УРСР за останній час одержав 1385 авторських свідоцтв, 36 дипломів запатентовано за рубежом. *Радянська Україна. – 1978. – 25 березня.*

3. Донецька область. Геологи тресту “Артемгеологія” розвідали промислові запаси високоякісних залізних руд, знайшли багаті поклади сировини для кольорової металургії і промисловості будматеріалів. У районі залізничної станції Барвінкове виявлено значне родовище бурого вугілля. Нове родовище названо Новодмитрівським. *Прапор перемоги. – 1978. – 23 березня.*

31 березня (п'ятниця).

4. На двотижневі гастролі до Чехословаччини виїхали артисти Київ-

ського державного театру оперети. Вони виступлять у Братиславі, Кошиці і Прешові. Уже вісім років існує договір про творчу співдружність між Київським театром оперети і Прешовським театром ім. Йонана Заборського. Популярний актор і драматург Дмитро Шевцов поставив у Прешові свою п'єсу "Бравий солдат Швейк" на музику Владлена Лукашева, а також ряд інших вистав. *Культура і життя*. – 1978. – 2 квітня.

2 квітня (неділя).

8. В Гамбурзі (ФРН) завершилась конференція ООН з морського транспортування вантажів, в якій взяло участь 78 країн, в тому числі УРСР, РСФСР, БСРСР. Прийнято нову конвенцію по урегулюванні основних питань в галузі міжнародного морського транспортування. *Известия*. – 1978. – 2 квітня; *Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны...* - К., 1998. – Т. 5. - С.1686.

3 квітня (понеділок).

4. В Київському театрі опери та балету ім. Т.Шевченка пройшли урочистості з нагоди вручення Київській кіностудії художніх фільмів ім. О.Довженка ордена Леніна. *Радянська Україна*. – 1978. – 4 квітня.

4 квітня (вівторок).

7. Урочисто святкувалось 60 років з дня народження українського письменника громадського діяча, академіка АН УРС Олесь Гончара. Твори його перекладені на 72 мови народів СРСР, серед них "Прапороносці", "Злата Прага" та ін., видані тиражем близько 18 млн. примірників. *Радянська Україна*. – 1978. – 5 квітня.

6 квітня (четвер).

3. У Запоріжжі відбулися урочисті збори, присвячені врученню колективу управління будівництва "Дніпробуд" ордена Жовтневої революції. Нагороду прикріпив до прапора "Дніпробуду" перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький, який в своєму виступі зупинився на

досягненнях колективу з 1927 р. і його завданнях на майбутнє. *Радянська Україна*. – 1978. – 8 квітня.

7 квітня (п'ятниця).

4. У Києві відбулася республіканська нарада працівників культурно-освітніх закладів і кіномереж. В Україні – 26 тис. палаців, будинків культури і клубів, 149 державних і 3 тис. народних музеїв, 65 тис. бібліотек, до послуг населення – 27 тис. кінотеатрів і кіноустановок. *Радянська Україна*. – 1978. – 7 квітня; *Культура і життя*. – 1978. – 9 квітня.

10 квітня (понеділок).

7. Відзначалося 80 років з дня народження поета-сатирика Степана Олійника. Автор гумористичних віршів, що вийшли в збірках “Наші знайомі” (відзначеної Державною премією СРСР) “Батьки і діти”, “З житейського поля”, “Здоровше з гумором живеться”, “В ім'я добра – супроти зла” та ін. Народився на Одещині, після закінчення педагогічного інституту працював в газетах сількором. Згодом кореспондентом в “Чорноморській комуні”, “Сталинградской правде”, “Колгоспнику України”, “Перці” та ін. 31 березня 1978 р. нагороджений орденом Трудового Червоного прапора. *Радянська Україна*. – 1978. – 11 квітня.

23 квітня (четвер).

1. На засіданні позачергової сьомої сесії Верховна Рада УРСР прийняла декларацію “Про прийняття і оголошення Конституції (Основного закону) УРСР. *Радянська Україна*. – 1978. – 21 квітня.

25 квітня (вівторок).

1. В Кремлівському Палаці з'їздів відкрився XVIII з'їзд ВЛКСМ, що об'єднує майже 38 млн. загін молоді. Із звітною доповіддю виступив перший секретар ЦК ВЛКСМ Б.Пастухов. *Радянська Україна*. – 1978. – 26 квітня.

8. В Україні розпочались дні Португалії в СРСР, в яких взяла участь

делегация товариства “Португалія – СРСР” на чолі з його віце-президентом Лішем Альбукерке. Гості були прийняті в Раді міністрів УРСР і Українському товаристві дружби і культурного зв’язку з зарубіжними країнами. Вони ознайомилися з діяльністю Київської і Одеської міських рад народних депутатів, зустрілися з робітниками, колгоспниками, представниками громадськості, відвідали ряд підприємств і навчальних закладів. *Радянська Україна. – 1978. – 30 квітня.*

4 травня (четвер).

3. Унікальні підвісні склоізолятори, які запобігають на потужних лініях електропередач втратам енергії, зійшли з автоматичних ліній великого цеху, що став до ладу на Львівському ізоляторному заводі. Вони призначені для оснащення магістральних ліній напругою до 1,5 тис. кіловольт і можуть витримувати вагу проводів до 30-40 т. Випуск таких ізоляторів розпочато вперше в світовій практиці. *Вільна Україна. – 1978. – 4 травня.*

11 травня (четвер).

4. Новокаховські електродвигуни серій ВР-90, ВР-100, які випускаються з державним Знаком якості, демонструвалися на міжнародній виставці у м. Пловдиві (НРБ) і відзначені дипломом і золотою медаллю. *Наддніпрянська правда. – 1978. – 11 травня.*

4. В Києві відкрилась декада молдавської літератури в Україні. У складі молдавської делегації прибули перший секретар правління Спілки письменників Молдавської РСР П.Боцу, П.Крученюк, А.Чиботару, Й.Чобану та ін. *Радянська Україна. – 1978. – 12 травня.*

14 травня (неділя).

4. У Кіровограді на базі школи вищої льотної підготовки відкрито новий навчальний заклад – Кіровоградське вище льотне училище цивільної авіації. Новий вищий навчальний заклад цивільної авіації в Кіровограді – це другий вуз подібного типу в СРСР (перший – училище в м. Актюбінську). *Кіровоградська правда. – 1978. – 14 травня.*

15 травня (понеділок).

6. Вантажний теплохід “Овруч” здійснив рейс у румунський порт Галац, доставивши туди з Комсомольська-на-Дніпрі залізорудний напівфабрикат. Це перший вихід запорізьких річковиків у закордонні рейси. *Радянська Україна. – 1978. – 16 травня.*

8. В Москві відкрилась сесія Ради Міжнародної демократичної федерації жінок, яка об’єднує 126 національних жіночих організацій із 110 країн. Сесія розгляне питання економічних, соціальних і політичних прав жінок, обговорить підготовку до Міжнародного року дитини, яким оголошений 1979 р. Серед виступаючих президент МДФЖ Ф.Браун, генеральний секретар федерації Ф.Едельман. 12-13 травня делегація африканських жінок відвідала Київ, була прийнята заступником голови президії Верховної Ради УРСР В.Шевченко. *Радянська Україна. – 1978. – 16 травня.*

16 травня (вівторок).

1. Президія Верховної Ради СРСР прийняла Указ “Про ратифікацію Конвенції про заборону воєнного, або будь-якого іншого ворожого використання засобів впливу на природне середовище”. Конвенція була підписана 18 травня 1977 р. у Женеві. *Радянська Україна. – 1978. – 17 травня.*

4. У Києві відбулася нарада президентів головних наукових центрів трьох республік – академіка Б.Патона, академіка АН БРСР М.Борисевича і академіка АН Молдавської РСР. О.Жученка, присвячена підсумкам досліджень учених, що проводяться в тісній співдружності з питань матеріалознавства і енергетики, генетики і селекції, економіки і сільськогосподарського виробництва, геології і охорони навколишнього середовища, а також обговоренню напрямів дальших робіт. *Робітнича газета. – 1978. – 17 травня.*

18 травня (четвер).

4. Вперше відзначався Міжнародний день музеїв. Рішення про його проведення було прийнято 11-ю генеральною конференцією Міжнародної ради музеїв (ІКОМ), яка відбулась у 1977 р. в Радянському Союзі. *Культура і життя. – 1978. – 18 травня.*

4. В Києві відбулося засідання XXXV сесії Ради по координації наукової діяльності академій наук союзних республік при президії АН СРСР. На засіданні виступили президент АН СРСР академік А.Александров, академік О.Сидоренко, президент АН УРСР академік Б.Патон, академік В.Котельников, урядові особи та ін. Були прийняті постанови “Про розвиток наукових досліджень в академіях наук союзних республік, наукових центрах і філіях АН СРСР, спрямованих на зміцнення мінерально-сировинної бази країни”, “Про розвиток досліджень з матеріалознавства в Академії наук УРСР”, “Про створення союзних дослідних центрів по використанню унікальних експериментальних установок і устаткування АН СРСР і академій наук союзних республік”. *Радянська Україна. – 1978. – 19 травня.*

19 травня (п'ятниця).

4. У Києві розпочався шостий Всесоюзний фестиваль мистецтв “Київська весна”. За десять фестивальних днів відбулося 170 концертів, спектаклів і творчих зустрічей, в яких взяли участь дві тисячі майстрів сцени. *Радянська Україна. – 1978. – 19, 31 травня.*

8. В Берліні відкрився XI конгрес Товариства німецько-радянської дружби. За два роки проведено 8200 спільних заходів. Зокрема, лише між організаціями Магдебурга і Донецька підписано 30 договорів про дружбу і співробітництво в різних галузях народного господарства. *Радянська Україна. – 1978. – 17 травня.*

20 травня (субота).

8. У Києві згідно з планом науково-технічного співробітництва АН СРСР і Болгарської Академії наук у рамках комісії істориків Радянського Союзу і Болгарії проходила сесія, присвячена 30-річчю Договору про дружбу, співробітництво і взаємодопомогу між СРСР і НРБ. Її організували Інститут слов'янознавства і балканістики АН СРСР, Інститут історії Болгарської АН, Інститут історії АН УРСР. На сесії обговорено широке коло питань, пов'язаних з дослідженнями досвіду радянсько-болгарського співробітництва. *Прапор комунізму. – 1978. – 20 травня.*

23 травня (вівторок).

4. У Києві розпочалися гастролі Лейпцігської опери. Першим спектаклем гостей стала опера В.Моцарта “Викрадення з сераля”. *Радянська Україна. – 1978. – 24 травня.*

4. В Києві вперше в Радянському Союзі відкрито технікум готельного господарства. Він готуватиме близько 1 200 учнів техніків-організаторів готельного господарства і громадського харчування. *Прапор комунізму. – 1978. – 23 травня.*

6. З під’їзних колій станції Коломия Івано-Франківської області відправлено будівельникам БАМу 180 комплектів комплексно-розподільчих пристроїв, виготовлених на електротехнічному заводі. Успішно виконуються й замовлення з інших новобудов Сибіру і Далекого Сходу. На їх адресу відвантажено 50 вагонів з обладнанням. *Прикарпатська правда. – 1978. – 23 травня.*

24 травня (середа).

4. У Парижі відкрито пам’ятник Тарасу Шевченку на бульварі Сен-Жермен – одній з центральних артерій французької столиці – у сквері, який носить його ім’я. Встановлений на постаменті з червоного граніту бронзовий бюст роботи відомого українського скульптора, дійсного члена Академії мистецтв СРСР М.Лисенка – дар Українського товариства культурного зв’язку з зарубіжними країнами, всієї України місту Парижу. *Культура і життя. – 1978. – 28 травня.*

25 травня (четвер).

1. Президія Верховної Ради УРСР прийняла Указ “Про ратифікацію конвенції про заборону воєнного, або будь-якого іншого ворожого використання засобів впливу на природне середовище”. *Радянська Україна. – 1978. – 28 травня.*

27 травня (субота).

3. На Львівщині новий гігант будівельної індустрії – Розвадівський завод силікатної цегли, потужністю 140 млн. шт. цегли на рік, видав

першу продукцію. Це друге високопотужне підприємство області, яке забезпечуватиме будови області новим матеріалом. *Вільна Україна*. – 1978. – 28 травня.

4. У Херсоні відкрито художній музей. У створенні фондів музею взяли участь державний Ермітаж, Державна Третяковська галерея, музеї Києва, Міністерство культури УРСР. Значну частину фондів нового музею становила колекція, одержана музеєм від мешканки Ленінграду М.Корніловської та заслуженого діяча мистецтв Г.Курнакова з Херсона. *Наддніпрянська правда*. – 1978. – 28 травня; *Культура і життя*. – 1978. – 8 червня.

1 червня (четвер).

4. Минуло 60 років з дня підписання В.Леніним декрету РНК РРФСР “Про реорганізацію і централізацію архівної справи”, який поклав початок архівній справі в країні. В Україні діють 635 державних архівів, в них зберігаються 32,7 млн. справ, 617 тис. фотодокументів, 29 тис. фоновзаписів, 36,7 тис. одиниць зберігання кінодокументів, 184 тис. одиниць зберігання науково-технічної документації. *Радянська Україна*. – 1978. – 1 червня.

2 червня (п'ятниця).

6. У Херсоні відбулися урочисті збори, присвячені врученню місту ордена Трудового Червоного Прапора за трудові досягнення і в зв'язку з 200-річчям з часу його заснування. *Наддніпрянська правда*. – 1978. – 2, 4 червня.

6 червня (вівторок).

8. У радгоспі “Вертиківка” Житомирського району закладено хмільник дружби. На двох з половиною гектарах висаджено живці високоврожайного чехословацького сорту “червеньяк”. За допомогою спеціалістів ЧССР в Україні змонтовано десятки стаціонарних хмелезбиральних і хмелепереробних комплексів чехословацького об'єднання “Агробуд-Простейов”. Спільні розробки ведуть чехословацький і український

інститути хмелярства, а в Житомирі відкрито консультаційний пункт для механізаторів, які обслуговують машини з маркою ЧССР. *Сільські вісті*. – 1978. – 6 червня.

7 червня (середа).

6. Уперше в Україні в двох кардіологічних санаторіях – “Зірці” під Києвом і “Любині Великому” на Прикарпатті – створено реабілітаційні відділення, де з допомогою найновіших лікувальних і тренувальних методів людям, які перенесли інфаркт міокарда, відновлюють здоров’я і працездатність. *Радянська освіта*. – 1978. – 7 червня.

8 червня (четвер).

7. Жителі с. Мар’янівка Бобринецького р-ну Кіровоградської області урочисто відзначали 100-річчя з дня народження українського актора, народного артиста СРСР, лауреата Державної премії СРСР, професора І.Мар’яненка. В селі відкрито музейну кімнату, яка розповідає про життя і творчий шлях актора – творця більш як 300 сценічних образів. На святкуванні була присутня учениця І.Мар’яненка – народна артистка СРСР, Герой Соціалістичної праці Н.Ужвій. *Радянська Україна*. – 1978. – 8 червня.

9 червня (п’ятниця).

8. До Києва прибув Його Величність Карл XVI Густав, король Швеції і її Величність королева Сільвія, які перебувають в СРСР з офіційним візитом. Король Карл XVI Густав народився 30 квітня 1946 р. в Стокгольмі. На престол вступив у вересні 1973. Має звання генерала армії, адмірала флоту і генерала військово-повітряних сил. *Радянська Україна*. – 1978. – 9 червня.

15 червня (четвер).

3. На Київському електротехнічному заводі “Трансигнал” ім. Ф.Дзержинського спільно із спеціалістами Інституту електрозварювання ім. Є.Патона освоєно зварювання кольорових металів, вперше в

СРСР розроблено технологію виготовлення жаростійких деталей для клапанів двигунів. Плідні зв'язки з науковцями сприяли досягненню виробничниками значних успіхів у боротьбі за ефективність і якість роботи. *Прапор комунізму. – 1978. – 15 червня.*

4. О 23 год. 17 хв. здійснено запуск космічного корабля “Союз – 29”, пілотованого екіпажем у складі командира корабля льотчика – космонавта СРСР полковника В.Ковальонка і борт – інженера О.Іванченкова. 17 червня 1978 р. здійснено стикування космічного корабля “Союз-29” із станцією “Салют-6”, яка з 16 березня цього року здійснювала політ в автоматичному режимі. *Радянська Україна. – 1978. – 17, 18 червня.*

27 червня (вівторок).

8. О 18 год. 27 хв. в СРСР здійснено запуск космічного корабля “Союз-30”. Космічний корабель пілотує міжнародний екіпаж: командир корабля двічі Герой Радянського Союзу льотчик-космонавт СРСР П.Климчук і космонавт-дослідник громадянин ПНР М. Гермашевський. *Радянська Україна. – 1978. – 29 червня.*

1 липня (субота).

4. У Києві розпочалися гастролі Білоруського державного ордена Трудового Червоного Прапора академічного драматичного театру ім. Янки Купали. *Культура і життя. – 1978. – 2 липня.*

6. В Криму налічується 327 санаторно-курортних закладів, де одночасно можуть відпочивати і лікуватися 115 тис. чоловік. За два роки тут відпочило понад 13 млн. чоловік. За два з половиною роки стали до ладу Місхорська курортна поліклініка на 1500 відвідувань, їдальня “Ювілейна” на 1000 місць у Саках, висотний спальний корпус алуштинського санаторію “Золотий колос”. *Кримська правда. – 1978. – 1 липня.*

3 липня (понеділок).

1. Відкрився черговий пленум Центрального комітету КПРС. З доповіддю “Про дальший розвиток сільського господарства СРСР” виступив

Генеральний секретар ЦК КПРС Л.Брежнєв. В обговореннях взяв участь перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький. *Радянська Україна*. – 1978. – 4 липня.

4 липня (вівторок).

4. У Полтаві два дні тривали всесоюзні Короленківські читання, організовані місцевим державним педагогічним інститутом ім. В.Короленка та Полтавським літературно-меморіальним музеєм В.Короленка. На святкування прибули вчені-філологи і письменники з 19 міст РРФСР, України, Білорусії. *Літературна Україна*. – 1978. – 4 липня.

5 липня (середа).

1. В Москві відкрилась дев'ята сесія Верховної Ради СРСР дев'ятого скликання, на якій було прийнято Закон СРСР про Раду міністрів СРСР, Закон СРСР про порядок укладання, виконання і денонсації міжнародних договорів СРСР, Закон СРСР про вибори до Верховної Ради СРСР. *Радянська Україна*. – 1978. – 6 липня.

6 липня (четвер).

4. Литовська РСР. Закінчилися перші гастролі у Вільнюсі Харківського академічного українського драматичного театру ім. Т.Шевченка. За місяць гастролей театр дав у Литві близько 80 вистав, третина з яких відбулась у сільських будинках культури. На них побувало 30 тис. глядачів. *Культура і життя*. – 1978. – 6 липня.

7 липня (п'ятниця).

4. На Черкащині – у Каневі, Кам'янці і Черкасах відбулися вечори поезії О.Пушкіна, Т.Шевченка та музики П.Чайковського, в яких взяла участь велика група майстрів мистецтв, письменники Москви і Києва, правнук О.Пушкін – Г.Пушкін, внучаті племінниці П.Чайковського – І.Давидова і К.Давидова. *Черкаська правда*. – 1978. – 6, 8, 11 липня.

11 липня (вівторок).

8. В Москві, Києві, Баку розпочалась декада іранських фільмів. Демонструвалось 6 художніх стрічок, присвячених різним сторонам життя сучасного Ірану. *Советская культура*. – 1978. – 11 липня; *Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны...* – К., 1998. – Т. 5. – С. 1707.

9. Український плавець О.Сидоренко з м. Жданова встановив світовий рекорд у комплексному плаванні на чемпіонаті СРСР з плавання, що проходив у Москві. *Спортивна газета*. – 1978. – 11 липня.

13 липня (четвер).

1. В Києві восьма сесія Верховної Ради УРСР дев'ятого скликання прийняла Закон УРСР “Про охорону і використання пам'яток історії та культури” та постанову Верховної Ради УРСР “Про стан і заходи по дальшому поліпшенню природоохоронної роботи в республіці в світлі рішень XXV з'їзду КПРС”. *Радянська Україна*. – 1978. – 14 липня.

14 липня (п'ятниця).

3. Дніпропетровськ. З конвеєра Південного машинобудівного заводу зійшов мільйонний трактор. *Зоря*. – 1978. – 14, 15 липня.

16 липня (неділя).

8. Спеціалісти Харківського інституту “Промзернопроект” розробили креслення найбільшого в Угорщині елеватора місткістю 20 тис. т. зерна. *Соціалістична Харківщина*. – 1978. – 16 липня.

17 липня (понеділок).

9. НДР. У Зулі на чемпіонаті Європи із стендової стрільби першість завоювала Ю.Клекова із Києва. На міжнародну арену вона вперше вийшла в 1970 р., відтоді була 7 раз першою в європейських чемпіонатах (3 рази за особисту першість, 4 рази – за командну), чемпіонка світу. *Радянська Україна*. – 1978. – 19 липня.

20 липня (четвер).

1. Відкрився пленум ЦК КПУ, на якому з доповіддю виступив перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький “Про підсумки липневого (1978 р.) пленуму ЦК КПРС і завдання партійних організацій республік, що впливають з постанови пленуму ЦК і доповіді Генерального секретаря ЦК КПРС Л.Брежнєва “Про дальший розвиток сільського господарства СРСР”. *Радянська Україна. – 1978. – 21 липня.*

25 липня (вівторок).

3. Опубліковано відомості про розвиток сільського господарства в УРСР: основні фонди колгоспів і радгоспів збільшилися в 3 р. і перевищили 38 млрд. руб.; площі зрошуваних земель розширено в 3,2 р., осушених – в 1,6 р.; продуктивність праці зросла на 75%; валовий доход колгоспів склав у 1977 р. 7,7 млрд. руб.; у сільському господарстві працюють 347 тис. дипломованих спеціалістів, кожний четвертий сільський трудівник – механізатор. Обсяг валової продукції в УРСР збільшився на 42%, що складає більше 29 млрд. руб.; валовий збір зерна зріс на 14,5 млн. тонн, або в 1,5 р.; врожайність зернових в дев’ятій п’ятирічці склала 24,7 центнера з га, за 2 роки десятої – 27,9 центнера. Виробництво м’яса зросло до 4,9 млн. тонн (в 1,5 р.), молока – до 20,8 млн. тонн (на 43 %), яєць 11,6 млрд. шт. (в 1,6 р.). *Радянська Україна. – 1978. – 25 липня.*

26 липня (середа).

4. Заслужена артистка УРСР Р.Хилько здобула на IX Міжнародному конкурсі артистів балету, що проходив у Варні (НРБ), золоту медаль. В конкурсі брала участь молодь з 26 країн, всього 150 учасників. *Вечірній Київ. – 1978. – 27 липня.*

27 липня (четвер).

7. Відзначалось 125-річчя від дня народження українського письменника Володимира Короленка. Автор творів “Сліпий музикант”, “Без язика”, “Історія мого сучасника” та ін., понад 700 статей з літературної критики. *Радянська Україна. – 1978. – 27 липня.*

28 липня (п'ятниця).

4. В Гавані на Кубі урочисто відкрився XI Всесвітній фестиваль молоді і студентів, девіз якого “За антиімперіалістичну солідарність, мир і дружбу”. *Радянська Україна. – 1978. – 30 липня.*

30 липня (неділя).

4. Підготовлено випуск кіноінформації “Електрохімія синтезує органічні кислоти”. Вперше в світі хіміки Сєверодонецького виробничого об'єднання “Азот” створили новий спосіб електрохімічного синтезу себастинової кислоти з нафтохімічної сировини. Цей продукт необхідний для виробництва пластифікаторів, лаків, поліамідних і поліефірних волокон, низькотемпературних мастил. *Радянська Україна. – 1978. – 30 липня.*

3 серпня (четвер).

4. В Києві балетом “Гаяне” А.Хачатуряна розпочав свої гастролі Єреванський державний академічний театр опери та балету ім. О.Спендіарова. *Вечірній Київ. – 1978. – 3 серпня.*

4. У Ворошиловграді відкрито обласний історико-краєзнавчий музей. *Прапор перемоги. – 1978. – 4 серпня.*

6. Указом президії Верховної Ради СРСР присвоєно почесне звання “Мати-героїня” 49 матерям, що проживають в УРСР і які народили і виховали десять і більше дітей. *Радянська Україна. – 1978. – 11 серпня.*

4 серпня (п'ятниця).

4. У Нальчику – столиці Кабардино-Балканської АРСР відкрито пам'ятник М.Вовчок (1834-1907) – українській письменниці. Останній рік свого життя вона провела в Нальчику, де зберігають її будинок, що став музеєм. Автор скульптури – український скульптор В.Фещенко. *Культура і життя. – 1978. – 6 серпня; Радянська Україна. – 1978. – 5 серпня.*

8 серпня (вівторок).

7. Виповнилося 90 років з дня народження партійного і державного діяча В.Затонського. *Радянська Україна. – 1978. – 8 серпня.*

11 серпня (п'ятниця).

4. В Києві в Ботанічному саду ім. академіка Фоміна почалося будівництво одного з найбільших у світі кліматронів. В ньому ростимуть одна з найбільших в СРСР пальма, якій близько 180 років і висота сягає понад 20 м, також понад тисячу видів пальм, папоротей, бамбуків, бананів та інших екзотів, і унікальна колекція кактусів, в якій нараховується понад 2 тисячі видів. *Радянська Україна. – 1978. – 11 серпня.*

19 серпня (субота).

9. Інструктор Сумського аероклубу ДТСААФ, майстер спорту міжнародного класу Л.Приходько завоювала звання абсолютної чемпіонки світу з вертолітного спорту на міжнародних змаганнях, які проходили у Вітебську. *Ленінська правда. – 1978. – 19 серпня.*

24 серпня (четвер).

4. У Полтавському державному педагогічному інституті відкрито новий факультет – загальнотехнічний. Закінчивши вуз, спеціалісти інженерно-педагогічного профілю працюватимуть викладачами виробничого навчання в загальноосвітніх школах, учнівських виробничих комбінатах, профтехучилищах, технікумах і педагогічних училищах. *Молодь України. – 1978. – 24 серпня.*

26 серпня (субота).

4. Запорізьке середнє профтехучилище № 8 за підсумками 1977-78 рр. визнано переможцем. Держкомітет Ради міністрів СРСР по профтехосвіті, міністерство чорної металургії СРСР і ЦК профспілки робітників металургійної промисловості відзначили його дипломом “Краще училище металургії”. За 35 років існування тут здобули робітничу професію понад 10 тис. осіб *Радянська Україна. – 1978. – 27 серпня.*

8. О 17 год. 51 хв. в СРСР здійснено запуск космічного корабля “Союз – 31”, який пілотував міжнародний екіпаж: командир корабля двічі Герой Радянського Союзу, льотчик-космонавт СРСР В.Биковський і космонавт-дослідник, громадянин Німецької Демократичної Республіки

З.Йєн. *Радянська Україна. – 1978. – 27 серпня.*

31 серпня (четвер).

3. На Херсонському комбайновому заводі ім.Петровського відбувся мітинг трудящих з нагоди випуску першої промислової партії самохідних шестирядних кукурудзозбиральних комбайнів “Херсонєць-200”. Це принципово нові машини, створені вперше в світі. Машина здатна одночасно косити кукурудзу, відокремлювати качани, обмолочувати зерно і подрібнювати стебла рослин, її створили конструктори і робітники цього заводу. Потужним напівавтоматичним агрегатом легко може керувати один механізатор. На мітингу виступив директор підприємства Б.Миронов. *Наддніпряньська правда. - 1978. – 1,2 вересня; Радянська Україна. – 1978. – 1 вересня.*

1 вересня (п'ятниця).

9. На XII чемпіонаті Європи з легкої атлетики, який проходив у Празі, радянська збірна завоювала 13 золотих медалей. Три представники нашої республіки удостоєні золотих нагород – Юрій Сєдих (Київ), метальник молота, послав снаряд на 77,28 м., п'ятиборка Надія Ткаченко (Донецьк) набрала у п'яти видах програми 4 744 очки, Володимир Ященко (Запоріжжя) стрибнув у висоту на 230 см. *Спортивна газета. – 1978. – 5 вересня.*

3 вересня (неділя).

4. Спеціалісти Українського науково-дослідного інституту природних газів розробили новий метод врізки відводів від діючих магістральних газопроводів. Вперше у світовій практиці газової промисловості він застосований на газових магістралях Харківщини і Миколаївщини. *Соціалістична Харківщина. – 1978. – 3 вересня.*

8. Після успішного завершення програми спільних робіт на борту орбітального науково-дослідного комплексу “Салют – 6” – “Союз – 29” – “Союз- 31” міжнародний екіпаж у складі двічі Героя Радянського Союзу, льотчика – космонавта СРСР В.Биковського і космонавта – дослідника,

громадянина Німецької Демократичної Республіки З.Йена повернувся на Землю. Міжнародний політ проходив за програмою “Інтеркосмос”. *Радянська Україна. – 1978. – 5 вересня.*

8. В м.Кіото (Японія) розпочався 6 міжнародний біофізичний конгрес за участю 1500 вчених із 39 країн, делегацію з СРСР очолював академік АН УРСР П.Костюк. *Ежегодник Большой Советской Энциклопедии. – М., 1979. – С. 473; Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны... – К., 1998. – С.1714.*

5 вересня (вівторок).

8. У м. Кіото розпочалися дні Києва. Вже багато років існують контакти між госпіталем “Мінями” і київською 23-ю клінічною лікарнею ім. М.Калініна. Японські жителі побачили виставку “Київ – столиця України”, ознайомилися з мистецтвом народного хору ім. Г.Верьовки, заслуженого колективу республіки квартету ім. М.Лисенка, солістів Київського академічного театру опери та балету. *Прапор комунізму. – 1978. – 5 жовтня.*

6 вересня (середа).

4. Виповнилося 50 років заснування ордена Трудового Червоного Прапора. Першими в 1928 р. цю нагороду отримали авіамеханіки В.Федотов і М.Квятковський – рятувальники дирижабля “Італія”, що зазнав аварії неподалік Шпіцбергена. Орден став першою урядовою нагородою жінки – трактористки Паші Ангеліної за № 377. За роки десятої п’ятирічки в УРСР в галузі сільського господарства нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора – 16 тис. чоловік. *Радянська Україна. – 1978. – 7 вересня.*

8 вересня (п’ятниця).

6. У Жданові відбулося урочисте засідання, присвячене ювілею – 200-річчю заснування міста, врученню ордена Жовтневої революції. *Радянська Донеччина. - 1978. – 10 вересня.*

7. Виповнилося 80 років з дня народження народної артистки СРСР,

Героя Соціалістичної праці Наталії Ужвій – видатного майстра сцени. Указом президії Верховної Ради СРСР від 7 вересня 1978 р. Н.Ужвій нагороджена орденом Дружби народів. *Радянська Україна. – 1978. – 8 вересня.*

9 вересня (субота).

4. В СРСР у відповідності до програми дослідження космічного простору і планет Сонячної системи здійснено запуск автоматичної міжпланетної станції “Венера – 11”. Основна мета запуску станції є продовження наукових досліджень планети Венера. *Радянська Україна. – 1978. – 10 вересня.*

11 вересня (понеділок).

7. На 66 році життя в автомобільній катастрофі загинув видатний український письменник, заступник голови Комітету захисту миру, перший заступник голови Українського республіканського комітету захисту миру, лауреат Державної премії СРСР Натан Рибак. Він народився 3 січня 1913 р. в с.Іванівці на Кіровоградщині. Закінчив Київський хіміко-технологічний інститут. З 1931 р. на редакційно-видавничій роботі. Головний редактор видавництва “Радянський письменник”. Автор романів, п’єс, повістей, збірок оповідань, нарисів, віршів. Широко відомі його романи “Переяславська рада”, “Дніпро”, “Солдати без мундирів”, “Помилка Оноре де Бальзака” та ін. Похований на Байковому кладовищі. *Радянська Україна. – 1978. – 13 вересня.*

8. У Вашингтоні відбувся перегляд документального телевізійного кіноциклу про Велику Вітчизняну війну. 20 фільмів кіноепопеї створили радянські і американські кінематографісти на замовлення американської компанії “Ейр тайм” на основі матеріалів воєнної кінохроніки другої світової війни. Було представлено 2 фільми: “Блокада Ленінграда” (реж. Т.Семенов) і “Невідомий солдат війни” (реж. Р.Кармен). *Радянська Україна. – 1978. – 12 вересня.*

14 вересня (четвер).

4. В СРСР здійснено запуск автоматичної міжпланетної станції “Венера – 12”. Політ двох автоматичних станцій “Венера –11” (запуск здійснено 9 вересня 1978) і “Венера – 12” дасть можливість одержати більш повні дані про планету Венера, а також про фізичні процеси, які відбуваються в космічному просторі. Автоматичні станції досягнуть околиці планети в грудні 1978 р. *Радянська Україна. – 1978. – 15 вересня.*

4. Колектив Івано-Франківського заводу тонкого органічного синтезу одержав перші тони нового продукту – стеароксу – 920. Він, а також проксанол, вироблений іванофранківськими хіміками, - цінні речовини, які знайдуть широке застосування у випуску побутових синтетичних тканин. У промислових масштабах ці хімічні продукти одержано вперше в Радянському Союзі. *Робітнича газета. – 1978. – 15 вересня.*

17 вересня (неділя).

9. В Мілані на першому чемпіонаті Європи з гімнастики володарем золотої медалі став 18-річний львів'янин Богдан Макуц, який був найсильніший у багатоборстві. *Радянська Україна. – 1978. – 17 вересня.*

19 вересня (вівторок).

8. У Києві проходила XXVII наукова конференція Комісії істориків СРСР і НДР. Учені двох країн обговорювали проблему “Фашизм і неофашизм. Історія і сучасність”. На конференції була широко представлена наукова громадськість Москви, Києва та ін. міст СРСР, в її роботі взяли участь 14 визначних учених з НДР. *Радянська Україна. – 1978. – 22 вересня; Ежегодник БСЭ. – 1979. – С.486; Правда. – 1978. – 20 вересня; Грановський Б.В. Союз и зарубежные страны... - К., 1998. – Т. 5. – С.1717.*

8. У Відні проходила XXII сесія Генеральної конференції МАГАТЕ, яка розглянула широке коло питань, пов'язаних з використанням

енергії атома в мирних цілях, наданням дієвої допомоги країнам, що розвиваються в цій галузі. Прийнята програма діяльності МАГАТЕ на 1979-1984 рр. В її роботі взяли участь делегації СРСР, УРСР, БРСР. *Правда*. – 1978. – 24 вересня; *Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны... - К., 1998. – Т. 5. – С. 1718.*

20 вересня (середа).

4. У селищі Качанівка Чернігівської області відбулося урочисте відкриття другого Всесоюзного музичного фестивалю “Золота осінь”. В цьому мальовничому куточку не раз бували видатні композитори, письменники, художники. Тут М.Глінка написав перші частини опери “Руслан і Людмила”. Відбувся великий концерт у виконанні провідних колективів і солістів. Протягом п’яти днів 21-25 вересня у Києві виступили відомі виконавці РРФСР, Білорусії, України, Азербайджану, Литви. Вперше пройшов конкурс камерних музичних ансамблів УРСР, в якому змагалися 16 колективів. *Молодь України*. – 1978. – 14, 21, 26 вересня; *Культура і життя*. 1978. – 21, 24, 28 вересня.

22 вересня (п’ятниця).

8. В Києві завершила роботу XX Міжнародна конференція робочої групи по дослідженню Дунаю. В ній взяли участь вчені Австрії, Болгарії, Румунії, СРСР, Угорщини, ФРН, ЧССР, Швейцарії, Югославії та ін. країн. Головував на конференції директор Інституту гідробіології АН УРСР доктор біологічних наук В.Малюк. В центрі уваги конференції екологічний стан водного басейну Дунаю. *Радянська Україна*. – 1978. – 23 вересня.

23 вересня (субота).

8. В Києві, в Бориспольському порту представникам румунської авіакомпанії “Таром” передано літак “АН-24”. Це 750-а машина із сімейства “АН”, що поставляються в 23 країни світу. *Правда*. – 1978. – 22 вересня; *Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны... - К., 1998. – Т. 5. – С.1718.*

28 вересня (четвер).

4. У Київському державному академічному театрі опери та балету ім. Т.Шевченка відбувся урочистий вечір, присвячений 150-річчю з дня народження Л.Толстого. *Літературна Україна*. – 1978. – 29 вересня.

29 вересня (п'ятниця).

3. Завершено спорудження найбільшої в Європі високовольтної лінії електропередачі Вінниця – Альбертірма (УНР). Поставлено під проектну напругу в 750 кВт її останню ділянку – підстанцію Західноукраїнська – Державний кордон СРСР. З введенням ЛЕП – 750 почався новий етап у розвитку багаторічної традиції широкого експорту та імпорту електроенергії між союзнами. Довжина енергомоста перевищила 1300 км. *Радянська Україна*. – 1978. – 30 вересня.

5 жовтня (четвер).

4. В Києві в палаці культури “Україна” пройшов заключний концерт, який заклав дні літератури і мистецтва Азербайджанської РСР в Україні. За 10 днів в усіх областях УРСР пройшло більш як 230 творчих зустрічей, концертів, спектаклів, за участю майстрів мистецтв АРСР. Телебаченням і радіо підготовлено майже 450 різноманітних передач. *Радянська Україна*. – 1978. – 6 жовтня.

7 жовтня (субота).

3. У Миколаєві відбулося відкриття Дніпро-Бузького порту. Високий рівень механізації дозволить зекономити десятки годин на розвантаження. Потужність розвантажувачів 50 тис. т за добу, причому обробка суден провадитиметься втричі швидше, ніж у Миколаївському морському порту. *Південна правда*. – 1978. – 10 жовтня.

9 жовтня (понеділок).

7. На вісімдесят четвертому році життя помер український письменник Іван Ле (Мойся). Він народився 22 березня 1895 р. в с.Мойсенцях на Черкащині. Автор романів “Історія радості”, “Роман Міжгір'я”, “Наливайко”,

“Хмельницький”, “Інтеграл” та ін. У 1967 р. за роман “Хмельницький” удостоєний Державної премії УРСР ім. Т.Шевченка. Похований на Байковому кладовищі. *Радянська Україна*. – 1978. – 10 жовтня.

10 жовтня (вівторок).

8. У Києві відкрилася Міжнародна конференція по каучуку і гумі. На конференцію прибули близько 1200 вчених, спеціалістів і представників ділових кіл з 24 країн світу, обговорено 163 доповіді за тематикою форуму. *Робітнича газета*. – 1978. – 12 жовтня.

11 жовтня (середа).

8. В Одесі проходив міжнародний симпозіум по селекції і насінництву зернових культур. В ньому взяли участь селекціонери, генетики і біохіміки СРСР і Канади. *Сільські вісті*. – 1978. – 14 жовтня.

12 жовтня (четвер).

7. На сімдесят шостому році життя помер український письменник Юрій Шовкопляс. Автор романів, повістей, серед них: “Інженери”, “Весна над морем”, “Людина живе двічі” та ін. Працював завідувачем кафедри журналістики Харківського державного університету, головним редактором журналу “Прапор”. *Радянська Україна*. – 1978. – 14 жовтня.

17 жовтня (вівторок).

3. Спеціалісти Харківського науково-виробничого об’єднання “Союзтурбогаз” вперше в країні створили надпотужну автоматичну установку, здатну щодоби очищати від рідких домішок 5 млн. м³ природного газу. Це – вдвічі більше звичайного. Оригінальний агрегат достроково відправлений замовникам – газовикам Уренгойського родовища в Тюменській області. *Соціалістична Харківщина*. – 1978. – 17 жовтня.

19 жовтня (четвер).

3. Миколаївська область. Державна комісія прийняла в експлуатацію

Вознесенський шкіряний завод. Це – найбільше підприємство по виробництву хромових шкіртоварів. Щороку планується виробляти близько півмільярда квадратних дециметрів шкіряних товарів. З них можна пошити 40 млн. пар взуття – по парі на кожного жителя республіки. Шкірзавод устатковано найсучаснішим обладнанням, закупленим у провідних фірм Італії, Франції, ФРН, Англії та Швейцарії. *Радянська Україна. – 1978. – 20 жовтня.*

24 жовтня (вівторок).

2. Повідомлялось, що в Україні загин раціоналізаторів і винахідників становить близько одного мільйона чоловік. Вони протягом першої половини п'ятирічки внесли в копилку економії 2,6 млрд. руб. заощаджень. *Радянська Україна. – 1978. – 24 жовтня.*

25 жовтня (середа).

1. В Києві відбулося урочисте, засідання ЦК ЛКСМУ, Київських міськкому і обкому комсомолу, присвячене 60-річчю ВЛКСМ. З промовою виступив перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький. *Радянська Україна. – 1978. – 26 жовтня.*

28 жовтня (субота).

3. В Україні працюють 189 цукрозаводів, на яких щодоби переробляється 400 тис. т цукрових буряків. Виробництво цукру досягає 500 тис. т за добу. Для перевезення цієї кількості продукції щодня потрібно 20 залізних ешелонів. Такі високі темпи переробки важливої технічної культури досягнуті в республіці вперше. *Робітнича газета. – 1978. – 28 жовтня.*

31 жовтня (вівторок).

8. В Києві на базі АН УРСР відбувся 2-й радянсько-американський симпозиум по біологічним мембранах. В його роботі взяли участь провідні вчені СРСР – академіки Ю.Овчинников, П.Костюк, фахівці із США – професори К.Армстронг, Б.Хіллі та ін. *Вестник АН СССР. – 1979. - № 9. – С.120; Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны... - К., 1998. – Т. 5. – С.1728.*

2 листопада (четвер).

4. О 14 год. 05 хв. після виконання запланованої програми науково-технічних досліджень та експериментів на борту орбітального комплексу «Салют – 6» - «Союз» космонавти В.Ковальюнок і О.Іванченков повернулись на Землю, завершено найдовший в історії космонавтики пілотований політ тривалістю 140 діб. *Радянська Україна. – 1978. – 3 листопада.*

3 листопада (п'ятниця).

4. У м.Орську Оренбурзької області в Будинку художників відкрилася виставка “Життя і творчість Т.Шевченка”. Основу експедиції становлять численні матеріали, передані в дар місцевому краєзнавчому музею Київським державним музеєм Т.Шевченка. На базі матеріалів виставки вирішено створити в Орську музей Т.Шевченка. *Літературна Україна. – 1978. – 3 листопада.*

4 листопада (субота).

8. У Західному Берліні розпочалися традиційні дні СРСР. У 1978 році СРСР представляла УРСР. Провідна тема днів “Засоби масової інформації у Радянському Союзі”. До програми днів входять диспути і бесіди в робітничих клубах, університетах, редакціях радіомовлення і газет з участю журналістів, представників науки і мистецтва України, показ фільмів, у тому числі ретроспектива кінострічок О.Довженка, демонстрація картин більш як 20 українських художників, фотовиставок про сьогоднішній день України, виступи вокально-інструментального ансамблю “Червона Рута” за участю Софії Ротару. *Радянська Україна. – 1978. – 5, 10 листопада.*

9 листопада (четвер).

4. У м. Кам'янці-Подільському Хмельницької області в приміщенні кафедрального костюлу – пам'ятці архітектури XV-XIX ст. – відкрито концертний зал. Реставровано старовинний орган, встановлений віденською фірмою “Карл Хессе” 1857 р. Ці роботи виконали естонські

майстри з міста Раквере на чолі з Хурдо Крійзом. За його словами, органів цієї фірми в Європі збереглося лише сім. *Культура і життя*. – 1978. – 26 листопада.

13 листопада (понеділок).

3. Почалася експлуатація газопроводу “Союз”. Газ, пройшовши всією 2750 – кілометровою магістраллю, що бере початок з Оренбурзького газоконденсатного родовища, пішов в країни соціалістичної співдружності. *Радянська Україна*. – 1978. – 14 листопада.

14 листопада (вівторок).

3. В чорноморському порту біля Одеси стала до ладу перша черга найбільшої в світі міжнародної поромної переправи Іллічівськ-Варна. Ця унікальна споруда збудована в рекордно короткий строк – за 2 роки. Кожний з універсальних трипалубних поромів здатний прийняти 108 залізничних вагонів, або два великовагових потягів. На відкритті залізничного поромного сполучення між СРСР і Болгарією виступили член політбюро ЦК КПРС, перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький, перший секретар ЦК БКП, голова Державної Ради НРБ Т.Живков та ін. *Радянська Україна*. – 1978. – 15 листопада; *Чорноморська комуна*. – 1978. – 14, 15 листопада.

4. Вчені Донецького інституту фізико-органічної хімії і вуглекімії АН УРСР винайшли новий спосіб захисту магістральних газопроводів від корозії, запропонували застосувати для цього відходи коксохімічного виробництва, які раніше не використовувались. Створений ними препарат “Донбас – 1” виявився не тільки надійним, а й у десять разів дешевшим від засобів, що застосовуються для цього тепер. *Запорізька правда*. – 1978. – 14 листопада.

6. Вперше в СРСР трудівники Київського виробничого об’єднання “Медапаратура” освоїли серійний випуск гамма-камер ГКС – 1. Вони призначені для дослідження кровоносних суден, раннього виявлення злоякісних пухлин тощо. *Вечірній Київ*. – 1978. – 14 листопада.

16 листопада (четвер).

6. У Києві відкрився I з'їзд кардіологів республіки, присвячений стану і перспективам розвитку кардіологічної допомоги в УРСР. Понад 300 провідних учених і спеціалістів заслухали повідомлення про дослідження причин виникнення недуг, обговорили методи боротьби з серцево-судинними захворюваннями. *Радянська Україна. – 1978. – 19 листопада.*

17 листопада (п'ятниця).

4. В Києві відкрилась виставка творів монгольського мистецтва XVII-XX ст., в яких знайшло втілення життєстверджуюче сприйняття оточуючого світу майстрами Монголії. *Советская культура. – 1978. – 17 листопада; Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны... - К., 1998. – Т. 5. – С. 1731.*

21 листопада (вівторок).

8. У Києві відкрився симпозиум вчених соціалістичних країн, тема якого “Етногенез слов'ян”. Він проводиться за рішенням Міжнародної унії слов'янської археології і організований Інститутами археології АН СРСР і АН УРСР. Учасники зустрічі мають заслухати 30 доповідей і повідомлень, які підсумують дослідження археологів Болгарії, Угорщини, НДР, ПНР, СРР, СРСР, ЧССР і Югославії за останні роки. *Прапор комунізму. – 1978. – 22 листопада; Радянська Україна. – 1978. – 22 листопада.*

22 листопада (середа).

8. У Москві розпочалась нарада Політичного консультативного комітету держав-учасниць Варшавського Договору про дружбу, співробітництво і взаємну допомогу. Основна увага в процесі обговорення була приділена дальшим крокам у боротьбі за розвиток процесу розрядки напруженості і роззброєння. На нараді Політичного консультативного комітету прийнято Декларацію держав-учасниць Варшавського договору. *Радянська Україна. – 1978. – 24 листопада.*

23 листопада (четвер).

4. У Києві відкрився VII з'їзд Українського театрального товариства, присвячений проблемам сучасного сценічного мистецтва, його ролі в духовному житті трудящих. У ньому взяло участь понад 200 майстрів сцени, мистецтвознавців і критиків, представників творчих спілок, товариств і організацій культури. З доповіддю виступила голова правління Ольга Кусенко, народна артистка СРСР. *Культура і життя*. – 1978. – 26 листопада; *Радянська Україна*. – 1978. – 23 листопада.

6. Опубліковано постанову Центрального комітету КПРС і Ради міністрів СРСР “Про заходи по дальшому поліпшенню матеріально-побутових умов учасників Великої Вітчизняної війни”. *Радянська Україна*. – 1978. – 23 листопада.

24 листопада (п'ятниця).

7. Указом президії Верховної Ради СРСР за видатні заслуги в розвитку науки і в зв'язку з 60-річчям з дня народження президента Академії наук УРСР академіка Б.Патона нагороджено орденом Леніна і другою Золотою медаллю “Серп і Молот”. *Радянська Україна*. – 1978. – 28 листопада.

25 листопада (субота).

7. Відзначалося 140 років від дня народження українського письменника І.Нечуя-Левицького. Творець соціально-побутових та соціально-епічних творів: “Микола Джеря”, “Кайдашева сім'я”, “Бурлачка”, історичних повістей “Гетьман Іван Виговський”, “Князь Єремія Вишневецький” та ін. *Радянська Україна*. – 1978. – 25 листопада.

26 листопада (неділя).

7. Виповнилося 60 років з дня народження академіка АН УРСР, президента АН УРСР, Героя Соціалістичної праці Бориса Патона. *Радянська Україна*. – 1978. – 26 листопада.

28 листопада (вівторок).

3. На реконструйованій збагачувальній фабриці шахти “Комунар”

ім.Дзержинського вперше одержано залізорудний концентрат з магнетитових кварцитів, видобутих підземним способом. Цей день увійшов в історію Кривбасу як нова віха. Це третє народження басейну. Другим було освоєння видобутку руди відкритим способом. Проектна потужність оновленої фабрики має досягти 2 млн. т сирової руди на рік. Тут вироблятиметься 760 тис. т високоякісного концентрату. *Зоря. – 1978. – 28 листопада.*

29 листопада (середа).

7. Виповнилося 200 років від дня народження українського письменника Григорія Квітки-Основ'яненка. Народився 29 листопада 1778 р. в слободі Основа (нині в межах Харкова) в родині козацького старшини, згодом батько отримав дворянський титул. Брав участь у заснуванні Харківського університету (1805 р.) був членом Товариства наук при ньому, причетний до заснування Інституту шляхетних дівчат, професійного театру в Україні, редактор першого в Україні літературно-наукового журналу “Украинский вестник”. Автор повістей, п'єс: “Конотопська відьма”, “Салдацький партрет”, “Сватання на Гончарівці”, “Шельменко-денщик”. та ін. *Радянська Україна. – 1978. – 29 листопада.*

1 грудня (п'ятниця).

7. Виповнилося 60 років народному артисту УРСР, лауреату Державної премії СРСР та Державної премії УРСР ім. Т.Шевченка композитору Платону Майбороді. Його мелодії на слова Андрія Малишка стали популярними піснями “Колгоспний вальс”, “Білі каштани”, “Ми підем, де трави похилі”, “Пісня про рушник”, “Пісня про вчительку”, “Стежина” та ін. *Радянська Україна. – 1978. – 1 грудня.*

7. На 88 році життя помер український письменник Петро Панч (Панченко). Народився 4 липня 1891 р. в м.Валках Харківської області. Літературну діяльність розпочав в 20-ті рр. ХХ ст., створив понад шістдесят книг художньої прози: “Толубі ешелони”, “Син Таращанського полку”, “Олександр Пархоменко”, “Гомоніла Україна”, “На калиновім мості”. В 1965 р. удостоєний Державної премії УРСР ім. Т.Шевченка.

Радянська Україна. – 1978. – 2 грудня.

4 грудня (понеділок).

4. У Києві відбувся урочистий вечір, присвячений 200-річчю з дня народження Г.Квітки-Основ'яненка. *Літературна Україна. – 1978. – 7 грудня.*

11 грудня (понеділок).

8. Першу велику партію електронних обчислювальних машин нової модифікації М-4030-1 відправлено з Києва у Прагу. Створення київської ЕОМ-яскравий приклад співробітництва країн – членів РЕВ у галузі обчислювальної техніки. В машині використано польські друкуючі пристрої, болгарські пристрої пам'яті на магнітних дисках і стрічках. Устаткування типу “консул” надходить з Чехословаччини. *Вечірній Київ. – 1978. – 11 грудня.*

12 грудня (вівторок).

1. Відбувся пленум Центрального комітету КПУ. З доповіддю “Про підсумки листопадового (1978) пленуму ЦК КПРС і завдання партійних організацій республіки, що впливають з його рішень і виступу Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови президії Верховної Ради СРСР Л.Брежнєва на пленумі” виступив перший секретар ЦК КПУ В.Щербичський. *Радянська Україна. – 1978. – 13 грудня.*

3. Закінчено усі основні роботи по лінійній частині газопроводу Оренбург – Західний кордон СРСР, магістраль випробувано. В окремі періоди на трасі працювало близько 16 тис. будівельників з різних соціалістичних країн. *Радянська Україна. – 1978. – 12 грудня.*

18 грудня (понеділок).

1. У сесійній залі Верховної Ради УРСР відкрилась дев'ята сесія Верховної Ради УРСР дев'ятого скликання. Сесія розглянула питання про державний план економічного і соціального розвитку УРСР на 1979 р. і хід виконання Державного плану економічного і соціального розвитку УРСР у 1978 р., про державний бюджет УРСР на 1979 р. і звіт про

виконання Державного бюджету УРСР за 1977 р. та ін. *Радянська Україна*. – 1978. – 19 грудня.

19 грудня (вівторок).

1. Верховна Рада УРСР прийняла закон “Про Раду міністрів УРСР” та закон “Про вибори до Верховної Ради УРСР”. *Радянська Україна*. – 1978. – 21 грудня.

8. Вперше в СРСР колектив Донецького філіалу Всесоюзного інституту “Атоменергобудпроект” розробив робочий проект зовнішніх газоходів для Молдавської ГРЕС. Будівельним матеріалом стануть кислота і жаротривкий кремнебетон. Термін будівництва скоротиться втрое. Економічний ефект становитиме близько 600 тис. руб. *Радянська Україна*. – 1978. – 19 грудня.

21 грудня (четвер).

3. На Чорнобильській атомній електростанції почав виробляти енергію другий її блок потужністю один мільйон кіловат. Тепер за своєю потужністю два мільйони кіловат ця АЕС майже вдвоє перевищує всі станції, збудовані в країні за планом ГОЕЛРО. Вона постачатиме енергію індустріальним районам не тільки України, а й Білорусії, Молдавії. *Київська правда*. – 1978. – 22 грудня.

26 грудня (вівторок).

4. У Харкові відзначався 200-річний ювілей з дня народження Г.Квітки-Основ'яненка. На святкування прибули літератори, мово-і мистецтвознавці, письменники з усіх областей України, Москви, Тбілісі, Ашхабада, Талліна. Два дні працювала наукова конференція, присвячена ювілею Г.Квітки-Основ'яненка. На вулиці, що носить тепер ім'я Г.Квітки-Основ'яненка, урочисто відкрито меморіальну дошку. *Літературна Україна*. – 1978. – 29 грудня.

27 грудня (середа).

3. Перший енергоагрегат Саяно-Шушенської гідроелектростанції

став до ладу діючих. Працівники Харківського філіалу інституту “Енергомонтажпроект” розробили для будови унікальний баштовий кран-бетоноукладач, який не має аналогів у світовій практиці. Спеціалісти інституту брали активну участь у монтажі, наладці та виготовленні дослідного зразка потужного крана. Кран за зміну укладає тисячу кубів бетону, що у 2,5 рази перевищує продуктивність кранів попередніх моделей. *Радянська Україна. —1978. — 27 грудня.*

29 грудня (п'ятниця).

б. Найбільший в Україні родильний комплекс відкрито у Хмельницькому. Новий лікувально-профілактичний заклад споруджено на кошти, зароблені під час комуністичних суботників. Багатоповерхові корпуси родильного відділення, жіночі консультації, поліклініки оснащено найдосконалішим обладнанням. *Радянська Волинь. — 1978. — 31 листопада.*

31 грудня (неділя).

б. Державна комісія підписала акт про введення в експлуатацію нової загальнокурортної водолікарні в Євпаторії. Побудована за індивідуальним проектом, водолікарня на 110 ванн вважається не тільки унікальною, а й однією з найбільших у країні. За одну зміну тут зможуть відпускати понад 5000 різних процедур. *Кримська правда. — 1978. — 31 грудня.*

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Вечірній Київ
Вестник АН СССР. – 1979.
Вільна Україна
Вінницька правда
Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны. Торговля.
Экономика. Наука. Техника. Культура. Летопись сотрудни-
чества. (май 1975-май 1985 гг.). – К., 1998. - Т.5.
Ежегодник Большой Советской Энциклопедии. – М., 1979.
Запорізька правда
Зоря
Известия
Київська правда
Кіровоградська правда
Кримська правда
Культура і життя
Ленінська правда
Літературна Україна
Молодь України
Наддніпрянська правда
Південна правда
Правда
Прапор комунізму
Прапор перемоги
Прикарпатська правда
Радянська Буковина
Радянська Волинь
Радянська Донеччина
Радянська Житомирщина
Радянська освіта

Радянська Україна
Робітнича газета
Сільські вісті
Советская культура
Соціалістична Харківщина
Спортивна газета
Черкаська правда
Чорноморська комуна

РУСЛАНА МАНЬКОВСЬКА

ХРОНІКА 1979

1 січня (понеділок).

4. На базі культосвітнього факультету Київського державного інституту культури відкрито Рівненський державний інститут культури. У новому вузі діють факультети культосвітньої роботи, бібліотечний та заочний, на яких навчається 1,5 тис. юнаків і дівчат. *Радянська Україна.* – 1979. – 10 січня.

3 січня (середа).

3. Львівська область. Першу чергу одного з найбільших в Європі сіркодобувних підприємств технологічного комплексу Яворівського гірничохімічного заводу здано в промислову експлуатацію. З освоєнням проектної потужності щорічний випуск продукції підприємства досягне 1,5 млн. т. Такої кількості досить для забезпечення потреб дев'яти найбільших заводів країни, що виготовляють складні мінеральні добрива. *Робітнича газета.* – 1979. – 4 січня

3. На проектну потужність вийшов один з найбільших в Україні Вуглегірський радгосп – комбінат. У 1978 р. він продав державі 108 тис. голів свиней. *Сільські вісті.* – 1979. – 3 січня.

4 січня (четвер).

4. У Москві розпочалися дні Української РСР, присвячені 325-річчю підписання Переяславського договору. Гості з України взяли участь у громадсько-політичних читаннях “У братерському союзі, в дружній сім’ї”. *Радянська Україна.* – 1979. – 5, 7 січня.

6 січня (субота).

4. Біля села Воля Висоцька на Львівщині відкрито меморіал на честь льотчика П. Нестерова, який у вересні 1914 р. здійснив таран літака противника і загинув. Пам’ятник має вигляд стели, поєднаної

зі стилізованою петлею Нестерова, внизу – скульптурний портрет льотчика. Автори меморіалу скульптор Л. Біганич з членами колективу В. Волконським, В. Крюковим, А. Гуковичем та ін. В мітингу на честь відкриття пам'ятника взяли участь перший секретар Львівського обкому партії В. Добрик, командуючий військами Прикарпатського військового округу генерал армії В. Варенников, донька льотчика М. Нестерова. *Радянська Україна. – 1979. – 7 січня.*

4. У Києві відбулося засідання президії АН УРСР, на якому підведено підсумки роботи дослідницьких колективів АН УРСР за 1978 р. В 1978 р. виконано 400 тем. Економічний ефект від впровадження в народне господарство країни результатів наукового пошуку перевищив 280 млн. руб. *Прапор комунізму. – 1979. – 6 січня.*

9. В столиці Сьєра-Леоне Фрітауні відкрилась фотовиставка “Олімпіада – 80”, експозиція якої присвячена розвитку спорту в СРСР, олімпійським об'єктам Москви, Ленінграда, Києва, Талліна, Мінська. *Правда. - 1979. – 6 січня; Грановский Б. В. Советский Союз и зарубежные страны... - Т. 5. – К., 1998. – С. 1739.*

8 січня (понеділок).

3. Державна комісія прийняла в експлуатацію першу чергу Північно – Кримського каналу. Будівництвом Північно-Кримського каналу розв'язано проблеми зрошення і обводнення засушливих земель у Кримській і частково Херсонській областях, а також водопостачання Керчі, Феодосії та об'єктів Перекопського і Керченського промислових районів. Площа зрошення першої черги становить 187,7 тис. га, в тому числі 38,2 тис. га рисових сівозмін. *Кримська правда. - 1979. – 9 січня.*

11 січня (четвер).

4. В Києві у великому залі державної консерваторії ім. П. Чайковського відбувся урочистий вечір, присвячений 100-річчю з дня народження українського письменника С. Васильченка. В урочистостях взяли участь заступник голови Ради міністрів УРСР М. Орлик, завідуючий відділом культури ЦК Компартії України О. Капто, міністри УРСР С. Безклубенко

і О. Маринич, голова Держкіно УРСР В. Большак, перший секретар правління Спілки письменників України П. Загребельний. *Радянська Україна. – 1979. – 13 січня.*

12 січня (п'ятниця).

1. Опубліковано постанову ЦК КПУ і Ради міністрів УРСР “Про додаткові заходи по дальшому поліпшенню матеріально-побутових умов учасників Великої Вітчизняної війни”. *Радянська Україна. – 1979. – 12 січня.*

4. В селі Суботові на батьківщині Б. Хмельницького відкрито музей цього видатного історичного діяча. Музей розпочав роботу в реставрованій Іллінській церкві, яка була споруджена за розпорядженням гетьмана України. *Радянська Україна. – 1979. – 13 січня.*

17 січня (середа).

3. Відбувся всесоюзний перепис населення. За даними ЦСУ УРСР загальна чисельність населення УРСР на 17 січня 1979 р. становила 49 млн. 755 тис. осіб і збільшилася порівняно з попереднім переписом 1970 р. на 2,6 млн. осіб, або на 5,6 %. Середньорічний приріст становив 0,65%. Міське населення республіки збільшилося з 25,7 млн. осіб у 1970 р. до 30,5 млн. в 1979 р. Чисельність сільського населення зменшилась на 2,2 млн. осіб внаслідок переходу частини його на проживання у містах, а також у результаті перетворення сільських населених пунктів у міські. *Радянська Україна. – 1979. – 30 грудня.*

18 січня (четвер).

4. На Волині розпочались дні науки, присвячені 325-річчю підписання Переяславського договору, участь в яких взяли вчені Інституту історії АН УРСР члени-кореспонденти АН УРСР І. Мельникова, Ф. Шевченко, кандидат історичних наук І. Кулинич, доктор філологічних наук М. Іщенко. Вчені виступили з лекціями в Луцькому педінституті, на Луцькій меланжевій фабриці, перед шахтарями Нововолинська і робітниками заводу спеціального технічного обладнання, в проектному інституті “Дніпроспецавтотранс”, профтехучилищі №2. *Радянська Україна. – 1979. – 20 січня.*

24 січня (середа).

7. У Львові відбувся урочистий вечір, присвячений 100-річчю з дня народження народного артиста СРСР, композитора, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка, доктора мистецтвознавства, професора С. Людкевича. Указом президії Верховної Ради СРСР від 23 січня 1979р. композиторові С. Людкевичу присвоєно звання Героя Соціалістичної праці за видатні заслуги в розвитку музичного мистецтва і в зв'язку зі сторіччям від дня народження. *Вільна Україна*. – 1979. – 24,26 січня.

29 січня (понеділок).

4. Місто Переяслав – Хмельницький Київської області указом президії Верховної Ради СРСР нагороджено орденом Дружби народів. *Правда*. – 1979. – 30 січня.

30 січня (вівторок).

1. У Київському палаці культури “Україна” відбулись урочисті збори, присвячені 325-річчю підписання Переяславського договору. З доповіддю “Могутня сила віковичної дружби монолітної єдності народів - братів” виступив член політбюро ЦК КПРС, перший секретар ЦК Компартії України В. Щербицький. *Радянська Україна*. – 1979. – 31 січня.

3 лютого (четвер).

6. На базі 6-ї Запорізької міської лікарні відкрито перший в Радянському Союзі судинно-неврологічний центр. *Запорізька правда*. – 1979. – 3 лютого.

5 лютого (субота).

4. У Москві розпочався зліт майстрів мистецтв і художніх колективів України, присвячений 325-річчю підписання Переяславського договору України з Росією. *Культура і життя*. – 1979. – 8, 11, 15 лютого.

7 лютого (понеділок).

4. На базі Житомирського філіалу республіканського проектно-технічного виробничого об'єднання “Укрсільгосптехніка” відкрито перший в Україні навчально-курсний комбінат, який розпочав підготовку операторів і майстрів по обслуговуванню електронно-обчислювальних машин. *Радянська Житомирщина*. – 1979. – 7 лютого.

20 лютого (вівторок).

7. Виповнилось 90 років з дня народження видатного українського композитора Л. Ревуцького, який народився 1889 р. в с. Іржавець на Полтавщині. *Радянська Україна*. – 1979. – 20 лютого.

28 лютого (середа).

4. Президія Верховної Ради СРСР постановило встановити “День радянської науки” і відзначати його щороку в третю неділю квітня. *Радянська освіта*. – 1979. – 1 березня.

1 березня (четвер).

4. У Київському музеї західного і східного мистецтва відкрилася експозиція малюнків й акварелі західноєвропейських і австралійських художників XVI – XIX ст. Шедеври своїх колекцій представили найбільший музей Великобританії – Національна галерея Вікторії, художні галереї Нового Південного Уельсу та Південної Австралії. *Прапор комунізму*. – 1979. – 13 березня; *Культура і життя*. – 1979. – 18 березня.

3 березня (субота).

8. Югославія. В м. Спліт завершилися Дні культури України в Хорватії, в програму яких були включені виступи музичних і танцювальних колективів, виставки книг, картин і творів декоративно-прикладного мистецтва України. *Советская культура*. – 1979. – 3 березня; *Грановский Б. В. Советский Союз и зарубежные страны... - Т. 5. - К., 1998. - С. 1756.*

4 березня (неділя).

1. Відбулися вибори до Верховної Ради СРСР десятого скликання. До Ради Союзу обрано 750 депутатів, з них 144 – від УРСР. До Ради національностей обрано 750 депутатів, з них 32 – від УРСР. У складі депутатів 522 робітника, або 34,8%, 244 колгоспника, або 16,3%, а всього робітників і колгоспників 766, або 51,1%. Серед депутатів членів і кандидатів у члени КПРС 1075 чол., або 71,7%, безпартійних – 425, або 28,3%, жінок – 487, або 32,5%. Депутатів віком до 30 років – 317, або 21,1%, членів ВЛКСМ – 207, або 13,8%. *Радянська Україна. – 1979. – 7 березня.*

9 березня (п'ятниця).

4. В Державному музеї Т. Шевченка відбувся вечір, присвячений 165-річчю з дня народження Кобзаря. На зібранні виступили М.Ткач, Д.Павличко, Л. Вишеславський та інші. Урочистий вечір провели Київський державний університет ім. Т. Шевченка і Спілка письменників України. В ньому взяли участь ректор університету М. Білий, перший секретар Спілки письменників України П. Загребельний, П. Воронько, В. Собко та інші. *Радянська Україна. – 1979. – 11 березня.*

18 березня (неділя).

4. Державний комітет УРСР у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі та Спілка письменників України присудили премію ім. М. Рильського за кращий художній переклад 1979 р. українському письменникові Б. Тену (Хомичевському М.В.) за переклад із старогрецької мови “Одісеї” та “Іліади” Гомера. *Прапор комунізму. – 1979. – 18 березня.*

19 березня (понеділок).

8. До Загребу прибула делегація України для участі в Днях культури Української РСР у Хорватії на чолі з міністром культури УРСР С. Безклубенком. Виступи українських артистів пройдуть у Вараждіні, Рієці, Дубровнику та інших містах. Дні культури УРСР у Хорватії триватимуть до 27 березня. *Радянська Україна. – 1979. – 21 березня; Прапор комунізму. – 1979. – 23 березня; Культура і життя. – 1979. – 29 березня.*

28 березня (середа).

6. У Масандрівському парку Ялти відбулося відкриття готельного комплексу “Ялта”, який спорудили радянські і югославські будівельники для Всесоюзного акціонерного товариства “Інтурист”. Готель має номери на 2,7 тис. місць, ресторани, кафе і бари на 4 тис. місць. Стали до ладу 3 плавальних басейни, ліфт з’єднав готельне містечко з пляжем. *Кримська правда. – 1979. – 30 березня.*

2 квітня (понеділок).

4. В Києві відкрився з’їзд композиторів України. Активними пропагандистами української музики є Київський камерний оркестр під керівництвом А. Шароєва, Київський камерний хор під керівництвом В. Іконникова, квартет ім. М. Лисенка, фортепіанне тріо в складі Є. Ідельчука, І. і В. Боровиків, Державний симфонічний оркестр УРСР, оркестр Державного комітету по телебаченню і радіомовленню. За останні п’ять років популярності набув симфонічний жанр. Подіями в музичному житті стали п’ята симфонія В. Кирейка, “П’ять пісень про Україну” І. Карабіца, симфонія – ораторія С. Станковича “Я стверджуюсь” на вірші П. Тичини, яка удостоєна Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка, друга симфонія Г. Ляшенка та інші; опери “Ярослав Мудрий” Г. Майбороди і Ю. Мейтуса, “Крізь полум’я” В. Губаренко, “Балада війни” О. Білаша та інші. На з’їзд з’їхалось більше 200 делегатів з усіх областей України. *Радянська Україна. – 1979. – 5 квітня.*

3 квітня (вівторок).

9. На світовому чемпіонаті серед юніорів – фігуристів, що проходив у західнонімецькому місті Аугсбурзі, чемпіоном світу в одиночному катанні став 15-річний харків’янин В. Єгоров. *Спортивна газета. – 1979. – 3 квітня.*

7 квітня (субота).

6. Почала діяти нова регулярна авіалінія Київ – Париж. Паризький аеропорт “Шарль де Голль” – п’ятнадцятий зарубіжний аеропорт, куди

регулярно літають літаки київських авіаторів. З аеропорту столиці України Бориспіль щодня здійснюється 87 рейсів у дев'ять зарубіжних країн. *Радянська Україна. – 1979. – 8 квітня.*

10 квітня (вівторок).

3. О 20 год. 34 хв. в Радянському Союзі здійснено запуск космічного корабля “Союз – 33”. Космічний корабель пілотував міжнародний екіпаж: командир корабля двічі Герой Радянського Союзу, льотчик-космонавт СРСР М. Рукавишніков і космонавт-дослідник, громадянин Болгарії Г. Іванов. Програмою польоту передбачалося стикування корабля “Союз – 33” з орбітальним комплексом “Салют-6 ” – “Союз-32” і проведення спільних досліджень та експериментів з космонавтами В. Ляховим і В. Рюмінім, які працювали на навколосемній орбіті з 25 лютого 1979р. *Радянська Україна. – 1979. – 11 квітня.*

17 квітня (вівторок).

8. В Іспанії на 16 Мадридському фестивалі опери виступив Київський академічний театр опери і балету ім. Т. Шевченка. У фестивалі взяли участь музичні колективи з різних країн світу. *Известия. – 1979. – 22 квітня; Грановский Б. В. Советский Союз и зарубежные страны... - Т. 5. – К., 1998. – С. 1759.*

19 квітня (четвер).

9. Штат Індіана, США. Киянин І. Кучерявий виграв золоту медаль у фехтуванні на шпагах на чемпіонаті світу серед юніорів в американському місті Саут – Бенд. *Молодь України. – 1979. – 19 квітня.*

21 квітня (субота).

4. Державний заслужений академічний український народний хор ім. Г.Верьовки під керуванням народного артиста УРСР, лауреата Державних премій СРСР і УРСР ім. Т. Шевченка А. Авдієвського завершив гастролі у Мексиці і Коста - Ріці, дав 24 концерти, на яких побувало понад шістьдесят тисяч слухачів. *Культура і життя. – 1979. – 13 травня.*

26 квітня (четвер).

1. Відбувся пленум Центрального комітету Комуністичної партії України. Пленум розглянув питання “Про хід виконання рішень XXV з’їзду КПРС і XXV з’їзду КПУ по поліпшенню торгівельного, комунально-побутового і соціально-культурного обслуговування населення республіки”. З доповіддю виступив член політбюро ЦК КПУ голова Ради міністрів УРСР О. Ляшко. На пленумі виступив член політбюро ЦК КПРС, перший секретар ЦК КПУ В. Щербицький. Пленум увільнив В. Маланчука від обов’язків кандидата в члени політбюро і секретаря ЦК КПУ у зв’язку з переходом на іншу роботу та обрав кандидатом у члени політбюро і секретарем ЦК КПУ О. Капта. Пленум прийняв постанову, в якій зазначалось, що за минулі три роки промислове виробництво в республіці збільшилось на 15,2%. Введено в дію 1200 виробничих об’єктів і комплексів. Національний дохід збільшився на 14,3%. Реальні доходи на душу населення зросли на 11,9%. Заробітна середньомісячна плата робітників і службовців збільшилась на 9,4%, колгоспників на 23,8%. *Радянська Україна. – 1979. – 27 квітня.*

3 травня (п’ятниця).

7. Виповнилося 120 років з дня народження видатного українського актора, режисера, педагога, організатора театральної справи П.Саксаганського. Його акторський здобуток складає більш як 120 ролей. Вперше на українській сцені у 1920 р. він здійснив постановку “Розбійників” Й.Шіллера, а у 1926 р. – шекспірівського “Отелло”, визначивши цим перспективи освоєння українським театром світової класики. *Радянська Україна. – 1979. – 15 травня.*

5 травня (неділя).

6. Відкрито міжнародну авіалінію Київ – Дюссельдорф(ФРН). *Вечірній Київ. – 1979. – 5 травня.*

10 травня (четвер).

7. Виповнилося 100 років з дня народження видатного українського

художника Ф.Кричевського. Його роботи відзначаються самобутністю, монументальним розмахом яскравою реалістичною мовою, переконливістю образів і любов'ю до рідного народу, серед них, картини “Довбуш”, “Переможці Врангеля”, “Веселі доярки”, серія “Катерина” та інші. *Радянська Україна. – 1979. – 11 травня.*

13 травня (неділя).

4. В Україні почалися дні літератури Російської Федерації. Гості з Росії відвідали Державний музей Т. Шевченка, Музей народної архітектури і побуту УРСР. Письменники поклали квіти до пам'ятника В.Леніну, монумента на честь Жовтневої революції, на могилу Невідомого солдата, пам'ятників Т. Шевченку і О. Пушкіну. Пройшло спільне засідання президії правління Співки письменників України і секретаря правління Співки письменників РРФСР, на якому виступили перший секретар Співки письменників України П. Загребельний, голова правління Співки письменників РРФСР С. Михалков. В палаці культури “Україна” пройшов урочистий літературний вечір. *Радянська Україна. – 1979. – 15 травня.*

15 травня (вівторок).

8. У Києві розпочався міжнародний семінар з геронтології, в якому брали участь представники тринадцяти країн Азії, Африки, Латинської Америки, а також ООН, ЮНЕСКО, Всесвітньої організації охорони здоров'я. Протягом 12 днів тривав обмін думками й інформацією з таких важливих проблем, як демографія, постаріння населення, зміни в суспільстві та їх вплив на старіння, сучасні досягнення медичної науки тощо. *Прапор комунізму. – 1979. – 26 травня; Вечірній Київ. – 1979. – 28 травня.*

17 травня (четвер).

4. У Києві завершив роботу з'їзд травматологів–ортопедів республіки, в центрі якого були питання використання найновіших методів лікування травм, пошуки ефективних шляхів поліпшення спеціалізованої

допомоги населенню та інші актуальні проблеми. В ньому взяли участь вчені і лікарі з України, Москви, Ленінграду, союзних республік, а також з Болгарії, Німеччини. Вони обмінялися результатами досліджень у цій галузі, досвідом впровадження їх у практику. *Прапор комунізму*. – 1979. – 18 травня.

18 травня (п'ятниця).

3. На Харківському заводі підйомно-транспортного устаткування для кольорової металургії країни створено універсальний мостовий кран, здатний виконувати водночас кілька технологічних операцій. Керований з допомогою електроніки, він може транспортувати литво, зливати шлак, готувати метал, підіймати до 50 т вантажу. Щорічний економічний ефект від використання кожного такого агрегату становитиме десятки тисяч рублів. *Соціалістична Харківщина*. – 1979. – 18, 25 травня.

22 травня (вівторок).

3. На Запорізькому складальному заводі стала до ладу діючих найпотужніша в СРСР плавильна піч. Видано перші тисячі тонн високоякісних флюсів автоматичного та напівавтоматичного зварювання металу. Піч працює в автоматичному режимі. *Запорізька правда*. – 1979. – 22 травня.

8. В генеральному консульстві Угорської Народної республіки в Києві були вручені пам'ятні медалі Ендре Аді, встановлені за рішенням ЮНЕСКО з нагоди 100-річчя з дня народження угорського поета. За значний вклад у пропаганду творів Ендре Аді були відзначені М. Бажан, Д. Павличко, Б. Олійник, І. Драч, К. Дрок. *Радянська Україна*. – 1979. – 23 травня.

24 травня (четвер).

3. Колектив головного підприємства “Дніпроважпапірмаш” вперше в СРСР освоїв виробництво чотириривальної пресованої частини для агрегату по виготовленню офсетного паперу та паперу глибокого друку. *Радянська Україна*. – 1979. – 25 травня.

8. В Донецьку відкрилась міжнародна конференція по збагаченню

вугілля. В ній взяли участь вчені із 30 країн Європи, Азії, Африки, Америки і Австралії. *Известия*. – 1979. – 24 травня; *Грановский Б. В. Советский Союз и зарубежные страны...* - Т. 5. – К., 1998. – С. 1767.

28 травня (понеділок).

8. У Києві розпочалась наукова конференція “Сучасні слов’янські культури: розвиток, взаємодія, міжнародний контекст”, яку проводили Академія наук УРСР та комісія УРСР у справах ЮНЕСКО. В ній взяли участь понад двісті учених з 18 країн Європи і Америки. На пленарному засіданні були заслухані доповіді професора Ю. Лукіна, члена – кореспондента Болгарської академії наук А. Стойнова, члена – кореспондента АН СРСР Д. Маркова, професора Г. Недошивіна, віце – президента Польської академії наук Я. Шепанського та інші. *Прапор комунізму*. – 1979. – 29 травня; *Радянська Україна*. – 1979. – 1 липня.

5 червня (вівторок).

9. 15-річна школярка з Києва С.Захарова у Токіо завоювала Кубок світу з багатоборства. *Спортивна газета*. – 1979. – 5 червня.

9. На чемпіонаті Європи зі спортивної акробатики, який проходив в Угорщині, киянки, заслужені майстри спорту Н.Тищенко та М.Кухаренко, завоювали золоті медалі. *Спортивна газета*. – 1979. – 5 червня.

6 червня (середа).

3. Вперше в СРСР на будівництві комплексу аміаку Черкаського виробничого об’єднання “Азот” змонтовано регенератор масою 400 т і висотою 74 м. Апарат повністю складено на землі. Підняття здійснено новим гідропідйомником, який є найпотужнішим у світі, його вантажопідйомність 500 т. *Радянська Україна*. – 1979. – 6 червня.

8. З Києва у паризький аеропорт Ле Бурже, де проходитиме традиційний Всесвітній салон авіації і космонавтики, відправилися літаки АН-28 і АН-72, створені під керівництвом генерального конструктора О. Антонова. *Сільські вісті*. – 1979. – 7 червня.

8 червня (п'ятниця).

1. Відбувся пленум ЦК КПУ, який розглянув заходи ЦК КПУ по виконанню постанови ЦК КПРС “Про дальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи”. З повідомленням виступив перший секретар ЦК КПУ В. Щербицький. Пленум схвалив заходи ЦК КПУ по виконанню постанови ЦК КПРС “Про дальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи” і затвердив постанову зборів партійного активу республіки. *Радянська Україна. – 1979. – 9 червня.*

12 червня (вівторок).

6. У Євпаторії відкрився піонерський табір санаторного типу “Дружба”. *Кримська правда. – 1979. – 12 червня.*

14 червня (четвер).

8. В Одесі відкрився міжнародний семінар транспортників, в якому беруть участь транспортники та господарські працівники СРСР, Болгарії, Німеччини, Польщі, Румунії, Угорщини, Чехословаччини. *Чорноморська комуна – 1979. – 13 червня.*

19 червня (вівторок).

4. В Москві, Ленінграді, Києві відкрився тиждень італійських фільмів. В програму включено роботи відомих кінематографістів Італії, в т. ч. Ф.Фелліні, Є.Ольмі, С.Корбуччі та інші. *Правда. – 1979. – 19 червня; Грановський Б.В. Советский Союз и зарубежные страны... - Т. 5. – К., 1998. – С. 1774.*

22 червня (п'ятниця).

1. В Києві відбулося урочисте засідання ЦК ЛКСМУ, Київських міського і обласного комітетів комсомолу, присвячене 60-річчю ЛКСМ України, на якому виступив перший секретар ЦК КПУ В. Щербицький. *Радянська Україна. – 1979. – 23 червня.*

26 червня (вівторок).

1. В сесійній залі Верховної Ради Української РСР відкрилась десята

сесія Верховної Ради УРСР дев'ятого скликання. До порядку денного внесено питання про стан і заходи по подальшому поліпшенню медичного обслуговування населення республіки в світлі положень Конституції СРСР і Конституції УРСР і Закону Української РСР про охорону здоров'я. З доповіддю виступив міністр охорони здоров'я УРСР А. Романенко. Прийнято Закон УРСР про вибори місцевих рад народних депутатів УРСР. *Радянська Україна. – 1979. – 27 червня.*

4 липня (середа).

6. На курортах України нині діє близько 60 профспілкових санаторіїв і установ для відпочинку сімей, дітей і підлітків, об'єднання санаторно-піонерських таборів “Юний ленінець”. Щороку тут відпочивають понад 130 тис. дітей. *Радянська освіта. – 1979. – 4 липня.*

10 липня (вівторок).

3. Виробниче об'єднання “Новокраматорський машинобудівний завод” розпочало використовувати в рамках РЕВ найбільше за свою історію експортне замовлення – виготовляти унікальний широкосмуговий прокатний стан “2000”, продуктивністю 5 млн. т сталевих литва на рік. Він працюватиме на металургійному підприємстві польського міста Катовице. Бригада слюсарів Л. Медведєва почала складання універсальної робочої кліті заввишки з восьмиповерховий будинок. *Робітнича газета. – 1979. – 10 липня.*

9. В Лондоні на чемпіонаті світу з гімнастики перше місце завоювала киянка І. Дерюгіна. *Радянська Україна. – 1979. – 10 липня.*

12 липня (четвер).

6. В Києві засідала комісія по проведенню Міжнародного року дитини в УРСР, вона розглянула важливі питання виховання, навчання, охорони здоров'я підростаючого покоління. За 1978 р. було збудовано нові дошкільні заклади більше як на 90 тис. місць, розширено і реконструйовано багато діючих закладів. Кількість спеціалістів, які працюють з дітьми збільшилась на 6 тис. осіб. З доповідями на засіданні комісії

виступили міністри охорони здоров'я і освіти УРСР А.Романенко і М.Фоменко, її голова член політбюро ЦК Компартії України, перший заступник голови Ради міністрів УРСР Г.Ващенко. *Радянська Україна. – 1979. – 20 липня.*

8. У Запоріжжі відбувся 17-й випуск міжнародного семінару - практикуму ООН для металургів. Дипломи про підвищення кваліфікації одержали інженери з Бангладеш, Болгарії, Іраку, Куби, Малайзії, Нігерії, Сирії, Туреччини та інших країн. За 14 років роботи міжнародного семінару - практикуму в Запоріжжі підвищили кваліфікацію більш як 500 інженерів із 42 країн світу. *Радянська Україна. – 1979. – 20 липня.*

16 липня (понеділок).

9. В Москві на VII літній Спартакіаді народів СРСР українські легкоатлетки – Р. Махова (Дніпропетровськ), Н. Зюзькова (Донецьк), Т. Пророченко (Запоріжжя) і М. Кульчунова (Київ) встановили світовий рекорд в естафеті 2 x 200 м. – 1.30,8 сек. Це майже на секунду краще від попереднього досягнення (1.31,6сек.) *Радянська Україна. – 1979. – 31 липня.*

2 серпня (четвер).

9. В Москві на VII літній Спартакіади народів СРСР вперше брали участь спортсмени з художньої гімнастики. Золоту медаль завоювала дворазова чемпіонка світу І. Дерюгіна. Успішно виступили українські гімнастки Л. Бережна, В. Серих. *Радянська Україна. – 1979. – 3 серпня.*

5 серпня (неділя).

9. На стадіоні ім. В. Леніна в Лужниках відбулося урочисте закриття VII літньої Спартакіади народів СРСР. Майже місяць в Москві, Ленінграді, Ризі, Вільнюсі, Києві та в акваторії Таллінської затоки тривав огляд фізкультурного руху. Учасники змагань мірялись силами в 30 видах спорту. Вперше взяли участь зарубіжні спортсмени з 84 країн світу. Друге місце в командному заліку завоювала Україна, перше – третій рік поспіль посіла команда з Російської Федерації. *Радянська Україна. – 1979. – 7 серпня.*

7 серпня (вівторок) .

3. В Полтаві пройшов республіканський семінар по безплуговому обробітку ґрунтів. З доповіддю виступив перший секретар Полтавського обкому партії Ф. Моргун. Учасники семінару відвідали виставку плоскорізнкої техніки, на практиці ознайомилися з безплуговим способом обробітку землі. Вже протягом 6 років на Полтавщині використовують плоскорізи, нині площа земель оброблених таким способом складає майже 700 тис. га. Ефект від застосування даного прогресивного способу становить в середньому за рік тринадцять мільйонів руб. Одночасно з дискуванням вносять органічні добрива, що дає можливість збільшити урожайність понад 40-50 центнерів зернових з га. *Радянська Україна. – 1979. – 9 серпня.*

16 серпня (четвер).

3. Колектив Полтавського тепловозремонтного заводу на замовлення міністерства шляхів СРСР за проектом Ленінградського інституту мостобудування виготовив спеціальний комплекс для проходження залізних тунелів. Дещо раніше – вперше в світі – цей завод виготовив два таких комплекси для ремонту реконструкції тунелів. Даний агрегат більш досконалий – це своєрідний завод. Вага його понад 500 т, а висота 10 м, майже така ширина, а довжина близько 30 м. Він пройшов заводські випробування і буде працювати в Карпатах. Макет першого агрегату експонується на ВДНГ СРСР у павільйоні “Транспорт”. *Радянська Україна. – 1979. – 16 серпня.*

4. На сцені Одеського театру опери та балету відбулася прем'єра опери А.Петрова “Петро І” (лібрето Н. Касаткіної і В. Васильєва), вперше постановленої в Україні. *Культура і життя. – 1979. – 16 серпня.*

19 серпня (неділя).

3. О 15 год. 30 хв. після виконання програми науково-технічних досліджень і експериментів на борту орбітального комплексу “Салют-6” - “Союз” космонавти В. Ляхов і В. Рюмін повернулися на Землю. Наука і техніка добились нового досягнення в дослідженні й освоєнні космічного

простору. Успішно завершено найдовший в історії пілотований політ у космос тривалістю 175 діб. *Радянська Україна. – 1979. – 21 серпня.*

20 серпня (понеділок).

3. В Новий Роздол на Львівщині прибув гігантський автопоїзд завдовжки 8 км з устаткуванням для Роздольського виробничого об'єднання “Сірка”. За масштабами та складністю організації перевезень такий рейс здійснено вперше в Радянському Союзі. Учасники операції “Сірка” подолали 420 км траси, яка проходила з Бресту територією Брестської, Волинської та Львівської областей. Усі 200 з лишком машин прибули до Нового Роздолу в новій технічній справності за 9 днів. *Радянська Україна. – 1979. – 21 серпня.*

8. У Відні розпочалась конференція ООН з науки і техніки. В ній взяли участь понад 4000 делегатів, в т. ч. з СРСР, УРСР, БРСР. На форумі прийнято програму дій, в якій знайшли підтримку зусилля, спрямовані на розвиток розрядки і рівноправного, взаємовигідного співробітництва держав. *Правда. – 1979. – 21 серпня; Грановський Б. В. Советский Союз и зарубежные страны... - Т. 5. – К., 1998. – С. 1785.*

26 серпня (неділя).

3. Нержавіючу сталь у конвертері вперше в СРСР одержали металурги і вчені Дніпропетровська. Лише за 35-40 хв. розплав, поданий з долини в агрегат, перетворюється в особливо чисту низьковуглецеву сталь. *Молодь України. – 1979. – 26 серпня.*

28 серпня (вівторок).

4. Пройшло урочисте закриття XI Московського міжнародного кінофестивалю. Голови журі конкурсів С. Ростоцький, А. Алексін, О.Згуріді назвали переможців і вручили нагороди фестивалю. Золотий приз фестивалю отримали фільми “Хай живе Мексика!” (С.Ейзенштейн, Е.Тіссе, Г.Александров), “Йшов собака по роялю” (В. Грамматиков), “Нікарагуа: свобода або смерть” (Коста-Ріка), “Немає зла, яке тривало б сто років” (Колумбія). Поза конкурсом був показаний фільм Р. Кармена

“Невідомий солдат” з кіноепопеї “Велика Вітчизняна”. *Радянська Україна*. – 1979. – 30 серпня.

8. В Києві розпочав роботу міжнародний семінар-практикум ООН по зварюванню. Протягом чотирьох місяців зарубіжні спеціалісти з Болгарії, Куби, Монголії, Румунії, Афганістану, Індії, Іраку, Кіпру, Непалу, Нігерії, Сирії, Танзанії ознайомляться з найновішими досягненнями науки і техніки у зварювальній справі, пройдуть практику на провідних підприємствах України, Грузії, в Ленінграді. На семінарі-практикумі ООН по зварюванню, який регулярно проводився з 1972р. в Києві, підготовлено 187 спеціалістів 44 країн. *Радянська Україна*. – 1979. – 30 серпня.

1 вересня (субота).

4. За постановою ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР “Про перехід на безкоштовне користування підручниками учнями загальноосвітніх шкіл” уперше всі учні початкових класів (а їх в Україні понад 2,1 млн.) одержали підручники безкоштовно. *Радянська Україна*. – 1979. – 1 вересня.

4. У Тернопільському педінституті відкрито філологічний факультет, який готуватиме вчителів переважно для сільських шкіл західних областей України. *Радянська освіта*. – 1979. – 8 вересня.

4 вересня(вівторок).

8. В Києві розпочався радянсько – американський симпозіум з теорії солітонів за участю понад 100 вчених СРСР, США, ФРН, НДР, ЧРСР, Японії, Італії, Нідерландів. *Ежегодник БСЭ*. – М., 1980. – С. 519; *Грановский Б. В. Советский Союз и зарубежные страны...* – Т. 5. – К., 1998. – С. 1788.

8 вересня (субота).

1. У Києві відбувся пленум ЦК ЛКСМУ, на якому розглянуто роботу комсомольських організацій республіки по виконанню постанови ЦК КПРС “Про дальше поліпшення ідеологічної політики – виховної роботи”. *Молодь України*. – 1979. – 9 вересня.

10 вересня (понеділок).

7. На 101-році життя помер видатний композитор С.Людкевич. Він народився 24 січня 1879 р. в м. Ярославі (Польща). Закінчив у 1901р. Віденський університет. Автор творів “Прикарпатська симфонія”, “Пісня юнаків”, “Наше море”, сюїти, “Голоси Карпат” симфонічної поеми “Подвиг” та ін. *Радянська Україна. – 1979. – 12 вересня.*

11 вересня (вівторок).

6. У Чернівцях відкрито п’ятиповерховий пологовий будинок. Його відкриття приурочено до Міжнародного року дитини. В області працює 250 лікарів – педіатрів, 85 дитячих лікарів-фахівців: хірургів, окулістів, стоматологів, отоларенгологів. *Радянська Буковина. – 1979. – 12 вересня.*

7. Виповнилося 85 років з дня народження О. Довженка – видатного громадського діяча, українського митця, письменника, кінорежисера, родоначальника поетичного кінематографа. Всесвітньовідомі його картини “Земля”, “Щорс”, “Арсенал”, “Мічурин”, “Поєми про море” та ін. *Радянська Україна. – 1979. – 11 вересня.*

8. В Москві завершила роботу Всесвітня конференція по проблемах дитинства. Представники більш як 130 країн світу прийняли звернення до XXXIV сесії Генеральної асамблеї ООН, урядів і парламентів усіх країн світу, в якому підкреслювалось, що вирішення завдань, пов’язаних з правами дітей, нерозривно поєднані з національним визволенням народів, розвитком і соціальним прогресом, демократизацією всього суспільного життя. *Радянська Україна. – 1979. – 13 вересня.*

14 вересня (п’ятниця).

8. В Києві розпочався четвертий радянсько-польський семінар з проблем урбанізації, організований АН СРСР, АН УРСР і Польської АН. Розглядалися проблеми управління, взаємозв’язки розвитку господарства і системи заселення, демографічні проблеми тощо. *Ежегодник БСЭ. – М., 1980. – С. 484; Грановский Б. В. Советский Союз и зарубежные страны... - Т. 5. – К., 1998. – С. 790.*

15 вересня (субота).

4. В Івано – Франківську відбулося свято з нагоди 40-річчя возз'єднання західноукраїнських земель з Україною, 35-річчя визволення України від гітлерівських загарбників. *Прикарпатська правда.* – 1979. – 6 вересня.

4. Оперою “Ярослав Мудрий” Ю. Мейтуса в приміщенні театру ім. К. Станіславського і В. Немировича – Данченка розпочав гастролі у Москві Донецький державний академічний російський театр опери та балету. Вперше на московській сцені будуть виконані опери – М.Кармінського “Десять днів, що потрясли світ”, В.Губаренка “Крізь полум'я”. *Радянська Донеччина.* – 1979. – 16 вересня.

8. У Сумах закінчив роботу симпозіум радянських і американських спеціалістів з проблем подальшого розвитку компресоробудування. В його роботі взяли участь 138 учених і провідних спеціалістів СРСР і 19 представників фірми “Вортінгтон компресорс” (США). *Ленінградська правда* – 1979. – 12, 15 вересня.

17 вересня (понеділок).

4. У Чернігові відкрилася наукова конференція “Етнічна історія слов'янських народів Східної і Центральної Європи”. Її організатори – Інститут етнографії ім. М. Миклухо-Маклая АН СРСР та Чернігівський державний педагогічний інститут ім. Т.Шевченка. *Деснянська правда.* – 1979. – 18 вересня.

20 вересня (четвер).

4. У Києві відкрилася виставка “Шедеври італійського живопису XV – XVII ст.”. Експозиція організована американським промисловцем і колекціонером А.Хаммером при сприянні міністерств культури СРСР і УРСР. *Прапор комунізму.* – 1979. – 21 вересня.

4. В приміщенні Донецького театру опери і балету відбулося урочисте засідання міського комітету партії і міської ради народних депутатів, присвячене врученню м. Донецьку ордена Леніна. З промовою виступив перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький, в якій зупинився на

етапах розвитку промислового Донецька, підкреслив, що металурги міста випускають 93% сталі на рівні кращих світових зразків. Тільки за 8, 9 і три роки 10 п'ятирічки на 150 великих підприємствах міста вироблено продукції більш як на 23,5 млрд. руб., з них понад план – майже на 680 млн. руб. *Радянська Україна. – 1979. – 21 вересня.*

8. У Києві завершилась нарада спеціалістів країн – членів РЕВ, присвячена гігієнічним аспектам застосування полімерних матеріалів, що використовуються для упаковки харчових продуктів. У рамках РЕВ нарада з цих питань проводиться вперше. *Радянська Україна. – 1979. – 21 вересня.*

21 вересня (п'ятниця).

8. У Києві закінчився міжнародний симпозіум “Економічні і технологічні аспекти виробництва цукрових буряків”, організований європейською економічною комісією (ЄЕК) ООН при сприянні міністерств сільськогосподарства СРСР і УРСР. В його роботі взяли участь 140 спеціалістів і вчених з Великобританії, НДР, Голландії, Данії, Іспанії, Марокко, Польщі, СРСР, Франції, Фінляндії, ФРН, ряду інших країн. А також відповідальні співробітники ЄЕК ООН. На симпозіумі відбувся широкий обмін інформацією про економічні та технологічні аспекти виробництва цінної технічної культури. Учасники симпозіуму відвідали Всесоюзний науково-дослідний інститут цукрових буряків, Саливонківський цукровий завод. *Радянська Україна. – 1979. – 18, 22 вересня.*

22 вересня (субота).

4. У Вижницю Чернівецької області повернувся народний самодіяльний ансамбль танцю “Семеречина” Вижницького районного будинку культури з “Золотим топірцем” - головним призом міжнародного фольклорного конкурсу в польському місті Закопане. *Молодь України. – 1979. – 22 вересня.*

28 вересня (п'ятниця).

3. На Луцькому заводі розпочато серійний випуск нової машини з сімейства “Волинянка” – вантажно-пасажирська малолітражна ЛУАЗ –

969 М, яка на міжнародній виставці “Земля - годувальниця” в Чехословаччині була удостоєна вищої нагороди – золотої медалі. *Радянська Україна. – 1979. – 29 вересня.*

30 вересня (неділя).

3. Дніпропетровська область. Вперше в історії відкритих гірничих розробок у надзвичайно короткий строк на кар’єрі Південного гірничо-збагачувального комбінату розкрито новий рудний горизонт на позначці – 120 м. Раніше це робилося в середньому за 2-2,5 р., а нині екскаваторна бригада О.Кривохижі розкривні роботи виконала за шість місяців. За цей час вона відвантажила 600 тис. м³ скельних порід. *Зоря. – 1979. – 30 вересня.*

3. Херсонська область. Каховський завод електрозварювального устаткування вийшов на передові світові рубежі. Зварювальну техніку каховчан знають у 55 країнах світу, в тому числі в Англії, Японії, ФРН, Франції. *Наддніпрянська правда. – 1979. – 30 вересня.*

2 жовтня (вівторок).

1. Опубліковано постанову ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР “Про заходи по матеріальному стимулюванню роботи пенсіонерів у народному господарстві”. *Радянська Україна. – 1979. – 2 жовтня.*

3 жовтня (середа).

3. У Львові на базі виробничого об’єднання “Львівхімсільгоспмаш” створено перше в СРСР спеціалізоване конструкторсько-технологічне бюро по машинах для внесення в ґрунт різних мінеральних добрив. *Вільна Україна. – 1979. – 3 жовтня.*

8 жовтня (понеділок).

4. У Чернівецькому державному університеті розпочала роботу перша всесоюзна школа-семінар біологів “Геном рослин”. Понад 100 вчених з РРФСР, України, Білорусії, Казахстану, Киргизії, Таджикистану та Латвії обговорять шляхи дальшого розвитку наукових пошуків у

галузі однієї з проблем сучасної біології. *Радянська Буковина. – 1979. – 10 жовтня.*

8. На гастролі в Канаду виїхала велика група майстрів хореографії Одеського академічного театру опери і балету. Під час двомісячного турне вони покажуть дві концертні програми “Меморіал Чайковського” і “Великий дивертисмент”. *Культура і життя. – 1979. – 11 жовтня.*

11 жовтня (четвер).

3. Велику інженерну споруду - 800-кілометровий трубопровід “Горлівка - Одеса” включено в роботу. Рідкий аміак, вироблений агрегатами горлівського лиману поблизу Одеси, де споруджено механізований комплекс для його вантаження на морські судна. Цим введено в дію першу чергу аміакопроводу “Тольятті - Одеса” протяжністю 2400 км. *Чорноморська комуна. – 1979. – 12, 26 жовтня.*

12 жовтня (п'ятниця).

3. У числі виробів, випущених промисловістю Харківщини в 1979 р., більше 30 виготовлено вперше в СРСР. Це генератори ГС-515, електродвигуни ЕД-120 заводу “Електроважмаш”, автомати верстатобудівного заводу ім. С.Косіора, три нових моделі агрегатних верстатів Харківського заводу агрегатних верстатів тощо. *Соціалістична Харківщина. – 1979. – 12 жовтня.*

3. Дніпропетровська область. З початку року колектив Новомосковського трубного заводу відправив на БАМ 1840 т високоякісних труб. *Зоря. – 1979. – 12 жовтня.*

17 жовтня (середа).

1. У Москві відбулася всесоюзна нарада ідеологічних працівників. З доповіддю виступив секретар ЦК КПРС М.Суслов. *Правда. – 1979. – 17, 18 жовтня.*

19 жовтня (п'ятниця).

1. У Києві відбувся пленум ЦК КПУ, який розглянув питання “Про завдання партійних, радянських і господарських органів республіки по

виконанню постанов ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР про подальше вдосконалення господарського механізму”. З доповіддю виступив член політбюро ЦК КПУ, голова Ради міністрів УРСР О.Ляшко. На пленумі виступив перший секретар ЦК КПУ В. Щербицький. *Радянська Україна*. – 1979. – 20, 21 жовтня.

4. У Львові в Інституті суспільних наук УРСР закінчилася наукова конференція істориків-полоністів, присвячена 35- річчю Польської Народної республіки. *Вільна Україна*. – 1979. – 19 жовтня.

24 жовтня (середа).

6. В Одесі на курорті “Кюальник” відкрито 16-поверховий спальний корпус. Поряд з ним споруджено будинки поліклініки, грязелікарні, культурного центру. Це перші об’єкти великого курорту санаторного комплексу міжнародного класу. *Чорноморська комуна*. – 1979. – 24 жовтня.

25 жовтня (четвер).

4. У Києві відкрився республіканський кінофестиваль “Молодість”, присвячений дню народження комсомолу та 60-річчю радянського кіно. *Молодь України*. – 1979. – 25 жовтня.

8. В Ялті почав роботу міжнародний симпозіум “Сучасні методи реєстрації та інтерпретації сейсмічних спостережень”. У роботі симпозіуму беруть участь відомі сейсмологи СРСР, соціалістичних країн Європи, а також Англії, ФРН, Західного Берліну, Фінляндії, Норвегії і США – всього 120 осіб. *Кримська правда*. – 1979. – 26 жовтня.

26 жовтня (п’ятниця).

3. 150 комсомольців-добровольців з багатьох областей України, які працюватимуть на експлуатації залізничної лінії Тинда – Берка – Кіт у складі всесоюзного ударного загону, відбули на БАМ. *Молодь України*. – 1979. – 28 жовтня.

31 жовтня (середа).

4. Володарем гран-прі 8 Міжнародного конкурсу естрадної пісні в

Дрездені став соліст Київського мюзік-холу М. Гнатюк. *Вечірній Київ*. – 1979. – 31 жовтня.

7 листопада (середа).

4. Опубліковано постанову ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР “Про присудження Державної премії СРСР 1979р. в галузі літератури, мистецтва і архітектури”. Серед нагороджених – народна художниця УРСР Т.Яблонська – за картину “Льон”. *Правда*. – 1979. – 7 листопада.

8 листопада (четвер).

3. Опубліковано поздоровлення генерального секретаря ЦК КПРС Л.Брежнєва, ЦК КПУ і Ради міністрів УРСР усім учасникам будівництва головного Каховського магістрального каналу з успішним завершенням його будівництва. Введена в дію 130-кілометрова водна артерія Каховської зрошувальної системи. *Наддніпрянська правда*. – 1979. – 8 листопада.

11 листопада (неділя).

9. Радянські важкоатлети в 21-й раз завоювали командну першість світу на змаганнях, що проходили в м. Салоніках (Греція). С. Рахманов із Дніпропетровська – найсильніша людина світу. *Спортивна газета*. – 1979. – 13 листопада.

13 листопада (вівторок).

8. В Женеві під егідою ООН розпочало роботу загальноєвропейське засідання на вищому рівні по співробітництву в галузі охорони навколишнього середовища, в ньому взяли участь представники європейських країн в т. ч. СРСР, УРСР, БРСР, а також США і Канади. *Правда*. – 1979. – 16 листопада; *Грановский Б. В. Советский Союз и зарубежные страны...* - Т. 5. – К., 1998. – С. 1805.

22 листопада (четвер).

3. Став до ладу нафтопродуктопровід “Кременчук - Черкаси”. 170 км сталевих труб з’єднали Черкаську нафтобазу з Кременчуцьким

нафтопереробним заводом. Тепер відпала потреба доставляти пальне і мастила залізницею. Транспортні витрати скоротяться в 7 разів. *Черкаська правда*. – 1979. – 22 листопада.

23 листопада (п'ятниця).

3. 24 підприємства Запорізької області постійно виконують замовлення Куби і виготовляють вироби близько 50 найменувань. Особлива роль у цьому співробітництві належить “Запоріжсталі”, алюмінієвому заводу та ін. *Запорізька правда*. – 1979. – 23 листопада.

28 листопада (середа).

3. Найбільшу в СРСР автоматичну установку первинної переробки нафти виведено на проектну потужність на Лисичанському нафтопереробному заводі у Ворошиловградській області. Строки освоєння складного технологічного устаткування скорочено в 6 разів. *Молодь України*. – 1979. – 28 листопада.

3 грудня (понеділок).

3. У Феодосії став до ладу новий найбільший в Криму молокозавод, який перероблятиме за добу 200 т молока. *Кримська правда*. – 1979. – 4 грудня.

5 грудня (середа).

8. Будапешт, Угорщина. Відкрито виставку, яка розповідає про одне з найбільших підприємств важкої промисловості УРСР – Нижньодніпровський трубопрокатний завод ім. К. Лібкнехта. *Зоря*. – 1979. – 5 грудня.

6 грудня (четвер).

4. В Москві, Ленінграді, Києві відкрився тиждень фільмів Данії, в програмі кращі роботи датських кінематографістів. *Известия*. – 1979. – 6 грудня; *Грановський Б. В. Советский Союз и зарубежные страны...* - Т. 5. – К., 1998. – С. 1809.

11 грудня (вівторок).

4. Срібну і бронзову медалі ВДНГ СРСР одержали співробітники проектно-конструкторського і технологічного інституту “Союзвугле-

маш” (Донецьк) кандидат технічних наук Б. Макаров і Ю. Пікус за розробку першої в СРСР установки для зміцнення зварювальних ланцюгів – робочих органів вугільних комбінатів, стругів і конвеєрів. Їх винахід дозволить майже удвоє подовжити строк використання ланцюгів. *Радянська Донеччина*. – 1979. – 11 грудня.

12 грудня (середа).

1. У Києві розпочала роботу 11 сесія Верховної Ради УРСР дев'ятого скликання. Одноголосно прийнято Закон УРСР “Про Державний план економічного і соціального розвитку УРСР на 1980 р.” і постанову Верховної Ради УРСР “Про хід виконання Державного плану економічного і соціального розвитку УРСР у 1979 р.” ; Закон УРСР “Про Державний бюджет УРСР на 1980 р.” і постанову Верховної Ради УРСР “Про затвердження звіту про виконання Державного бюджету УРСР за 1979 р.”; “Закон про затвердження лісового кодексу УРСР” та інше. *Радянська Україна*. – 1979. – 13, 14 грудня.

16 грудня (неділя).

1. Опубліковано постанову ЦК КПРС “Про 110-у річницю з дня народження В. Леніна”. *Правда*. – 1979. – 16 грудня.

8. Головний диригент Київського державного академічного театру опери та балету ім. Т.Шевченка С.Турчак виїхав з великою групою солістів до французького міста Ніцци, де здійснить музичне керівництво постановкою “Борис Годунов”. *Культура і життя*. – 1979. – 16 грудня.

17 грудня (понеділок).

3. На Дніпровському металургійному заводі ім. Ф.Дзержинського вперше в світовій практиці на рік раніше встановленого строку створено унікальний прокатний стан по випуску порожнистих осей для залізничного транспорту. *Зоря*. – 1979. – 18, 29 грудня.

18 грудня (вівторок).

3. Колектив одного з найбільших в Європі прокатних станів “3600” на Жданівському металургійному заводі “Азовсталь” достроково освоїв проектну потужність. Через робочі кліті було пропущено сталевий зливочок з позначкою “1750000” – стільки тон металу прокатано з початку року. Вперше у вітчизняній практиці тут освоєно контрольовану прокатку низьковуглецевої сталі, що вдвоє збільшує її міцність без додаткової термообробки. *Робітничка газета*. – 1979. – 19 грудня.

20 грудня (четвер).

4. У Києві відкрито Музей архітектури УРСР, який розташовано у реставрованій Трапезній Софійського монастиря. *Культура і життя*. – 1979. – 20 грудня.

22 грудня (субота).

4. У Києві закінчився всесоюзний тиждень огляду робіт молодих кінематографістів. 37 кіностудій СРСР взяли участь у огляду. Близько 100 фільмів було представлено на конкурс. *Київська правда*. – 1979. – 23 грудня.

23 грудня (неділя).

4. В Сумах збудовано нове приміщення Українського музично-драматичного театру ім. М.Щепкіна із залом для глядачів на 950 місць. *Культура і життя*. – 1979. – 23 грудня.

25 грудня(вівторок).

4. У Рівному в Міжнародний рік дитини збудовано обласний театр ляльок, розрахований на 270 місць. *Червоний прапор*. – 1979. – 25 грудня.

29 грудня (субота).

4. У 1979р. в народне господарство СРСР впроваджено близько 600

праць учених АН УРСР, економічний ефект від чого становить майже 370 млн. руб. За чотири роки 10 п'ятирічки впровадження розробок учених АН УРСР дало реальний економічний ефект – понад 1 млрд. руб. Свідченнями високого рівня розробок учених АН УРСР є дедалі зростаюча кількість авторських свідоцтв, продаж за рубіж 42 ліцензій. *Радянська освіта. – 1979. – 29 грудня.*

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

- Вечірній Київ
Вільна Україна
Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны. Торговля.
Экономика. Наука. Техника. Культура. Летопись сотрудни-
чества. (май 1975-май 1985 гг.). – К., 1998. - Т.5.
Деснянська правда
Ежегодник Большой Советской Энциклопедии. – М., 1980.
Запорізька правда
Зоря
Известия
Кримська правда
Культура і життя
Ленінградська правда
Молодь України
Наддніпрянська правда
Правда
Прапор комунізму
Прикарпатська правда
Радянська Буковина
Радянська Донеччина
Радянська Житомирщина
Радянська освіта
Радянська Україна
Робітнича газета
Сільські вісті
Советская культура
Соціалістична Харківщина
Спортивна газета
Червоний прапор
Черкаська правда
Чорноморська комуна

РУСЛАНА МАНЬКОВСЬКА

ХРОНІКА 1980

6 січня (неділя).

8. В Луанді (Народна Республіка Ангола) в будинку Національного музею природознавства відкрито виставку українського прикладного мистецтва, на якій представлено близько 200 експонатів. *Культура і життя – 1980. - 6 січня.*

7 січня (понеділок).

3. В м. Павлограді вступила в дію одна з найбільших в Україні шахт “Західнодонбаська № 10/17”. Перша черга підприємства розрахована на видобуток 1,5 млн. т вугілля на рік. *Робітнича газета. – 1980. – 9 січня.*

9 січня (середа).

6. МЗС СРСР передало на збереження генеральному секретарю міжурядової морської консультативної організації (ІМКО) документ про прийняття СРСР конвенції з охорони людського життя на морі від 1 листопада 1974 р. *Известия. – 1980. – 13 січня; Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны... – Т. 5. – К., 1998. – С. 1815.*

12 січня (субота).

1. Опубліковано постанову ЦК КПРС, президії Верховної Ради СРСР, Ради міністрів СРСР і ВЦРПС “Про дальше зміцнення трудової дисципліни і скорочення плинності кадрів у народному господарстві”, в якій вказується на подальше поліпшення організаторської і політико-виховної роботи, спрямованої на зміцнення трудової дисципліни, усунення втрат робочого часу на виробництві, раціональне використання трудових ресурсів, формування стабільних кадрів на кожній ділянці виробництва. *Радянська Україна. – 1980. – 12 січня.*

15 січня (вівторок).

6. У Рівному розпочалась всесоюзна нарада з питань ефективного і бережливого використання й охорони водних ресурсів країни. *Червоний прапор*. – 1980. – 16 січня.

18 січня (п'ятниця).

4. У Києві відбулася республіканська наукова конференція, присвячена 75-річчю революції 1905 – 1907 рр. у Росії. *Вечірній Київ*. – 1980. – 19 січня.

20 січня (неділя).

3. В селищі Гути Богодухівського району Харківської області здано один з найбільших в Україні елеваторів. В його шестидесятиметрових баштах можна зберігати 150 тис. т зерна. Прийом хліба, очищення, сушіння, розподіл по бункерах автоматизовано. *Сільські вісті*. – 1980. – 20 січня.

23 січня (середа).

3. Біля с. Ліски Кілійського району Одеської області на Дунай-Дністровській зрошувальній системі знято перемичку і вода каналом пішла до осушеного озера Сасик. Вперше в світовій практиці розпочалось опріснення солоного озера, площа якого перевищує 20 тис. га. *Чорноморська комуна*. – 1980. – 23 січня.

4. На базі Запорізької обласної станції юних техніків створено перший в Радянському Союзі центр науково-технічної творчості молоді. Він діятиме на громадських засадах. Тут у клубі молодого винахідника і раціоналізатора, в університеті науково-технічних знань, у галузевих відділах юнаки і дівчата здобуватимуть знання і навички, необхідні для технічної творчості. *Радянська Україна*. – 1980. – 24 січня.

4. У Києві на вул. Рєпіна, 5 відкрився літературно-меморіальний музей-квартира П. Тичини. *Літературна Україна*. – 1980. – 29 січня.

26 січня (субота).

4. У Києві під головуванням члена політбюро ЦК КП України, першого заступника голови Ради міністрів УРСР Г.Ващенко відбулося заключне засідання комісії по проведенню Міжнародного року дитини в УРСР. У 1979 р. в республіці споруджено понад 300 нових шкіл на 179,9 тис. учнівських місць, близько 400 дитячих садків і ясел, розрахованих майже на 100 тис. малюків. Відкрилися нові профтехучилища, школи-інтернати, спортивні зали, збудовано 10 дитячих лікарень, три дитячі поліклініки на тисячу відвідувань, два комплекси дитячих санаторіїв – “Джерело” у м. Трускавці, “Барвінок” у м.Боярці, багато таборів праці та відпочинку. *Радянська освіта. – 1980. – 26 січня.*

30 січня (середа).

4. Указом президії Верховної Ради СРСР Івано-Франківську обласну газету “Прикарпатська правда” нагороджено орденом Дружби народів. *Радянська Україна. – 1980. – 31 січня.*

31 січня (четвер).

9. У Львові відкрито критий велосипедний трек – один з найбільших в СРСР. Він розмістився поруч з найкращим у Європі стрільбищем, з палацем, де тренуються п’ятиборці, з плавальним басейном. *Спортивна газета. – 1980. – 31 січня.*

6 лютого (середа).

3. Харків. У Всесоюзному науково-дослідному інституті монокристалів учені одержали рекордний за розмірами прозорий кристал майже ідеальної структури вагою 143 кг, який перевершив своїх попередників вдсятеро. В природних умовах, у надрах гір, подібний процес кристалотворення триває тисячоліття, а в лабораторних – у сконструйованій вченими Харкова спеціальній електропечі – шість діб. *Соціалістична Харківщина. – 1980. – 6 лютого.*

8. У Запоріжжі почав роботу семінар-практикум ООН для металургів. Протягом п’яти місяців інженери з Болівії, Бірми, Індії, Ірану,

Туреччини, Філіпін та ін. країн Азії, Африки, Європи і Латинської Америки вивчатимуть на базі заводу “Запоріжсталь” досвід радянських металургів, передову технологію виробництва чавуну, сталі, прокату. В Україні вже пройшли курс навчання і підвищили свою кваліфікацію 539 інженерів-металургів з багатьох країн світу. *Радянська Україна. – 1980. – 7 лютого.*

12 лютого (вівторок).

8. Генеральний консул НДР у м. Києві Р.Рошер вручив Золотий знак Товариства німецько-радянської дружби колективу Миронівського науково-дослідного інституту селекції і насінництва (Київська область) за заслуги в розвитку братерських відносин між СРСР і НДР. Творча співдружність вчених-селекціонерів НДР з миронівськими науковцями дозволила створити новий спільний сорт пшениці “Дружба-1”. Нині сорти миронівської пшениці займають більшу частину земельних угідь НДР і щороку дають високі врожаї. За великі заслуги у розвитку сільського господарства НДР академік В. Ремесло удостоєний Державної премії НДР. *Київська правда. – 1980. – 13 лютого.*

16 лютого (субота).

3. Харківський машинобудівний завод “Світло шахтаря” виготовив найпотужніші в СРСР конвеєри нового типу СА – 202 для доставки вугілля з комплексно-механізованих лав. Продуктивність праці підвищено в 1,5 р. *Соціалістична Харківщина. – 1980. – 16 лютого.*

22 лютого (п'ятниця).

3. Металурги заводу “Дніпроспецсталь” уперше в СРСР приступили до освоєння технологічного процесу виробництва швидкоріжучої сталі методом порошкової металургії. Таким методом можна створити принципово нові матеріали. Швидкоріжуча порошкова сталь має цінні технологічні й механічні властивості: добре кується і шліфується, стійкість виготовленого з неї інструменту підвищується в 1,5 – 3 рази. Використання лише однієї тонни такої сталі дає економічний ефект, що дорівнює 2000 руб. *Радянська Україна. – 1980. – 22 лютого.*

23 лютого (субота).

4. Нині в республіці діють 80 театрів, 25 філармоній, сотні музичних колективів, 26 тис. палаців, будинків культури і клубів (три четверті з них – на селі), 65 тис. бібліотек, 149 державних, майже 3 тис. народних музеїв. Щороку театри показують близько 50 тис. вистав, які відвідує 18-20 млн. глядачів. Таку ж кількість глядачів збирають концертні колективи. Учасники художньої самодіяльності республіки дають понад 750 тис. концертів і вистав, на яких буває більше як 450 млн. глядачів. *Культура і життя. – 1980. – 28 лютого.*

24 лютого (неділя).

1. В Україні відбулися вибори до Верховної Ради УРСР десятого скликання та до обласних, районних у містах, селищних і сільських рад народних депутатів. До Верховної Ради УРСР обрано 650 депутатів. Серед них: робітників – 204 (31,4%), колгоспників – 125 (19,2%), жінок – 234 (36,0%), безпартійних – 203 (31,2%), молоді віком до 30 років – 107 осіб (16,5%), членів ВЛКСМ – 86 (13,2%). Не були депутатами минулого скликання 305 осіб (46,9%). *Радянська Україна. – 1980. – 29 лютого.*

28 лютого (четвер).

4. У Москві розпочався творчий звіт колективу Київського державного академічного драматичного театру ім. І. Франка, присвячений 60-річчю з дня заснування театру. В його репертуарі “Дикий ангел” за п’єсою О. Коломійця, “Украдене щастя” І. Франка, прем’єра чеховської п’єси “Дядя Ваня”. *Прапор комунізму. – 1980. – 7 березня.*

1 березня (субота).

3. ЦК Компартії України і Рада міністрів УРСР надіслали привітання раціоналізаторам і винахідникам республіки, які успішно виконали соціалістичні зобов’язання по створенню раціоналізаторського фонду економії десятої п’ятирічки в сумі 4 млрд. 580 млн. руб. з них за 1979 р. – 1 млрд. 250 млн. руб. За 1976 – 1979 рр. у народне господарство впроваджено більш як 3 млн. 30 тис. раціоналізаторських пропозицій, в тому

числі за 1979 р. – 853,5 тис. рацпропозицій і близько 56 тис. винаходів (у 1979 р. – 17272 винаходи). *Радянська Україна. – 1980 р. – 1 березня.*

4 березня (вівторок).

4. У Києві відбулися загальні річні збори Південного відділення ВАСГНІЛ, присвячені підсумкам наукових досліджень в УРСР і Молдавській РСР за минулий рік і завданням вчених-аграрників на майбутнє. Господарства республіки у 1979 р. прийняли до впровадження 180 наукових розробок з економічним ефектом, що перевищує 660 млн. руб. У 1979 р. селекційні центри республіки передали у державне сортовипробування 103 нові сорти і гібриди зернових, технологічних, олійних, кормових культур, районували – 35. *Сільські вісті. – 1980. – 6 березня.*

12 березня (середа).

4. У Харкові відбулися збори, присвячені 175-річчю державного університету ім. М.Горького та врученню університету ордена Дружби народів. *Соціалістична Харківщина. – 1980. – 14 березня.*

20 березня (четвер).

4. У Києві відбулася сесія загальних зборів АН УРСР, на якій були обговорені підсумки діяльності Академії наук республіки в четвертому році п'ятирічки і завдання на 1980 р. З доповіддю виступив президент АН УРСР академік Б.Патон. За 1979 р. у народне господарство впроваджено понад 600 наукових робіт з економічним ефектом майже 300 млн. руб. Дослідники республіки одержали більше 2 тис. авторських свідоцтв на винаходи, 37 учених удостоєні звання лауреатів державних премій СРСР і УРСР в галузі науки і техніки. *Радянська Україна. – 1980. – 21 березня.*

22 березня (субота).

3. В Києві відбулася республіканська науково-практична конференція, присвячена актуальним проблемам охорони навколишнього середовища. Більш як 3 млрд. руб. використано в десятій п'ятирічці для

здійснення природно-охоронних заходів у республіці. *Сільські вісті.* – 1980. – 22 березня.

25 березня (вівторок).

1. У Києві розпочалася перша сесія Верховної Ради УРСР десятого скликання. Обрано президію Верховної Ради УРСР. Головою президії став О.Вагченко. Головою Ради міністрів УРСР призначено О.Ляшка. *Радянська Україна.* – 1980. – 27 березня.

4.У Ворошиловграді відкрився республіканський кінофестиваль “Людина праці на екрані”. Всього на фестивалі представлено 34 конкурсних та 15 позаконкурсних стрічок. Щороку на українських кіностудіях створюється понад 50 повнометражних кінофільмів і близько 250 короткометражних. *Прапор перемоги.* – 1980. – 26 березня.

30 березня (неділя).

3. Корабелі керченського суднобудівного заводу “Затока” спустили на воду шостий супертанкер “Радянська нафта”. *Кримська правда.* – 1980. – 30 березня.

7 квітня (понеділок).

9. 19-літній фехтувальник з Києва Г.Погосов завоював титул чемпіона світу на юніорській світовій першості у Венеції. *Спортивна газета.* – 1980. – 8 квітня.

13 квітня (неділя).

3. 200 юнаків і дівчат республіки виїхали за комсомольською путівкою на ударну будову Сибіру. Кінцевий пункт призначення одного з загонів – бурятська дільниця БАМу, місто Сєверобайкальськ. Другий загін вирушив у Красноярський край освоювати Кансько-Ачинський паливно-енергетичний комплекс. Комсомол України є шефом більш як 100 великих промислових і сільськогосподарських виробництв. Серед них 7 шахт-гігантів у Донецькому басейні. *Радянська Україна.* – 1980. – 15 квітня.

17 квітня (четвер).

8. У Польщі розпочалися Дні радянської культури. За 6 днів в Кошалінському воєводстві відбулося 16 концертів, організовано п'ять виставок робіт професійних художників, майстрів прикладного мистецтва, авторів дитячого малюнка, любителів фотографії, знавців філателії. *Зоря Полтавщини. – 1980. – 11 травня.*

19 квітня (субота).

3. В Україні відбувся Всесоюзний комуністичний суботник, присвячений 110-й річниці з дня народження В. Леніна. В ньому взяли участь близько 30 млн. осіб, з яких 12 млн. працювали на своїх робочих місцях. Вироблено промислової продукції на 146,2 млн. руб. Металурги республіки виплавили в цей день понад план 2,7 тис. т сталі, 2 тис. т чавуну – шахтарі видали на-гора 586 тис. т вугілля. Видобуто 21,7 тис. т марганцевої руди. В складних погодних умовах трудівники сільського господарства засіяли 385 тис. га зерновими, технічними та ін. культурами. *Радянська Україна. – 1980. – 26 квітня.*

20 квітня (неділя).

9. 19-річний важкоатлет В. Мосибит із Слов'янська (Донецька область) встановив світовий рекорд на першості СРСР серед юніорів, що проходила в Могильові. *Спортивна газета. - 1980. – 26 квітня.*

21 квітня (понеділок).

1. У Києві відбулися урочисті збори, присвячені 110-й річниці з дня народження В. Леніна. З доповіддю “Ім'я і справа Леніна безсмертні” виступив перший секретар ЦК КПУ В. Щербицький. *Радянська Україна. – 1980. – 23 квітня.*

22 квітня (вівторок).

3. ЦК КПУ і Рада міністрів УРСР присвоїли ім'я В. Леніна Чорнобильській атомній електростанції – першій в республіці АЕС. З цієї нагоди відбувся урочистий мітинг. *Київська правда. – 1980. – 23 квітня.*

29 квітня (вівторок).

4. Вийшов у світ 25-й том Зібрання творів І. Франка у 50-ти томах. Ним завершується перша серія унікального видання, яке охоплює багатогранну спадщину великого українського письменника. Над його підготовкою працювали науковці Інституту літератури ім. Т.Шевченка АН УРСР, кафедри історії української літератури Львівського державного університету ім. І.Франка та ін. академічних установ. *Літературна Україна*. – 1980. – 29 квітня.

4 травня (неділя).

4. В с. Нові Петрівці Київської області відбувся урочистий мітинг, присвячений відкриттю діорами “Битва за Київ. Лютізький плацдарм. 1943 р.” *Київська правда*. – 1980. – 6 травня.

6 травня (вівторок).

3. Орджонікідзе Дніпропетровської області. З монтажного майданчика гірничозбагачувального комбінату достроково вийшов своїм ходом потужний комплекс “Чкаловськ-2”. Його продуктивність – 6,6 тис. м³ ґрунту на годину – найвища в країні. Змонтували агрегат робітники тресту “Дніпрометалургмонтаж” і представники комбінату “Такраф” з НДР. *Радянська Україна*. – 1980. – 7 травня.

7 травня (середа).

3. На Краматорському заводі “Енергомашспецсталь” завершено монтаж найпотужнішого в країні гідравлічного кувального преса, здатного розвивати зусилля до 15 тис. т. Унікальний прес-велетень, який за висотою перевищує дев’ятиповерховий будинок, призначений для виготовлення з особливою точністю валів та інших деталей для “Атоммашу”. *Робітничка газета*. – 1980. – 7 травня.

10 травня (субота).

4. В Києві відкрився Молодіжний театр. *Вечірній Київ*. – 1980. – 10 травня.

12 травня (понеділок).

8. В Женеві розпочала роботу 35-а сесія адміністративної ради Міжнародного союзу електров'язку (МСЕ), членами якого є 154 країни, в тому числі СРСР, БРСР і УРСР. Обговорено доповідь про використання космічного простору для електров'язку в мирних цілях. *Грановський Б.В. Советский Союз и зарубежные страны... – Т.5. –С. 1837.*

14 травня (четвер).

8. У Варшаві розпочала роботу нарада Політичного консультативного комітету держав-учасниць Варшавського договору. Радянську делегацію очолив генеральний секретар ЦК КПРС, голова президії Верховної Ради СРСР Л. Брежнев. На нараді Політичного консультативного комітету було підбито підсумки 25-річної діяльності Варшавського договору і розглянуто актуальні проблеми і завдання по боротьбі за розрядку та безпеку в Європі, за зміцнення загального миру. *Радянська Україна. – 1980. – 16 травня.*

15 травня (п'ятниця).

4. У Чернівцях розпочала роботу республіканська наукова конференція, присвячена 40-річчю воз'єднання Північної Буковини і колишніх Хотинського, Акерманського та Ізмаїльського повітів Бессарабії з Україною в складі СРСР. *Радянська Буковина. – 1980. – 18 травня.*

18 травня (понеділок).

4. У Івано-Франківську відкрито художній музей. Понад 250 творів живопису, графіки, скульптури, декоративно-прикладного мистецтва розміщено в експозиції музею. Тепер в області діють 4 державні і 88 громадських музеїв. *Прикарпатська правда. – 1980. – 20 травня.*

19 травня (вівторок).

4. У Кракові розпочались дні Києва, делегацію очолив перший секретар міськкому компартії України Ю.Сльченко. На підприємствах, у закладах культури, творчих спілках відбулися дружні зустрічі, обмін

досвідом, концерти, в яких взяли участь краків'яни і кияни. Багато відвідувачів зібрали виставки “Київ – столиця Радянської України”, “В.Ленін у Польщі”, де демонструвалися твори народного художника УРСР Г. Чернявського і художні мініатюри М. Сядристого. *Прапор комунізму*. – 1980. - 20, 21, 22, 24 травня.

23 травня (субота).

4. У Києві розпочався VIII Всесоюзний фестиваль мистецтв “Київська весна – 80”. З великим успіхом виступили академічний народний хор РРФСР ім. М. П'ятницького, Державна хорова капела Абхазії, Державний оркестр узбецьких народних інструментів ім. Т. Джалілова, Державний ансамбль танцю Киргизької РСР, фольклорно-хореографічний ансамбль “Хорошки” Білоруської державної філармонії та ін. Учасниками фестивалю були митці із Чехословаччини, Польщі, Федеративної Республіки Німеччини. Всього відбулося понад 130 концертів, на яких побувало більш як 200 тис. глядачів. *Культура і життя*. – 1980. – 25 травня.

26 травня (вівторок).

3. О 21 год. 21 хв. в Радянському Союзі здійснено запуск космічного корабля “Союз-36”. Космічний корабель пілотував міжнародний екіпаж: командир двічі Герой Радянського Союзу льотчик-космонавт СРСР В. Кубасов і космонавт-дослідник громадянин Угорської Народної Республіки Б.Фаркаш. *Правда*. – 1980. – 28 травня

6. За повідомленням ЦСУ УРСР чисельність населення УРСР досягла 50 млн. осіб. *Радянська Україна*. – 1980. - 27 травня.

27 травня (середа).

3. О 22 год. 56 хв. проведено стикування космічного корабля “Союз – 36” з орбітальним комплексом “Салют-6” – “Союз-35”. *Правда*. – 1980.- 29 травня.

1 червня (неділя).

9. Став до ладу туристський олімпійський комплекс “Зелена діброва”

у с. Валя Кузьміна Глибоцького району Чернівецької області. *Радянська Буковина*. – 1980. – 1 червня.

3 червня (вівторок).

3. Після успішного виконання наміченої програми спільних досліджень та експериментів на борту орбітального науково-дослідного комплексу “Салют-6” – “Союз-35” – “Союз-36” міжнародний екіпаж у складі льотчика-космонавта СРСР В.Кубасова і космонавта-дослідника громадянина Угорської Народної Республіки Б.Фаркаша повернувся на Землю. *Правда*. – 1980. – 5 червня.

3. На Малинській паперовій фабриці Житомирської області введено в дію два нових цехи по виробництву теплочутливого паперу із синтетичних волокон. Синтетичний папір одержано в СРСР вперше. *Радянська Житомирщина*. – 1980. – 3 червня.

5 червня (четвер).

3. О 17 год. 19 хв. в Радянському Союзі здійснено запуск космічного корабля “Союз-Т-2”, пілотованого екіпажем у складі командира корабля підполковника Ю.Малишева та бортінженера льотчика-космонавта СРСР В.Аксьонова. Космічний корабель “Союз-Т-2” вперше виведений на навколосеземну орбіту з екіпажем. *Правда*. – 1980. – 7 червня.

4. В Закарпатській області розпочався фестиваль мистецтв “Дружба”, присвячений 35-річчю возз’єднання Закарпаття з УРСР. У фестивалі взяли участь гості із ЧССР —вокально-інструментальний ансамбль “Буканіржі”. *Культура і життя*. – 1980. – 15 червня.

22 червня (неділя).

2. В республіці розпочався тиждень миру, присвячений боротьбі за припинення гонки озброєнь, за роззброєння, мир, свободу й незалежність народів. У ці дні повсюдно проходили лекції і бесіди, присвячені миролюбній політиці КПРС і радянського уряду, демонструвалися тематичні кінофільми, відбулися зустрічі трудящих з ветеранами війни і праці, інтернаціональні вечори, агітрейси миру. У багатьох виробничих

колективах пройшли трудові вахти миру. *Радянська Україна. – 1980. – 22 червня; Київська правда – 1980. – 16 липня.*

27 червня (п'ятниця).

1. В Ужгороді з нагоди 35-річчя возз'єднання Закарпаття з УРСР відбулися урочисті збори. На зборах були присутні делегація ЧССР, делегація міста Владимира з РРФСР, представники провідних підприємств міста. *Закарпатська правда. – 1980. – 28 червня.*

28 червня (субота).

3. Всесоюзний день винахідника і раціоналізатора відзначають 10 млн. осіб, об'єднаних більш як у 30 тис. первинних організацій. Кожна четверта у світі заявка на винахід – радянська. *Радянська Україна. – 1980. – 28 червня.*

3 липня (четвер).

1. У Києві відбувся пленум ЦК КПУ. Пленум розглянув питання про скликання чергового XXVI з'їзду КПУ. З доповіддю по цьому питанні виступив перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький. Пленум прийняв постанову про скликання чергового XXVI з'їзду КПУ 10 лютого 1981 р. *Радянська Україна. – 1980. – 4 липня.*

10 липня (четвер).

6. У Києві відкрито новий, найбільший у місті за кількістю місць готель "Братіслава". В його 13-поверховому корпусі зможуть одночасно проживати 910 гостей міста. *Прапор комунізму. – 1980. – 11 липня.*

11 липня (п'ятниця).

9. Олімпійський вогонь прибув у Київ. З цієї нагоди на площі Жовтневої революції відбувся масовий мітинг громадськості міста. Траса Олімпійського вогню по містах і селах України склала 1200 км. *Спортивна газета. – 1980. – 12 липня.*

18 липня (п'ятниця).

3. Ворошиловградська область. Став до ладу діючих Новоайдарський елеватор – один з найбільших в Україні. П'ять корпусів його розраховані на зберігання 143 тис. т зерна. Механізми та обладнання дозволяють приймати щогодини до 120 т зерна. *Прапор перемоги.* – 1980. – 18 липня.

6. У Львові відкрито новий автовокзал. *Вільна Україна.* – 1980. – 19 липня.

19 липня (субота).

9. У Москві на центральному стадіоні ім. В. Леніна в Лужниках відбулась урочиста церемонія відкриття Олімпіади-80. *Спортивна газета.* – 1980. – 20 липня.

20 липня (неділя).

4. Колектив Хмельницького обласного театру ляльок, одержавши республіканську комсомольську премію ім. М. Островського, передав її у Фонд миру. У Фонд миру передав присуджену йому Ленінську премію народний артист СРСР А.Солов'яненко. *Культура і життя.* – 1980. – 20 липня.

9. Першим з радянських плавців золоту Олімпійську нагороду серед чоловіків виборів киянин С.Фесенко. Дистанцію 200 м батерфляєм він подолав за 1 хв. 59,79 сек. *Спортивна газета.* – 1980. – 22 липня.

9. У Києві урочисто відкрився відбірковий турнір Олімпіади-80. На відкритті були присутні перший секретар ЦК КПУ В. Щербицький, керівники компартії і уряду республіки. *Радянська Україна.* – 1980. – 22 липня.

22 липня (вівторок).

9. У Києві перебували президент Міжнародного олімпійського комітету лорд Кілланін і голова оргкомітету “Олімпіада-80”, заступник голови Ради міністрів СРСР Г. Новиков. *Радянська Україна.* – 1980. – 24 липня.

23 липня (середа).

3. О 21 год. 33 хв. в Радянському Союзі здійснено запуск космічного корабля “Союз-37”. Космічний корабель пілотує міжнародний екіпаж:

командир корабля, льотчик-космонавт СРСР В.Горбатко і космонавт-дослідник з Республіки В'єтнам Фам Туан. *Радянська Україна. – 1980. – 25 липня.*

29 липня (вівторок).

4. Жителі і гості Феодосії урочисто відзначили 100-річчя картинної галереї ім. І.Айвазовського. За активну діяльність у зв'язку з 100-річчям з дня заснування президія Верховної Ради СРСР нагородила Феодосійську картинну галерею ім. І.Айвазовського орденом Дружби народів. *Культура і життя. – 1980. – 31 липня.*

31 липня (четвер).

3. О 18 год. 15 хв. після успішного завершення наміченої програми спільних робіт на борту орбітального науково-дослідного комплексу “Салют-6” – “Союз-36” – “Союз-37” міжнародний екіпаж у складі льотчика-космонавта В.Горбатка і космонавта-дослідника з Республіки В'єтнам Фам Туана повернувся на Землю. *Радянська Україна. – 1980. – 10 серпня.*

1 серпня (п'ятниця).

4. Відкрився Київський театр естради. Це – 12-й професійний колектив столиці України. *Прапор України. – 1980. – 4 серпня.*

4. У Чернівцях відкрито пам'ятник О. Кобилянській. *Радянська Буковина. – 1980. – 3 серпня.*

2 серпня (субота).

1. 40 років тому сьома сесія Верховної Ради СРСР прийняла Закон про включення Північної Буковини, а також Хотинського, Акерманського та Ізмаїльського повітів Бессарабії до складу УРСР. Обсяг промислового виробництва цих районів нині перевищив рівень 1940 р. в 19,5 р., продуктивність праці зросла майже в 7 разів. Урожайність зернових порівняно з 1940 р. зросла в 4 рази, виробництво м'яса – в 5,6 раз, молока – в 4,8 рази. В області порівняно з 1945 р. у 231 раз зріс обсяг виробництва продукції машинобудування і металообробки, майже у

254 рази більше випускається будівельних матеріалів, у 720 разів зросли щорічні капітальні вкладення держави у розвиток сільського господарства. *Радянська Буковина. – 1980. – 2 серпня.*

3 серпня (неділя).

3. Колектив виробничого об'єднання “Запоріжтрансформатор” завершив виготовлення силового трансформатора потужністю 1 млн. кВА. на напругу 500 тис. В. Це – перша в СРСР електрична машина з такими параметрами. Вона призначена для Рязанської ДРЕС. *Молодь України. – 1980. – 3 серпня.*

9. У Москві відбулося урочисте закриття Олімпіади-80. *Правда. – 1980. – 5 серпня.*

5 серпня (вівторок).

4. У заходах культурної програми Олімпіади-80 у Києві було зайнято понад 70 колективів, майже 5 тис. осіб. Показано понад 300 спектаклів, концертів, циркових вистав. *Сільські вісті. – 1980. – 5 серпня.*

6 серпня (середа).

3. Десять залізничних платформ потрібно для перевезення унікального вулканізатора, виготовленого на головному підприємстві Дніпропетровського виробничого об'єднання по випуску важких пресів. Агрегат-гігант вагою в 260 т адресований Курському заводу гумотехнічних виробів. *Радянська Україна. – 1980. – 6 серпня.*

17 серпня (неділя).

4. Забайкалля. У Читі вперше відбулися гастролі Донецького музично-драматичного театру ім. Артема. *Культура і життя. – 1980. – 17 серпня.*

23 серпня (субота).

4. У Старому Криму біля літературно-меморіального будинку-музею О. Гріна відбувся багатолюдний мітинг, присвячений 100-річчю з дня народження письменника. У гріновських урочистостях у Феодосії і

Старому Криму взяли участь письменники братніх республік. *Кримська правда*. – 1980. – 24 серпня.

27 серпня (середа).

3. Унікальний електричний кран, здатний підіймати конструкції вагою до 400 т, виготовили і достроково відвантажили на адресу гідробудівників Колимської ГЕС трудівники Запорізького енергомеханічного заводу. Вперше у вітчизняній практиці агрегат такого типу виконаний у північному варіанті. *Радянська Україна*. – 1980. – 27 серпня.

29 серпня (п'ятниця).

8. В Україні розпочалися дні Австрії, в яких брала участь делегація австро-радянського товариства. У Києві та Ялті учасники днів були прийняті в міських радах народних депутатів, де їх ознайомили з роллю місцевих органів влади у здійсненні планів соціально-економічного розвитку цих міст. У Києві і Чернігові з великим успіхом пройшли виступи хору Ганса Закса. *Вечірній Київ*. – 1980. – 6 вересня.

10 вересня (середа).

4. В Україні розпочався IV всесоюзний музичний фестиваль “Золота осінь”. Стартував фестиваль в с. Красне Красноармійського району на Донеччині, на батьківщині видатного композитора, музиканта і диригента С. Прокоф'єва. *Культура і життя*. – 1980. – 14 вересня.

9. Оргкомітет Олімпіади-80 нагородив дипломом творців Северодонецького об'єднання “Імпульс” Ворошиловградської області, які виготовили 80 засобів обчислювальної техніки на замовлення Олімпіади. *Радянська Україна*. – 1980. – 10 вересня.

12 вересня (п'ятниця).

4. У Черкасах, вперше в СРСР розпочалися гастролі угорського цирку на воді “Будапешт”. *Черкаська правда*. – 1980. – 12 вересня.

18 вересня (четвер).

3. О 22 год. 11 хв. в Радянському Союзі здійснено запуск космічного корабля “Союз-38”. Космічний корабель пілотував міжнародний екіпаж: командир корабля льотчик-космонавт СРСР Ю.Романенко і космонавт-дослідник, громадянин Республіки Куба Арнольдо Томайо Мендес. Програма польоту передбачала стикування з орбітальним комплексом “Салют-6” – “Союз-37” і виконання наукових досліджень та експериментів разом з космонавтами Л.Поповим і В.Рюміним, які працюють на навколосемній орбіті з 9 квітня 1980 р. *Правда*. – 1980. – 20 вересня.

19 вересня (п'ятниця).

4. В Києві, Запоріжжі, Харкові, Одесі та ін. містах України розпочались Дні культури Хорватії. *Советская культура*. – 1980. – 19 вересня; *Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны... – Т. 5. – К., 1998. – С. 1863.*

20 вересня (субота).

8. У Тампері (Фінляндія) відбулися дні Києва. Під час свят у Тампері працювала виставка київських художників-графіків, фотовиставка, що розповідає про життя і трудові звершення Києва, присвячена 1500-річчю міста, виставка дитячого малюнка. *Вечірній Київ*. – 1980. – 22 вересня.

24 вересня (середа)

4. В Брауншвейзі (ФРН) почалися гастролі Державного заслуженого академічного симфонічного оркестру УРСР. Вони пройдуть у Франкфурті-на-Майні, Регенсбурзі, Аугсбурзі, Нюрнберзі, Кілі, Віттені, Дюссельдорфі та Майнці. *Культура і життя*. – 1980. – 28 вересня.

6. У Києві відкрився з'їзд онкологів республіки, в центрі уваги якого актуальні проблеми онкологічної науки, шляхи дальшого вдосконалення медичної допомоги населенню. В роботі з'їзду беруть участь також медики Москви, Ленінграду та ін. міст країни. *Радянська*

Україна. – 1980. – 25 вересня.

3 жовтня (п'ятниця).

6. У Дніпропетровську відбувся з'їзд урологів республіки, в якому взяли участь 700 делегатів і гостей з Москви, Ленінграду, Білорусії, Казахстану, Закавказзя, Прибалтики. Обговорено важливі проблеми дальшого розвитку амбулаторно-поліклінічної та невідкладної допомоги хворим і методи лікування нирок. *Зоря*. – 1980. – 3 жовтня.

4 жовтня (субота).

1. В Україні пройшов єдиний політдень, присвячений третій річниці прийняття Конституції СРСР. *Радянська Україна*. – 1980. – 5 жовтня.

6. У Києві відбулося відкриття одного з найбільших в СРСР дослідного і лікувального комплексу науково-дослідного інституту педіатрії, акушерства і гінекології ім. професора П.Буйка. Кваліфіковану медичну допомогу тут одержуватимуть щороку близько 100 тис. дітей і жінок, стаціонарну – понад 120 тис. *Робітнича газета*. – 1980. – 5 жовтня.

5 жовтня (неділя).

8. У Нью-Йорку відбулась урочиста церемонія передачі в дар Нью-Йоркській публічній бібліотеці комплексу радянських видань українською мовою. Від імені Українського товариства дружби і культурних зв'язків із зарубіжними країнами восьмитомну "Історію Української РСР" та інші книги членам керівництва бібліотеки вручив постійний представник УРСР при ООН В. Кравець. *Культура і життя*. – 1980. – 5 жовтня.

7 жовтня (вівторок).

8. В Стокгольмі відкрилась виставка творів майстрів живопису другої половини XIX ст. із збірок музеїв Москви, Горького, Києва і Саратова. *Советская культура*. – 1980. – 7 жовтня; *Грановский Б.В.*

Советский Союз и зарубежные страны... – Т.5. – С.1868.

11 жовтня (субота).

3. О 12 год. 50 хв. після виконання складної і великої програми науково-технічних досліджень та експериментів на борту орбітального комплексу “Салют-6” – “Союз” космонавти Л. Попов і В. Рюмін повернулися на Землю, успішно завершивши найтриваліший (185 діб) в історії космонавтики політ у космічному просторі. *Радянська Україна. – 1980. – 12 жовтня.*

8. За пропозицією УРСР комісія з питань культури та інформації на XXI-й сесії генеральної конференції ЮНЕСКО одностайно прийняла рішення про участь ЮНЕСКО в святкуванні 1500-ліття Києва в 1982 р. ЮНЕСКО закликала держави-члени і міжнародні організації взяти участь у святкуванні 1500-річчя Києва і доручила генеральному директору організації здійснити необхідні заходи для популяризації ювілею з допомогою наявних засобів інформації та інших можливостей ЮНЕСКО. *Вечірній Київ. – 1980. – 15 жовтня; Известия. – 1980. – 12 жовтня; Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны... – Т.5. – С.1869.*

13 жовтня (понеділок).

8. У Києві розпочав роботу міжнародний семінар ООН, присвячений автоматизації зварювальних процесів. У ньому взяли участь представники державних адміністративних організацій, учені, технологи, економісти Алжиру, НДР, УНР, Єгипту, Італії, СРР, США, Фінляндії, Франції, ЧССР, Швеції, Радянського Союзу, Білоруської РСР, Української РСР, Югославії та Японії. З доповіддю виступив президент Академії наук УРСР Б.Патон. *Прапор комунізму. – 1980. – 14, 18 жовтня.*

14 жовтня (вівторок).

4. У Тбілісі проходили дні творчої молоді України і Грузії. Громадськість столиці та республіки ознайомила з новими іменами молодих

поетів та прозаїків, художників і композиторів, артистів естради, кіно та театру. *Молодь України. – 1980. – 15 жовтня.*

15 жовтня (середа).

3. Останні вузли автоматичного вагодозуючого комплексу, першого в СРСР, відправили трудівники Одеського виробничого об'єднання "Точмаш" на адресу споруджуваного на Дніпровському металургійному заводі ім. Ф.Дзержинського конверторного цеху. *Молодь України. – 1980. – 15 жовтня.*

17 жовтня (п'ятниця).

4. Полтавська область. У Миргороді відбувся ювілейний вечір, присвячений 275-річчю з дня народження поета і мислителя Д.Гурамішвілі. Уродженець Сагуралю, він прожив на Миргородщині більше 30 років, автор книги "Давитіоні", де тісно переплітаються грузинські, російські та українські фольклорні мотиви. На свято прибули делегації з Грузії, Москви і Києва. Гості поклали квіти до пам'ятника Д. Гурамішвілі, відвідали його літературно-меморіальний музей, побували біля могили видатного сина Грузії. *Зоря Полтавщини. – 1980. – 18 жовтня.*

21 жовтня (вівторок).

4. Міжнародною премією "Золотий Меркурій" за мир і співробітництво нагороджено понад 100 радянських організацій, в тому числі й колектив виробничого об'єднання "Ворошиловградський тепловозобудівний завод". Цієї почесної нагороди вони удостоєні за багаторічне і плідне співробітництво з багатьма країнами світу. Починаючи з 1965 р. об'єднання відправило в 11 країн світу понад 3,5 тис. тепловозів. *Прапор перемоги. – 1980. – 21 жовтня.*

23 жовтня (четвер).

8. Концертом майстрів мистецтв України в м. Саппоро, адміністративному центрі північного японського острова Хоккайдо, почався в Японії 4-й фестиваль японо-радянської дружби, в якому взяла участь

делегация Українського товариства дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами. *Культура і життя*. – 1980. – 23 жовтня.

8. У Врачанському окрузі Болгарії розпочалися дні Сумської області. *Культура і життя*. – 1980. – 23 жовтня.

24 жовтня (п'ятниця).

4. У Москві в Центральному будинку художника демонструється виставка робіт художників західних областей України. Близько тисячі творів – роботи понад трьохсот митців зі Львова, Тернополя, Луцька, Рівного, Івано-Франківська представлено в шести великих розділах: живопис, скульптура, графіка, плакат, декоративне і народне мистецтво. *Вільна Україна*. – 1980. – 25, 28, 31 жовтня.

28 жовтня (вівторок).

3. З Києва на спорудження Усть-Ілімського лісопромислового комплексу вирушило 400 добровольців з областей України. Шефом більше як 100 споруджуваних об'єктів промислового і сільськогосподарського виробництва став комсомол України. З початку року за путівками обкомів ЛКСМУ на ударні будови країни виїхали майже 20 тис. юнаків і дівчат. *Молодь України*. – 1980. – 29 жовтня; *Робітнича газета*. – 1980. – 29 жовтня.

29 жовтня (середа).

1. У Києві відбувся пленум ЦК КПУ. Пленум розглянув питання “Про підсумки жовтневого (1980 р.) пленуму ЦК КПРС і завдання партійних організацій республіки, що впливають з його рішень і промови генерального секретаря ЦК КПРС Л. Брежнєва на пленумі”. З доповіддю виступив перший секретар ЦК КПУ В.Щербицький. З обговореного питання пленум прийняв постанову. *Радянська Україна*. – 1980. – 30 жовтня.

30 жовтня (четвер).

1. У Києві розпочала роботу друга сесія Верховної Ради УРСР десятого скликання. Одноголосно на сесії прийняті Закон УРСР про

Державний план економічного і соціального розвитку УРСР на 1981 р. і постанова Верховної Ради УРСР про хід виконання Державного плану економічного і соціального розвитку УРСР у 1980 р.; Закон УРСР про Державний бюджет УРСР на 1981 р. і постанова Верховної Ради УРСР про затвердження звіту про виконання Державного бюджету УРСР за 1979 р.; Закон про обласну Раду народних депутатів УРСР і постанова Верховної Ради УРСР про порядок введення цього Закону в дію; Закон УРСР про затвердження Положення про адвокатуру УРСР; Закон про затвердження указів президії Верховної Ради УРСР про внесення змін і доповнень до деяких кодексів і законодавчих актів УРСР. *Радянська Україна. – 1980. – 31 жовтня; 1, 2, 3, 4 листопада.*

3 листопада (понеділок).

4. У Києві завершилась всесоюзна наукова конференція мовознавців. Учасники конференції – наукові працівники вузів республіки, а також лінгвісти з інших міст країни – підбили підсумки понад 20-річної роботи над виданням великого тлумачного “Словника української мови”, який підготували вчені Інституту мовознавства ім. О.Потебні АН УРСР спільно з співробітниками видавництва “Наукова думка”. Фундаментальне академічне видання, десять томів якого вже вийшло в світ, містить понад 130 тис. слів і близько 600 тис. одиниць тлумачення. Учасники конференції обговорили перспективи дальшого розвитку мовознавства в країні. *Радянська Україна. – 1980. – 5 листопада.*

5 листопада (середа).

3. Трудящі виробничого об’єднання “Запоріжтрансформатор” завершили високовольтні випробування найбільшого в світі трифазного трансформатора потужністю 1 млн. 250 тис. кВА. напругою 330 кВ. Трансформатор такої потужності замінює два трансформатори потужністю 630 тис. кВА. Народногосподарський ефект від зниження витрат матеріалів і зменшення витрат електроенергії – 700 тис. руб. *Запорізька правда. – 1980. – 5 листопада.*

6 листопада (четвер).

3. У Миколаєві збудований новий Інгульський міст, подібний до лєнінградських розвідних. Мостовий перехід на річці Інгул – оригінальна інженерна споруда. Довжина моста – 485 м, ширина – 24-25 м. *Південна правда. – 1980. – 6 листопада.*

16 листопада (неділя).

4. В Україні почався кінофестиваль вірменських фільмів. У кращих кінотеатрах Черкас, Чернігова, Києва відбудуться зустрічі з провідними майстрами кіно Вірменії. *Культура і життя. – 1980. – 20 листопада; Черкаська правда. – 1980. – 19 листопада.*

4. У Києві розпочав роботу VII з'їзд архітекторів України. *Радянська Україна. – 1980. – 22, 23 листопада.*

8. У США у зв'язку з проведенням фестивалю радянської культури, що приурочений до 63-ї річниці Жовтневої революції і до 47-ї річниці встановлення дипломатичних відносин між СРСР і США, на запрошення Національної ради американсько-радянської дружби прибула делегація українського товариства дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами. *Культура і життя. – 1980. – 16 листопада.*

21 листопада (п'ятниця).

8. У Києві закінчився міжнародний семінар з електрохімії, що був організований Академією наук СРСР і Електрохімічним товариством Японії. Визначні вчені двох країн обмінялися інформацією про результати фундаментальних досліджень в галузі електрохімії і застосування нових розробок на практиці. *Радянська Україна. – 1980. – 22 листопада.*

22 листопада (субота).

4. У Києві відбувся пленум Української республіканської ради науково-технічних товариств (НТТ). З доповіддю виступив її голова академік АН УРСР В. Трефілов. Організації НТТ республіки розробили і впровадили з початку п'ятирічки близько 200 тис. технічних вирішень і рекомендацій з економічним ефектом понад 4,5 млрд. руб. *Радянська Ук-*

раїна. – 1980. – 23 листопада.

25 листопада (вівторок).

3. Колектив Харківського заводу ім. С. Кірова на місяць раніше графіка завершив виготовлення останніх вузлів головної турбіни потужністю 206 тис.кВт для Курпсайської ГЕС у Киргизії. Вперше у вітчизняній практиці весь цикл робіт – від проектування машин великої ГЕС до одержання промислового струму – здійснюється лише за одне п'ятиріччя. *Соціалістична Харківщина. – 1980. – 29 листопада*

26 листопада (середа).

3. Завершено спорудження північної 1600-кілометрової ділянки найбільшого в світі аміакопроводу Тольятті – Горлівка – Одеса. *Правда. – 1980. – 28 листопада.*

27 листопада (четвер).

3. О 17 год. 18 хв. в Радянському Союзі здійснено запуск космічного корабля “Союз Т-3”. Космічний корабель пілотує екіпаж: командир підполковник Л. Кизим, бортінженер льотчик-космонавт СРСР О. Макаров і космонавт-дослідник Г. Стрекалов. *Радянська Україна. – 1980. – 28 листопада.*

2 грудня (вівторок).

1. Опубліковано постанову ЦК КПРС “Про проект ЦК КПРС до XXVII з'їзду Комуністичної партії Радянського Союзу “Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981-1985 рр. і на період до 1990 р.” *Радянська Україна. – 1980. – 2 грудня.*

19 грудня (п'ятниця).

4. У Києві відкрито меморіальний музей М. Лисенка. *Радянська Україна. – 1980. – 20 грудня.*

21 грудня (неділя).

6. У Ворошиловграді став до ладу залізничний вокзал. Триповерхова споруда вміщує одночасно 1500 пасажирів. Автори – головний архітектор проекту В. Мирошніченко, архітектори В. Батирєва, Я. Виноградова. А. Сухорукова, конструктори Л. Козачинський, Д. Сахарова. *Культура і життя*. – 1980. – 21 грудня.

22 грудня (понеділок).

3. У день енергетики на будівництві Рівненської атомної електростанції запущено в дію перший енергоблок. *Червоний прапор*. – 1980. – 24 грудня.

3. Відбувся пуск агрегатів дванадцятої насосної станції першої черги каналу Дніпро – Донбас. Дніпровська вода прийшла на Харківщину. *Соціалістична Харківщина*. – 1980. – 24 грудня.

23 грудня (вівторок).

4. В Макіївці в Донецькому обласному театрі юного глядача вперше в нашій країні здійснено постановку драми німецького драматурга Б.Брехта “Мати”. *Радянська Донеччина*. – 1980. – 23 грудня.

25 грудня (четвер).

3. У Кривбасі видала першу продукцію шахта “Ювілейна”. Вперше у вітчизняній практиці вона розрахована на одночасне видобування багатих і бідних залізних руд. Введення в дію цього виробництва – важливий крок на шляху ефективного освоєння природних ресурсів, збільшення сировинної бази басейну. *Радянська Україна*. – 1980. – 26 грудня.

29 грудня (понеділок).

3. У Кіровську Ворошиловградської області стала до ладу перша черга ковальського заводу. Він випускатиме на рік 15 тис. т високоточних відштампованих заготовок для підприємств верстатобудівної та інших галузей промисловості. Це перший в країні спеціальний міжгалузевий завод такого профілю. *Радянська Україна*. – 1980. – 30 грудня.

3. Донецька область. На шахті “Краснолиманська” об’єднання “Добропіллявугілля” бригада гірників очисного вибою В. Ігнат’єва достроково виконала зобов’язання 1980 р., вперше в історії підприємства видала на-гора за неповний рік з однієї лави 1 млн. т вугілля, з яких 80 тис. – понад план. Продуктивність праці становила 767 т на одного робітника на місяць і є одним з найвищих досягнень на Донеччині. *Радянська Донеччина. – 1980. – 30 грудня; Робітнича газета. – 1980. – 30 грудня.*

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Вечірній Київ
Вільна Україна
Грановский Б.В. Советский Союз и зарубежные страны. Торговля.
Экономика. Наука. Техника. Культура. Летопись сотрудни-
чества. (май 1975-май 1985 гг.). – К., 1998. - Т.5.
Запорізька правда
Зоря
Зоря Полтавщини
Известия
Київська правда
Кримська правда
Культура і життя
Літературна Україна
Молодь України
Південна правда
Правда
Прапор комунізму
Прапор перемоги
Прапор України
Прикарпатська правда
Радянська Буковина
Радянська Донеччина
Радянська Житомирщина
Радянська освіта
Радянська Україна
Робітнича газета
Сільські вісті
Советская культура
Соціалістична Харківщина
Спортивна газета
Червоний прапор
Черкаська правда
Чорноморська комуна

НАТАЛІЯ ВАСИЛЬЄВА

ХРОНІКА 1981

2 січня (п'ятниця).

7. До 85-річчя з дня народження українського радянського композитора, організатора і засновника Державного заслуженого академічного українського народного хору Г. Г. Верьовки на його батьківщині – в селі Березні Менського району Чернігівської області урочисто відкрито спеціальний відділ в історико-краєзнавчому музеї. *Радянська Україна. – 1981. – 3 січня.*

3 січня (субота).

3. У м. Долина Івано-Франківської області стала до ладу перша черга бавовнопрядильної фабрики продуктивністю 5,6 тис. т високоякісної пряжі на рік. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.607.*

5 січня (понеділок).

7. 104-й раз зустріла свято Нового року найстаріша жителька с. Світле Ковельського району Луцької області Т. Л. Деревенчук. *Радянська Україна. – 1981. – 6 січня.*

5 – 6 січня (понеділок – вівторок).

1. Київ. Відбувся суд над членом УГГ Оксаною Мешко, яку звинувачували за ст. 62 ч. 1 КК УРСР. Її засудили на 6 місяців ув'язнення і 5 років заслання. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1981. – Вип. 2. – С.4.*

7 січня (середа).

1. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про внесення змін і доповнень до Положення про громадські селищні, сільські, вуличні, квартальні, дільничні, домові комітети в Українській РСР”. Відповідно до Конституції УРСР та діючого чинного законодавства про місцеві

органи державної влади та управління указ організував широку участь громадян у вирішенні питань місцевого та загальнодержавного значення; цим самим він сприяв розвитку творчої ініціативи та самодіяльності населення. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – № 3. – Ст.36.*

9 січня (п'ятниця).

1. Суд м. Долина Івано-Франківської області засудив Володимира Січка на 3 роки позбавлення волі в таборах суворого режиму за відмову від призову в армію через намір емігрувати і зречення радянського громадянства. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1981. – Вип.2. – С.5.*

10 січня (субота).

4. Постанова ЦК КПУ і Ради міністрів УРСР “Про деякі заходи по підвищенню ефективності діяльності наукових центрів Академії наук УРСР у системі управління науково-технічним прогресом”. Прийнято рішення про організацію Північно-Західного наукового центру АН УРСР, який мав охопити своїм впливом Київську, Житомирську, Вінницьку, Хмельницьку, Черкаську і Чернігівську області, з розміщенням ради центру в м. Києві. Дніпропетровський науковий центр Академії наук УРСР перейменовано в Придніпровський, а Харківський – у Північно-Східний. *Радянська Україна. – 1981. – 10 січня.*

11 січня (неділя).

1. Суми. Тут заарештовано баптиста В. Тешенка. 46 баптистів із м. Суми підписали лист до Ради родин в'язнів Євангельських християн-баптистів і “всіх християн світу” (копія – Брежнєву) про посилення репресій. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1981. – Вип. 5. – С.7.*

12 січня (понеділок).

3. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про утворення союзно-республіканського міністерства плодоовочевого господарства Української РСР”. *Радянська Україна. – 1981. – 13 січня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – № 4. – Ст.61.*

14 січня (середа).

8. Секретар ЦК Компартії України О. Капто прийняв делегацію Товариства польсько-радянської дружби на чолі з головою головного правління товариства С. Вронським, яка перебуває у м. Київ. Делегація прибула до Радянського Союзу на запрошення Союзу радянських товариств дружби і культурного зв'язку із зарубіжними країнами. *Радянська Україна. – 1981. – 15 січня.*

14 січня (середа).

7. Чернігів. Відбулося відкриття меморіальної дошки на будинку, де в 1911–1913 роках вчився Павло Тичина. Організована Інститутом літератури АН УРСР, Спілкою письменників України і Чернігівським педінститутом конференція зібрала відомих вчених з Москви, Києва, Гомеля та інших міст СРСР. *Радянська Україна. – 1981. – 15 січня.*

15 січня (четвер).

8. Українську РСР призначено членом Спеціального комітету ООН по розробці міжнародної конвенції про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням та навчанням найманців. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.5.*

18 січня (неділя).

7. На 80-му році життя помер видатний вчений, доктор біологічних наук, професор, академік АН УРСР В. Касьяненко – автор численних наукових праць з еволюції морфології та історії науки. *Радянська Україна. – 1981. – 22 січня.*

19 січня (понеділок).

4. У м. Конотоп Сумської області відкрився новий навчальний заклад – електромеханічний технікум вугільної промисловості, який буде готувати спеціалістів по обробці металів різанням та по виробництву електронних і електричних засобів автоматики для гірничорудної промисловості.

Радянська Україна. – 1981. – 20 січня.

19 січня (понеділок).

7. На 74-му році життя померла народна артистка СРСР, професор Київської консерваторії Л. А. Руденко. Більше тридцяти років вона була провідною солісткою Держаного академічного театру опери та балету УРСР ім. Т. Г. Шевченка, в якому створила цілий ряд яскравих музично-сценічних образів у класичних і сучасних операх, зокрема Кармен, Амнеріс, Любаші, Соломії, Улі Громової та ін. *Радянська Україна. – 1981. – 23 січня.*

21 січня (середа).

4. Президія АН УРСР прийняла постанову “Про присвоєння Інституту зоології АН УРСР імені І. І. Шмальгаузена”. *Історія Академії наук України. 1918–1993. – К., 1994. – С.291.*

23 січня (п'ятниця).

1. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін і доповнень до Цивільного процесуального кодексу Української РСР”. Указом приведено у відповідність із Конституцією СРСР та Конституцією УРСР, указами президії Верховної Ради СРСР від 9.10.1979 р. “Про внесення змін і доповнень до законодавства СРСР про цивільне судочинство” і від 29.06.1979 р. “Про державну пошліну” з метою подальшого вдосконалення цивільного процесуального законодавства УРСР (для цього до Цивільного процесуального кодексу внесені відповідні зміни та доповнення). *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – № 5. – Ст. 69.*

4. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про встановлення почесного звання “Народний архітектор Української РСР””. Це звання присвоюватиметься архітекторам, які мають почесне звання заслуженого архітектора Української РСР, видатні заслуги в розвитку радянської архітектури і містобудування, внесли значний вклад у справу виховання архітектурних кадрів і беруть активну участь у громадському житті. *Радянська Україна. – 1981. – 24 січня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – № 5. – Ст. 70.*

7. На 74-му році помер генеральний прокурор СРСР Р. А. Руденко. У 1945–1946 рр. він був головним обвинувачем від СРСР на Нюрнберзькому процесі в справі головних гітлерівських воєнних злочинців. *Радянська Україна. – 1981. – 27 січня.*

24 січня (субота).

4. Повідомлялося про відкриття Інституту проблем моделювання в енергетиці АН УРСР (директор – Г. Є. Пухов). Інститут став четвертим науковим закладом Відділення фізико-технічних проблем енергетики Академії наук УРСР. Його колектив зосереджуватиме свої зусилля на проблемах енергетики і в першу чергу на розв'язанні цих проблем методами математичного моделювання. *Радянська Україна. – 1981. – 24 січня.*

26 січня (понеділок).

7. Київ. У приміщенні державної філармонії відбувся урочистий вечір, присвячений 90-річчю з дня народження П. Г. Тичини. *Радянська Україна. – 1981. – 28 січня.*

27 січня (вівторок).

1. Відбувся пленум ЦК КПУ, який розглянув питання: 1. Про проект звіту Центрального Комітету Компартії України XXVI з'їздові Комуністичної партії України; 2. Про включення додатково до порядку денного XXVI з'їзду Комуністичної партії Радянського Союзу “Про проект ЦК КПРС до XXVI з'їзду Комуністичної партії Радянського Союзу “Основні напрямки економічного і соціального розвитку СРСР на 1981–1985 роки і на період до 1990 року””. *Радянська Україна. – 1981. – 28 січня.*

29 січня (четвер).

8. Підписано договір про дружбу і співробітництво між Львівським медичним інститутом і медичним університетом в угорському місті Пег. Для обговорення перспектив розвитку наукових зв'язків між вузами в 1981–1985 рр. у Львів прибула делегація Пегського медичного університету. *Радянська Україна. – 1981. – 30 січня.*

Січень

3 У м. Миколаїв відбувся спуск на воду океанського рефрижератора “Комуніст України”, збудованого на суднобудівному заводі ім. 61 комунара. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.607.*

3. У м. Луцьк Волинської області прийнято у промислову експлуатацію пусковий комплекс першої черги підшипникового заводу, розрахованої на випуск 22,5 млн. підшипників на рік. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.607.*

6. Рада міністрів Української РСР прийняла постанову “Про удосконалення роботи ощадних кас по обслуговуванню населення”. У цій постанові, відповідно до розпорядження Ради міністрів СРСР, встановлено, що Українське республіканське головне управління Держтрудоощадкас СРСР підпорядковується Раді міністрів УРСР і правлінню Держтрудоощадкас СРСР, а підвідомчі йому обласні, Київське міське управління та центральні ощадні каси – відповідним місцевим радам народних депутатів та вищестоящим органам системи ощадних кас. *Радянська Україна – 1981. – 25січня.*

3 лютого (середа).

4. У м. Київ відбулися загальні збори Відділення історії, філософії і права Академії наук України, на яких були обговорені методологічні проблеми дальшого розвитку теорії атеїзму і атеїстичного виховання. *Радянська Україна. – 1981. – 4 лютого.*

4. У м. Дніпропетровськ при міському будинку вчених започатковано Малу академію наук для школярів, які навчаються в різних науково-технічних гуртках і товариствах. *Радянська Україна. – 1981. – 4 лютого.*

4 лютого (четвер).

7. До 100-річчя від дня народження у м. Ворошиловград відкрито відлитий у бронзі пам’ятник К. Є. Ворошилову, який у 1919 р. був наркомом внутрішніх справ УСРР, членом Ради робітничо-селянської

оборони України. Автори пам'ятника – скульптор А. Посядко, архітектор О. Душкін. *Радянська Україна. – 1981. – 4, 5 лютого.*

6 лютого (субота).

8. Українську РСР обрали до Комітету по природних ресурсах згідно з рішенням економічної і соціальної Ради ООН. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.5.*

10 – 12 лютого (вівторок – четвер).

1. У м. Київ у палаці культури “Україна” проходив XXVI з'їзд КПУ, що розглянув звіти ЦК КПУ, ревізійної комісії, обрав керівні органи партії. Членами політбюро ЦК КПУ обрано В. Щербицького, О. Ватченка, Г. Ващенко, І. Герасимова, Б. Качуру, О. Ляшка, І. Мозгового, І. Соколова, В. Сологуба, О. Титаренка, В. Федорчука; кандидатами – В. Добрика, Ю. Єльченка, О. Капта, Є. Качаловського, Ю. Коломійця, Я. Погребняка. Першим секретарем ЦК КПУ обрано В. Щербицького. *Радянська Україна. – 1981. – 11-13 лютого; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.607-608.*

12 лютого (четвер).

1. Прийнята постанова XXVI з'їзду Комуністичної партії України “Про проект ЦК КПРС до XXVI з'їзду Комуністичної партії Радянського Союзу “Основні напрямки економічного і соціального розвитку СРСР на 1981–1985 роки і на період до 1990 року””. *Радянська Україна. – 1981. – 14 лютого.*

13 лютого (п'ятниця).

1. Заарештовано Анатолія Корягіна, кандидата медичних наук, лікаря-психіатра з м. Харків, члена Робочої комісії для розслідування використання психіатрії з політичною метою, якого звинуватили за ст. 62 ч.1 КК УРСР. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1981. – С.5.*

2. Постанова президії Верховної Ради Української РСР “Про підсумки організаційно-масової роботи місцевих Рад народних депутатів Української РСР за 1980 рік та завдання по її дальшому вдосконаленню”. *Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1981. – № 8. – Ст. 128.*

2. Постанова президії Верховної Ради Української РСР “Питання місцевих податків і зборів”. Цією постановою доручено Раді міністрів УРСР підготувати проект законодавчого акту та пропозиції щодо розміру, порядку обчислення і збирання разового збору на колгоспних ринках, з організацій туризму, відпочинку та екскурсій, любительського рибальства та мисливства тощо. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – № 8. – Ст. 129.*

6. Постанова президії Верховної Ради Української РСР “Про роботу Рад народних депутатів м. Києва по збільшенню випуску товарів для населення, розширенню їх асортименту та поліпшенню якості”. Постанова констатувала відповідні позитивні досягнення та недоліки в роботі рад народних депутатів м. Києва по збільшенню випуску товарів для населення, розширенню їх асортименту та поліпшення якості. Були прийняті відповідні рішення по подоланню недоліків у роботі та прийняття ефективних заходів щодо поліпшення становища. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – № 8. – Ст. 127.*

16 лютого (понеділок).

1. У м. Київ відбулись урочисті збори, присвячені 60-річчю Інституту історії партії при ЦК Компартії України – одного з перших філіалів Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС. *Радянська Україна. – 1981. – 17 лютого.*

18 лютого (середа).

4. У м. Одеса відкрилася виставка творів західноберлінського художника Карла Тімнера. Вона організована Українським товариством дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами і Товариством німецько-радянської дружби Західного Берліна. *Радянська Україна. – 1981. – 19 лютого.*

20 лютого (п'ятниця).

1. Київ. Відбувся пленум ЦК КПРС, який розглянув і затвердив звіт ЦК КПРС XXVI з'їздові КПРС і чергові завдання партії в галузі внутрішньої і зовнішньої політики та доповідь “Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981–1985 роки і на період до 1990 року”. Цього ж дня відбулося засідання Центральної ревізійної комісії КПРС, на якому було розглянуто і схвалено звітну доповідь комісії XXVI з'їздові КПРС. *Радянська Україна. – 1981. – 21 лютого.*

4. У м. Київ проходила виставка англійського видавництва “Пергамон пресс”. На її стендах представлено майже 900 книг і журналів, присвячених проблемам фізики, математики, обчислювальної техніки, хімії, питанням економіки, управління, мовознавства, освіти. *Радянська Україна. – 1981. – 21 лютого.*

7. Київ. В Інституті історії партії при ЦК Компартії України відбулися збори, присвячені 90-річчю від дня народження В. Чубаря. *Радянська Україна. – 1981. – 21 лютого.*

8. Протокольний відділ МЗС УРСР організував зустріч співробітників консульських установ соціалістичних країн у м. Київ з головою Державного комітету УРСР по кінематографії Ю. Олененком. Він розповів про останні роботи колективів українських кіностудій, присвячені XXVI з'їзду КПРС, творчі досягнення і плани кінематографістів республіки. *Радянська Україна. – 1981. – 21 лютого.*

23 лютого – 3 березня (понеділок – середа).

1. У м. Москва проходив XXVI з'їзд КПРС. Генеральним секретарем ЦК КПРС обрано Л. І. Брежнєва. До складу Політбюро ЦК КПРС було обрано: Л. Брежнєва, Ю. Андропова, М. Горбачова, В. Гришина, А. Громіка, А. Кириленка, Д. Кунаєва, А. Пельше, Г. Романова, М. Сулова, М. Тихонова, Д. Устинова, К. Черненко, В. Щербицького. *Радянська Україна. – 1981. – 23 лютого-4 березня.*

25 лютого (середа).

1. У м. Білгород затримано Олександрю Козорізову, яка виконувала

обов'язки голови Ради родин в'язнів Євангелістських християн баптистів (ЄХБ). *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1981. – Вип. 4. – С.11.*

Лютий.

1. По дорозі з синагоги затримано київського єврейського активіста Іллю Книжника та засуджено до 15 діб адміністративного арешту за “хуліганство”. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1981. – Вип.3. – С.8.*

2. Рада міністрів УРСР і Українська республіканська рада професійних спілок прийняли постанову про занесення в Республіканську книгу трудової доблесті в десятій п'ятирічці трудових колективів і передовиків виробництва за досягнення найвищих показників у соціалістичному змаганні за підвищення ефективності виробництва і якості роботи, дострокове виконання завдань і соціалістичних зобов'язань десятої п'ятирічки. Сюди занесені 545 трудових колективів і 279 передовиків виробництва всіх галузей народного господарства. Їм були вручені свідоцтва про занесення в Республіканську книгу трудової доблесті. *Радянська Україна. – 1981. – 11 лютого.*

4. У м. Москва проходив Всесоюзний кінофестиваль “Радянське багатонаціональне...”, присвячений XXVI з'їздові КПРС. Продукцію майстрів екрана Української РСР представляли сім художніх, понад двадцять документальних і науково-популярних фільмів. *Радянська Україна. – 1981. – 19 лютого.*

9. Абсолютним чемпіоном СРСР з швидкісного бігу на ковзанах став 21-річний авангардivecь з м. Харків Євген Солунський. Учень тренера Ігоря Чучмаря повторив успіх свого іменитого земляка Олега Гончаренка, який 23 роки тому сховався на найвищій щабель п'єдесталу пошани першості СРСР. *Радянська Україна. – 1981. – 4 лютого.*

3 березня (вівторок).

4. Суми. У пам'ятці архітектури кінця XVII – початку XVIII століть відкрився відділ декоративного мистецтва Сумського художнього музею. В багатій і цікавій експозиції – твори світового й вітчизняного мистецтва XVII–XX століть: вироби з кераміки, скла, металу, дерева,

тканини, вишивки, килими, мереживо тощо. Відвідувачі мали змогу ознайомитись з творами українських, російських умільців, майстрів Західної Європи, Сходу. *Радянська Україна. – 1981. – 4 березня.*

4 березня (середа).

8. Протокольний відділ МЗС УРСР організував для співробітників консульських установ соціалістичних країн у м. Київ відвідання Інституту молекулярної біології і генетики АН УРСР. Директор інституту, член-кореспондент АН УРСР Г. Мацука ознайомив їх з дослідженнями українських вчених, вкладом колективу в розвиток різних галузей народного господарства. *Радянська Україна. – 1981. – 5 березня.*

6 березня (п'ятниця).

1. У м. Харків заарештовано адвентистку Поліну Неверову. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1981. – Вип.5. – С.6.*

8. Лаконічною і яскравою мовою, властивою маркам, розповіла філателістична виставка “Наш друг Болгарія” про історію і сьогоднішній день цієї країни. Експозиція, яка розгорнута в Українському товаристві дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами, присвячена 1300-річчю заснування Болгарської держави. *Радянська Україна. – 1981. – 7 березня.*

9 березня (понеділок).

4. В день народження Т. Шевченка розпочалося літературно-мистецьке свято “В сім'ї вольній, новій”, яке віднині стало щорічним. Воно відкрилося у м. Київ і відбувалося на батьківщині поета – в селах Моринці та Шевченкове, у містах Каневі, Черкасах та інших місцях, зв'язаних з творчістю кобзаря. На свято прибули гості з усього Радянського Союзу, які оглянули пам'ятні місця столиці, пов'язані з життям і творчістю великого художника слова, відвідали Державний музей Т.Г.Шевченка, де розгорнуто нову експозицію “Увічнений народом”.

До неї увійшло більш як 150 творів – живопис і скульптура, художнє ткацтво, скло та гаптування, різьблення й коренепластика. *Радян-*

ська Україна. – 1981. – 8 березня.

12 березня (четвер).

2. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою Української РСР”, яким затверджено відповідні зміни адміністративно-територіального устрою та визнано втраченими чинність укази президії Верховної Ради УРСР від 28.06.1965 р. та 26.02.1968 р. До указу президії Верховної Ради затверджено “Положення про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою Української РСР”. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – № 12. – Ст. 179.*

3. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про внесення змін і доповнень до Земельного кодексу Української РСР”. Цей указ мав на меті приведення у відповідність земельне законодавство УРСР з Конституцією СРСР і Конституцією УРСР, указами президії Верховної Ради СРСР від 7.01.1980 р. “Про внесення змін і доповнень до Основ земельного законодавства Союзу РСР і Союзних республік” і від 15.01.1981 р. “Про внесення змін і доповнень до ст.25 і 27 Основ земельного законодавства Союзу РСР і Союзних республік”, а також з метою подальшого його вдосконалення вніс до Земельного Кодексу УРСР відповідні зміни і доповнення. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – № 12. – Ст. 178.*

16 березня (понеділок).

8. Київ. На трикотажній фабриці “Киянка”, колектив якої є членом Товариства радянсько-болгарської дружби, була відкрита фотовиставка “Болгарія – країна туризму, країна друзів”. Експозиція присвячена святіві братнього народу – 1300-річчю заснування Болгарської держави. *Радянська Україна. – 1981. – 17 березня.*

17 березня (вівторок).

1. Київ. У палаці культури “Україна” відбулися збори партійного активу з участю активу Київських міської і обласної партійних організацій, на

яких була прийнята резолюція “Про підсумки XXVI з’їзду Комуністичної партії Радянського Союзу і завдання партійних організацій республіки по виконанню його рішень, настанові положень, висунутих товаришем Л.І.Брежневим у Звітній доповіді ЦК КПРС”. *Радянська Україна*. – 1981. – 19 березня.

18 березня (середа).

1. Київ. Відбувся пленум ЦК КПУ. Він прийняв постанову “Про організаційно-політичні заходи Центрального Комітету Компартії України по здійсненню рішень XXVI з’їзду КПРС і XXVI з’їзду Компартії України”. *Радянська Україна*. – 1981. – 19 березня.

19 березня (четвер).

1. У м. Київ заарештовано єврейського активіста-відмовника Володимира Кислика. Йому пред’явили звинувачення за ст. 206 ч.ІІ КК УРСР (“злісне хуліганство”). *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1981. – Вип.3. – С.5; – Вип.5. – С.9-11.

20 березня (п’ятниця).

8. Київ. Генеральний консул НРБ Н. Минков влаштував дружню зустріч з нагоди 33-річчя підписання Договору про дружбу, співробітництво і взаємну допомогу між СРСР і Народною Республікою Болгарією. *Радянська Україна*. – 1981. – 21 березня.

21 березня (субота).

4. Київ. У будинку композиторів України відбувся вечір, присвячений 100-річчю з дня народження Бели Бартока – угорського композитора, піаніста і музиканта-фольклориста. Його організували Українське товариство дружби і культурного зв’язку з зарубіжними країнами і Спілка композиторів України. *Радянська Україна*. – 1981. – 22 березня.

24 березня (вівторок).

1. В с. Пустомити Львівської області заарештували члена УГГ Івана

Кандибу, одного із засновників УГГ. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1981. – Вип.4. – С.5-6.

26 березня (четвер).

1. У м. Умань Черкаської області відбувся обшук у найстаршої української каторжанки Надії Суровцевої. Вилучили її спогади і записи мемуарного характеру про радянських письменників. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1981. – Вип.5. – С.12-13.

28 березня (субота).

1. У м. Київ заарештований єврейський активіст-відмовник Кім Фрідман за звинуваченням в „дармоїдстві” (ст. 2009 КК УРСР). *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1981. – Вип.4. – С.6.

30 березня (понеділок).

1. Нью-Йорк (США). Американський конгресмен Родіно вніс проект спільної резолюції двох палат Конгресу, в якій вимагалось надання радянським євреям права вільного віросповідання, можливостей для розвитку єврейської культури. *Данилюк Ю.З., Юажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.)*. – К., 2000. – С.522.

7. У м. Рочестер (США) під час відвідин своєї родини помер архієпископ УГПЦ в Канаді Миколай, уроденець села Черногузи (Буковина, Україна). *В обороні віри*. – Ч. 5. *Збірник статей присвячений 1000-літтю хрещення України в 1988 р.* / Гол. редактор. Михайло О. Муха. – Торонто, 1984. – С.448-450.

Березень.

4. Постанова ЦК Компартії України і Ради міністрів Української РСР “Про присудження Державних премій Української РСР імені Т.Г.Шевченка в галузі літератури, журналістики, мистецтва і архітектури 1981 року”: В галузі літератури: Дімарову А. – за роман-дилогію “Біль і гнів”; Титову В. – за повісті “Всем смертям назло...”, “Ковыль – трава степная”. В галузі журналістики і публіцистики: Коротичу В. – за книги

публіцистики “Кубатура яйця”, “Побачити зблизька” та публіцистичні виступи у пресі, по радіо і телебаченню. В галузі образотворчого мистецтва: Шоріну Е. – керівникові проекту, Гусельниковій Т. – архітектору-реставратору, Озерному М., Семерньову В., Стешину Ю. – художникам, Іванову В. – інженеру-конструктору, Хлопинській Л., Чередниченко Г. – завідуючим відділами музею, науковим консультантам, Керанчуку Л. – будівельнику – за створення музею суднобудування і флоту в м. Миколаєві. В галузі театрального мистецтва: Роговцевій А. – виконавці ролей Раневської (“Вишевий сад” А.Чехова), Лесі Українки (“Надеяться” Ю.Щербака), Надії (“Хозяйка” М.Гараєвої) на сцені Київського державного ордена Трудового Червоного Прапора академічного російського драматичного театру імені Леся Українки. В галузі концертно-виконавської діяльності: Державній ордена Трудового Червоного Прапора заслуженій академічній капелі УРСР “Думка” – за концертні програми останніх років; Черкаському державному заслуженому українському народному хору – за концертні програми останніх років. В галузі архітектури: Сліпцю С. – архітектору, керівникові авторського колективу, Лушпі М., Чорнодіду А. – архітекторам, авторам проекту, Петровій І. – інженеру-конструктору, автору проекту – за Сумський театр драми і музичної комедії імені М.С.Щепкіна. *Радянська Україна. – 1981. – 7 березня.*

9. Чемпіонка Московської Олімпіади київська динамівка Віра Мосевич виграла змагання з вищої школи верхової їзди “Середній приз” № 2. Ці старты входять до програми чемпіонату СРСР. *Радянська Україна. – 1981. – № 73. – 28 березня.*

Кінець березня – початок квітня.

1. Київ. На дослідному конструкторському заводі ВНДІ “Твармаш” (тваринницьке машинобудування) відбулося два страйки, кожен тривалістю в півтора дні. Перший страйк почався в зв’язку з підвищення норми виробітку при старих розцінках. В наслідок страйку норму залишили колишню. Другий почався через тривалу відсутність води в цьому районі. Внаслідок страйку водопровідну систему полагодили. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1981. – Вип.5. – С.15.*

1 квітня (середа).

6. Вперше згідно з постановою Ради міністрів СРСР годинники переведені на одну годину вперед протягом шести багатих на природне освітлення місяців. *Радянська Україна. – 1981. – 21 березня.*

2 квітня (четвер).

8. Постанова Ради міністрів УРСР про доручення постійному представнику УРСР при ООН підписати 10 квітня 1981 р. “Конвенцію про заборону чи обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних пошкоджень або мають невивіркову дію”. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.564.*

2 – 7 квітня (четвер – вівторок).

4. У м. Київ проходив двосторонній радянсько-монгольський семінар “Участь жінок у праці, громадському і культурному житті своєї країни”, на якому обговорювалися питання участі жінок у праці, громадському і культурному житті. *Радянська Україна. – 1981. – 3, 8 квітня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №15. – С.257.*

3 квітня (п'ятниця).

1. Постанова ЦК КПРС “Про заходи по дальшому поліпшенню роботи з листами і пропозиціями трудящих у світлі рішень ХХVI з'їзду КПРС”. *Радянська Україна. – 1981. – 4 квітня.*

2. Заступник голови президії Верховної Ради УРСР В. С. Шевченко прийняла учасників радянсько-монгольського семінару “Участь жінок у праці, громадському і культурному житті своєї країни”. У ході теплої, дружньої розмови гості були ознайомлені з діяльністю найвищого органу державної влади республіки, місцевих рад народних депутатів, участю жінок в їх роботі. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – № 15. – С.257.*

8. Національному святу Угорської Народної Республіки – Дню визволення були присвячені урочисті збори представників трудящих столиці України. Цього дня у м. Київ була відкрита декада книги Угорської

Народної Республіки. Було представлено 20 тисяч примірників суспільно-політичної, художньої і науково-технічної літератури 520 найменувань. *Радянська Україна. – 1981. – 4 квітня.*

6 квітня (понеділок).

1. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про затвердження положення про Державний герб УРСР”. Указом визнаються такими, що втратили чинність попередні: постанова президії ЦВК УРСР від 21.04.1937 р., указ президії Верховної Ради УРСР від 21.11.1949 р. та Закон УРСР від 5.06.1950 р. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №25. – Ст.374.*

1. Московська Гельсінкська група прийняла документ під назвою “На Україні заарештовано Івана Кандибу”. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1981. – Вип.5. – С.13.*

1. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін і доповнень до Положення про Державний прапор УРСР”. Ним затверджуються зміни і доповнення, що випливають із Конституції СРСР та Конституції УРСР. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №25. – Ст.375.*

1. Відбулося чергове засідання Президії Верховної Ради УРСР. Президія схвалила заходи по виконанню рішень XXVI з’їзду КПРС і XXVI з’їзду Компартії України. Передбачено вирішити широке коло питань, спрямованих на підвищення ролі рад, їх органів у здійсненні політики Комуністичної партії, поглиблення їх впливу на всі сфери політичного і соціально-економічного життя республіки. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №16. – С.291-293.*

7 – 9 квітня (вівторок – четвер).

4. У м. Київ проходив VIII з’їзд письменників України. Серед гостей – делегація Спілки письменників СРСР, московські і ленінградські майстри слова, посланці літератури Російської Федерації, Білорусії, Узбекистану, Казахстану, Грузії, Азербайджану, Литви, Молдавії, Латвії, Туркменістану, Естонії, Башкирії, представники творчих спілок України, працівники партійних, радянських і громадських організацій. *Радянська Україна. – 1981. – 8-10 квітня.*

10 квітня (середа).

1. Постанова президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін і доповнень до Постанови Президії Верховної Ради УРСР від 16 липня 1968 року «Про пропозиції, заяви та скарги громадян, що надходять на адресу сесій Верховної Ради УРСР»”. Постановою внесені зміни і доповнення, що впливають з Конституції СРСР та Конституції УРСР до постанови Президії Верховної Ради УРСР від 16.07.1968 р. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №17. – Ст.265.*

2. Повідомлення Міністерства фінансів СРСР і Державного банку СРСР “Про випуск в обіг ювілейної монети вартістю в 1 карбованець на ознаменування 20-річчя першого польоту в космос”. *Радянська Україна. – 1981. – 10 квітня.*

2. Постанова президії Верховної Ради УРСР “Про гербові печатки місцевих Рад народних депутатів УРСР та їх виконавчих комітетів”, який затвердив зразки і опис гербових печаток обласної, районної, міської, районної в місті, селищної і сільської Рад народних депутатів та виконавчих комітетів обласної, районної, міської і районної в місті Рад народних депутатів УРСР. Також поданий перелік документів, які скріплюють ці печатки. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №25. – Ст.377.*

15 квітня (середа).

1. Київ. Відбувся пленум ЦК ЛКСМ України, на якому обговорено завдання комсомольських організацій республіки по виконанню рішень XXVI з’їзду КПРС, положень і настанов, висунутих Л.І. Брежневим у звітній доповіді ЦК КПРС, рішень XXVI з’їзду Компартії України. *Радянська Україна. – 16 квітня.*

1. У дружини ув’язненого керівника УГГ Миколи Руденка Раїси Опанасівни було проведено обшук, після якого її заарештували. Вилучено листи, машинописні тексти (бл. 60 назв). Їй пред’явлено звинувачення за ст. 62 ч. 1 КК УРСР. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1981. – Вип. 5. – С.6.*

20 квітня (понеділок).

1. В ЦК КПРС відкрився Всесоюзний семінар-нарада ідеологічних

працівників. Його учасники обговорили хід вивчення і пропаганди звітної доповіді ЦК КПРС, документів XXVI з'їзду партії, шляхи перебудови ідеологічної роботи відповідно, обмінялися досвідом виконання постанови ЦК КПРС “Про дальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи”. *Радянська Україна*. – 1981. – 21 квітня.

8. Заступник голови президії Верховної Ради УРСР В. Шевченко прийняла делегацію Товариства афгано-радянської дружби на чолі з членом політбюро ЦК Народно-демократичної партії Афганістану, головою Товариства А. Ратебзад, яка перебувала в Києві. У ході дружньої розмови гості були ознайомлені з діяльністю Верховної Ради УРСР, її президії, місцевих рад народних депутатів по виконанню рішень XXVI з'їзду КПРС і XXVI з'їзду Компартії України. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1981. – №18. – С.314.

21 квітня (вівторок).

4. У м. Київ відкрився симпозіум з геронтології. На ньому розглядалися питання дальшого розвитку досліджень у галузі молекулярної біології старіння, розробці комплексної довгострокової програми “Продовження життя”. *Радянська Україна*. – 1981. – 22 квітня.

22 квітня (середа).

7. У м. Київ відбулися урочисті збори, присвячені 111-й річниці з дня народження В.І.Леніна. *Радянська Україна*. – 23 квітня.

24 – 25 квітня (п'ятниця – субота).

4. У м. Київ проходив IV з'їзд кінематографістів України. З'їзд відкрив перший секретар правління Спілки кінематографістів України, народний артист СРСР, лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка Т. Левчук. Порядок денний з'їзду: звіт правління Спілки кінематографістів України; звіт ревізійної комісії Спілки кінематографістів України; Вибори правління і ревізійної комісії Спілки кінематографістів України; Вибори делегатів на IV з'їзд кінематографістів СРСР. *Радянська Україна*. – 1981. – 24, 26 квітня.

28 квітня (вівторок).

1. Постанова ЦК Компартії України, президії Верховної Ради УРСР і Ради міністрів УРСР “Про організацію виконання постанови ЦК КПРС, Президії Верховної Ради СРСР і Ради Міністрів СРСР від 19 березня 1981 № 292 “Про дальше підвищення ролі Рад народних депутатів у господарському будівництві”” з метою дальшого підвищення ролі Рад народних депутатів і їх органів у господарському будівництві, забезпечення комплексного економічного і соціального розвитку областей, районів і міст, розширення координаційних і контрольних функцій Рад, посилення їх впливу на підвищення ефективності роботи об’єднань, підприємств і організацій, розташованих на відповідній території, на поліпшення умов праці та побуту радянських людей. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №20. – Ст.288.*

2. У м. Київ відкрився XIII з’їзд Товариства Червоного Хреста Української РСР, який підбив підсумки роботи за останнє п’ятиріччя, окреслив чергові завдання в світлі рішень XXVI з’їзду КПРС і XXVI з’їзду Компартії України. *Радянська Україна. – 1981. – 29 квітня.*

8. Лист міністра закордонних справ СРСР А. Громико генеральному секретареві ООН з питання про другу спеціальну сесію Генеральної Асамблеї ООН, присвячену роззброєнню. *Радянська Україна. – 1981. – 29 квітня.*

29 квітня (середа).

1. У м. Львів відбувся обшук у дружини політв’язня В. Чорновола Атени Палко. Вилучено листи Чорновола до дружини з заслання і з табору, заяви їхньої родини до офіційних інстанцій. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1981. – Вип.5. – С.12.*

30 квітня (четвер).

2. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про прапори і вимпели державних і громадських органів, організацій УРСР та їх службових осіб”, яким встановлені відповідні прапори, вимпели, що служать символами і відмітними знаками згідно чинного законодавства. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – Ст.376.*

4. Харківська маївка 1900 року, яка надихнула М. Горького на створення “Пісні про Буревісника”, знайшла своє художнє втілення в опері заслуженого діяча мистецтв УРСР Дмитра Клебанова. Прем’єру “Маївки” запропонував глядачам харківський театр опери та балету імені М.В. Лисенка. Автор лібретто О. Чепалов; режисер-постановник – заслужений артист УРСР В. Лукашов; диригент-постановник Я. Скибинський. *Радянська Україна. – 1981. – 5 травня.*

Квітень.

1. З Галиною Мельник, дружиною доведеного до самогубства історика Михайла Мельника, працівники КДБ провели кілька бесід про її “неблагонадійні” знайомства. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1981. – Вип.5. – С.15.*

2. Прийнята постанова ЦК КПУ “Про патріотичну ініціативу колективів підприємств сільгоспмашинобудування, наукових і конструкторських організацій по прискоренню виробництва і підвищенню технічного рівня машин і устаткування для тваринництва”. *Радянська Україна. – 1981. – 15 квітня.*

2. Повідомлення ЦСУ СРСР “Про підсумки виконання Державного плану промисловістю СРСР у I кварталі 1981 року”. *Радянська Україна. – 1981. – 19 квітня.*

3. У м. Жданов на заводі “Азовсталь” завершено спорудження електросталеплавильного цеху проектною потужністю 700 тис. т високоякісного металу на рік. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.608.*

3. ЦК КПРС і Рада міністрів СРСР прийняли постанови “Про заходи по зміцненню матеріально-технічної бази агрохімічної служби і підвищенню ефективності хімізації сільського господарства в 1981–1985 роках” і “Про додаткові заходи по забезпеченню схоронності техніки в сільському господарстві”. *Радянська Україна. – 1981. – 10 квітня.*

3. Повідомлення ЦСУ УРСР “Про підсумки виконання Державного плану промисловістю Української РСР за I квартал 1981 року”. *Радянська Україна. – 1981. – 24 квітня.*

6. Київ. Відбулися засідання постійних комісій Верховної Ради УРСР. Комісія по будівництву і промисловості будівельних матеріалів обговорила доповіді керівника підготовчої групи депутата М. Омельченка, міністра будівництва підприємств важкої індустрії УРСР Г. Лубенця, міністра промислового будівництва УРСР А. Щепетильникова про хід виконання міністерствами постанови Верховної Ради УРСР “Про стан і заходи по дальшому поліпшенню будівництва житла та об’єктів комунально-побутового і соціально-культурного призначення в республіці”. Хід виконання постанови Верховної Ради УРСР “Про стан та заходи по дальшому поліпшенню медичного обслуговування населення республіки в світлі положень Конституції СРСР і Конституції УРСР та Закону Української РСР про охорону здоров’я” щодо медичного обслуговування сільського населення розглянула Комісія по охороні здоров’я і соціальному забезпеченню. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №15. – С.257-259.*

9. Київ. У палаці спорту проходив розиграш Кубка європейських чемпіонок з гандболу. Суперницями київських спартаківок були дівчата з белградського клубу “Раднічки”. Наші гандболистки виграли з солідною перевагою – 22:13. *Радянська Україна. – 1981. – 21 квітня.*

9. Питанням дальшого поліпшення ідейно-виховної роботи у фізкультурних організаціях республіки, підвищення ролі у цій справі преси, телебачення і радіо в світлі рішень XXVI з’їзду КПРС і XXVI з’їзду Компартії України було присвячено семінар-нараду творчих федерацій Спорткомітету УРСР, який відбувся у м. Луцьк. *Радянська Україна. – 1981. – 24 квітня.*

1 травня (п’ятниця).

4. Видавництво “Хікасі” в Японії випустило книгу “Мрії балерини” – про знаменитий київський балет. Автор книги, Мітіко Такао, відзначає видатні досягнення провідного балетного колективу радянської України, розповідає про важкий шлях балетного навчання, який проходять у Київському хореографічному училищі майбутні майстри балету. *Радянська Україна. – 1981. – 2 квітня.*

4 травня (понеділок).

1. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про скликання третьої сесії Верховної Ради УРСР десятого скликання 5 червня 1981 року в м. Київ”. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №20. – Ст.289.*

5 травня (вівторок).

7. В Київському педагогічному інституті імені М. Горького, який є колективним членом Товариства радянсько-польської дружби, відбулися збори, присвячені 115-й річниці з дня народження Ю. Мархлевського – визначного діяча польського і міжнародного робітничого руху. *Радянська Україна. – 1981. – 6 травня.*

6 – 8 травня (середа – п'ятниця).

8. Генеральний секретар ООН Курт Вальдхайм був прийнятий головою президії Верховної Ради УРСР О. Вагченком. Гостю розповіли про діяльність Верховної Ради УРСР та її органів, зокрема постійної Комісії у закордонних справах, про реалізацію укладених Україною міжнародних договорів і роль у цьому республіканського законодавства. У ході розмови було підкреслено значення діяльності ООН для зміцнення справи миру і міжнародної безпеки. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – С.355; Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.539-540.*

7 травня (четвер).

1. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про затвердження Положення про державні нагороди УРСР” з переліком законодавчих актів УРСР, які повністю або частково втратили чинність. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №20. – Ст.290.*

8. Українську РСР обрано у Комісію по транснаціональних корпораціях згідно рішення економічної і соціальної Ради ООН. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.6.*

8. Київ. Напередодні 36-ї річниці визволення Чехословаччини від

фашистських загарбників відкрилася Декада книги ЧССР. Тут представлено 356 назв чехословацьких видань у кількості 68 тисяч примірників. Це – суспільно-політична і соціально-економічна література, твори класиків і сучасних письменників, дитяча і науково-популярна література, мистецтвознавчі видання. *Радянська Україна. – 1981. – 8 травня.*

9 травня (субота).

4. Київ. Відбулося урочисте відкриття Меморіального комплексу “Український державний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років” (автори – В. Бородай, В. Єлизаров, Ф. Сагоян та ін.). *Радянська Україна. – 1981. – 10 травня.*

12 травня (вівторок).

4. Харків. В залі обласної філармонії відкрився республіканський конкурс молодих вокалістів імені М. В. Лисенка. У творчому змаганні взяли участь понад 50 виконавців. *Радянська Україна. – 1981. – 13 травня.*

13 травня (середа).

4. Відбулися загальні збори Українського комітету по вивченню і поширенню слов'янських культур. Їх учасники розглянули питання про роботу та завдання комітету на 1981–1985 рр., що впливають з рішень 21-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО та Міжнародної асоціації по вивченню і поширенню слов'янських культур. *Радянська Україна. – 1981. – 15 травня.*

14 травня (четвер).

8. Київ. Відбулося засідання Комісії УРСР у справах ЮНЕСКО. Розглянуто питання, пов'язані з діяльністю комісії по виконанню програми, яка була затверджена на 21-й сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО. Обговорено також напрямки роботи на 80-і роки. *Радянська Україна. – 1981. – 15 травня.*

15 травня (п'ятниця).

7. В м. Нью-Йорк (США) помер Тарас Бульба-Боровець, який був фундатором Поліської Січі, що потім перетворилася в Українську повстанську армію. *Український Голод. – Вінніпег, Манітоба. – 1981. – 18 листопада, 16 грудня.*

18 травня (понеділок).

3. У м. Рівне на заводі тракторних запасних частин видав першу продукцію чавуноливарний комплекс. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.608.*

20 травня (середа).

4. У м. Київ відбулася всесоюзна конференція, присвячена 100-річному ювілею електричного дугового зварювання, одного з найбільших досягнень ХІХ століття. В конференції взяли участь радянські вчені, що стояли біля джерел вітчизняного електрозварювання, провідні дослідники, спеціалісти і виробничники. *Радянська Україна. – 1981. – 21 травня.*

21 – 22 травня (четвер – п'ятниця).

8. У м. Київ проходило 16-е засідання Ради по співробітництву в галузі матеріально-технічного забезпечення наукових і технічних досліджень країн – членів РЕВ. В ньому взяли участь представники НРБ, НДР, ПНР, СРР, СРСР і ЧССР. *Радянська Україна. – 1981. – 22 травня.*

22 травня – 1 червня (четвер – понеділок).

4. У м. Київ проходив ІХ-й Всесоюзний фестиваль мистецтв “Київська весна”. У програмі беруть участь 24 художніх колективи, що представляють Російську Федерацію і Україну, Білорусію і Вірменію, Грузію, Молдавію, Литву, Естонію та інші братні республіки. Крім концертів професіоналів, парад талантів включав виступи самодіяльних артистів, студентів консерваторії, вихованців училищ мистецтва, палаців

піонерів і школярів. *Радянська Україна*. – 1981. – 23 травня, 2 червня.

28 травня (четвер).

4. У м. Рівне розпочався обласний музичний фестиваль “Пісня над Горинню” з участю художніх колективів Костромської, Могильовської областей, Литовської РСР, Тувинської та Абхазької автономних Республік, митців Мінська, Києва, Дніпропетровська. *Радянська Україна*. – 1981. – 29 травня.

29 травня (п'ятниця).

3. Повідомлялося про прийняття постанови Укрпрофрадою, ЦК ЛКСМУ, Комітетом народного контролю УРСР, Держпостачем УРСР, редколегією газети “Радянська Україна” “Про проведення республіканського громадського огляду ефективності використання матеріальних і паливно-енергетичних ресурсів під девізом “Економіка повинна бути економною””. *Радянська Україна*. – 1981. – 29 травня.

4. У м. Київ відбувся об'єднаний пленум правління Спілки журналістів УРСР і Київської журналістської організації. З доповіддю про роботу журналістів республіки по виконанню рішень XXVI з'їзду КПРС і XXVI з'їзду Компартії України виступив голова правління Спілки журналістів УРСР, редактор газети “Радянська Україна” В. Я. Сіробаба. Пленум прийняв рішення про скликання чергового п'ятого з'їзду журналістів УРСР у 1982 році. *Радянська Україна*. – 1981. – 30 травня.

31 травня (неділя).

4. Президія АН УРСР прийняла постанову “Про перетворення Музею етнографії та художнього промислу АН УРСР у львівське відділення Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського АН УРСР”. *Історія Академії наук України. 1918–1993*. – К., 1994. – С.291; С.Кульчицький, Ю.Павленко, С.Руда, Ю.Храмов *Історія Національної Академії наук України в суспільно-політичному контексті. 1918-1998*. – К., 2000. – С.491.

Травень.

3. Відбулося засідання комісії Верховної Ради УРСР по сільському господарству. Розглянуто питання про хід виконання Мінсільгоспом УРСР і Південним відділенням ВАСГНІЛ зауважень та пропозицій комісій Верховної Ради УРСР, викладених у висновках по Державному плану економічного і соціального розвитку республіки щодо ефективності наукових досліджень та впровадження їх у виробництво. *Радянська Україна. – 1981. – 16 травня.*

3. У м. Енергодар Запорізької області став до ладу перший в країні завод по виробництву металевих та залізобетонних конструкцій для атомних електростанцій. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.608.*

3. Постанова ЦК Компартії України і Ради міністрів України “Про заходи по прискоренню науково-технічного прогресу, виконанню завдань по зростанню продуктивності праці, економії матеріально-сировинних та енергетичних ресурсів у промисловості і будівництві республіки”. *Радянська Україна. – 1981. – 19 травня.*

1 – 4 червня (понеділок – четвер).

8. В столиці України проходили засідання міжнародних авторських рад Міжнародної конфедерації товариств авторів і композиторів – СІЗАК, однієї з великих і авторитетних організацій, що об’єднує 104 національних авторських товариства з 51 країни світу. До неї входить і Всесоюзне агентство по авторських правах. *Радянська Україна. – 1981. – 2, 4 червня.*

2 червня (вівторок).

7. Київ. Питання, важливі для розвитку медичної науки і практики, стояли в центрі уваги учасників всесоюзного симпозіуму “Актуальні проблеми сучасної патофізіології”. Присвячений 100-річчю з дня народження видатного радянського вченого і громадського діяча О.О.Богомольця, він привернув увагу патофізіологів Москви, Ленінграда, інших міст країни, а також їх колег з НРБ, ПНР, СФРЮ, ЧССР. *Радянська Україна. – 1981. – 3 червня.*

3 червня (середа).

7. У м. Харків відкрито меморіальну дошку на фасаді будинку художнього музею. Напис засвідчує, що у цьому будинку в 1922–1928 роках працювала Рада народних Комісарів Української Радянської Соціалістичної Республіки на чолі з видатним партійним і державним діячем В. Я. Чубарем. *Радянська Україна. – 1981. – 4 червня.*

4 червня (четвер).

1. Під головуванням голови президії Верховної Ради УРСР О. Ватченка відбулося чергове засідання президії Верховної Ради УРСР, на якому було розглянуто питання, пов'язані з роботою третьої сесії Верховної Ради УРСР десятого скликання. Була прийнята Постанова “Про порядок денний і порядок роботи третьої сесії Верховної Ради УРСР десятого скликання”. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №24. – Ст.351.*

5 червня (п'ятниця).

1. Київ. Почала роботу третя сесія Верховної Ради УРСР десятого скликання, на якій розглядалися питання про завдання Рад народних депутатів УРСР, що випливають з рішень ХХVI з'їзду КПРС; про проекти законів про судоустрій УРСР, про вибори районних (міських) народних судів УРСР, про порядок відкликання народних судів і народних засідателів районних (міських) народних судів УРСР; про затвердження указів президії Верховної Ради УРСР. *Радянська Україна. – 1981. – 6 червня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №24. – С.419-421.*

1. Прийнятий закон УРСР “Про судоустрій Української РСР”. *Радянська Україна. – 1981. – 7 червня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – Додаток до №24. – Ст.357.*

1. Прийнятий закон УРСР “Про вибори районних (міських) народних судів УРСР”. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – Додаток до № 24. – Ст. 358.*

1. Прийнятий закон УРСР “Про порядок відкликання суддів і народних засідателів районних (міських) народних судів Української РСР”. *Радянська Україна. – № 130. – 7 червня; Відомості Верховної Ради*

УРСР. – 1981. – Додаток до №24. – Ст.359.

1. Прийнята постанова Верховної Ради УРСР “Про завдання Рад народних депутатів УРСР, що впливають з рішень XXVI з’їзду КПРС”. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №24. – Ст.356.*

9 – 10 червня (вівторок – середа).

3. В ЦК КПРС відбулася нарада-семінар завідуючих відділами транспорту і зв’язку ЦК компартій союзних республік, крайкомів і обкомів партії з питань партійного керівництва роботою залізничного та інших видів транспорту і завдань по виконанню постанов ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР про дальший розвиток цих галузей народного господарства. *Радянська Україна. – 1981. – 11 червня.*

10 червня (середа).

8. Українську РСР обрано в Адміністративну раду Міжнародної організації праці (МОП). *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.6.*

15 – 16 червня (понеділок – вівторок).

3. У ЦК КПРС відбулася нарада секретарів і завідуючих відділами ЦК компартій союзних республік, крайкомів і обкомів партії, міністрів та інших відповідальних працівників центральних міністерств і відомств, які відають питаннями капітального будівництва і розвитку галузей сільськогосподарського машинобудування. *Радянська Україна. – 1981. – 18 червня.*

16 червня (вівторок).

3. Постанова ЦК КПРС “Про досвід роботи колективів підприємств залізничного транспорту і промисловості Львівської області щодо ефективного використання вагонів”. *Радянська Україна. – 1981. – 16 червня.*

17 червня (середа).

4. Втретє в столиці України було проведено міжнародну спеціалізовану

виставку “Алмази, алмазний інструмент і устаткування для алмазної обробки”. Тут розгорнуто експозицію “Алмаз–81”, в якій брали участь 35 фірм з одинадцяти країн – Бельгії, Болгарії, Угорщини, Великобританії, Італії, США, Франції, ФРН, Чехословаччини, Швейцарії і Японії. Виставку організували АН СРСР і АН УРСР при сприянні торгово-промислових палат СРСР і УРСР. *Радянська Україна. – 1981. – 18, 20 червня.*

4. В м. Київ проходив міжнародний семінар “Надтверді матеріали”, який зібрав більш як чотириста вчених з 15 країн. Його проводили АН СРСР і АН УРСР з участю Міжнародної асоціації по застосуванню високих тисків у науці і техніці і Державного комітету по науці і техніці. *Радянська Україна. – 1981. – 18 червня.*

24 червня (середа).

1. Постанова Верховної Ради СРСР “Про введення в дію Закону СРСР “Про правове становище іноземних громадян в СРСР””. *Радянська Україна. – 1981. – 25 червня.*

1. Закон Верховної Ради СРСР “Про затвердження Указів Президії Верховної Ради СРСР про перетворення і утворення міністерств СРСР і про внесення доповнень і змін у Закон “Про Раду міністрів СРСР””. *Радянська Україна. – 1981. – 25 червня.*

1. Постанова Верховної Ради СРСР “Про введення в дію Основ житлового законодавства Союзу РСР і союзних республік”. *Радянська Україна. – 1981. – 26 червня.*

3. Постанова Верховної Ради СРСР “Про розвиток житлового господарства, поліпшення використання і схоронності житлового фонду”. *Радянська Україна. – 1981. – 25 червня.*

29 червня (понеділок).

6. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про разовий збір на колгоспних ринках”, який встановлював: з кого справляється і з кого не справляється разовий збір, розмір цього збору, хто має провадити збір і куди спрямовуються кошти разового збору. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №28. – Ст.434.*

1 липня (середа).

2. Повідомлення міністерства фінансів СРСР і Державного банку СРСР про випуск в обіг монети вартістю в 1 карбованець на честь радянсько-болгарської дружби. *Радянська Україна. – 1981. – 1 липня.*

4. Київ. Відбулося засідання організаційного комітету по підготовці і проведенню IX Міжнародного з'їзду славістів, який відбудеться в столиці України у вересні 1983 р. *Радянська Україна. – 1981. – 2 липня.*

8. Українську РСР призначено членом підготовчого комітету Конференції ООН по сприянню міжнародному співробітництву в галузі використання ядерної енергії в мирних цілях. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.6.*

7 липня (вівторок).

6. Повідомлялося про 260-річчя Лубенської районної центральної аптеки № 28. Аптечна служба міста – найстаріша в УРСР. *Радянська Україна. – 1981. – 8 липня.*

13 липня (понеділок).

2. Прийнята постанова президії Верховної Ради УРСР “Про затвердження складу Комісії по радянських традиціях, святах та обрядах при Раді міністрів УРСР”, якою затверджено склад Комісії. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №30. – Ст.464.*

7. Київ. На фасаді будинку Інституту геофізики імені С. Суботіна відкрито меморіальну дошку засновнику цього інституту, академіку АН УРСР С. Суботіну, створену за проектом скульптора М. Рапая і архітектора А. Ігнащенка. *Радянська Україна. – 1981. – 14 липня.*

14 липня (вівторок).

1. Прийнятий указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін до деяких законодавчих актів УРСР”. Згідно прийнятого указу вносилися деякі зміни: до указу президії Верховної Ради УРСР від 23 лютого 1948 р. “Про порядок зносин державних установ УРСР та їх службових осіб з установами та службовими особами іноземних держав”, а

також до преамбули постанови президії Верховної Ради УРСР від 19 липня 1979 р. “Про розміри і порядок виплати добових депутатам Верховної Ради УРСР у зв’язку з виконанням ними депутатських повноважень”. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №30. – Ст.465.*

4. Повідомлялося про IV Міжнародний конкурс артистів балету, що завершився в Москві. Високі нагороди – другі премії та срібні медалі – здобули солістка Київського академічного театру опери та балету УРСР імені Т.Г.Шевченка Ганна Кушнерьова і соліст Львівського академічного театру опери та балету імені І.Франка Анатолій Кучерук. Дипломом за краще партнерство відзначена солістка Львівського театру Євгенія Костильова. *Радянська Україна. – 1981. – 14 липня.*

9. Повідомлялося про перемогу олімпійської чемпіонки з кінного спорту українки Віри Мосевич на міжнародних змаганнях у болгарському місті Пловдиві. Стартуючи у виїзді на Плоті, вона була найсильнішою в двох номерах програми. Вона виграла “Гран-прі” вищої категорії і спеціальний “Гран-прі”. *Радянська Україна. – 1981. – 14 липня.*

9. Повідомлялося про чемпіонат СРСР з стрибків у воду, який проходив у Тбілісі. На ньому киянка Жанна Цирульникова вперше стала володаркою золотої медалі. *Радянська Україна. – 1981. – 14 липня.*

9. Повідомлялося про легкоатлетичний матч збірних СРСР, який проходив у Ленінграді. Найсильнішим з метання молота був дворазовий олімпійський чемпіон, киянин Ю.Седих – 77 м 20 см. *Радянська Україна. – 1981. – 14 липня.*

15 липня (середа).

4. Київ. Створено науково-технічні комплекси: Інститут електрозварювання, Інститут кібернетики, Інститут проблем матеріалознавства, Інститут надтвердих матеріалів, Фізико-технічний інститут низьких температур. *С.Кульчицький, Ю.Павленко, С.Руда, Ю.Храмов Історія Національної Академії наук України в суспільно-політичному контексті. 1918-1998. – К., 2000. – С.492.*

21 липня (вівторок).

6. Відбулося засідання комісії Верховної Ради УРСР у справах молоді. Обговорювалися питання про роботу рад народних депутатів Волинської і Сумської областей по організації праці і відпочинку учнівської і студентської молоді в літній період. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №31. – С.547-548.*

21 – 29 липня (вівторок – середа).

10. У зв'язку з переміщенням циклону з півдня Чорного моря на райони Закарпаття у Черкаській, Хмельницькій, а також місцями Тернопільській, Львівській і Волинській областях пройшли сильні дощі, які супроводжувалися градом і в окремих місцях шквалистим вітром до 30 метрів на секунду. В результаті в деяких районах цих областей пошкоджено значні площі сільськогосподарських угідь, виробничі приміщення, тваринницькі ферми, лінії зв'язку та житлові будинки. *Радянська Україна. – 1981. – 31 липня.*

22 липня (середа).

1. Київ. Відбувся пленум ЦК КПУ, на якому розглянуто питання про роботу партійних організацій, радянських і господарських органів республіки по виконанню рішень XXVI з'їзду КПРС про дальший розвиток тваринництва. З цього питання була прийнята постанова Пленуму. *Радянська Україна. – 1981. – 23-24 липня.*

1. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про визнання деяких законодавчих актів УРСР такими, що втратили чинність”. У додатку до цього указу давався перелік законодавчих актів, що втратили чинність. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №31. – Ст.489.*

24 липня (п'ятниця).

1. Київ. Відбулося засідання Ради міністрів УРСР з участю голів облвиконкомів, Київського і Севастопольського міськвиконкомів, керівників республіканських відомств і організацій, начальників залізниць, відповідальних працівників апарату Ради Міністрів, Держплану і

Міністерства фінансів УРСР. Розглянуто підсумки виконання Державного плану економічного і соціального розвитку УРСР і Державного бюджету УРСР за I-е півріччя 1981 року та заходи по забезпеченню виконання плану, бюджету і соціалістичних зобов'язань на 1981 р. *Радянська Україна. – 1981. – 26, 29 липня.*

29 липня (середа).

4. Повідомлялося про прийняття постанови ЦК Компартії України і Радою міністрів УРСР “Про деякі заходи по розвитку професійно-технічної освіти в республіці в одинадцятій п’ятирічці”. *Радянська Україна. – 1981. – 29 липня.*

Липень.

9. Київ. Протягом п’яти днів на аеродромі “Чайка” проходив 31-й чемпіонат України з парашутного спорту, присвячений 50-річчю цього виду спорту в Українській РСР. *Радянська Україна. – 1981. – 29 липня.*

3 серпня (понеділок).

4. В м. Одеса створено перший в республіці музей історії кіно. Одеса стала першим містом у нашій країні, яке ознайомилося з кінематографом братів Л. і О. Люм’єр, винайденим ними у 1895 році. *Радянська Україна. – 1981. – 4 серпня.*

4 серпня (вівторок).

9. Повідомлялося, що веслярі України виграли командну першість СРСР з веслування на байдарках і каное, яка закінчилася в Тракаї. Заключного дня регати на озері Гальве два комплекти золотих нагород з трьох дісталися нашим землякам – в естафеті на байдарках серед жінок і на каное серед чоловіків. *Радянська Україна. – 1981. – 4 серпня.*

7 серпня (п’ятниця).

1. Повідомлялося про черговий пленум Верховного Суду СРСР. Було

заслухано питання про застосування судами Української РСР і Казахської РСР законодавства і постанов пленуму Верховного суду СРСР, спрямованих на посилення боротьби з приписками та іншими перекрученнями державної звітності про виконання планів. *Радянська Україна*. – 1981. – 7 серпня.

4. Почалися гастролі Державного академічного театру опери та балету імені Т.Г.Шевченка на сцені найбільшого музичного залу Буенос-Айреса “Аудіторіум де Бельграно” (Аргентина). *Радянська Україна*. – 1981. – 8 серпня.

10. Кіцманська районна газета “Радянське життя” повідомила, що під час грози у вікно приймальної директора Неполоковецького (Кіцманський район Чернівецької області) комбінату хлібопродуктів залетіла кулька кольору дуги електрозварювання, розміром з тенісний м’ячик. Описавши приймальню, кулька піднялася під стелю і з сухим тріском розірвалася. *Радянська Україна*. – 1981. – 8 серпня.

9 серпня (неділя).

1. Вихователь Тербовлянської школи-інтернату Тернопільської області В. Андрушко встановив при в’їзді в Київ з боку Житомирського шосе транспарант з написом: “Хай живе незалежна соціалістична Україні!”. *Данилюк Ю.З., Юажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.)*. – К., 2000. – С.522.

12 серпня (середа).

2. Повідомлялося про прийняття постанов ЦК КПРС і Радою міністрів СРСР “Про заходи по збільшенню виробництва товарів першої потреби в 1981–1985 роках і повнішому задоволенню попиту населення на ці товари” і “Про збільшення виробництва товарів масового попиту, підвищення якості і поліпшення їх асортименту в 1981–1985 роках”. *Радянська Україна*. – 1981. – 12 серпня.

3. Газета “Радянська Україна” повідомляла читачів, що у зв’язку з підвищенням вартості друкарських сортів паперу з січня 1982 року роздрібна ціна одного примірника газети “Радянська Україна” на чотирьох

сторінках становитиме 3 копійки. Вартість річної передплати на газету – 7 крб. 80 коп. *Радянська Україна. – 1981. – 12 серпня.*

13 серпня (четвер).

3. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про перетворення Комітету УРСР по нагляду за безпечним веденням робіт у промисловості і гірничому нагляду у Державний комітет УРСР по нагляду за безпечним веденням робіт у промисловості і гірничому нагляду”. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №34. – Ст.555.*

15 – 24 серпня (субота – понеділок).

4. Ялта. Проходив V-й Всесоюзний фестиваль радянської пісні “Кримські зорі”. На мітингу з нагоди відкриття фестивалю виступили керівники оргкомітету, представники громадськості та творчих колективів. Вони відзначили, що “Кримські зорі” стали значною подією в культурному житті республіки і країни, перетворились у свято дружби і братерства радянських народів, єднання національних культур. *Радянська Україна. – 1981. – 16 серпня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.608.*

24 серпня (понеділок).

4. Київ. Втретє відзначався в нашій країні День радянського кіно. Афіша включила художні фільми режисерів В.Шкуріна, К.Єршова, Ю.Ільєнка, В.Грєся. *Радянська Україна. – 1981. – 25 серпня.*

25 серпня (вівторок).

3. Постанова президії Верховної Ради СРСР “Про роботу Рад народних депутатів по посиленню режиму економії і раціональному використанню матеріальних ресурсів”. *Радянська Україна. – 1981. – 26 серпня.*

31 серпня (понеділок).

4. Ворошиловград. Завершився 4-й республіканський фестиваль радянської пісні, в якому взяли участь митці з Москви, міст Російської

Федерації та Дагестану, провідні співаки і вокальні колективи республіки. *Радянська Україна. – 1981. – 1 вересня.*

4. З дипломом XVI міжнародного фольклорного фестивалю “Загреб–1981” повернувся додому народний ансамбль танцю “Смеречина” Вишницького районного будинку культури (Чернівецька область). *Радянська Україна. – 1981. – 1 вересня.*

31 серпня – 7 вересня (понеділок – вівторок).

4. Київ. Проходила IX Міжнародна конференція по нелінійних коливаннях. Вона організована Академією наук УРСР при сприянні академій наук НДР, ПНР, ЧССР. У роботі форуму беруть участь понад 600 математиків з тридцяти держав Азії, Африки, Австралії, Америки, Європи. *Радянська Україна. – 1981. – 1, 8 вересня.*

Серпень.

6. Київ. Відбулося засідання комісії Верховної Ради Української РСР по охороні здоров'я і соціальному забезпеченню. Розглянуто питання про додержання міністерством промисловості будівельних матеріалів Української РСР вимог законодавства щодо розвитку мережі і організації роботи санаторіїв-профілакторіїв по охороні і зміцненню здоров'я трудящих. Комісія затвердила рекомендації, спрямовані на вдосконалення роботи по профілактиці захворювань, охороні і зміцненню здоров'я працюючих, створенню умов для зростання продуктивності праці в галузі. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №35.*

6. Київ. Відбулося спільне засідання постійних комісій Верховної Ради Української РСР по торгівлі і по культурі, на якому обговорювався хід виконання планових завдань по випуску і реалізації поліграфічної продукції. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – № 36.*

2 вересня (середа).

2, 6. Указ президії Верховної Ради СРСР про заходи щодо посилення державної допомоги сім'ям, які мають дітей; про підвищення мінімальних розмірів пенсій та інші заходи для поліпшення пенсійного

забезпечення. *Радянська Україна. – 1981. – 6 вересня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.608.*

9. Повідомлялося про перемогу в особистому заліку спортсмена українського “Авангарду” чемпіона Європи С. Осадчого на першості країни серед юніорів з веслування на байдарках і каное. *Радянська Україна. – 1981. – 2 вересня.*

3 вересня (четвер).

2. Набрала чинності для УРСР “Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок”, яка була прийнята 34-ю сесією Генеральної Асамблеї ООН. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1982. – №31. – Ст.461.*

4. Повідомлялося про вихід з друку енциклопедичного довідника “Київ”, науково-редакційну підготовку якого здійснила Головна редакція Української радянської енциклопедії (УРЕ). *Радянська Україна. – 1981. – 3 вересня.*

4 вересня (п’ятниця).

1. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про порядок прийняття до громадянства УРСР”. Указом розглядався порядок прийняття до громадянства УРСР іноземних громадян і осіб без громадянства, що мають постійне проживання на території УРСР відповідно до Конституції СРСР, Конституції УРСР і Закону СРСР “Про громадянство СРСР”. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №37. – Ст.612.*

9 вересня (середа).

5. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про внесення змін і доповнень до Положення про релігійні об’єднання в Українській РСР”, яким вносилися відповідні зміни та доповнення, що впливали із Конституції СРСР та Конституції УРСР, інших законодавчих актів, а також у зв’язку з підготовкою Зводу законів УРСР. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №38. – Ст.629.*

13 вересня (неділя).

6. Повідомлялося про постанову ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР “Про підвищення тарифних ставок і посадових окладів та вдосконалення організації заробітної плати робітників і службовців вугільної (сланцевої) промисловості і шахтного будівництва”. *Радянська Україна*. – 1981. – 13 вересня.

14 вересня (понеділок).

4. У Нью-Йорку (США) Асоціація американських видавців і Фондація вільної думки вшанували ув'язнених українських письменників: Олеса Бердника, Вячеслава Чорновила, Миколу Руденка і Василя Стуса. *Український Голос*. – Вінніпег, Манітоба. – 1981. – № 46. – 18 листопада.

15 вересня (вівторок).

8. Представника УРСР обрано заступником голови XXXVI-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр.* – К., 1988. – С.7.

22 вересня (вівторок).

6. Київ. Розпочав роботу четвертий Всесоюзний з'їзд травматологів-ортопедів. Майже 1000 делегатів і гостей з різних куточків Радянського Союзу, з 16 країн світу взяли у ньому участь. *Радянська Україна*. – 1981. – 23 вересня.

24 вересня (четвер).

2. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про доповнення Кримінального кодексу УРСР статтями 155² і 155³” з метою посилення боротьби з фактами одержання від громадян незаконної винагороди за виконання робіт, зв'язаних з обслуговуванням населення і грубих порушень правил торгівлі. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1981. – № 40. – Ст.662.

9. Повідомлялося про постанову ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР “Про дальше піднесення масовості фізичної культури і спорту”. У

постанові відзначалося, що в країні проведено значну роботу по розвитку масової фізичної культури, підвищенню майстерності радянських спортсменів, розширенню міжнародних спортивних зв'язків. *Радянська Україна. – 1981. – 24 вересня.*

30 вересня (середа).

1. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про затвердження Положення про організацію роботи з наказами виборців в Українській РСР”. Указом відповідно до Конституції СРСР та Конституції УРСР, а також на підставі указу президії Верховної Ради СРСР “Про організацію роботи з наказами виборців” затверджено запропоноване положення для Української РСР. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №41. – Ст.673.*

3. Повідомлялося, що Міністерство фінансів СРСР з дозволу Ради міністрів СРСР випускає з 1 січня 1982 року для розміщення серед населення через ощадні каси Державну внутрішню виграшну позику 1982 року. *Радянська Україна. – 1981. – 30 вересня.*

Вересень.

9. Київ. Проходив чемпіонат України з легкої атлетики. Серед команд першої ліги лідували кияни, за ними – представники Харківщини і Дніпропетровщини. *Радянська Україна. – 1981. – 7 вересня.*

1 жовтня (четвер).

4. Указ президії Верховної Ради Української РСР «Про встановлення почесних звань “Заслужений хімік Української РСР” і “Заслужений працівник соціального забезпечення Української РСР”», в яких вказувалися заслуги, за які будуть нагороджуватися працівники цих галузей. *Радянська Україна. – 1981. – 2 жовтня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №41. – Ст.674.*

3 жовтня (субота).

4. Одеса. Відкрилася виставка “Болгарській державі – 1300”. На виставці представлені: експозиція значків, випущених в СРСР і Болгарії;

екслібриси; листівки, медалі. *Радянська Україна. – 1981. – 4 жовтня.*

4 жовтня (неділя).

3. Повідомлялося про постанову ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР “Про додаткові заходи по прискоренню розвитку видобування вугілля відкритим способом у 1981–1990 роках”. *Радянська Україна. – 1981. – 4 жовтня.*

3. Повідомлялося про прийняття постанови ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР “Про заходи по прискоренню технічного переозброєння шахт міністерства вугільної промисловості СРСР”. *Радянська Україна. – 1981. – 4 жовтня.*

6 жовтня (вівторок).

8. Київ. Завершили роботу міжнародні курси підготовки спеціалістів по боротьбі з хворобами, спільними для людей і тварин. Вони були організовані відповідно до програми ООН по проблемам навколишнього середовища (ЮНЕП) і проводилися Центром міжнародних проектів Державного комітету СРСР по науці і техніці спільно з міністерствами охорони здоров’я і сільського господарства СРСР. *Радянська Україна. – 1981. – 7 жовтня.*

8 жовтня (четвер).

7. В Аргентині помер протопресвітер Борис Арійчук – основоположник катедри св. Покрови в Буенос-Айресі і адміністратор УАПЦ у Південній Америці. *В обороні віри. – Ч. 5. Збірник статей присвячений 1000-літтю хрещення України в 1988 р. / Гол. редактор. Михайло Муха. – Торонто, 1984. – С.478-480.*

13 жовтня (вівторок).

9. Повідомлялося, що киянка Марина Крошина завоювала золоту медаль на чемпіонаті СРСР з тенісу, який проходив у м. Донецьк. *Радянська Україна. – 1981. – 13 жовтня.*

14 жовтня (середа).

4. Київ. Почав роботу X-й республіканський з'їзд гігієністів і санітарних лікарів, на якому обговорювалися проблеми гігієнічної науки, шляхи дальшого поліпшення медичної допомоги населенню в цій галузі. В його роботі взяли участь медики з усіх областей України, гості з Москви, Ленінграда та інших міст країни. *Радянська Україна*. – 1981. – 15 жовтня.

19 жовтня (понеділок).

1. Газета “Канадійський фермер” повідомляла, що у листопаді “українство Канади святкуватиме 5-річчя постанови в Києві Української громадської групи з нагляду за виконанням гельсінкських умов”. До складу УГГ входили: Микола Руденко, Оксана Мешко, Іван Дзюба, Василь Стус, Вячеслав Чорновіл, Іван Світличний та багато інших знаних та авторитетних в Україні людей. *Український Голос*. – Вінніпег, Манітоба. – 1981. – 19 жовтня, 23 грудня.

21 жовтня (середа).

2. Повідомлялося про Всеканадський з'їзд Союзу українців-самостійників, який був присвячений відзначенню 50-річчю Союзу української молоді в Канаді. *Український Голос*. – Вінніпег, Манітоба. – 1981. – 21 жовтня.

22 жовтня (четвер).

4. Київ. “Золотий” ювілей відзначила Українська студія хронікально-документальних фільмів. За 50 років нею створено понад 6 тисяч картин і кіножурналів. Від агітфільмів і хроніки дня до досліджень соціальних, політичних і економічних проблем – такий шлях пройшли кіно-публіцисти республіки. *Радянська Україна*. – 1981. – 23 жовтня.

23 жовтня (п'ятниця).

1. Указ президії Верховної Ради УРСР про скликання 26 листопада 1981 р. в м. Київ четвертої сесії Верховної Ради УРСР десятого

скликання. *Радянська Україна. – 1981. – 25 жовтня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №44. – Ст.736.*

3. Київ. Відбулося засідання Ради міністрів Української РСР з участю голів облвиконкомів, Київського і Севастопольського міськвиконкомів, керівників республіканських відомств і організацій, начальників залізниць, відповідальних працівників апарату Ради Міністрів, Держплану і Міністерства фінансів УРСР. На засіданні розглянуті проекти Державного п'ятирічного плану економічного і соціального розвитку Української РСР на 1981–1985 роки і Державного плану економічного і соціального розвитку УРСР та Державного бюджету Української РСР на 1982 рік. *Радянська Україна. – 1981. – 25 жовтня.*

26 жовтня (неділя).

3. Київ. Постійні комісії Верховної Ради Української РСР за дорученням президії Верховної Ради Української РСР попередньо розглянули на спільному засіданні Державний план економічного і соціального розвитку Української РСР на 1981–1985 роки, Державний план економічного та соціального розвитку УРСР на 1981 рік, хід виконання Державного плану економічного і соціального розвитку УРСР у 1981 році, Державний бюджет на 1982 рік та звіт про виконання Державного бюджету за 1980 рік. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №45.*

28 жовтня (середа).

4. Повідомлялося, що у листопаді “відбудуться святкові відмічення 60-річчя існування і праці Українського Вільного університету в Канаді. Складається так, що 60-річчя УВУ співпадає зі святкуванням українців Канади з нагоди їхнього 90-річного поселення в цій державі”. *Український Голос. – Вінніпег, Манітоба. – 1981. – 28 жовтня.*

29 жовтня (четвер).

1. Повідомлялося про встановлення ЦК КПРС знаку “50 років перебування в КПРС”, яким відзначатимуться члени КПРС, які перебувають у її рядах 50 і більше років. *Радянська Україна. – 1981. – 29 жовтня.*

Жовтень.

4. Повідомлялося про XII республіканську науково-практичну конференцію медиків, яка проходила в Одесі і була присвячена проблемам патології органів серцево-судинної системи і органів дихання. В ній взяли участь понад 500 дослідників, організаторів охорони здоров'я, лікарів-практиків України, спеціалістів інших союзних республік, а також НРБ і НДР, які обговорили сучасні методи лікування ішемічної хвороби, завдання і перспективи серцевої хірургії, діагностики і терапії гіпертонії та інші важливі питання. *Радянська Україна. – 1981. – 1 листопада.*

5. Проходили святкування 60-літнього ювілею відродження УАПЦ в Україні та 30-літнього ювілею існування УГПЦ як самостійної митрополії в Канаді. *Український Голос. – Вінніпег, Манітоба. – 1981. – 14 жовтня.*

14 листопада (субота).

8. Повідомлялося про призначення президією Верховної Ради Української РСР тов. Ніколайка В. Постійним представником УРСР при Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), увільнивши від цих обов'язків тов. Решетняка М. у зв'язку з переходом на іншу роботу. *Радянська Україна. – 1981. – 14 листопада.*

16 – 17 листопада (понеділок – вівторок).

1. У Вашингтоні відзначено 5-у річницю створення Української гелсінкської групи: 16 листопада відбулися “переслухання” перед Гелсінкською комісією конгресу США, а 17 – демонстрація біля посольства СРСР. *Український Голос. – Вінніпег, Манітоба. – 1981. – 9 грудня.*

18 листопада (середа).

4. Повідомлялося, що в Канаді відбулося відзначення 50-річчя української лексографії (українсько-англійського та англійсько-українського словників, що вийшли заходами найстарішої газети в Канаді – “Канадійського фермера”). *Український Голос. – Вінніпег, Манітоба. – 1981. – 18 листопада.*

19 листопада (четвер).

3. Закон СРСР “Про Державний план економічного і соціального розвитку СРСР на 1981–1985 роки”. *Радянська Україна. – 1981. – 20 листопада.*

3. Закон СРСР “Про Державний план економічного і соціального розвитку СРСР на 1982 рік”. *Радянська Україна. – 1981. – 20 листопада.*

3. Постанова Верховної Ради СРСР “Про хід виконання державного плану економічного і соціального розвитку СРСР на 1981 рік”. *Радянська Україна. – 1981. – 20 листопада.*

21 листопада (субота).

1. Голова Комітету держбезпеки при Раді міністрів УРСР С. Муха інформував ЦК Компартії України про заходи “по ідейному переконуванню” одного з організаторів і керівників Української Гельсінкської групи О. Бердника. *Данилюк Ю.З., Юажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.). – К., 2000. – С.522.*

22 листопада (неділя).

4. Повідомлялося, що відкриття кінематографа було зроблено 9 січня 1894 року в Одесі Й. Тимченком (кріпак з Харківщини, а згодом механік Новоросійського університету), а не братами Огюстом та Луї Люм'єрами 28 грудня 1895 року. *Радянська Україна. – 1981. – 22 листопада.*

24 листопада (вівторок).

1. Київ. Відбулося чергове засідання президії Верховної Ради Української РСР. Президія розглянула питання, пов'язані з проведенням четвертої сесії Верховної Ради УРСР. Цього ж дня відбулися засідання постійних комісій Верховної Ради УРСР, на яких обговорювалися підсумки роботи галузевих підкомісій по попередньому розгляду відповідних розділів планів і бюджету республіки; розглянуто чергові планові завдання та затверджено плани роботи комісій на наступний рік. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №49. – С.881-882.*

25 листопада (середа).

1. Київ. Відбувся Пленум ЦК КПУ, який розглянув питання “Про завдання партійних організацій республіки по виконанню рішень листопадового (1981 р.) Пленуму ЦК КПРС і настанов, викладених у промові тов. Л.І.Брежнєва на Пленумі”, “Про проекти Державного плану економічного і соціального розвитку Української РСР на 1981–1985 роки і Державного плану економічного і соціального розвитку УРСР на 1982 рік”, “Про проект Державного бюджету УРСР на 1982 рік”. *Радянська Україна. – 1981. – 26 листопада.*

26 листопада (четвер).

1. Київ. Відкрилась четверта сесія Верховної Ради Української РСР десятого скликання. Обговорювалися питання про Державний план економічного і соціального розвитку УРСР на 1981–1985 роки, про Державний план економічного і соціального розвитку УРСР на 1982 рік, про хід виконання Державного плану економічного і соціального розвитку УРСР у 1981 році, про Державний бюджет УРСР на 1982 рік і звіт про виконання Державного бюджету УРСР за 1980 рік, про проекти Закону Української РСР про охорону атмосферного повітря і Закону Української РСР про охорону і використання тваринного світу та інші. *Радянська Україна. – 1981. – 27 листопада; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – № 49. – С.878-880.*

3. Повідомлялося про виступ по Центральному телебаченні заступника голови Державного комітету СРСР по цінах А. Кузнецова, який повідомив про запровадження з січня 1982 року нових оптових цін на промислову продукцію. *Радянська Україна. – 1981. – 27 листопада.*

27 листопада (п'ятниця).

2. Закон Української РСР “Про охорону та використання тваринного світу” і постанова Верховної Ради Української РСР про введення його в дію, якими тваринний світ проголошувався важливою складовою частиною та джерельною базою УРСР; радянське законодавство покликане сприяти ефективній охороні та раціональному використанню тварин-

ного світу. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – № 49. – Ст.835-836.

3. Закон Української РСР “Про Державний план економічного і соціального розвитку УРСР на 1981–1985 роки”, згідно якого встановлювалися основні показники державного плану економічного і соціального розвитку УРСР на 1981–1985 роки, побутового обслуговування населення, освіти і охорони здоров’я. *Радянська Україна*. – 1981. – 28 листопада; *Відомості Верховної Ради*. – 1981. – №49. – Ст.828.

3. Закон Української РСР “Про Державний план економічного і соціального розвитку Української РСР на 1982 рік”, згідно якого затверджувався державний план економічного і соціального розвитку УРСР. Планувалося спрямувати в 1982 р. на розвиток господарства державні капітальні вкладення в обсязі 8690,65 млн. руб., збудувати за рахунок усіх джерел фінансування житлові будинки загальною площею 16 млн. кв. метрів. *Радянська Україна*. – 1981. – 28 листопада; *Відомості Верховної Ради*. – 1981. – №49. – Ст.829.

3. Прийнятий Закон Української РСР “Про Державний бюджет Української РСР на 1982 рік”, згідно якого затверджувався Державний бюджет УРСР по доходах у сумі 24.238.925 тис. руб., по видатках у сумі 24.238.925 тис. руб. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1981. – №49. – Ст.831.

3. Постанова Верховної Ради Української РСР “Про затвердження звіту про виконання Державного бюджету Української РСР за 1980 рік”, згідно якого затверджувався звіт про виконання державного бюджету УРСР за 1980 рік по доходах в сумі 24.673.947 тис. руб. і по видатках в сумі 24.224.122 тис. руб. з перевищенням доходів над видатками в сумі 449.825 тис. руб. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1981. – №49. – Ст.832.

6. Закон Української РСР “Про охорону атмосферного повітря” та постанова Верховної Ради Української РСР про порядок введення його в дію, якими атмосферне повітря проголошувалося одним з основних життєво важливих елементів навколишнього середовища; чинне радянське законодавство покликане активно сприяти охороні атмосферного повітря. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1981. – №49. – Ст.833-834.

28 листопада (неділя).

4. Відбулася ювілейна сесія Української вільної академії наук у співпраці з Канадською фундацією Українського вільного університету, яка присвячена 60-літтю його праці. *Український Голос*. – Вінніпег, Манітоба. – 1981. – 25 листопада.

1 грудня (вівторок).

7. Київ. На фасаді головного корпусу Інституту проблем онкології АН УРСР імені Р. Кавецького, колектив якого вчений очолював протягом вісімнадцяти років, відкрито меморіальну дошку на його честь. *Радянська Україна*. – 1981. – 2 грудня.

2 грудня (середа).

9. Указ президії Верховної Ради Української РСР «Про встановлення почесного звання “Заслужений працівник фізичної культури Української РСР”», яким доповнювалися деякі статті раніше діючого Указу Президії Верховної Ради Української РСР “Про почесні звання Української РСР” від 10 жовтня 1969 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1981. – №50. – Ст.856.

3 – 5 грудня (четвер – субота).

4. Київ. Проходила всесоюзна наукова конференція “Історичні традиції духовної культури народів СРСР і сучасна ідеологічна боротьба”, яка була присвячена 1500-річчю Києва. *Радянська Україна*. – 1981. – 6 грудня.

4 грудня (п'ятниця).

3. Здійснено енергетичний пуск третього блоку Чорнобильської атомної електростанції – почала набирати оберти одна з двох 500-мегаватних турбін блоку, п'ята за рахунком на АЕС. *Радянська Україна*. – 1981. – 5 грудня.

16 грудня (середа).

2. Указ президії Верховної Ради Української РСР «Про внесення змін

до статті 195¹ Кримінального кодексу Української РСР “Порушення іноземними громадянами і особами без громадянства правил перебування в СРСР і транзитного проїзду через територію СРСР”». *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – №52. – Ст. 882.*

17 грудня (четвер).

8. Рішенням 103-го пленарного засідання Генеральної Асамблеї ООН Українську РСР обрано членом Ради по промисловому розвитку. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.7.*

18 грудня (п'ятниця).

4. Проходила ІХ звітно-виборна конференція Київської організації Спілки журналістів Української РСР, яка обговорила підсумки роботи організації за два роки, завдання, що випливають з рішень ХХVІ з'їзду КПРС і ХХVІ з'їзду Компартії України. *Радянська Україна. – 1981. – 19 листопада.*

20 грудня (неділя).

1. В Українському народному домі в Нью-Йорку (США) відбулося відзначення 5-річчя створення Української гелсінкської групи в м. Київ. Серед виступаючих – голова Проводу українських націоналістів М. Плавюк, голова Закордонного представництва УГГ П. Григоренко, член Закордонного представництва УГГ Н. Світлична та ін. *Українське слово. – Париж. – 1982. – 31 січня.*

23 грудня (середа).

7. Повідомлялося про конференцію Української вільної академії наук, що була присвячена 100-літтю з дня народження і 40-літтю смерті Дмитра Ревуцького – українського вченого, фольклориста і музикознавця. *Український Голос. – Вінніпег, Манітоба. – 1981. – 23 грудня.*

24 грудня (четвер).

2. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про адміністративну відповідальність за порушення правил навчання карате”, який роз’яснює правила відкриття секцій спортивного карате або набору до них громадян чи навчання в секціях прийомів та відповідальність службових осіб та громадян, які порушили ці правила. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1982. – №1. – Ст.1.*

25 грудня (п’ятниця).

4. Газета “Радянська Україна” опублікувала постанову ЦК КПУ і Ради міністрів УРСР “Про присудження державних премій УРСР в галузі науки і техніки 1981 року”. Премії були присуджені: В галузі науки і техніки – 1. Ляшку І., Великоїваненку І., Діденку В. – за цикл праць по розробці методів розв’язання задач математичної фізики та їх застосуванню у фільтрації; 2. Лашкарьову В., Снітку О., Пекарю С., Лисиці М., Мізецькій І., Салькову Є., Шейнкману М., Федорусу Г., Боршу А., Страшниковій М. – за комплексне дослідження оптичних та фотоелектричних властивостей напівпровідникових сполук елементів другої і шостої груп періодичної системи; 3. Ліпатову Ю., Грекову А., Шевченку В., Ярошенко В., Трифонову М., Мурадян Р., Глушко Л., Ізюмській Л., Калашникову В., Юр’євій Г. – за розробку нових поліуретанових матеріалів, створення технології виробництва та впровадження їх у народне господарство; 4. Пашенку О., Крупі О., Шевченко Л., Круглицькій В., Свідерському В., Тарасевичу Ю., Воронкову М., Савченку-Бельському В., Ласській О., Безлюдному А., – за науково-технічну розробку та впровадження полімолекулярних кремнійорганічних захисних покриттів; 5. Гершензону С. – за монографію “Основы современной генетики”; 6. Бабію Б., Таранову А., Бражникову В., Мризі В., Потарикіній Л., Рогожину А., Павловському Р., Бурчаку Ф., Терлецькому В., Фуксу С. – за монографію “История государства и права Украинской ССР”; 7. Стеценку В., Кашурку О., Татьянку М., Ісікову С., Карпову В., Смакоузу Г., Скочилу В., Маркіну В., Кулішу В. – за створення конструкції та освоєння виробництва високопродуктивної машини КС-6 для

збирання коренів цукрових буряків; 8. Кавецькому Р., Пінчуку В., Бикорізу А., Бутенко З., Балицькому К., Касьяненко І., Самунджан Є., Сидорику Є., Книшу І., Уманському Ю. – за дослідження механізмів, установлення деяких закономірностей перетворення нормальних тканин у пухлинні та формування протипухлинної резистентності організму; 9. Коломійцю В., Шульженку О., Сукеннику І., Єгіазяряну Л., Ганеліну Н., Сидоренку М., Іванову С., Байкалову А., Дербунову М. – за розробкуправлячих роликів із синтетичних алмазів підвищення міцності та їх впровадження в процесах маловідхідної технології врізного профільного шліфування деталей машин; 10. Андрєєву В., Шевченку М., Нефедову П., Чепурному А., Олексієнку В., Черних В., Олександрову В., Горському А., Севруку А. – за створення та промислове впровадження нового способу зварювання нерухожими електродами великотоннажних заготовок; 11. Єдиному Ю., Балаєву О., Василевському П., Зенченку В., Королю М., Хохловій Н., Козяку А., Розе Л., Юткіну Л. – за обґрунтування, комплексну розробку та впровадження в широку медичну практику апарата “Урат-1М” і методики його застосування для лікування хворих на камені сечового міхура; 12. Ващенюку М., Малкієлю Б., Піонтковському А., Токарю Ю., Фау А., Киричуку В., Колянчуку Ю., Будзу С., Семераку М., Шелепцю В. – за роботу “Механіко-математичне обґрунтування, розробка та впровадження високоефективних технологій виготовлення електронно-променевого приладів”; 13. Бараннику І., Вороновій Н., Шевченку А., Романенку О., Рудакову В., Раскатову В., Трухину О., Шокулу А., Остапчуку М. – за розробку та промислове впровадження технологій виробництва гранульованого магнію і його застосування для позапічної обробки доменного чавуну; 14. Чеху Ф., Дроботу С., Жахалову В., Литвинюку Д., Луковицю В., Чубі І., Андрійчуку П., Гордієнку Р., Тищенку В., Апольцеву Ю. – за створення, освоєння та широке впровадження в енергетику, промисловість і сільське господарство базових серій ефективних високовольтних комунікаційних апаратів; 15. Ільченку А., Колотію П., Хоменку В., Куриленку В., Остапчуку О., Шморгуну В., Коваленку Д., Вітренку В. – за створення та впровадження комплексно-механізованого виробництва по випуску

фарфорового посуду на Баранівському фарфоровому заводі імені Леніна; 16. Щербаку М., Усенку І., Стригіну О., Лазьку Є., Зарицькому О. – за цикл робіт “Петрогенезис і геохронологія формацій Українського щита” та їх впровадження в геологічну практику. За підручники для вищих учбових закладів – 1. Кузьміну І., Кедрусу В. – за підручник “Основы теории информации и кодирования”; 2. Домбругову Р. – за підручник “Телевидение”; 3. Зайку М., Даніловій Л., Бицю Ю., Горбаню В., Міхньову В., Потоцькій І., Сімеоновій Н., Бутенку Г. – за підручник “Патологическая физиология”. *Радянська Україна. – 1981. – 25 грудня.*

4. Відбулось чергове засідання Комісії УРСР у справах ЮНЕСКО, на якому було розглянуто звіт про роботу комісії в 1981 році і про заходи по відзначенню ЮНЕСКО 1500-річчя міста Києва та питання, що впливають з участі республіки в діяльності ЮНЕСКО. *Радянська Україна. – 1981. – 26 грудня.*

30 грудня (середа).

4. Президія АН УРСР прийняла постанову про видання багатотомної “Бібліотеки української літератури”. *Історія Академії наук України. 1918–1993. – К., 1994. – С.291.*

31 грудня (четвер).

1. Москва. Органами КДБ заарештований слюсар Донецького заводу “Донбаскабель” М. Семенов, який виступив ініціатором створення “Союзу вільних студентів”, “Товариства Християнської православної церкви”, “Демократичної партії”, розповсюджував листівки від їх імені. *Данилюк Ю.З., Юажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.). – К., 2000. – С.522-523.*

Грудень.

3. На Ровенській АЕС пущено другий реактор з енергоблоком на 440 тис. кВт. У Донецькій області стала до ладу шахта “Должанська-Капітальна” ВО “Свердлов-антрацит” (проектна потужність першої черги – 10 тис. т вугілля на добу). *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М.,*

Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.609.

1981.

1. До січня 1981 р. в Київському відділі віз і реєстрацій (ВВІР) давали не більше 10 дозволів на еміграцію щомісяця, а в лютому–березні цей відділ практично не працював. Постійно розганяли євреїв, які збиралися в традиційних місцях у Києві – біля синагоги і ВВІРу на бульварі Шевченка. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1981. – Вип.3. – С.8.*

1. На Волині засудили до смертної кари колишніх членів ОУН або вояків УПА: Миколу Дуфанця, Артема Бубелу та Пилипа Рибачка. Вироки було виконано восени цього ж року. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.4. – С.3.*

2. Українська РСР стала членом Комітету з питань ліквідації дискримінації щодо жінок. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.609.*

4. В. Грінченко запропонував нові конструкції низькочастотних випромінювачів, резонансні характеристики яких можуть змінюватися без зміни конструкції їх активних елементів. *С.Кульчицький, Ю.Павленко, С.Руда, Ю.Храмов Історія Національної Академії наук України в суспільно-політичному контексті. 1918-1998. – К., 2000. – С.492.*

8. Українська РСР стала членом Комітету з проведення і оцінки здійснення Міжнародної стратегії розвитку ООН. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.609.*

8. Українська РСР призначена членом Спеціального комітету з розробки міжнародної конвенції про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням та навчанням найманців. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.609.*

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Радянська Україна. – 1981.
2. Український голос. – Париж. – 1981.
3. Відомості Верховної Ради УРСР за 1981 рік.
4. Український голос. – Вінніпег, Манітоба. – 1981.
5. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф.* Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995.
6. Історія Академії наук України. 1918–1993. – К., 1994.
7. Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988.
8. *С.Кульчицький, Ю.Павленко, С.Руда, Ю.Храмов.* Історія Національної Академії наук України. 1918–1998. – К., 2000.
9. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г.* Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.). – К., 2000.
10. Вісник репресій в Україні / Редактор-упорядник Н. Світлична. – Нью-Йорк, 1981.
11. В обороні віри. – Ч. 5. Збірник статей присвячений 1000-літтю хрещення України в 1988 р. / Гол. редактор. Михайло Муха. – Торонто, Канада, 1984.

НАТАЛІЯ ВАСИЛЬЄВА

ХРОНІКА 1982

1 січня (п'ятниця).

3. Повідомлялося, що на Ворошиловградському заводі колінчастих валів введено три автоматичні лінії по виготовленню деталей до двигунів трактора Т-150. З переведенням виробництва на автоматичний режим щорічний випуск шатунів збільшиться на 125 тис. штук. *Радянська Україна. – 1982. – 1 січня.*

2 січня (субота).

3. Громадськість відзначила 165-річчя Ренійського торговельного порту. За роки радянської влади він став висококомеханізованим підприємством і разом із залізницею утворив великий транспортний вузол. Біля його причалів швартуються судна з 25 країн світу. *Радянська Україна. – 1982. – 3 січня.*

4 січня (понеділок).

3. На Луцькій станції знезалізнення води виробничого об'єднання "Волиньводоканал" уперше застосовано новий метод очищення питної води. Якщо спочатку фільтри завантажували піском, то потім лучани почали застосовувати фракційний гранітний щебінь. Це значно збільшило потужність станції і швидкість фільтрації води. Запроваджено також метод аерації (збагачення води киснем). *Радянська Україна. – 1982. – 5 січня.*

5 січня (вівторок).

4. Київ. Відбулось розширене засідання республіканської комісії по організації і проведенню огляду по впровадженню досягнень науки у виробництво. В ньому взяли участь секретарі і завідувачі відділами обкомів партії, заступники голів облвиконкомів, голови наукових центрів АН УРСР, керівники ряду міністерств і відомств, відповідальні працівники

ЦК Компартії України і Ради Міністрів УРСР. *Радянська Україна*. – 1982. – 6 січня.

4. Дніпропетровська обласна рада Всесоюзного товариства винахідників і раціоналізаторів та патентний відділ обласної бібліотеки імені Жовтневої революції підготували 30-томник технічних описів винаходів у галузі сучасних промислових роботів і маніпуляторів. *Радянська Україна*. – 1982. – 6 січня.

6 січня (середа).

4. Київ. Розпочав роботу VI з'їзд Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, що об'єднує у своїх рядах 16 мільйонів чоловік. Газета "Радянська Україна" опублікувала звернення ЦК КПУ до учасників з'їзду, в якому відмічено, що КПУ надає важливого значення збереженню і примноженню духовних багатств радянського народу, всебічному використанню пам'яток історії та культури в інтересах соціально-економічного розвитку нашого розвитку, формування нової людини. Вся діяльність товариства має бути підпорядкована вимогам сучасності, ідеологічному забезпеченню виконання народногосподарських завдань. *Радянська Україна*. – 1982. – 6, 7, 8 січня.

8 січня (п'ятниця).

3. Головне судно серії плавучих самохідних кранів типу "Севастополь" закладено на стапелі виробничого об'єднання "Морський завод імені С. Орджонікідзе". Його вантажопідйомність – 500 тонн. Судна цієї серії являють собою вдосконалений варіант "Богатирів", які завоювали популярність у моряків багатьох країн. *Радянська Україна*. – 1982. – 9 січня.

11 січня (понеділок).

2. Указ президії Верховної Ради Української РСР "Про внесення змін і доповнень до Цивільного процесуального кодексу УРСР". Відповідно до попередніх указів президії Верховної Ради СРСР президія Верховної Ради УРСР постановила внести до цивільного процесуального кодексу

УРСР відповідні зміни та доповнення. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1982. – №4. – Ст.47.

4. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про ратифікацію Конвенції про визнання учбових курсів, дипломів про вищу освіту та вчених ступенів у державах регіону Європи”. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1982. – №4. – Ст.46.

21 січня (четвер).

7. У м. Київ на будинку № 17 по вулиці Великій Житомирській відкрита бронзова меморіальна дошка (скульптор В. Клоков і архітектор А. Ігнащенко) відомому архітекторові Павлу Федотовичу Альошину, який з 1930 по 1961 рік жив і працював у Києві. За його проектами створено будинок Педагогічного музею (тут в свій час працювала Центральна Рада, Київський філіал Центрального музею В. І. Леніна, зараз тут розташований Будинок вчителя), один з головних корпусів Академії наук УРСР (з 1969 р. тут працюють 5 відділів Природничого музею НАН України), інші споруди столиці. *Радянська Україна*. – 1982. – 22 січня.

22 січня (п'ятниця).

4. Київ. Відбулася зустріч представників громадськості столиці України, присвячена 1500-річчю міста. Її учасники відзначали, що в 15-віковій історії Києва багато славних сторінок. Але найяскравіші з них ті, що розповідають про дружбу і творчі зв'язки киян з жителями міст і сіл братніх республік. *Радянська Україна*. – 1982. – 23 січня.

24 січня (неділя).

4. Київ. Почався фестиваль фільмів Білоруської РСР, присвячений 60-річчю утворення Союзу РСР і 1500-річчю Києва. Майстри кіно з Мінська привезли 20 нових художніх і документальних фільмів, що відтворюють сьогоднішній день СРСР. *Радянська Україна*. – 1982. – 24 січня.

4. Повідомлялося, що між Інститутом археології АН УРСР і університетом Геттінгена (ФРН) погоджено довгострокову програму спільних археологічних розкопок скіфських курганів на території України і

слов'янських пам'яток у районі Любека і Гамбурга (ФРН). *Радянська Україна. – 1982. – 24 січня.*

28 січня (четвер).

3. Київ. Відбулося засідання Ради міністрів Української РСР з участю голів облвиконкомів, Київського і Севастопольського міськвиконкомів, керівників республіканських відомств і організацій, начальників залізниць, відповідальних працівників апарату Ради міністрів, Держплану і Міністерства фінансів Української РСР. На засіданні розглянуті підсумки виконання Державного плану економічного і соціального розвитку Української РСР і Державного бюджету Української РСР за 1981 р. та заходи по забезпеченню виконання плану, бюджету і соціалістичних зобов'язань на 1982 р. З доповідями виступили заступник Голови Ради міністрів Української РСР, голова Держплану УРСР В. Масол і міністр фінансів Української РСР В. Козерчук. Обговорено також стан здійснення в республіці заходів, передбачених постановою ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР “Про поліпшення планування і посилення впливу господарського механізму на підвищення ефективності виробництва і якості роботи”. *Радянська Україна. – 1982. – 30 січня.*

30 січня (субота).

7. Київ. Помер радянський учений і організатор науки, віце-президент АН УРСР, академік В. Глушков. З 1956 р. наукова діяльність В. Глушкова зв'язана з АН УРСР. Він був засновником і беззмінним директором Інституту кібернетики АН УРСР, який став головним науковим центром СРСР в сфері кібернетики та обчислювальної техніки. *Радянська Україна. – 1982. – 2, 3 лютого.*

Січень.

3. Нікопіль. На заводі феросплавів стала до ладу нова піч, розрахована на випуск 100 тис. т феромарганцю на рік. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.609.*

4 – 5 лютого (четвер – п'ятниця).

4. Київ. Проходив V з'їзд журналістів України, на якому розглядалися питання: звіт про роботу правління Спілки журналістів Української РСР (виступив голова правління Спілки журналістів УРСР, редактор газети “Радянська Україна” В. Сіробаба); звіт ревізійної комісії Спілки журналістів Української РСР (виступив Л. Яроцький); вибори правління Спілки журналістів Української РСР; вибори ревізійної комісії Спілки журналістів Української РСР; вибори делегатів на V з'їзд журналістів Союзу РСР. *Радянська Україна*. – 1982. – 5, 6 лютого.

8 лютого (понеділок).

6. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про заборону тримання громадянами м'ясоїдних хутрових звірів”. Указ мав на меті припинити наживу окремими громадянами за рахунок розведення м'ясоїдних хутрових звірів, що пов'язано із згодовуванням їм великої кількості різноманітних продуктів, а також погіршенням санітарного стану населених пунктів. Указ встановлював відповідні штрафні санкції в адміністративному порядку, аж до конфіскації м'ясоїдних хутрових звірів. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1982. – №8. – Ст.97.

9 лютого (вівторок).

4. Указ президії Верховної Ради Української РСР про встановлення почесного звання “Заслужений журналіст Української РСР”. Воно присвоюватиметься членам Спілки журналістів, які працюють в редакціях газет, телебачення, радіомовлення, інформаційних агентств, видавництв та інших організаціях. *Радянська Україна*. – 1982. – 10 лютого.

11 – 12 лютого (четвер – п'ятниця).

3. Київ. Проходила республіканська нарада-семінар з питань цукробурякового виробництва, на якій обговорювалися завдання по забезпеченню виконання планів і соціалістичних зобов'язань по виробництву і заготівлях буряків та виробленню цукру в нинішньому і наступних роках п'ятирічки. *Радянська Україна*. – 1982. – 13, 14 лютого.

12 лютого (п'ятниця).

7. Повідомлялося про встановлення у м. Донецьк на будинку міської лікарні № 15 меморіальної дошки, яка увічнила пам'ять про громадянський подвиг В. Вересаєва. Письменник-реаліст, лікар за професією, він був активним учасником ліквідації епідемії холери, яка вибухнула у 1892 р. на місцевих шахтах. *Радянська Україна. – 1982. – 12 лютого.*

14 лютого (неділя).

5. Рим. Розпочалися ювілейні святкування 90-ліття патріарха Йосипа Сліпого – голови Української католицької церкви. Центральні святкування відбулися в присутності самого ювіляра та багаточисельних представників УКЦ і прочан, що прибули з США, Канади, Англії, Франції, Німеччини, а також з інших країн та континентів. *Українське слово. – Париж. – 1982. – 4 березня.*

17 лютого (середа).

3. У Богородчанах Івано-Франківської області уклали перші труби на західній ділянці газопроводу Уренгой – Ужгород будівельники об'єднання “Союзінтергазбуд”. Почавши прокладання газопроводу в чіткому ритмі, вони зобов'язалися до кінця року завершити будівельно-монтажні роботи на 112-кілометровій ділянці від Богородчан до закарпатського містечка Воловець. *Радянська Україна. – 1982. – 18 лютого.*

7. Київ. 100-річчю з дня народження народної письменниці ЧССР Марії Майерової були присвячені збори, проведені в Інституті економіки АН УРСР, який є первинною організацією Товариства радянсько-чехословацької дружби. *Радянська Україна. – 1982. – 18 лютого.*

18 лютого (четвер).

4. Київ. Голова Комітету по Державних преміях Української РСР у галузі науки і техніки при Раді міністрів Української РСР, президент Академії наук УРСР, академік Б. Патон вручив дипломи і почесні знаки лауреатам Державних премій Української РСР у галузі науки і техніки 1981 р. – вченим, інженерам, новаторам виробництва. *Радянська*

Україна. – 1982. – 19 лютого.

19 лютого (п'ятниця).

4. Київ. Повідомлялося про розширене засідання ради по вищій школі при Мінвузі Української РСР, на якому було обговорено завдання вузів республіки по підвищенню ідейно-теоретичного рівня викладання суспільних наук і посиленню їх ролі у формуванні світогляду студентів. *Радянська Україна. – 1982. – 19 лютого.*

21 лютого (неділя).

1. У с. Великий Кучурів Чернівецької області розігнано молитовне зібрання баптистів. Багатьох віруючих побили, 16-х, включно із служителем місцевої церкви І. Данилюком, затримали. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.4. – С.3.*

24 лютого (середа).

1. Повідомлялося про 40-річчя існування державної радіостанції “Голос Америки”, в тому числі української редакції “ГА”. *Українське слово. – Париж. – 1982. – 2 травня.*

25 – 26 лютого (четвер – п'ятниця).

1. У м. Київ проходив XIII з'їзд профспілок Української РСР. Делегати обговорили звітну доповідь Української республіканської ради профспілок (доповідач – голова Укрпрофради В. Сологуб), доповідь Ревізійної комісії (доповідач – голова комісії Г. Леончук). Було обрано президію Укрпрофради в складі 21 чоловіка. Головою УРРПС обрано В. Сологуба. *Радянська Україна. – 1982. – 24-27 лютого; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.609.*

26 лютого (п'ятниця).

8. Київ. В будівельному технікуму, який є первинною організацією Товариства радянсько-чехословацької дружби, відбулися збори, присвячені

100-річчю з дня народження чеського письменника і громадського діяча, народного художника Чехословаччини І. Ольбрахта. На зборах підкреслювалося, що І. Ольбрахта майже десять років редагував газету “Руде право” – орган ЦК КПЧ. *Радянська Україна. – 1982. – 27 лютого.*

Лютий.

1. Відбулося чергове засідання постійної комісії Верховної Ради Української РСР в закордонних справах, на якій обговорювалося питання про підсумки роботи делегації Української РСР на XXXVI сесії Генеральної Асамблеї ООН, а також про хід виконання рекомендацій комісії щодо роботи організацій Інтуриста Української РСР, Чорноморського морського та річкового Дунайського пароплавства. *Радянська Україна. – 1982. – 23 лютого, 4 березня.*

3. Київ. Здано в експлуатацію перший блок ТЕЦ-6 – найбільшої в Україні. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.609.*

4. В секретаріаті ООН проведено заходи, присвячені 1500-річчю Києва. Вони були організовані при сприянні Постійного представництва Української РСР при ООН. Було розгорнуто, підготовлену Українським товариством дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами, фотовиставку “Києву – 1500 років”. *Радянська Україна. – 1982. – 18 лютого.*

4. Москва. На сцені Великого театру СРСР виступив соліст Державного академічного театру опери та балету Української РСР імені Т. Г. Шевченка народний артист СРСР, лауреат Ленінської премії А. Солов'яненко. В опері “Борис Годунов” М. Мусоргського він виконав партію Самозванця, а в опері “Садко” М. Римського-Корсакова – Індійського гостя. *Радянська Україна. – 1982. – 28 лютого.*

6. Київ. Відбулося спільне засідання постійних комісій Верховної Ради УРСР по легкій, харчовій і місцевій промисловості, по торгівлі. Було розглянуто питання про роботу Мінхарчопрому Української РСР, Мінторгу Української РСР і Укоопспілки по організації виробництва і продажу населенню хліба і хлібобулочних виробів та раціональному використанню хлібних ресурсів. Комісії виробили рекомендації,

спрямовані на поліпшення забезпечення населення хлібом і хлібобулочними виробами. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1982. – №9. – С.111.

6. Київ. Відбулися чергові засідання комісій Верховної Ради Української РСР. Комісія по охороні здоров'я і соціальному забезпеченню розглянула стан додержання Закону УРСР про охорону здоров'я щодо медикаментозного забезпечення лікувально-профілактичних установ і населення. На засіданні комісії по житлово-комунальному господарству і побутовому обслуговуванню відмічалось, що в республіці проводиться робота по дальшому розвитку житлового господарства, поліпшенню схоронності житла, удосконаленню експлуатації інженерного обладнання. *Радянська Україна*. – 1982. – 23 лютого, 4 березня.

2 – 4 березня (вівторок – четвер).

4. Київ. Проходив VII з'їзд художників України, на якому обговорювалися проблеми розвитку тематичної картини, портрета, ідейно-мистецьке виховання творчої молоді, системи соціальних замовлень та договорів. Головою правління обрано народного художника Української РСР О. Скобликова. *Радянська Україна*. – 1982. – 2–4 березня.

4 березня (четвер).

1. Харків. Відбувся суд над баптистами Олегом Перебиговським (вирок – 2 роки таборів) і Харитоном Прутяну (вирок – 3 роки таборів). *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.4. – С.3.

4. Київ. Відбулися річні збори вчених Південного відділення ВАСГНІЛ, на яких обговорювалися підсумки діяльності наукових установ регіону за 1981 р. і завдання сільськогосподарської науки. *Радянська Україна*. – 1982. – 5 березня.

9 березня (вівторок).

4. Київ. Почалося Шевченківське щорічне літературно-мистецьке свято “В сім'ї вольній, новій”. На свято прибули літератори з НРБ, УНР, НДР, МНР, ЧССР, які побували в літературно-меморіальному будинку-музею поета, оглянули пам'ятні місця міста, зв'язані з його життям і

творчістю. *Радянська Україна*. – 1982. – 8, 9 березня.

12 березня (п'ятниця).

4. На запрошення Асоціації дружби “Франція – СРСР” відбув у Париж заслужений ансамбль танцю УРСР “Юність”. Цей колектив створено при Львівському палаці культури імені Ю. Гагаріна обласного управління профтехосвіти. *Радянська Україна*. – 1982. – 13 березня.

13 березня (субота).

4. Повідомлялося, що Державна рада НРБ нагородила Київський інститут інженерів цивільної авіації орденом Кирила і Мефодія I ступеня за заслуги у підготовці висококваліфікованих кадрів і розвиток цивільної авіації Болгарії. Дипломи цього радянського інституту одержали іноземні громадяни з 57 країн Європи, Азії, Африки і Латинської Америки. *Радянська Україна*. – 1982. – 13 березня.

15 березня (неділя).

1. Київ. Розпочалася перемежуюча голодовка активістів єврейського національного руху в знак протесту проти переслідувань євреїв в столиці України. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.)*. – К., 20002. – С.523-524.

9. Повідомлялося про перемогу стрибун з жердиною київського динамівця Віктора Спасова на зимовому чемпіонаті Європи в Мілані. *Радянська Україна*. – 1982. – 15 березня.

16 березня (понеділок).

4. Київ. Відкрилася 32-а Всесоюзна нарада з ядерної спектроскопії та структури атомного ядра. Її організатори – Академія наук СРСР, Державний комітет по використанню атомної енергії СРСР та Інститут ядерних досліджень АН УРСР. У роботі наради брали участь учені Об'єднаного інституту ядерних досліджень (ОІЯД) – міжнародної дослідної організації – у Дубні, всіх провідних ядерно-фізичних центрів Радянського Союзу, а також представники Болгарії, Угорщини, В'єтнаму, НДР,

Монголії, Польщі, Румунії, Чехословаччини, Канади, Франції. *Радянська Україна. – 1982. – 17 березня.*

18 березня (четвер).

4. Повідомлялося, що у Києві відкрився “Державний музей літератури УРСР”. Цей музей після відкриття експозиції стане науковим і методичним центром музейних закладів літературного профілю, які діють на Україні, широко пропагуватиме вітчизняну літературу всіма засобами. *Радянська Україна. – 1982. – 18 березня.*

7. Повідомлялося про відкриття кімнати-музею в Нікопольському педучилищі композиторові Сергію Прокоф’єву, який кілька разів бував у Нікополі, відвідував друзів, працював над творами. *Радянська Україна. – 1982. – 18 березня.*

21 березня (неділя).

1. Президент США Рональд Рейган підписав прокламацію про відзначення “Дня Української Гельсінкської групи”. Прокламація стала першим в США президентським актом, що стосувався виключно України. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.). – К., 20002. – С.524; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.609.*

4. Київ. Повідомлялося про прем’єру балету “Ольга”, яка відбулася в Державному театрі опери та балету УРСР імені Т.Г.Шевченка. Творці вистави – композитор Є. Станкович, головний диригент театру С. Турчак, головний художник Ф. Нірод, балетмейстер А. Шекера. Балет “Ольга” присвячений 1500-річчю Києва. *Радянська Україна. – 1982. – 21 березня.*

23 березня (вівторок).

4. Повідомлялося про початок фестивалю фільмів РРФСР в Україні, присвячений 60-річчю СРСР і 1500-річчю Києва. На фестивалі представлено понад 50 картин – художніх, документальних, науково-популярних

фільмів, а також кращі стрічки минулих років. *Радянська Україна*. – 1982. – 23 березня.

31 березня (середа).

4. Київ. Відкрилася республіканська міжгалузева виставка науково-технічної творчості молоді, на якій представлено 500 експонатів. Один з них – пристрій для графічної інформації, який здатний замінити працю 32 креслярів. Він розроблений молодими спеціалістами северодонецького науково-виробничого об'єднання “Імпульс”. *Радянська Україна*. – 1982. – 1 квітня.

Березень.

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 289 чоловік. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.9. – С.9.

3. Харків. На турбінному заводі ім. Кірова введено в дію великий промисловий комплекс для серійного випуску атомних турбін потужністю 1 млн кВт. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення*. – К., 1995. – С.609.

3. Відбулися засідання постійних комісій Верховної Ради Української РСР. Планово-бюджетна комісія заслухала доповіді керівника підготовчої групи депутата В. Кучеренка та першого заступника міністра м'ясної і молочної промисловості Української РСР О. Савостіна про додержання планової і трудової дисципліни та виконання рекомендацій постійних комісій щодо посилення боротьби з втратами робочого часу на підприємствах Мінм'ясомолпрому Української РСР. Комісія по будівництву і промисловості будівельних матеріалів розглянула питання про хід виконання Мінсільбудом Української РСР постанови Верховної Ради Української РСР “Про стан і заходи по дальшому поліпшенню будівництва житла, об'єктів комунально-побутового і соціально-культурного призначення в республіці”. Підкреслювалось, що в системі Мінсільбуду не скрізь виконуються завдання по зростанню продуктивності праці, повільно впроваджуються у виробництво досягнення науково-технічного прогресу, засоби механізації робіт. Комісія у питаннях праці

і побуту жінок, охорони материнства і дитинства розглянула питання про додержання законодавства щодо утримання дітей у будинках-інтернатах Міністерства соціального забезпечення Української РСР, школах-інтернатах Міністерства освіти і виробила відповідні рекомендації. *Радянська Україна*. – 1982. – 14, 21, 25 березня; *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1982. – №14. – С.203.

4. Постанова ЦК КПУ і Ради міністрів УРСР “Про присудження Державних премій УРСР імені Т.Г.Шевченка в галузі літератури, журналістики, мистецтва і архітектури 1982 року”. Премії були присуджені: В галузі літератури – Морозу А. за роман “Четверо на шляху”. В галузі журналістики і публіцистики – Стадниченку В. за публіцистичні твори останніх років; в галузі образотворчого мистецтва – Шишку С. за серію картин “Київська сюїта”. В галузі теорії та історії мистецтва – Білецькому П. за книги “Український портретний живопис XVII–XVIII ст.”, “Українське мистецтво другої половини XVII–XVIII століть”, “Українське радянське мистецтво”; в галузі театрального мистецтва – Мірошниченку М. – авторів п’єси, Терентьеву В. – режисерові-постановщику, Кривошеїну О. – художникові-постановнику, Гончару А. – виконавцеві ролі автора і першого секретаря обкому партії – за виставу “Возрождение” за однойменною книгою Л. Брежнєва в Одеському обласному російському драматичному театрі імені А. В. Іванова. В галузі концертно-виконавської діяльності – Іконнику В. – художньому керівникові і головному диригентові Київського камерного хору імені Б. М. Лятошинського – за популяризацію хорової спадщини українського радянського композитора Б. М. Лятошинського і концертно-виконавську діяльність останніх років. В галузі кінематографії – Машценку М. – режисерові-постановнику, Харитонову А. – виконавцеві ролі Овода, Бондарчуку С. – виконавцеві ролі кардинала Монтанеллі – за трисерійний телевізійний фільм “Овід” Київської кіностудії художніх фільмів імені О. П. Довженка. В галузі архітектури – Сосновому Д. – архітекторові, Вільшуку В. – скульпторові, Шевчуку В. – художникові, Овчару А. – столяріві-червонодеревнику, Лукашу В. – різьбярєві, авторам художньо-декоративного оформлення театру, Сандлеру Л. – інженерові-конструктору, автору проекту театру – за використання

мотивів народної творчості при створенні приміщення музично-драматичного театру імені І. Я. Франка в м. Івано-Франківську. *Радянська Україна. – 1982. – 7 березня.*

4. Ленінград. Проходили гастролі Київського академічного українського драматичного театру імені Івана Франка, які були присвячені 60-річчю утворення СРСР. Франківці показали вистави “Дядя Ваня” А. Чехова, “Украдене щастя” І. Франка, “Дикий ангел” О. Коломійця, “Моя професія – синьор з вищого світу” Д. Скарначчі і Р. Тарабузі, “Сон літньої ночі” В. Шекспіра. *Радянська Україна. – 1982. – 15 березня.*

1 квітня (четвер).

4. Київ. Відбулися вибори дійсних членів і членів-кореспондентів АН УРСР. Академіками АН Української РСР були обрані: Бродін М. (фізика твердого тіла, спектроскопія, оптоелектроніка); Лисиця М. (фізика твердого тіла, спектроскопія, оптоелектроніка); Лішко В. (молекулярна біологія, генетика); Немошкаленко В. (фізика твердого тіла, спектроскопія, оптоелектроніка); Пилипенко В. (динаміка рушійних установок); Русанівський В. (мовознавство); Сергєєв В. (автоматичне управління); Ситенко О. (теоретична фізика); Терновий К. (патофізіологія); Чебаненко І. (геологія); Чумаченко М. (економіка); Шлепаков А. (всесвітня історія); Шнюков Є. (геологія); Юхновський І. (теоретична фізика). Членами-кореспондентами АН Української РСР обрані: Андріюк К. (мікробіологія); Андронаті С. (Біоорганічна хімія); Антропов Л. (хімічна технологія); Артеменко І. (археологія); Булгаков М. (гідродинаміка, гідрофізика); Васильєв В. (електроніка і моделювання в енергетиці); Гавриш В. (геологія нафти і газу); Гасик М. (Матеріалознавство); Голіков В. (економіка); Горбань І. (фізика твердого тіла, фізика низьких температур); Іванченко Ф. (радіофізика і радіоастрономія); Кислий П. (матеріалознавство); Кітик В. (геологія нафти і газу); Кудінов В. (матеріалознавство); Литвиненко Л. (радіофізика і радіоастрономія); Манжелій В. (фізика твердого тіла, фізика низьких температур); Мацевитий Ю. (тепломасообмінні технологічні процеси); Нікітін П. (механіка); Самофалов К. (електроніка і моделювання в енергетиці); Тонкаль В.

(силові напівпровідникові перетворювачі); Улітко А. (механіка); Федоровський О. (гідродинаміка, гідрофізика); Черепін В. (матеріалознавство); Шевченко Ю. (механіка); Шимановський В. (будівельна механіка); Шуба М. (біофізика). *Радянська Україна. – 1982. – 14 березня, 3 квітня; Історія Академії наук України. 1918–1993. – К., 1994. – С.291, 310-311; Історія Національної Академії наук України в суспільно-політичному контексті. 1918–1998. – К., 2000. – С.492.*

1 – 9 квітня (четвер – п'ятниця).

4. Париж. Проходили Дні Києва у штаб-квартирі ЮНЕСКО, присвячені 1500-річчю міста. У залах штаб-квартири розгорнуті виставки робіт київських художників-графіків, книг, фотографій, малюнків київських школярів, робіт народних майстрів декоративно-прикладного мистецтва. У Днях Києва в ЮНЕСКО взяла участь делегація представників столиці України на чолі з головою Київського міськвиконкому В. А. Згурським. *Радянська Україна. – 1982. – 2, 11, 20 квітня.*

2 квітня (п'ятниця).

3. Повідомлялось про введення в дію в м. Обухів Київської області першої черги картонно-паперового комбінату потужністю 100 тис. т крейдяного картону на рік. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.609.*

3 квітня (субота).

9. Повідомлялося, що Міжнародна федерація футболу (ФІФА) визначила список 40 арбітрів, які обслуговуватимуть ігри фінального турніру чемпіонату світу в Іспанії. Серед них Мирослав Ступар з Івано-Франківська, випускник Львівського інституту фізкультури. Його прізвище увійшло до десятки кращих арбітрів чемпіонату–81. *Радянська Україна. – 1982. – 3 квітня.*

5 – 6 квітня (понеділок – вівторок).

1. Київ. Проходив ХХІV з'їзд ЛКСМ України. Першим секретарем

ЦК ЛКСМУ обрано А. Корнієнка. *Радянська Україна*. – 1982. – 5-7 квітня.

6 квітня (вівторок).

1. В Почаївській Лаврі (Тернопільська область) відбулися масові обшуки. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1982. – Вип. 4. – С.5.

14 квітня (середа).

4. Київ. Відбулася об'єднана наукова сесія АН СРСР і АН УРСР, присвячена 1500-річчю міста. *Радянська Україна*. – 1982. – 15 квітня.

15 квітня (четвер).

1. Київ. Відбулися республіканські збори партійно-господарського активу. Була прийнята резолюція “Про хід виконання рішень XXVI з'їзду КПРС і XXVI з'їзду КПУ по прискоренню науково-технічного прогресу і зміцненню зв'язку науки з виробництвом”. *Радянська Україна*. – 1982. – 16, 17 квітня.

20 квітня (вівторок).

1. В м. Лозова Харківської області під час чергових зборів Ради родин Євангельських християн-баптистів з'явилася міліція і 7-х членів заарештували. Серед арештованих – голова Ради родин О. Козорізова та члени Ради Л. Бондар, Г. Ритікову, С. Юдинцеву та інших. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.4. – С.4; Вип.7-8. – С.4.

21 квітня (середа).

4. У Києві по вул. Хрещатик, 2 відбулося відкриття нового приміщення філії Центрального музею В. І. Леніна. Ця споруда збудована за проектом архітекторів В. Гопкало, В. Гречини, В. Коломійця, Л. Філенка. Проект художнього оформлення і експозиції розроблений і здійснений авторськи колективом художників: В. М'яковим, А. Гайдамакою, А. Ігнащенком, В. Солодовим. *Радянська Україна*. – 1982. – 22 квітня.

29 – 30 квітня (четвер – п'ятниця).

8. Два дні в столиці України перебували делегації з Гани, Гвінеї-Бісау і Уганди, які брали участь у П'ятій Всесоюзній конференції Радянської асоціації дружби з народами Африки. *Радянська Україна*. – 1982. – 30 квітня.

Квітень.

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 288 чоловік. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.9. – С.9.

3. Київ. На черговому засіданні комісії Верховної Ради УРСР по легкій, харчовій і місцевій промисловості обговорювалося питання про виконання Мінмісцевпромом Української РСР завдань п'ятирічки по випуску товарів народного споживання з місцевої сировини і відходів виробництва. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1982. – №18. – С.266-267.

6 травня (четвер).

8. Рішенням економічної і соціальної Ради ООН Українську РСР обрано у Комісію по правах людини. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр.* – К., 1988. – С.8.

8 травня (субота).

4. Київ. Відбулося відкриття обеліска місту-герою Києву (архітектори – В. П. Лашко, Л. І. Семенюк). *Радянська Україна*. – 1982. – 9 травня.

10 травня (понеділок).

1. Сторожинецький районний суд (Чернівецька область) розглянув справу групи Євангельських християн-баптистів, заарештованих 21 лютого ц.р. у с. Великий Кучурів, І. Данилюка, М. Руснака, В. Туркевича, С. Бурлака, яких звинувачували за ст. 206 ч. 2 КК УРСР. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.9. – С.6.

4. Прийнятий указ президії Верховної Ради СРСР про заснування медалі “В пам'ять 1500-річчя Києва”. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення*. – К., 1995. – С.610.

11 травня (вівторок).

9. Повідомлялося, що чемпіони СРСР з футболу – динамівці Києва у фінальному матчі розіграшу Кубка СРСР перемогли московських торпедівців – 1:0 і вшосте завоювали почесний приз. *Радянська Україна. – 1982. – 11 травня.*

9. Повідомлялося, що серед переможців і призерів міжнародного юнацького турніру з тенісу в Японії є кияни – Сергій Бакай (перше місце) і Олена Рижикова (друге місце). *Радянська Україна. – 1982. – 11 травня.*

12 – 13 травня (середа – четвер).

4. Київ. Проходила науково-практична конференція “Творчість майстрів екрана Києва і всесоюзний кінопроцес”, на якій режисери і кінознавці говорили про вклад кінематографістів УРСР у розвиток історичної теми в радянському кіно. *Радянська Україна. – 1982. – 14 травня.*

17 травня (понеділок).

1. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення доповнень і змін до статті 85 Кримінального кодексу і статті 427 Кримінально-процесуального кодексу УРСР”, яким внесені відповідні доповнення і зміни щодо визначення змісту поняття “дрібне розкрадання державного або громадського майна” та визначення відповідних мір покарання щодо цих дій. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1982. – №22. – Ст.300.*

4. Київ. Відкрився радянсько-західнонімецький симпозіум медиків “Актуальні проблеми охорони здоров’я”. В його роботі взяли участь понад 100 визначних учених-медиків двох країн. *Радянська Україна. – 1982. – 18 травня.*

20 травня (четвер).

4. Москва. В Державній бібліотеці СРСР імені В. І. Леніна відкрилася книжково-ілюстративна виставка, присвячена 1500-річчю Києва. Близько 300 видань російською і українською мовами знайомлять з історією міста. *Радянська Україна. – 1982. – 21 травня.*

21 травня (п'ятниця).

4. Розпочав роботу X фестиваль мистецтв СРСР “Київська весна”, присвячений 60-річчю утворення СРСР і 1500-річчю Києва. В ньому брали участь майстри мистецтв з Російської Федерації, України, Білорусії, Молдавії, Грузії, Казахстану, Вірменії, Естонії, інших братніх республік, гості із зарубіжних країн. *Радянська Україна. – 1982. – 20 травня.*

4. Київ. Після завершення реставраційних робіт відбулося відкриття історико-архітектурної пам'ятки Київської Русі – Золотих воріт. *Радянська Україна. – 1982. – 21 травня.*

4. Київ. В Головному архівному управлінні при Раді міністрів Української РСР відкрилася міжархівна виставка “Історія Києва в документах”. Три розділи експозиції, куди увійшло 350 експонатів з фондів провідних архівів республіки, мовою документів та літописів розповіли про соціально-економічний і політичний розвиток міста, починаючи з V століття. *Радянська Україна. – 1982. – 22 травня.*

23 травня (неділя).

1. У с. Полонка Луцького району Волинської області викрита підпільна організація під керівництвом А. Климащука, в сфері впливу якої перебувало близько 30 осіб. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.). – К., 20002. – С.524.*

24 травня (понеділок).

1. Москва. Відбувся пленум ЦК КПРС, який розглядав питання про Продовольчу програму СРСР на період до 1990 р. та заходи по її реалізації. Пленум ухвалив постанову з цього питання, в якій відмічено: мета програми – в забезпеченні населення країни продуктами харчування; створено нові галузі – машинобудування для тваринництва і кормовиробництва, сільське будівництво, комбікормова і мікробіологічна промисловість; відбулися зміни в умовах життя і праці селянства, вирішено багато соціальних питань. *Радянська Україна. – 1982. – 25, 27 травня.*

7. Громадськість відзначила 100-річчя з дня народження українського композитора й диригента Кирила Стеценка. *В обороні віри. – Ч. 5.*

Збірник статей присвячений 1000-літтю хрещення України в 1988 р. / Гол. редактор. Михайло О. Муха. – Торонто, 1984. – С.480-484.

24 травня – 1 червня (понеділок – вівторок).

1. В Україні прохидив Тиждень масових дій за мир, проти ядерної загрози. *Радянська Україна. – 1982. – 20 травня.*

26 травня (середа).

4. Прийнятий указ президії Верховної Ради СРСР про нагородження Києва орденом Дружби народів з нагоди 1500-річчя міста. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.610.*

8. Постанова президії Верховної Ради УРСР “Про підписання Протоколу про привілеї та імунітети Міжнародної організації морського супутникового зв’язку (ІНМАРСАТ) від 1 грудня 1981 року”, якою була прийнята пропозиція Ради Міністрів УРСР про підписання від імені УРСР вищезгаданого протоколу. За дорученням Міністерства закордонних справ УРСР повинно було оформити підписання протоколу, згаданого в постанові, до 31 травня 1982 року. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1982. – №23. – Ст.346; Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів. 1981-1985 рр. – К., 1988. – С.566.*

28 травня (п’ятниця).

1. Віце-президент США Дж. Буш на з’їзді Українського національного союзу заявив про повну підтримку Сполученими Штатами Америки поневоленого українського народу. Промова закінчувалася словами “Ще не вмерла Україна!”. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.). – К., 2002. – С.524; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.610.*

4. Київ. Відбулися збори, присвячені 1500-річчю Києва і врученню місту ордена Дружби народів. Були присутні делегації з Москви, Ленінграда, Російської Федерації, Білоруської РСР, столиць союзних республік,

міст-героїв Волгограда, Севастополя, Одеси, Новоросійська, Керчі, Тули, фортеці-героя Бреста та ін. міст. *Радянська Україна*. – 1982. – 29 травня; *Історія України: Хронологія основних подій*. – К., 1995. – С.91.

31 травня (понеділок).

4. Указ президії Верховної Ради СРСР про встановлення почесного звання “Заслужений працівник сільського господарства СРСР”. *Радянська Україна*. – 1982. – 1 червня.

Травень.

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 205 чоловік. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.9. – С.9.

3. В с. Бортничі Бориспільського району Київської області почав працювати Київський спецавтоцентр виробничого управління техобслуговування Московського заводу малолітражних автомобілів. Це друге в СРСР і перше в Україні підприємство Московського автозаводу. *Радянська Україна*. – 1982. – 26 травня.

3 червня (четвер).

1. У Києві відбувся обшук у письменника, колишнього політкаторжанина Бориса Антонечка-Давидовича, під час якого в нього вилучили рукопис його праці про П. Тичину. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.7-8. – С.5.

4 червня (п'ятниця).

1. Київ. Відбулося засідання президії Верховної Ради Української РСР. Була прийнята постанова і затверджені заходи по організації виконання завдань, що впливали з рішень травневого (1982 р.) пленуму ЦК КПРС, який розглядав питання про Продовольчу програму СРСР на період до 1990 р. та заходи по її реалізації, а саме: поліпшення управління сільським господарством та іншими галузями агропромислового комплексу; вдосконалення економічного механізму та зміцнення економіки колгоспів і радгоспів; посилення матеріальної заінтересованості

працівників сільського господарства у збільшення виробництва продукції і підвищення її якості; поліпшення житлових, комунально-побутових і соціально-культурних умов життя сільського населення; зміцнення колгоспів і радгоспів керівними кадрами та спеціалістами тощо. *Радянська Україна. – 1982. – 5 червня.*

1, 8. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про ратифікацію Конвенції про заборону чи обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірні пошкодження або мають невибіркову дію”. *Радянська Україна. – 1982. – 8 червня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1982. – №24. – Ст.369; Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.567.*

4. Київ. Закінчив роботу X з’їзд товариства “Знання” Української РСР. Делегати обговорили звіт правління товариства і ревізійної комісії. Головою правління обраний академік АН УРСР І. Ляшко. *Радянська Україна. – 1982. – 5 червня.*

8 червня (вівторок).

1. Указ президії Верховної Ради УРСР про скликання 9 липня 1982 р. п’ятої сесії Верховної Ради Української РСР десятого скликання. *Радянська Україна. – 1982. – 9 червня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1982. – №25. – Ст.383.*

12 червня (субота).

7. Полтава. На будинку педагогічного інституту відкрито меморіальну дошку радянському педагогу, члену-кореспонденту АПН СРСР, заслуженому учителю Української РСР Сухомлинському В.О., який навчався тут в 1936–1938 рр. *Радянська Україна. – 1982. – 13 червня.*

15 червня (вівторок).

8. Київ. На ВДНГ УРСР відкрилась міжнародна спеціалізована виставка “Устаткування підприємства побутового обслуговування населення” – “Служба побуту–82”. Її учасниками стали 36 фірм і зовнішньоторговельних

об'єднань Австрії, НДР, ФРН, Нідерландів і ЧССР. *Радянська Україна. – 1982. – 16 червня.*

16 червня (середа).

3. Харків. З конвеєра тракторного заводу зійшов двохмільйонний трактор. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.610.*

19 червня (субота).

1. Опубліковано пропозицію СРСР щодо основних положень Конвенції про заборону розробки, виробництва та нагромадження запасів хімічної зброї і про її знищення, яка включала такі основні положення: обсяг заборони хімічної зброї, оголошення і заходи довір'я, забезпечення додержання конвенції. *Радянська Україна. – 1982. – 19 червня.*

20 червня (неділя).

1. Київ. Завідувач відділом пропаганди і агітації ЦК Компартії України Л. Кравчук звернувся до ЦК КПУ з доповідною запискою, в якій виклав заходи по протидії “східній політиці” Ватикану в західних областях України, і пропонував створити групи для аналізу проповідницької діяльності священнослужителів, обстежити територію церков та кладовищ на предмет виявлення та знищення “уніатсько-націоналістичних символів”, виявити “проуніатськи настроєних осіб”, провести інші організаційні та ідеологічні заходи. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.). – К., 20002. – С.524-525.*

1. Відбулися вибори до місцевих рад народних депутатів і вибори народних суддів районних (міських) народних судів. *Радянська Україна. – 1982. – 22 червня.*

23 червня (середа).

8. Глава делегації УРСР міністр закордонних справ Української РСР В. Мартиненко виступив в загальній дискусії другої спеціальної сесії

Генеральної Асамблеї ООН по роззброєнню. Він звернув увагу присутніх на необхідність припинення дальшого нарощування ядерних потенціалів, їх заморожуванні як першого етапу до скорочення ядерних арсеналів, а в кінцевому підсумку до їх повної ліквідації; на необхідність почати переговори про заборону виробництва, розгортання і припинення ядерної нейтронної зброї; на виключення можливості застосування хімічної зброї шляхом заборони її виробництва і знищення нагромаджених запасів; на необхідність переговорів про заборону розробки і виробництва нових видів і систем зброї масового знищення, радіологічної зброї тощо. *Радянська Україна. – 1982. – 24 червня.*

24 червня (четвер).

1. Київ. Відбувся пленум ЦК КПУ, на якому розглянуто питання про підсумки травневого (1982 р.) Пленуму ЦК КПРС і завдання республіканської парторганізації, що впливають з його рішень. Була прийнята постанова, в якій відмічено: “спрямувати всю роботу на збільшення виробництва зерна, цукрових буряків, м’яса, молока та інших продуктів сільського господарства, випуску продукції харчовими галузями промисловості; проводити в життя заходи по соціальному розвитку села; проводити роботу по створенню агропромислових об’єднань в областях і районах” тощо. *Радянська Україна. – 1982. – 25, 26 червня.*

25 червня (п’ятниця).

1. У Львові судова колегія в кримінальних справах засудила за антирадянську діяльність М. Гориня до 10 років позбавлення волі у ВТК особливого режиму і визнала його “особливо небезпечним рецидивістом”. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.610.*

4. Київ. Відбулось засідання Відділення архітектури і монументального мистецтва Академії мистецтв СРСР з участю Спілки архітекторів СРСР, Спілки архітекторів УРСР і Київського міськвиконкому, на якому розглядалося питання про значення садово-паркового мистецтва і ландшафтної архітектури у формування естетичного обличчя міст.

Радянська Україна. – 1982. – 26 червня.

30 червня (середа).

4. Київ. Відкрилася виставка наукових видань Академії наук Соціалістичної Республіки Румунії, на якій представлено більш як 400 найменувань книг. *Радянська Україна. – 1982. – 1 липня.*

Червень.

1. Вашингтон (США). Зусиллями спеціального комітету Конгресу США з питань балтійських держав і України в Палаті представників Конгресу встановлено “Тиждень національних і людських прав”. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.). – К., 20002. – С.525.*

1. У Києві відбувся обшук у знайомого Світлани Кириченко, дружини політ’язня Юрія Бадзя, під час якого були вилучені матеріали про становище в Мордовському концтаборі ЖХ-385/3. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.7-8. – С.5.*

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 182 чоловіка. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.9. – С.9.*

3. Київ. Відбулося чергове засідання комісії Верховної Ради УРСР по транспорту і зв’язку, яке розглянуло питання про роботу Мінавтотранспорту Української РСР, по дальшому поліпшенню транспорто-експедиційного обслуговування населення. Комісія особливу увагу звернула на поліпшення обслуговування сільського населення, ветеранів війни і праці, сімей загиблих воїнів, пенсіонерів та інвалідів, розширення обслуговування безпосередньо на виробництві тощо. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1982. – №25. – С.399-400.*

4. Київ. Відбулося чергове засідання комісії Верховної Ради УРСР у справах молоді, на якому розглянуто питання про роботу рад народних депутатів Запорізької області по працевлаштуванню та дальшому підвищенню професійного і освітнього рівня випускників загальноосвітніх шкіл. *Радянська Україна. – 1982. – 15 червня.*

1 липня (четвер).

1. Скорочено кількість каналів автоматичного телефонного зв'язку між СРСР та Австрією й США. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1982. – Вип. 9. – С. 9.

8 липня (четвер).

3. Київ. Відбулося спільне засідання комісій Верховної Ради Української РСР по сільському господарству, по охороні природи і раціональному використанню природних ресурсів, які розглянули питання про виконання вимог Закону УРСР про охорону природи щодо запобігання забруднення навколишнього середовища при використанні хімічних засобів захисту рослин. *Радянська Україна*. – 1982. – 9 липня.

4. Москва. На VII Міжнародному конкурсі імені П. І. Чайковського завершили багатоденний турнір вокалісти, в якому брали участь майже 60 молодих виконавців з ряду країн Європи, Азії і Америки. У жінок першої премії і золотої медалі удостоєна Лідія Забіляста – солістка Київського академічного театру опери та балету імені Т. Г. Шевченка. *Радянська Україна*. – 1982. – 9 липня.

9 липня (п'ятниця).

1. Київ. Відкрилася п'ята сесія Верховної Ради Української РСР X-го скликання, яка розглянула питання про організаторську роботу рад народних депутатів Кримської і Черкаської областей по здійсненню завдань по розвитку житлового і соціально-культурного будівництва на селі. З цього питання порядку денного була прийнята постанова Верховної Ради УРСР. *Радянська Україна*. – 1982. – 10, 11 липня.

11 липня (неділя).

8. Повідомлялось про перебування у Києві генерального директора Міжнародного агентства по атомній енергії (МАГАТЕ) Х. Блікса. Гість відвідав Інститут ядерних досліджень АН УРСР. Заступник директора інституту О. Ф. Линьов розповів про напрями наукових пошуків колективу, його міжнародні зв'язки. *Радянська Україна*. – 1982. – 11 липня.

12 липня (понеділок).

3. Повідомлялося про освоєння на Кременчуцькому автозаводі (Полтавська область) нових потужних автомобілів КрАЗ-250 і КрАЗ-260, які надходитимуть в усі союзні республіки та в десятки зарубіжних країн. *Радянська Україна. – 1982. – 13 липня.*

4. Київ. Відбулося засідання комісії Української РСР у справах ЮНЕСКО, на якому розглядалися питання, пов'язані з проведенням через канали цієї організації заходів по святкуванню 1500-річчя Києва. Комісія заслухала інформацію делегації Української РСР про роботу у Дрездені XX координаційної наради національних комісій соціалістичних країн у справах ЮНЕСКО, на якій було прийнято ряд важливих документів, у тому числі звернення “Зберегти мир, відвернути ядерну катастрофу”, заяви “Припинити агресію і геноцид у Лівані”, “Соціалістичні країни і ЮНЕСКО”, а також розглянуто питання окремих напрямів діяльності ЮНЕСКО та участі в її роботі Української РСР. *Радянська Україна. – 1982. – 13 липня.*

13 липня (вівторок).

8. Повідомлялося про перебування в Києві генерального секретаря Всесвітньої асамблеї ООН з питань старіння В. Керрігана. Під час зустрічі з заступником міністра соціального забезпечення Української РСР В. Русином гість був проінформований про широкий комплекс здійснюваних у республіці заходів, спрямованих на задоволення потреб і запитів людей старшого віку. *Радянська Україна. – 1982. – 13 липня.*

15 липня (четвер).

1. Скорочено кількість каналів автоматичного телефонного зв'язку між СРСР та Францією, Швейцарією, Фінляндією й Англією. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип. 9. – С.9.*

29 липня (четвер).

9. В Києві закінчився чемпіонат СРСР з легкої атлетики (види витривалості). На десятикілометровій дистанції у жінок рекорд СРСР і Європи

встановила киянка – Ганна Доморацька. Цей результат перевищував офіційний рекорд світу. *Радянська Україна. – 1982. – 29 липня, 3 серпня.*

31 липня (субота).

8. До Києва прибули учасники “Маршу миру–82” – представники громадських організацій і рухів з 30 країн Європи, Америки, Азії і Африки, які проходили за маршрутом Москва – Київ – Будапешт – Братіслава – Відень. *Радянська Україна. – 1982. – 1 серпня.*

10. У Херсоні під час зливи, яка супроводжувалася грозою і сильним вітром, до квартири М. Жильцова залетіла кульова блискавка. Проникла вона крізь відчинену квартиру, залетіла до вітальні і вибухнула біля телевізора. За свідченням господарів, кульова блискавка нагадувала світлий “м’ячик”, діаметром до 10 см з рухливими зубцями по краях. *Радянська Україна. – 1982. – 1 серпня.*

Липень.

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 186 чоловіка. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип. 9. – С.9.*

5 серпня (четвер).

1. В Москві у дружини Олександра Шатравки Анни Гордієнко відбувся обшук. Вилучено її власні рукописи, „Доктор Живаго” Б. Пастернака, адреси. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип. 10. – С.4.*

5 – 6 серпня (четвер – п’ятниця).

9. Повідомлялося про завершення чемпіонату СРСР з швидкісних видів підводного плавання. Киянкою Інною Стародуб встановлено світовий рекорду в швидкісному плаванні на 100 метрів у ластах, а киянка Світлана Успенська тричі перевершила офіційні світові рекорди і побила найстаріше досягнення, вигравши золоту медаль на дистанції 400 метрів у плаванні в ластах (3 хв. 29,72 сек.). *Радянська Україна. – 1982. – 5, 6 серпня.*

6 серпня (п'ятниця).

9. Повідомлялося про завершення чемпіонату СРСР із стрільби з лука у Клайпеді. Золоту медаль абсолютної чемпіонки завоювала Людмила Аржаннікова з Нової Каховки. Серед чоловіків срібним призером став харків'янин Станіслав Забродський. *Радянська Україна. – 1982. – 6 серпня.*

12 серпня (четвер).

3. У м. Хмельницький розпочав роботу новий аеропорт, прийнявши перший рейсовий літак ЯК-40, який слідував за маршрутом Одеса–Хмельницький. Наземні служби аеропорту оснащені найсучаснішими радіотехнічними і радіолокаційними засобами і світлосистемами. *Радянська Україна. – 1982. – 13 серпня.*

13 серпня (п'ятниця).

3. З підземних кладових Кривбасу одержано мільярдну з початку відкритих гірничих робіт тонну залізородного концентрату – металургійної сировини. *Радянська Україна. – 1982. – 14 серпня.*

6. Опубліковані нові умови страхування, які вводяться Держстрахом з 1 січня 1983 р. відповідно до указу президії Верховної Ради СРСР від 2 жовтня 1981 р. “Про державне обов’язкове страхування майна, що належить громадянам”. Нові умови полягали в розширенні кола випадків, при виникненні яких виплачується відшкодування, збільшення страхових сум і зменшення ставок платежів, розширенні відповідальності органів Держстраху тощо. *Радянська Україна. – 1982. – 13 серпня.*

17 серпня (вівторок).

9. Повідомлялося про завоювання головного призу футболістами київського “Динамо” на міжнародному турнірі в іспанському місті Ла-Корунья. *Радянська Україна. – 1982. – 17 серпня.*

19 серпня (четвер).

4. В м. Київ відкрилася виставка чехословацької наукової книги,

організована академіями наук УРСР і ЧССР. В експозиції – близько 300 видань з багатьох галузей знань. *Радянська Україна. – 1982. – 20 серпня.*

4. В Радянському Союзі здійснено запуск космічного корабля “Союз Т–7”, у складі екіпажу якого українець – Л. Попов. *Радянська Україна. – 1982. – 21 серпня.*

20 серпня (п'ятниця).

9. У м. Рівне завершилася XXVI міжнародна велогонка, присвячена пам'яті В. Скопенка. Перемогу отримали спортсмени молодіжної збірної України. *Радянська Україна. – 1982. – 20 серпня.*

23 серпня (понеділок).

8. Київ. Відкрився Міжнародний семінар по плануванню і проектуванню розвитку водних ресурсів. Його організувала Економічна і соціальна комісія ООН для Азії і Тихого океану (ЕСКАТО) при сприянні Держкомітету СРСР по зовнішніх економічних зв'язках, міністерств меліорації і водного господарства СРСР і УРСР. *Радянська Україна. – 1982. – 24 серпня.*

26 серпня (четвер).

9. Київ. Повідомлялося, що протягом кількох днів на аеродромі “Чайка” тривав чемпіонат світу з кордових моделей-копій літаків. Боротьбу вели авіамоделісти Болгарії, Польщі, Румунії, США, Чехословаччини і Радянського Союзу. Радянські спортсмени здобули командну першість. А в особистому заліку золоту і бронзову медалі завоювали кияни В. Крамаренко і В. Федосов. *Радянська Україна. – 1982. – 26 серпня.*

27 серпня (п'ятниця).

8. В багатьох місцевостях Аргентини відзначалося 85-річчя українського поселення в цій державі, яке започатковано датою 27 серпня 1897 року. *Українське слово. – Париж. – 1982. – 7 листопада.*

8. Протокольний відділ МЗС УРСР організував для керівників консульських установ соціалістичних країн у Києві зустріч у Центральному

комітеті Товариства Червоного Хреста УРСР. Дипломати дізналися про діяльність цієї масової організації, її участі у міжнародних акціях Союзу Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, зарубіжні зв'язки. *Радянська Україна. – 1982. – 28 серпня.*

Серпень.

1. В Тюменській області заарештували за звинуваченням за ст. 70 КК РРФСР (або відповідно їй ст. 62 КК УРСР) Олександра Шатравку, який приїхав туди з України в пошуках роботи. Для ведення слідства його повернули в Україну. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.9. – С.4.*

1. В Одесі відбувалися засідання суду у справі Петра Бутова, якого звинувачували за ст. 62 ч. 1 КК УРСР, інкримінуючи розповсюдження самвидаву, зокрема творів Солженіцина, висловлювання з приводу подій у Польщі й Афганістані. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.9. – С.7.*

1 вересня (середа).

1. Введено обмеження на посилення книг поштою з СРСР за кордон. Бандеролі з книгами приймають тільки в найближчому до місця прописки поштовому відділі і після пред'явлення паспорта. Кількість книг, які відсилає одна особа, не може перевищувати трьох на рік. На відсилення будь-якої книги, незалежно від року видання, необхідно дістати дозвіл Міністерства культури СРСР. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.10. – С.4.*

2 вересня (четвер).

1. Припинено повністю автоматичний телефонний зв'язок СРСР із західною Європою. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.9. – С.9.*

4. Москва. Відкрилася виставка декоративно-прикладного мистецтва Української РСР. Експозиція включала близько тисячі творів. *Радянська Україна. – 1982. – 4 вересня.*

9. Повідомлялося про завершення всесоюзної молодіжної велогонки “Юність–82”, присвячена 60-річчю утворення СРСР. В загальному заліку найсильнішою була збірна України. *Радянська Україна. – 1982. – 2 вересня.*

3 вересня (п'ятниця).

1. Припинено повністю автоматичний телефонний зв'язок СРСР із США. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.9. – С.9.*

4 вересня (субота).

1. У Тернопільській області заарештовано Володимира Андрушка, якому пред'явлено звинувачення за ст. 62 ч. 2 КК УРСР. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.10. – С.3.*

7 вересня (вівторок).

4. Київ. Почала роботу Міжнародна конференція, присвячена проблемам проектування, будівництва та експлуатації великих систем централізованого теплопостачання, на якій розглядалися шляхи дальшого розвитку та вдосконалення цих систем. В її роботі взяли участь представники 23 країн. *Радянська Україна. – 1982. – 8 вересня.*

8 вересня (середа).

9. Одеситка Нуну Абашідзе стала володаркою бронзової нагороди на чемпіонаті Європи з легкої атлетики. *Радянська Україна. – 1982. – 8 вересня.*

9 вересня (середа).

5. У Львові створено “Ініціативну групу захисту прав віруючих і церкви” в Україні, до складу якої увійшли Йосип Тереля (голова), Григорій Будзинський (секретар), Стефанія Петраш-Січко, Антон Поточняк, Олекса Гнидиш. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.). – К., 20002. – С.525; Історія України: Хронологія основних подій. – К., 1995. – С.91; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Реprinцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.610.*

10 вересня (четвер).

4. Київ. Закінчила роботу V Міжнародна конференція по централізованому теплопостачанню, в якій взяли участь представники 23 країн. Вони розглядали актуальні проблеми проектування, будівництва і експлуатації великих теплофікаційних систем, обговорювали завдання і шляхи раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів, удосконалення структури енергетичного балансу, збереження чистоти повітряного басейну. *Радянська Україна. – 1982. – 11 вересня.*

11 вересня (п'ятниця).

4. В Одесі завершилася дводенна республіканська нарада-семінар, на якій розглядалися питання поліпшення охорони і раціонального використання водних ресурсів України. В її роботі взяли участь керівники міністерств, виконкомів обласних і міських рад народних депутатів, науково-дослідних і проектних інститутів, органів по регулюванню використання і охороні вод. *Радянська Україна. – 1982. – 12 вересня.*

12 вересня (субота).

9. Повідомлялося про перемогу в змаганнях металників молота на чемпіонаті Європи в Афінах дворазового чемпіона з Києва Ю. Седих. *Радянська Україна. – 1982. – 12 вересня.*

17 вересня (п'ятниця).

1. Вашингтон (США). Сенатор Д'Амато виніс на розгляд Сенату проект резолюції про проголошення 14 жовтня 1982 р. "Днем Української Повстанської Армії". *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.). – К., 2000. – С.525-526.*

1. У с. Лишня на Київщині заарештовано поетесу, фізика за фахом, Ірину Ратушинську за звинуваченням за ст. 62 ч.1 КК УРСР. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.9. – С.3.*

9. Повідомлялося, що серед переможців чемпіонату світу з акробатики в Лондоні є кияни – Ю. Тишлер і С. Петров. А на чемпіонаті Європи з авіамодельного спорту золоту медаль завоював киянин О. Андрюков,

бронзову – його земляк М. Наконечний. *Радянська Україна. – 1982. – 17 вересня.*

19 вересня (неділя).

9. Повідомлялося, що киянин В. Спасов став чемпіоном країни і володарем Кубка СРСР у стрибках з жердиною. Крім того, збірна України завоювала перехідний кубок на чемпіонаті СРСР у Грозному з парашутного спорту, а абсолютною чемпіонкою країни стала українка О. Швачка. *Радянська Україна. – 1982. – 19 вересня.*

21 вересня (вівторок).

4. Постанова Ради міністрів СРСР про відкриття у м. Запоріжжя університету. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.610.*

21 вересня (вівторок).

1. Вашингтон (США). Президент США оголосив 9 листопада 1982 р. “Днем Української Гельсінкської групи”. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.). – К., 2000. – С.526.*

4. В Корсунь-Шевченківському районі Черкаської області, на батьківщині українського композитора і диригента К. Стеценка, розпочався VI всесоюзний фестиваль “Золота осінь”. *Радянська Україна. – 1982. – 22 вересня.*

21 – 30 вересня (вівторок – четвер).

4. Київ. Проходила міжнародна спеціалізована виставка “Апаратура і прилади для наукових досліджень” – “Наука-82”. Своє устаткування демонстрували понад 100 фірм із 17 країн: НРБ, УНР, НДР, Австрії, Бельгії, Великобританії, Данії, Італії, Ліхтенштейну, Нідерландів, Норвегії, США, Франції, ФРН, Швейцарії, Швеції, Японії і Західного Берліна. Тематика виставки охоплювала практично всі головні галузі сучасного наукового приладобудування. *Радянська Україна. – 1982. – 22 вересня.*

23 – 27 вересня (четвер – понеділок).

4. Київ. Проходила нарада перекладачів української літератури на мови народів СРСР, яка зібрала більш як сорок письменників з усіх союзних республік. Учасники прослухали доповіді про історію і сьогодення української радянської літератури, ознайомилися з новими творами письменників республіки. *Радянська Україна. – 1982. – 24 вересня.*

26 вересня (неділя).

4. Корсунь-Шевченківський Черкаської області відзначив 950-річчя від дня заснування. *Радянська Україна. – 1982. – 30 вересня.*

8. Високу оцінку п'ятирічному планові діяльності ЮНЕСКО, і зокрема передбаченим ним заходам по боротьбі за мир, дав у своєму виступі на 115-й сесії виконавчої ради ЮНЕСКО, яка проходила у Парижі, представник УРСР професор Г. М. Цветков. Він відзначив важливість і актуальність зусиль ЮНЕСКО, спрямованих на розв'язання глобальних світових проблем, і насамперед захист миру. *Радянська Україна. – 1982. – 27 вересня.*

28 вересня (вівторок).

1. Тернопільський обласний суд проголосив вирок Володимирі Андрушку, заарештованого раніше і звинуваченого за ст. 62 ч. 2, – 10 років таборів. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.10. – С.3.*

29 вересня (середа).

1. Київ. Відбулося засідання об'єднаного пленуму правлінь творчих спілок і товариств УРСР, присвячене 60-річчю утворення СРСР. *Радянська Україна. – 1982. – 30 вересня.*

30 вересня (четвер).

1. Київ. Закінчив роботу III симпозіум істориків СРСР і НДР, який був присвячений темі “Питання про політичну владу як головне питання у демократичній і соціалістичній революціях (методологічні аспекти дослідження)”. Учасники симпозіуму підбили підсумки вивчення

проблеми історії соціалістичного будівництва в СРСР та братніх країнах соціалізму в Європі, намітили шляхи дальших досліджень. *Радянська Україна. – 1982. – 1 жовтня.*

4. В м. Київ в будинку по вул. Володимирській, 57 (у 1913-1917 рр. тут розташовувався Педагогічний музей) відкрився Будинок вчителя. Це подарунок 44-тисячній армії київських педагогів напередодні 60-річчя утворення СРСР і 60-річчя ленінського декрету про відкриття будинків учителів. *Радянська Україна. – 1982. – 2 жовтня.*

5. У Вашингтоні Палата представників Конгресу США ухвалила резолюцію № 18, якою засуджувала ліквідацію Української православної і католицької церков та закликала Президента США домагатися їх відновлення. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.). – К., 2000. – С.526; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.610.*

Вересень.

1. В м. Жданов Донецької області відбувся суд над п'ятидесятником Олексієм Рощупкіним, якого засудили до 3 років позбавлення волі умовно. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.9. – С.6; Правда Украины. – 1982. – 9 сентября.*

1 жовтня (п'ятниця).

1. У Нью-Йорку (США) на пленарному засіданні XXXVI сесії Генеральної Асамблеї ООН виступив міністр закордонних справ СРСР А. Громико з пропозицією СРСР щодо основних положень договору про повну і загальну заборону випробувань ядерної зброї. На розгляд Асамблеї були винесені основні завдання відвернення ядерної війни та заходи, які утруднили б створення нових типів і систем ядерної зброї. *Радянська Україна. – 1982. – 3 жовтня.*

1. Єврейський активіст-відмовник Юрій Тарно польський з м. Харкова почав голодовку протесту проти чергової відмови в еміграції з СРСР. Він домагається виїзду з СРСР з 1979 р. *Вісник репресій в*

Україні. – Нью-Йорк, 1982. – Вип.10. – С.4.

1 – 2 жовтня (п'ятниця – субота).

1. В м. Київ проходила республіканська наукова конференція, присвячена 60-й річниці утворення СРСР. *Радянська Україна. – 1982. – 2 жовтня.*

2 жовтня (субота).

7. У м. Кіровоград відкрився музей видатного драматурга, актора, одного з основоположників українського професіонального театру М. Л. Кропивницького. *Радянська Україна. – 1982. – 3 жовтня.*

4 – 8 жовтня (понеділок – п'ятниця).

8. Київ. Проходила міжнародна нарада з питань охорони ґрунтових ресурсів. Вона проходила в рамках Програми ООН по навколишньому середовищі (ЮНЕП). *Радянська Україна. – 1982. – 5, 9 жовтня.*

6 – 20 жовтня (середа – середа).

8. В м. Київ проходила спеціалізована виставка “Югославське будівництво, будівельні матеріали та обладнання об'єктів”. Її організував Югославський будівельний центр при сприянні Держбуду СРСР і Держбуду УРСР. Свої досягнення демонстрували 283 підприємства СФРЮ. *Радянська Україна. – 1982. – 7 жовтня.*

7 жовтня (четвер).

8. Глава делегації УРСР, міністр закордонних справ УРСР В. Мартиненко виступив на XXXVI сесії Генеральної Асамблеї ООН з питання обмеження гонки озброєнь і роззброєння та негайного здійснення практичних заходів у цій галузі. *Радянська Україна. – 1982. – 10 жовтня.*

9 жовтня (субота).

4. У м. Нью-Йорк (США) в штаб-квартирі ООН закінчила роботу фотовиставка, присвячена 1500-річчю Києва. *Радянська Україна. – 1982. – 10 жовтня.*

13 жовтня (середа).

4. Президія АН УРСР прийняла постанову “Про створення у м. Харків Радіоастрономічного інституту АН УРСР”. *Історія Академії наук України. 1918–1993.* – К., 1994. – С.291; *Історія Національної Академії наук України в суспільно-політичному контексті. 1918 – 1998.* – К., 2000. – С.492.

7. Київ. На будинку науково-дослідного інституту епідеміології та інфекційних хвороб, яким багато років керував український епідеміолог, заслужений діяч науки УРСР, академік АМН СРСР, професор Л. Громашевський і який тепер носить його ім'я, відкрито меморіальну дошку (скульптор О. Редько і архітектор В. Смирнов). *Радянська Україна.* – 1982. – 14 жовтня.

14 жовтня (четвер).

3. Київ. Відбулося засідання комісії у питаннях праці і побуту жінок, охорони материнства і дитинства Верховної Ради УРСР. Розглянуто питання про практику застосування в системі Мінпобуту УРСР законодавства щодо організації праці жінок на пільгових режимах. *Радянська Україна.* – 1982. – 14 жовтня; *Відомості Верховної Ради УРСР.* – 1982. – №43. – С.720.

15 – 16 жовтня (п'ятниця – субота).

4. Київ. В Республіканському будинку актора проходила науково-практична конференція “Український дожовтневий театр і його місце в історії вітчизняної театральної культури”, яка була присвячена 100-річчю діяльності професійної трупи М. Л. Кропивницького. Цю дату включено до календаря ЮНЕСКО. *Радянська Україна.* – 1982. – 17, 20 жовтня.

17 жовтня (неділя).

1. Повідомлялося про пленум Верховного Суду УРСР, на якому були обговорені питання дальшого вдосконалення практики застосування судами республіки законодавства у справах, зв'язаних з порушеннями правил охорони праці та техніки безпеки. *Радянська Україна.* – 1982. – 17 жовтня.

18 жовтня (понеділок).

3. Було введено в дію другий енергоблок Чорнобильської АЕС.

Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.610.

3. Трудівники Всесоюзного об'єднання “Укргазпром” записали на свій рахунок надплановий мільярд кубометрів газу, видобутий і переданий споживачам з початку року. *Радянська Україна. – 1982. – 18 жовтня.*

21 жовтня (четвер).

4. У м. Вінниця закінчила роботу II республіканська наукова конференція з історичного краєзнавства. Її провели Інститут історії АН УРСР, Міністерство освіти республіки, Вінницький державний педагогічний інститут імені М.О.Островського і Українське товариство охорони пам'яток історії та культури. *Радянська Україна. – 1982. – 22 жовтня.*

22 жовтня (п'ятниця).

1. Київ. Проходив пленум ЦК Компартії України, який ухвалив постанову про додаткові заходи по збільшенню виробництва в республіці зерна, інших сільськогосподарських продуктів і кормів з метою реалізації продовольчої програми. *Радянська Україна. – 1982. – 23, 24 жовтня.*

3, 4. У м. Львів завершилася республіканська наукова конференція, присвячена економічним питанням розвитку експортного виробництва. *Радянська Україна. – 1982. – 23 жовтня.*

4. У м. Львів завершив роботу республіканський семінар, в центрі уваги якого були сучасні вимоги до екологічної експертизи проектів як основи раціонального природокористування. *Радянська Україна. – 1982. – 23 жовтня.*

26 жовтня (вівторок).

3. Київ. Відбулося засідання Ради міністрів УРСР, на якому були розглянуті проекти Державного плану економічного і соціального розвитку Української РСР, Державного бюджету Української РСР на 1983 рік і проект Продовольчої програми на період до 1990 року. *Радянська Україна. – 1982. – 28 жовтня.*

28 жовтня (вівторок).

4. Повідомлялося про творчий вечір, який був присвячений 100-річчю з дня народження одного з основоположників і найбільш визначних представників нової угорської оперети Імре Кальману. Вечір відбувся в Республіканському домі актора і був організований Українським театральним товариством при участі Українського товариства дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами. *Радянська Україна. – 1982. – 28 жовтня.*

4. Київ. Завершилася Всесоюзна наукова конференція з питань проведення в життя сучасної демографічної політики. В ній взяли участь визначні вчені-демографи Москви, Ленінграда, інших міст країни, а також спеціалісти з Угорщини, НДР, Польщі, Чехословаччини і Югославії. *Радянська Україна. – 1982. – 29 жовтня.*

4. Київ. Розпочав роботу XIII кінофестиваль “Молодість–82”. На ньому представлено 50 прем'єр фільмів, створених на студіях України, Москви, Ленінграда, Молдавії, Білорусії, Литви, Казахстану і Грузії. *Радянська Україна. – 1982. – 29 жовтня, 2 листопада.*

Жовтень.

4. Київ. Репертуар Державного академічного театру опери та балету УРСР імені Т.Г.Шевченка поповнився спектаклем “Царева наречена” М. Римського-Корсакова. Постановку одного з найкращих творів російської музичної класики здійснили диригент народний артист УРСР І. Гамкало, режисер народна артистка УРСР І. Молостова. Оформлення – ленінградських художників В. Окунєва та І. Пресс. *Радянська Україна. – 1982. – 2 листопада.*

4, 9. Постійна комісія Верховної Ради УРСР по освіті та науці розглянула хід виконання рекомендацій комісії в питанні підвищення рівня навчально-виховного процесу і підготовки спортсменів олімпійського резерву в загальноосвітніх школах-інтернатах спортивного профілю. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1982. – №41. – С.689.*

6 листопада (субота).

4. Київ. Відбулося відкриття монументу на честь “возз'єднання

України з Росією” (скульптор – О. Скобликов). *Радянська Україна*. – 1982. – 7 листопада.

8. Українська РСР підписала Міжнародну конвенцію електров’язку. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр.* – К., 1988. – С.567.

10 листопада (середа).

7. Помер генеральний секретар ЦК КПРС, голова президії Верховної Ради СРСР Л. І. Брежнєв. *Радянська Україна*. – 1982. – 12 листопада.

12 листопада (п’ятниця).

1. Москва. Відбувся позачерговий пленум ЦК КПРС, на якому генеральним секретарем ЦК КПРС обрано Ю. Андропова. *Радянська Україна*. – 1982. – 13 листопада.

16 листопада (вівторок).

1. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу та деяких інших законодавчих актів УРСР”, згідного якого були внесені зміни до Кримінального кодексу УРСР з метою посилення боротьби з жебрацтвом і веденням іншого паразитичного способу життя. Указ набрав чинності з 1 січня 1983 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1982. – №48. – Ст.774.

4. Відбулося засідання Українського комітету по вивченню і поширенню слов’янських культур Комісії УРСР у справах ЮНЕСКО. Із звітом про роботу в 1981 – 1982 рр. виступив голова комітету, член-кореспондент АН УРСР Г. Вервес. *Радянська Україна*. – 1982. – 17 листопада.

7. Київ. У Колонному залі імені М. В. Лисенка Київської філармонії відбувся вечір, присвячений 70-річчю з дня народження українського поета А. Малишка. *Радянська Україна*. – 1982. – 18 листопада.

17 листопада (середа).

4, 8. Відбулося засідання комісії УРСР у справах ЮНЕСКО. Голова

комісії, заступник міністра закордонних справ УРСР Ю. Кочубей розповів учасникам про підготовку до IV позачергової сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО у Парижі, яка мала розглянути і затвердити основні напрями діяльності цієї організації на період до кінця 80-х років. *Радянська Україна. – 1982. – 18 листопада.*

19 листопада (п'ятниця).

1. Відбулася ювілейна сесія АН УРСР, присвячена 60-річчю утворення СРСР. *Радянська Україна. – 1982. – 21 листопада.*

4. Опублікована постанова ЦК КПУ “Про роботу Міністерства освіти УРСР по дальшому вдосконаленню навчання, виховання учнів загальноосвітніх шкіл і підготовки їх до праці відповідно до рішень XXVI з'їзду КПРС і XXVI з'їзду КПУ”. *Радянська Україна. – 1982. – 19 листопада.*

22 листопада (понеділок).

3, 8. Київ. У приміщення Торгово-промислової палати УРСР відкрилася виставка меблів фінського акціонерного товариства АСКО. *Радянська Україна. – 1982. – 23 листопада.*

24 листопада (середа).

1. Закон СРСР “Про державний кордон СРСР”. Відповідно до Конституції СРСР визначення державного кордону СРСР, охорона державних кордонів і території СРСР підлягають віданню Союзу Радянських Соціалістичних Республік в особі його найвищих органів державної влади в управління. Державний кордон СРСР є недоторканим, будь-які спроби порушити його рішуче припиняються. *Радянська Україна. – 1982. – 26 листопада.*

29 листопада (понеділок).

1, 3. Київ. Відбувся пленум ЦК Компартії України, який ухвалив постанову про завдання партійних організацій республіки по виконанню рішень листопадового (1982 р.) пленуму ЦК КПРС і плану економічного і соціального розвитку на 1983 р. та про продовольчу

програму Української РСР на період до 1990 р. *Радянська Україна.* – 1982. – 30 листопада.

30 листопада (вівторок).

1. Київ. Почала роботу шоста сесія Верховної Ради Української РСР десятого скликання, на якій було розглянуто питання: про Державний план економічного і соціального розвитку Української РСР на 1983 рік і про хід виконання Державного плану економічного і соціального розвитку Української РСР в 1982 рік; про Державний бюджет Української РСР на 1983 рік і звіт про виконання Державного бюджету Української РСР за 1981 рік; про утворення Комісії Верховної Ради Української РСР по енергетиці; про затвердження указів президії Верховної Ради Української РСР. *Радянська Україна.* – 1982. – 1 грудня.

3. Закон Української РСР про Державний план економічного і соціального розвитку Української РСР на 1983 рік, згідно якого встановлено темпи приросту по основних показниках економічного і соціального розвитку Української РСР. *Радянська Україна.* – 1982. – 1 грудня; *Відомості Верховної Ради УРСР.* – 1982. – №50. – Ст.827.

3. Закон Української РСР про Державний бюджет УРСР на 1983 рік., згідно якого Державний бюджет на 1983 р. затверджений по доходах у сумі 24.440.932 тис. крб. *Радянська Україна.* – 1982. – 1 грудня; *Відомості Верховної Ради УРСР.* – 1982. – №50. – Ст.829.

1 грудня (середа).

4. Луцьк. Відбувся фестиваль дружби студентів братніх республік, присвячений 60-річчю утворення СРСР. Гостями фестивалю були студенти з багатьох інститутів Російської Федерації, Білорусії та України. *Радянська Україна.* – 1982. – 2 грудня.

2 – 4 грудня (четвер – субота).

4. Київ. Проходила всесоюзна конференція, присвячена сучасним проблемам кібернетики та обчислювальної техніки. В перший день роботи конференції було відкрито меморіальну кімнату засновника і першого директора Інституту кібернетики АН УРСР, вченого і організатора науки,

академіка В. Глушкова. *Радянська Україна. – 1982. – 3, 5 грудня.*

6 грудня (понеділок).

4, 8. Київ. Відкрилася спеціалізована виставка, організована Інститутом промислового дизайну ЧССР. Демонструвалося понад 200 експонатів, серед яких промислові вироби, товари культурно-побутового призначення і предмети домашнього вжитку, дитячі іграшки, галантерея, спорядження для спорту і відпочинку. *Радянська Україна. – 1982. – 7 грудня.*

10 грудня (п'ятниця).

4. Ялта. Відкрився II Всесоюзний з'їзд океанологів, який зібрав близько тисячі провідних учених і спеціалістів у галузі досліджень Світового океану. *Радянська Україна. – 1982. – 11 грудня.*

8. Українська РСР підписала Конвенцію ООН з морського права. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.569.*

16 грудня (четвер).

1. Указ президії Верховної Ради Української РСР про присвоєння імені 60-річчя СРСР виробничим об'єднанням, підприємствам, колгоспам, радгоспам і учбовим закладам Української РСР. *Радянська Україна. – 1982. – 17 грудня.*

17 грудня (п'ятниця).

1. Київ. Відбулося урочисте засідання ЦК Компартії України і Верховної Ради Української РСР, присвячене 60-річчю утворення Союзу РСР. *Радянська Україна. – 1982. – 18 грудня.*

21 грудня (вівторок).

1. Москва. Відбулося спільне урочисте засідання ЦК КПРС, Верховної Ради СРСР і Верховної Ради РРФСР, присвяченого 60-річчю утворення СРСР. *Радянська Україна. – 1982. – 22 грудня.*

24 грудня (п'ятниця).

1, 5. В м. Ужгород органами КДБ заарештовано голову “Ініціативної групи захисту прав віруючих і церкви” в Україні Йосипа Терелю. Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. *Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.)*. – К., 2000. – С.526; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. *Україна від найдавніших часів до сьогодення*. – К., 1995. – С.611.

25 грудня (субота).

4. Постанова ЦК КПУ і Ради Міністрів УРСР “Про присудження Державних премій УРСР в галузі науки і техніки 1982 року”. Премії присуджені: В галузі науки і техніки – 1. Гіхману Й., Скороходу А. – за монографію “Теория случайных процессов” (в трьох томах); 2. Галкіну О., Лазареву Б., Ажажі В., Чорному О., Полтавцю В., Пану В., Білецькому Ю., Буряку В., Матросову М. – за цикл робіт “Розробка та дослідження надпровідників з високими критичними параметрами”; 3. Липатовій Т., Пхакадзе Г., Чуприні Л., Веселовському Р., Горбенко Р., Шалімову С., Сітківському М., Коломійцеві А., Яценку В., Даньшину Т. – за теоретичну розробку нових біодеструктуючих полімерів медичного призначення, їх експериментальну перевірку, створення технології виробництва та впровадження в клініку; 4. Моргуну В., Борейку В., Пересинкіну В., Чучмію І., Шкварнікову П. – за цикл робіт “Розробка методів експериментального одержання і практичного використання індукованих мутацій у рослин”; 5. Миронову Б., Козачку Б., Орехову А., Архипову Г., Барановському П., Стрію І., Туделю М., Поєдинку В., Кифоренку В. – за створення та впровадження машини ППК-4, яка здійснює високоефективну технологію збирання всього біологічного врожаю кукурудзи за один прохід агрегату; 6. Братусю В., Повстяному М., Пекарському Д., Лазаретнику А., Перехрестенку П., Сморгуну С., Поліщуку С., Варганяну О., Очередьку М., Федоровському О. – за цикл робіт “Розробка патогенезу опікової травми, діагностики лікування, системи організації допомоги та реабілітації травмованих опіками в Українській РСР”; 7. Стародубу М., Дерев'янку В., Мусі І., Крижановському М., Грументу П., Коваленку П., Бондаренку В.,

Рибицькому В., Мельнику В., Замітайлу В. – за розробку та впровадження нових високоефективних технологічних процесів, обладнання і матеріалів в інструментальному виробництві, які забезпечили значне підвищення продуктивності праці на Київському виробничому об'єднанні імені С. Корольова; 8. Росошинському О., Лебізі В., Мусіну О., Кисліцину В., Шевченку В., Добровольському В., Павлюку С., Утробіну Ю., Альперовичу Є., Аросєву А. – за розробку нового способу та освоєння високопродуктивної промислової технології зварювання, паяння напівпровідникових діодів масового застосування; 9. Гончарову Ю., Клімковському Б., Рябчому М., Пудікову Д., Станіловському Б., Кременчугському О., Мартиненку В., Кабанову О., Куликову І., Карпенку В. – за розробку промислової автоматичної установки і технології для масового виробництва чавунних молоткових тіл; 10. Пухову Г., Ціпцюрі Р., Іовенку О., Чачку О., Дворніку С., Досенку А., Скляріву В., Петленку Ю., Красноштану М., Долгоносову Н. – за розробку теоретичних основ, створення та освоєння комплексу тренажерів для підготовки операторів енергоблоків теплових електростанцій; 11. Заварову О., Дмитрієву Л., Касілову О., Гільману Г., Анищенко А., Штольку В., Авдєєву Г., Беднарському Б., Пономаренку В., Шамку О. – за дослідження, розробку та впровадження висячих покриттів громадських будівель і споруд в Українській РСР; 12. Любімову В., Єгоршину В., Баяндіну А., Келе-Шагинову С., Солодовнікову К., Соколенку М., Гергелю Б., Кутєпову С., Гордієнку І., Валявіну І. – за створення та впровадження у промисловість комплексу обладнання для виробництва солоні і копчено-в'яленої рибопродукції; 13. Шинкаруку В., Іванову В., Табачковському В., Будатову М., Косолапову В., Яценку О. – за цикл робіт “Світоглядні проблеми матеріалістичної діалектики і методологія соціального пізнання”. За підручники для вищих та середніх спеціальних учбових закладів – 1. Чиженку І., Руденку В., Сеньку В. – за підручник “Основы преобразовательной техники” (2-е видання); 2. Рубіну С. – за підручник “Загальне землеробство” (6-е видання). *Радянська Україна. – 1982. – 25 грудня.*

29 грудня (середа).

І. В президію Верховної Ради Української РСР звернувся в'язень

сумління Бадзьо Юрій. З нагоди 60-річчя створення Радянського Союзу він оголошував 30 грудня голодовку “за ради звернення радянського керівництва, урядів країн-членів ООН і світової громадськості до нерівноправного становища українського народу в складі федерації радянських республік”. *Новий шлях*. – Торонто. – 1984. – 13 жовтня.

Грудень.

3. У м. Миколаїв передано до експлуатації головне судно нової серії – рудовоз “Харитон Греку” тоннажністю 66,5 тис. т, збудований на заводі “Океан”. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні*. – К., 1995. – С.611.

3. Введено в дію перший енергоблок Південноукраїнської АЕС (Миколаївська область) потужністю 1 млн. кВт. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні*. – К., 1995. – С.611.

3. На Запорізькому коксохімічному заводі стала до ладу коксова батарея №2 потужністю 1 млн. т коксу на рік. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні*. – К., 1995. – С.611.

1982.

1. Житомир. Кардинал Вайводс доручив житомирському ксьондзу Я. Пурвінському здійснювати керівництво римо-католицькими парафіями України та Молдавії, що викликало рішучу протидію Ради в справах релігій при Раді міністрів Української РСР. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.)*. – К., 2000. – С.526.

1. Відбулися судові процеси над М. Горинем, А. Турченком, В. Мазираком, С. Бутовим, С. Набоков, І. Чернявською, Л. Лохвицькою, М. Мілянвським, М. Малиновським, З. Антонюком, Й. Терелею. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.)*. – К., 2000. – С.526-527.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Радянська Україна. – 1982 рік.
2. Український голос. – Париж. – 1982.
3. Новий шлях. – Торонто. – 1982, 1984.
3. Українське слово. – Париж. – 1982.
4. Відомості Верховної Ради УРСР за 1982 рік.
5. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф.* Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995.
6. Історія Академії наук України. 1918–1993. – К., 1994.
7. *С.Кульчицький, Ю.Павленко, С.Руда, Ю.Храмов.* Історія Національної Академії наук України в суспільно-політичному контексті. 1918–1998. – К., 2000.
8. Українська РСР на міжнародній арені. Зб. док. і матер. 1981–1985 рр. – К., 1988.
9. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г.* Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.). – К., 20002.
10. Вісник репресій в Україні / Редактор-упорядник Н. Світлична. – Нью-Йорк, 1982.
11. Історія України: Хронологія основних подій / Авт.-упоряд. Ю.М.Алексєєв, А.Г.Вертегел, В.М.Даниленко. – К.: Либідь, 1995.
12. В обороні віри. – Ч. 5. Збірник статей присвячений 1000-літтю хрещення України в 1988 р. / Гол. редактор. Михайло Муха. – Торонто, Канада, 1984.

НАТАЛІЯ ВАСИЛЬЄВА

ХРОНІКА 1983

3 січня (понеділок).

3. Ворошиловоград. Трудівники об'єднання „Ворошиловоградтепловоз” відправили на заводські випробування новий тепловоз 4ТЕ-130 потужністю 12 тис. к.с., який призначений для роботи на БАМі. *Радянська Україна. – 1983. – 4 січня.*

4 січня (вівторок).

3. Кривий Ріг. Почалося спорудження заводу великопанельного домобудування, проектна потужність якого – 160 тис. кв. м. житла на рік. *Радянська Україна. – 1983. – 5 січня.*

5 січня (середа).

3. Дніпропетровськ. На швейному об'єднанні імені Володарського впроваджено комплексно-механізований метод пошиву одягу, завдяки якому усунуто ряд ручних операцій, удосконалено розподіл праці швейників, підвищено якість виробів. *Радянська Україна. – 1983. – 6 січня.*

6. Повідомлялося про пленум Верховного Суду УРСР, на якому обговорювалося питання про вдосконалення практики застосування судами України законодавства про автотранспортні злочини і в першу чергу – боротьба з злочинними порушення правил безпеки руху та експлуатації транспортних заходів. *Радянська Україна. – 1983. – 5 січня.*

6 січня (четвер).

1. Київ. Заарештовано електрика В. Яненка. При обшуку у нього було вилучено матеріали Інформаційного бюлетеня вільного міжпрофесійного об'єднання трудящих (СМОТ) та матеріали щодо єврейської еміграції. Арештований вже відбував термін ув'язнення та відомий як діяч за вільну еміграцію з СРСР. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 1 травня.*

7 січня (п'ятниця).

1. Заява Юрія Бадзьо до президії Верховної Ради СРСР, в якій він звернув увагу на грубу політичну помилку, якої припустився генеральний секретар КПРС Ю. Андропов у доповіді під час відзначення 60-ліття СРСР: Андропов назвав СРСР “єдиною” державою. На думку Ю.Бадзьо це прямо і не двозначно заперечує федеративний характер Радянського Союзу. *Новий шлях. – Торонто. – 1984. – Ч.41. – 13 жовтня.*

4. Чернігів. У Борисоглібському соборі (пам'ятник XII сторіччя) відкрилася виставка, що простежує розвиток архітектури і ремесел на Чернігівщині з часів Київської Русі. *Радянська Україна. – 1983. – 8 січня.*

8 січня (субота).

4. Луцьк. Відкрито музей історії обласного управління внутрішніх справ. У чотирьох залах музею розміщено більш як 800 експонатів, які розповідають про історію міліції, починаючи від створення перших міліцейських загонів. *Радянська Україна. – 1983. – 9 січня.*

9 січня (неділя).

3. Івано-Франківськ. На заводі тонкоорганічного синтезу освоєно два нових види товарів побутової хімії – миюча паста “Елізант” і засіб для підсинювання білизни “Льонок”, випуск якого освоєно вперше в СРСР. *Радянська Україна. – 1983. – 9 січня.*

10 січня (понеділок).

3. Львів. Завод “Львівприлад” відправив перші п'ять установок для газопроводу Уренгой – Помари – Ужгород, які використовуватимуться на компресорних станціях для регулювання і контролю їх роботи. *Радянська Україна. – 1983. – 11 січня.*

7. Київ. На 75-му році життя помер заслужений діяч науки УРСР, член-кореспондент АН УРСР, доктор філологічних наук, професор, член Спілки письменників СРСР Євген Шабліовський. *Радянська Україна. – 1983. – 14 січня.*

12 січня (середа).

2. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу Української РСР”. Відповідно до Конституції СРСР, Конституції УРСР та Указів президії Верховної Ради СРСР від 13 серпня 1981 р. “Про внесення змін і доповнень до Основ кримінального законодавства Союзу РСР і союзних республік”, від 26 липня 1982 р. “Про дальше вдосконалення кримінального і виправно-трудового законодавства” і від 15 жовтня 1982 р. “Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів СРСР”, а також для подальшого вдосконалення кримінального законодавства Української РСР президія Верховної Ради Української РСР постановила внести до Кримінального кодексу Української РСР необхідні зміни та доповнення. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1983. – №4. – Ст.50.*

2. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів УРСР”. Відповідно до Основ законодавства СРСР і союзних республік про адміністративні порушення, указів президії Верховної Ради СРСР від 26 липня 1982 р. “Про дальше вдосконалення кримінального і виправно-трудового законодавства” і від 3 грудня 1982 р. “Про посилення боротьби з дрібним розкраданням державного або громадського майна” президія Верховної Ради Української РСР постановила внести до чинного законодавства необхідні зміни та доповнення. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1983. – №4. – Ст.51.*

7. Помер колишній голова президії Верховної Ради СРСР М. Підгорний, що у 1987 р. відмовився відступити свою посаду на користь Л. Брежнєва. Це призвело до виключення його зі складу Політбюро ЦК КПРС, скасування депутатських повноважень та відправлення на пенсію без офіційного оголошення причин. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 6 лютого.*

13 січня (четвер).

4. Київ. Відбувся республіканський зліт учнів профтехучилищ, в якому взяли участь більш як 600 тис. учнів. Учасники зльоту обговорили шляхи поліпшення загальноосвітньої і професійної підготовки учнів

професійно-технічних училищ, посилення їх ідейного загартування, морального виховання. *Радянська Україна*. – 1983. – 14 січня.

16 січня (неділя).

3. Повідомлялося про початок роботи спеціалізованого заводу “Парасоля” в Одесі – найбільшого в СРСР, що виготовляє таку продукцію. Завод оснащений найсучаснішим вітчизняним й імпортним устаткуванням. *Радянська Україна*. – 1983. – 16 січня.

17 січня (понеділок).

1. В м. Оріхів Запорізької області відбувся суд над Мирославом Симичем, колишнім членом ОУН. Підсудного звинуватили в націоналістичній пропаганді. *Українське слово*. – Париж. – 1983. – 1 травня.

4. У с. Межиріччя Сторожинецького району Чернівецької області відкрився перший в області сільський музей дружби народів. *Радянська Україна*. – 1983. – 18 січня.

6. В м. Очаків Миколаївської області відкрито новий спортивний комплекс: спортзал, шахово-шашковий клуб, сауна з басейном. *Радянська Україна*. – 1983. – 18 січня.

18 січня (вівторок).

3. На Грушівському кар’єрі (м. Марганець Дніпропетровської області) завершено монтаж та виробниче випробування основних агрегатів крокуючого роторного комплексу потужністю 5 тис. кубометрів розкривних порід на годину. Раніше розкривні роботи проводилися агрегатами, потужність яких була 3 тис. кубометрів породи за годину. *Радянська Україна*. – 1983. – 19 січня.

4. Повідомлялось, що між селами Вільховець і Глибівка (Хмельницької області) виявлено стародавнє городище. Знайдено кераміку, вироби із срібла, арабську монету – дирхем. Є підстави вважати, що городище належить до IX–XI століть. *Радянська Україна*. – 1983. – 18 січня.

19 січня (середа).

1. Повідомлялося про засідання Комісії УРСР у справах ЮНЕСКО, на якому розглянуто питання, пов'язані з участю делегації УРСР у роботі IV позачергової сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО. Дана позитивна оцінка середньостроковому плану діяльності організації на 1984–1989 рр., який концентрується на розв'язанні глобальних проблем людства, в тому числі участі ЮНЕСКО у сприянні збереженню миру, припиненню гонки озброєнь, взаєморозумінню між народами. *Радянська Україна. – 1983. – 19 січня.*

3. Одеса. На дослідному заводі Фізико-хімічного інституту АН УРСР освоєно випуск пігментованого люмінофору для кольорового телебачення, тобто нанесення тонкого шару кольорової речовини, який дає змогу підвищити якість роботи кінескопа телевізора та подовжити строк його роботи. *Радянська Україна. – 1983. – 20 січня.*

6. У м. Черкаси введена в дію апаратура регулювання трихвилинної тривалості розмови по телефону-автомату. *Радянська країна. – 1983. – 19 січня.*

6. Повідомлялося, що в м. Донецьк універсальні магазини подовжили свій робочий день до 21 години. Зручний для населення режим запроваджено без розширення штату працівників магазинів. *Радянська Україна. – 1983. – 20 січня.*

20 січня (четвер).

3. Полтава. На автоагрегатному заводі змонтували і ввели в дію установку “Булат”. З її допомогою робочі органи ріжучих інструментів усіх видів і технологічної оснастки покривають спеціальною речовиною, яка подовжує строк їх служби майже в чотири рази й щорічно даватиме економію близько 100 кілограмів твердих сплавів. *Радянська Україна. – 1983. – 21 січня.*

4. Повідомлялося, що поблизу міст Шостка та Глухів Сумської області, а також у Чернігівській області проходять зйомки художнього фільму “Три гільзи від англійського карабіна” за повістю харківського письменника Б. Силаєва “Вовча яма”. Фільм знімає Київська кіностудія

імені О. Довженка. *Радянська Україна*. – 1983. – 21 січня.

6. У райцентрі Сторожинець Чернівецької області відкрито три нових торговельних заклади – “Дитячий світ”, “Гастроном” і “Кулінарія”. *Радянська Україна*. – 1983. – 21 січня.

7. Повідомлялося, що найстарішому жителю Волині (с. Вільхівка Горохівського району Луцької області) Максиму Михальчуку виповнилося 109 років. *Радянська Україна*. – 1983. – 20 січня.

21 січня (п'ятниця).

6. Повідомлялося, що в м. Липецьк закінчено будівництво найбільшого в області кінотеатру “Вінниця”, в якому два зали на 600 і 200 місць. *Радянська Україна*. – 1983. – 21 січня.

8. Повідомлялося, що у м. Нью-Йорк (США) в Українському робітничому домі та у Російському культурному центрі в м. Чикаго (США) відбулися збори американської громадськості, присвячені 60-річчю утворення СРСР. *Радянська Україна*. – 1983. – 21 січня.

22 січня (субота).

1. З заявою на ім'я голови президії Верховної Ради Української РСР О. Ватченко звернувся із Мордовського табору політичний в'язень Юрій Бадзьо, в якій висунув пропозицію провести публічні відзначення 50-ліття страшної трагедії в історії України голоду 1933 року. На його думку “це явище має політичне забарвлення і саме тому воно має бути відсекречено, тим більше, що є відомості про загибель від голоду 6–8 мільйонів українців”. *Новий шлях*. – Торонто. – 1984. – Ч.40. – 6 жовтня.

1. У м. Нью-Йорк (США) Школа українознавства відзначила 65-і роковини проголошення самостійності та 64-і роковини Соборності Української Держави окремою святковою програмою. *Українське слово*. – Париж. – 1983. – 6 березня.

7. У м. Київ помер колишній ректор Львівського університету (1939–1940), колишній старший науковий співробітник Інституту історії України АН Української РСР професор Михайло Марченко, онук якого – Валерій Марченко – був засуджений до 8 років позбавлення

волі, який як і дід, постраждав за своє українство. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 27 березня.*

23 січня (неділя).

3. Повідомлялося, що на тернопільському виробничому об'єднанні “Ватра” освоєно серійне виробництво “світних труб”. Так названі щілинні світловоди, розроблені спеціалістами Київського відділення інституту “Важпромелектропроект”, поліпшать освітленість виробничих приміщень, зменшивши при цьому витрачання електроенергії на 15-20%. *Радянська Україна. – 1983. – 23 січня.*

24 січня (понеділок).

1. У Києві відбувся V з'їзд товариства ДТСААФ України, яке об'єднувало в своїх рядах 22 мільйони чоловік. Делегати заслухали звітну доповідь ЦК ДТСААФ УРСР та звіт ревізійної комісії. *Радянська Україна. – 1983. – 25 січня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.611.*

1. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін і доповнень до Кодексу законів про працю УРСР”. Відповідно до указів президії Верховної Ради СРСР від 2 вересня 1981 р. “Про заходи щодо посилення державної допомоги сім'ям, які мають дітей” та від 5 травня 1982 р. “Про внесення змін до Основ законодавства СРСР і союзних республік про працю та інших законодавчих актів СРСР”, а також з метою дальшого вдосконалення законодавства про працю президія Верховної Ради Української РСР постановила внести необхідні зміни та доповнення до Кодексу законів про працю Української РСР та чинного законодавства. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1983. – №6. – Ст.87.*

25 січня (вівторок).

9. Повідомлялося, що переможцем міжнародного турніру з фехтування “Московська шабля” став киянин Григорій Погосов. *Радянська Україна. – 1983. – 25 січня.*

26 січня (середа).

4. Протокольний відділ МЗС УРСР організував для керівників консульських установ соціалістичних країн у Києві екскурсію в Музей медицини УРСР. Дипломатів ознайомили з основними етапами історії медицини в Україні, розвитком системи охорони здоров'я. *Радянська Україна. – 1983. – 27 січня.*

27 січня (четвер).

3. У м. Кременчук Полтавської області пройшла державні випробування і рекомендована для серійного виробництва установка ДС–50Б, дослідний зразок якої виготовив колектив виробничого об'єднання “Шляхмашина”. Установка призначена для роботи в складі комплексу машин на будівництві швидкісних автомобільних шляхів. Її продуктивність удвоє більша, ніж в агрегатів аналогічного типу. Питома енергоємність знижена майже в 1,8 рази і металомісткість – в 1,36 рази. *Радянська Україна. – 1983. – 28 січня.*

3. На Південно-Українській АЕС створено автоматичну систему управління будівництвом – АСУБ, яка виконуватиме функції оперативно-диспетчерського контролю, вестиме розрахунки матеріально-технічного забезпечення, підготовки виробництва та бухгалтерський облік. *Радянська Україна. – 1983. – 28 січня.*

28 січня (п'ятниця).

3. Київ. Відбулася науково-виробнича конференція, яка розглянула питання стану і невідкладних заходів по підвищенню продуктивності і стабільності зернового господарства в колгоспах і радгоспах України. *Радянська Україна. – 1983. – 29 січня.*

4. Повідомлялося, що Сосницькій центральній районній бібліотеці імені Н. Крупської (Чернігівська область) виповнилось 110 років. Вона була створена у 70-х роках XIX століття для місцевого дворянства. Нині її книжковий фонд налічує близько 40 тисяч примірників політичної, художньої і спеціальної літератури і обслуговує вона понад 4 тисячі читачів. *Радянська Україна. – 1983. – 29 січня.*

6. Київ. Почалося будівництво нового, Південного мосту через р. Дніпро. *Радянська Україна*. – 1983. – 29 січня.

31 січня (понеділок).

3. Колектив деревообробного цеху Клеванського лісгоспзагу Ровенської області відправив перший вагон штучного і щитового паркету на адресу московських метробудівців. *Радянська Україна*. – 1983. – 1 лютого.

Січень.

1. В м. Торез Донецької області відбувся суд над ієговістами. Підсудні своєї провини не визнали і були засуджені до 5 років таборів. *Українське слово*. – Париж. – 1983. – 13 березня, 8-15 травня.

4. 60 років виповнилося Дніпропетровському сільськогосподарському інституту, який виховав 25 тис. спеціалістів. *Радянська Україна*. – 1983. – 26 січня.

4. Відбулося засідання комісії Верховної Ради Української РСР по освіті і науці, на якому розглядалося питання про додержання вимог Закону Української РСР про народну освіту в частині дальшого поліпшення дошкільного виховання дітей у сільській місцевості. Затверджено рекомендації, спрямовані на забезпечення комплексного підходу до вирішення питань, пов'язаних з дальшим вдосконаленням суспільного виховання дітей. *Радянська Україна*. – 1983. – 29 січня.

1 лютого (вівторок).

3. На західній ділянці Байкало-Амурської магістралі успішно пройшла промислові випробування при 50-градусному морозі пересувна компресорна станція з гвинтовим компресором і дизельним приводом, яка була розроблена у м. Суми у Всесоюзному Науково-дослідному і конструкторсько-технологічному інституті компресорного машинобудування. *Радянська Україна*. – 1983. – 2 лютого.

3. Луцький приладобудівний завод імені 60-річчя СРСР випустив першу партію водолічильників, які розробили спеціалісти державного науково-дослідного інституту “Теплоприлад” (м. Москва). Порівняно з

попередніми вони економічніші, строк їх експлуатації на два роки довший. *Радянська Україна. – 1983. – 2 лютого.*

6. Повідомлялося про удосконалення законодавства Української РСР про боротьбу з правопорушеннями і злочинністю. Зміни і доповнення спрямовувалися на підвищення дієвості мір кримінального покарання, забезпечення більш диференційованого підходу до правопорушників, на поліпшення практики запобігання правопорушенням і перевиховання засуджених тощо. *Радянська Україна. – 1983. – 1 лютого.*

6. Повідомлялося про засідання президії Укрпрофради, на якому обговорювалися питання посилення відповідальності профспілкових і господарських органів, трудових колективів сфери обслуговування і охорони здоров'я за забезпечення високої дисципліни, чіткої організації і зразкової культури обслуговування трудящих. *Радянська Україна. – 1983. – 1 лютого.*

9. Повідомлялося про перемогу на двох дистанціях (400 метрів і 1500 метрів) киянина Святослава Семенова на міжнародних змаганнях з плавання (вільний стиль), які проходили у Голландії. *Радянська Україна. – 1983. – 1 лютого.*

2 лютого (середа).

3. У селищі Біла Криниця Херсонської області почав діяти комбикормовий завод – один з найбільших в Україні. Його добова продуктивність – 630 тонн кормів для тварин, птиці та риби. *Радянська Україна. – 1983. – 3 лютого.*

9. Повідомлялося про перемогу киянина Олександра Яковлева на півфінальних змаганнях розиграшу Кубка СРСР у Вільнюсі. Він показав найкращий результат в потрійному стрибку – 17 м 01 см. *Радянська Україна. – 1983. – 2 лютого.*

3 лютого (четвер).

6. При Донецькому гідрометеорологічному центрі почала діяти служба під назвою “Відділ нормування викидів шкідливих речовин в атмосферу”, головне завдання якої – контроль над додержанням

нормативних показників викидів шкідливих речовин промисловими підприємствами. *Радянська Україна. – 1983. – 4 лютого.*

4 лютого (п'ятниця).

3. На Чернівецькому хімічному заводі освоєно випуск нової антикорозійної мастики, яка захищає метал від корозії. Її розробили спеціалісти чернівецького підприємства спільно із співробітниками Всесоюзного науково-дослідного інституту залізничного транспорту. *Радянська Україна. – 1983. – 5 лютого.*

3. Жданів Донецької області. На заводі важкого машинобудування завершено відвантаження комплекту устаткування для киснево-конвертерного цеху, який споруджувався на заводі у м. Зениця (Югославія). Такі конвертори вже діють на заводах Болгарії, Угорщини, Польщі, Чехословаччини, Югославії та інших країнах Європи. *Радянська Україна. – 1983. – 5 лютого.*

3. Кривий Ріг. Першу продукцію видала технологічна лінія цементного заводу. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.612.*

4. Союз українських студентів Франції влаштував вшанування 65-річчя бою під Крутами в залі бібліотеки С. Петлюри в Парижі. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 27 лютого.*

7. У Москві проходив урочистий вечір, присвячений 70-річчю від дня народження українського поета А. Малишка. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.612.*

8. Повідомлялося про 39-ю сесію Комісії ООН по правах людини, яка проходила в Женеві. Делегація Української РСР взяла участь у роботі груп, виступивши з рядом конструктивних пропозицій, спрямованих на справжнє забезпечення у світі прав людини. Представник УРСР В. Кучинський був обраний на пост доповідача комісії, на якого покладалася підготовка підсумкового документа сесії Економічній і соціальній раді ООН. *Радянська Україна. – 1983. – 4 лютого.*

10 лютого (четвер).

7. Київ. На фасаді будинку Інституту металофізики АН УРСР відкрито меморіальну дошку з написом: “У цьому інституті в 1946–1954 рр. працював видатний вчений – академік АН УРСР Данилов Віталій Іванович (1902–1954)”. *Радянська Україна. – 1983. – 11 лютого.*

11 лютого (п'ятниця).

1. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про внесення змін і доповнень до Земельного Кодексу УРСР”. Відповідно до видання Зводу законів Української РСР та з метою дальшого вдосконалення земельного законодавства президія Верховної Ради Української РСР постановила внести до Земельного кодексу Української РСР необхідні зміни та доповнення. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1983. – №8. – Ст.125.*

1. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про внесення змін і доповнень до Кодексу Української РСР про надра”. Відповідно до Зводу законів Української РСР та з метою дальшого вдосконалення законодавства Української РСР про надра президія Верховної Ради Української РСР постановила внести до Кодексу Української РСР про надра необхідні зміни та доповнення. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1983. – №8. – Ст.126.*

4. Президія АН УРСР прийняла постанову “Про створення Відділення хімії поверхні Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського”. *Історія Академії наук України. 1918-1993. – К., 1994. – С.291.*

12 лютого (субота).

3. Повідомлялося про початок створення очаківської ПМК по спорудженню Дніпро-Бузького гідровузла. *Радянська Україна. – 1983. – 12 лютого.*

13 лютого (неділя).

6. Повідомлялося про 20-річчя першого в СРСР багатогалузевого підприємства побутового обслуговування населення, створеного в Києві, – фірму “Світанок”, яка на сьогодні вже надає 150 видів послуг.

Радянська Україна. – 1983. – 13 лютого.

14 лютого (понеділок).

1. Чернівці. Невідомими особами знищено близько 150 надгробних пам'ятників на єврейському кладовищі. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 1 травня.*

8. У Відні на 28-й сесії Комісії соціального розвитку ООН виступив керівник делегації Української РСР М. Варварцев, який відзначив, що економічний спад у багатьох капіталістичних державах і країнах, що розвиваються, є головною причиною скорочення доходів населення. М. Варварцев розповів про досвід, нагромаджений Української РСР у галузі розподілу національного доходу. *Радянська Україна. – 1983. – 15 лютого.*

16 лютого (середа).

3. Повідомлялося про освоєння виплавки і виробництва безнікелевої корозійностійкої сталі на заводах “Дніпроспецсталь” і “Запоріжсталь”. *Радянська Україна. – 1983. – 16 лютого.*

17 лютого (четвер).

3. Повідомлялося, що укладено останні труби на завершальному, 115-му кілометрі відрізка газопроводу Уренгой – Ужгород, що проходить по території Київщини. *Радянська Україна. – 1983. – 17 лютого.*

18 лютого (п'ятниця).

3. Житомир. На виробничому об'єднанні “Електровимірювач” створено універсальний комбінований прилад для вимірювання струму вагою 500 грамів. *Радянська Україна. – 1983. – 18 лютого.*

3. На стапелі Херсонського суднобудівного виробничого об'єднання завершилися роботи по спуску на воду танкера “Дмитрий Медведев” для латвійського пароплавства. Танкер споруджено за новим проектом, який відповідає останнім конвенціям по збереженню людського життя на морі і не забрудненню навколишнього середовища. *Радянська Україна. – 1983. – 19 лютого.*

4. Київ. Відбулося спільне засідання президій АМН СРСР, АН УРСР і колегії Міністерства охорони здоров'я УРСР, на якому обговорювалися питання розвитку в Українській РСР наукових досліджень у галузі медицини та шляхи підвищення їх ефективності. Відзначені успіхи українських вчених у галузі теоретичної медицини, генної інженерії, геронтології, кріобіології і кріомедицини, охорони навколишнього середовища, в розробці і впровадженні нових методів лікування захворювань. *Радянська Україна. – 1983. – 19 лютого.*

19 лютого (субота).

3. Повідомлялося, що ровенські високовольтники виконали замовлення виробничого об'єднання “Ленінградський металічний завод” і відправили комплектно-розподільчий пристрій для випробування потужної турбіни, що буде встановлюватися на трасі газопроводу Уренгой – Помари – Ужгород. *Радянська Україна. – 1983. – 20 лютого.*

22 лютого (вівторок).

9. Повідомлялося про завершення чемпіонату світу з швидкісного бігу на ковзанах серед жінок, який проходив у Карл–Маркс–Штадті (НДР). Бронзової медалі удостоїлася киянка Валентина Лаленкова. *Радянська Україна. – 1983. – 22 лютого.*

23 лютого (середа).

4. Відбулися загальні збори Українсько-польського товариства у Польській бібліотеці у Парижі. На них з доповіддю про “Голод в Україні 1933 року” виступив Леонід Плющ. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 20 березня.*

24 лютого (четвер).

4. У м. Кузнецовськ Рівненської області здано в експлуатацію кінотеатр “Полісся” на 500 місць, оформлений спеціалістами виробничих підрозділів управління будівництва Рівненської АЕС. *Радянська Україна. – 1983. – 25 лютого.*

26 лютого (субота).

3. Перша партія малогабаритних побутових електромагнітних гідронасосів “Малятко” зійшла з конвейера Коломийського заводу комплексних розподільних пристроїв (Івано-Франківська область). Вони мають високі технічні характеристики і подають воду з колодязів глибиною до 40 метрів. *Радянська Україна. – 1983. – 27 лютого.*

28 лютого (понеділок).

4. Понад 400 книг власної бібліотеки і більш як сотню портретів письменників та артистів подарував Вінницькій державній науковій книгозбірні К. Кисельов. Серед них рідкісні видання, яких раніше не було у Вінниці. Крім цього всі книги з автографами авторів, серед яких підписи М. Шагінян, П. Антокольського, К. Симонова, М. Бажана та інших. *Радянська Україна. – 1983. – 1 березня.*

Лютий.

3, 6. Почав працювати Запоріжський обласний автоцентр Волзького автомобільного заводу – один з найбільших в Україні в системі „Авто-ВАЗтехобслуговування”. *Радянська Україна. – 1983. – 19 лютого.*

4. За рішенням ЮНЕСКО відзначалося 100-річчя з дня народження Є. Б. Вахтангова. *Радянська Україна. – 1983. – 12 лютого.*

6. Повідомлялося про відкриття у Чернівцях 32-го відділення зв'язку, що збіглося з 200-річчям існування пошти на Буковині. *Радянська Україна. – 1983. – 1 березня.*

1 – 2 березня (вівторок – середа).

8. У Міжнародному віденському центрі ООН працювала позачергова сесія Комісії ООН по становищу жінок. Її учасники, які представляють 32 країни світу, обговорювали питання підготовки всесвітньої конференції по підбиттю підсумків 10-річчя ООН на підтримку жінок. Делегацію Української РСР очолювала В. Сиволюб. *Радянська Україна. – 1983. – 2, 3 березня.*

3 березня (четвер).

9. Повідомлялося про перемогу студента з Ворошиловграду динамівця Віктора Бризгіна на зимовому чемпіонаті СРСР на найкоротшій дистанції (60 метрів). *Радянська Україна*. – 1983. – 3 березня.

4 березня (п'ятниця).

1. Київ. Відбувся пленум ЦК ЛКСМУ, який розглянув організаційне питання. Пленум звільнив А. Корнієнка від обов'язків першого секретаря ЦК ЛКСМУ у зв'язку з переходом на іншу роботу. Першим секретарем ЦК ЛКСМУ обрано В. Мироненка. На пленумі обговорено завдання комсомольських організацій України по вихованню у молоді свідомого ставлення до праці, зміцнення трудової дисципліни. *Радянська Україна*. – 1983. – 5 березня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. *Україна від найдавніших часів до сьогодення*. – К., 1995. – С.612.

1, 3. Інформаційний лист ЦК Компартії України за підписом В. Щербицького до ЦК КПСС про становище, яке склалося на атомних електростанціях України. В ньому вказувалось, що із-за окремих проектних прорахунків, низької надійності частини обладнання, недостатньої кваліфікації обслуговуючого персоналу за останній час тут відбулося кілька великих аварій, які призвели до погіршення радіаційної ситуації і перебоїв в електропостачанні народного господарства. *Чорна книга України. Збірник документів, архівних матеріалів, листів, доповідей, статей, досліджень, есе*. – К., 1998. – С.560-561.

6. У Сумах в родині Лук'яникових народилася п'ята дитина, яка стала 250-тисячним жителем міста над Псллом. *Радянська Україна*. – 1983. – 5 березня.

7 березня (понеділок).

8. Женева. У Комісії ООН по правах людини виступив представник Української РСР О. Овсяк, який спинився на питанні порушення в розвинутих капіталістичних країнах права людини на працю. *Радянська Україна*. – 1983. – 8 березня.

9 березня (середа).

4. З с. Решетилівки Полтавської області до Києва відправлено гобелен площею понад 100 кв. метрів, який виготовлено на місцевій фабриці художніх виробів. Гобелен прикрашатиме міський Палац шлюбу. *Радянська Україна. – 1983. – 10 березня.*

11 березня (п'ятниця).

3. Повідомлялося, що на київському дослідно-показовому редукторному заводі вперше в СРСР освоєно серійне виробництво хвильових редукторів загального користування, у яких менші габарити і на їх виготовлення йде менше металу. *Радянська Україна. – 1983. – 11 березня.*

4. Київ. Відбувся V Український республіканський з'їзд Всесоюзного товариства винахідників і раціоналізаторів (ВТВР), який обрав Українську республіканську раду ВТВР і республіканську ревізійну комісію. Головою ради обрано В. Рязанцева. *Радянська Україна. – 1983. – 12 березня.*

12 березня (субота).

3. Перший енергоблок Південно-Української АЕС після комплексних випробувань виведено на черговий рівень потужності – 550 мегават. З початку експлуатації АЕС вироблено вже понад 200 мільйонів кіловат-годин електроенергії. *Радянська Україна. – 1983. – 13 березня.*

13 березня (неділя).

1. Заарештована член Української Гельсинської групи Ольга Матусевич. З цього приводу до світової спільноти звернулося Західне представництво УГГ. Зверення підписали П. Григоренко, В. Малинкович, Л. Плющ, Н. Світлична. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 24 березня.*

14 – 18 березня (понеділок – п'ятниця).

4. Київ. В Інституті геологічних наук АН УРСР проходив міжнародний симпозіум “Вивчення геологічної історії і процесів сучасного осадотворення Чорного і Балтійського морів”. Його учасники – провідні вчені і спеціалісти з морської геології НРБ, НДР, ПНР і СРСР –

ознайомилися з результатами найновіших досліджень у галузі морської геології. *Радянська Україна. – 1983. – 15 березня.*

17 березня (четвер).

4. Повідомлялося про засідання правління Українського відділення Товариства радянсько-польської дружби, на якому підбито підсумки роботи в 1982 році. Українське відділення об'єднує 10 обласних, 28 міських, 73 районних відділення і 1300 первинних організацій. *Радянська Україна. – 1983. – 17, 19 березня.*

4. Повідомлялося, що видавництво “Онер” (“Мистецтво”) в м. Алмата випустило книгу-альбом “Щедрість серця”, в якій відображена творчість Т. Шевченка як художника в роки заслання (1847–1857). *Радянська Україна. – 1983. – 18 березня.*

8. Постійний представник Української РСР при Організації Об'єднаних Націй у питаннях освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) В. Ніколайко передав у секретаріат Організації інформацію про здійснення Українською РСР Декларації про раси і расові передсуди, прийнятої Генеральною конференцією ЮНЕСКО 27 листопада 1978 року. *Радянська Україна. – 1983. – 18 березня.*

20 березня (неділя).

4. Повідомлялося, що у м. Москва у Центральному будинку кіно відбувся творчий звіт майстрів телеекрана України. Було показано художній фільм “Хай він виступить...”, документальні стрічки “Ладо” і “Уклін красі”, підготовлені студією “Укртелефільм”. *Радянська Україна. – 1983. – 20 березня.*

21 – 24 березня (понеділок – четвер).

4. Відбулися загальні збори відділень АН Української РСР, на яких проаналізовані результати фундаментальних і прикладних досліджень та хід виконання планів, визначено шляхи підвищення ефективності наукового пошуку, прискорення впровадження розробок у виробництво тощо. *Радянська Україна. – 1983. – 23, 24, 25 березня.*

29 березня (вівторок).

4. Міністерство фінансів СРСР і Державний банк СРСР випустили в обіг пам'ятну монету вартістю в 1 карбованець у зв'язку з 165-річчю з дня народження Карла Маркса і 100-річчям з дня його смерті. *Радянська Україна. – 1983. – 29 березня.*

Березень.

4. Київ. Проходили гастролі італійського співака Джанні Моранді, який вперше приїхав в Україну. *Радянська Україна. – 1983. – 27 березня.*

4. Постанова ЦК КПУ і Ради міністрів Української РСР “Про присудження Державних премій Української РСР імені Т.Г.Шевченка в галузі літератури, журналістики, мистецтва і архітектури 1983 року”. Премії були присуджені: В галузі літератури – Олійнику Б. за збірки поезій “Сива ластівка”, “У дзеркалі слова”, “Думка про місто”. В галузі образотворчого мистецтва – Бойку В., Ліпатову Р. (керівникам авторської групи), Кузнецову Г., Матвееву Є., Новикову Ю., Шевченку М. (художникам), Зубцю А. (складачеві), Хоменку М. (друкареві) за впровадження нових принципів конструювання, оформлення та поліграфічного виконання творів класиків марксизму-ленінізму та видатних діячів комуністичного і робітничого руху (К. Маркса “Капітал”, “Громадянська війна у Франції”; Г. Димитров “І все-таки вона крутиться!..”); Свиді В. за горельєф “В сім'ї єдиній”. В галузі музики – Колесі М. за хорову сюїту “Лемківське весілля” (друга редакція), збірник “Обробки українських народних пісень”. В галузі театрального мистецтва – Резникову М. (режисерові-постановнику), Добровольському В., Мажусі Ю., Пазенку А., Смоляровій О., Решетникову (Решетченку) А., Рушковському М., Яремчук Л. (акторам) за створення образу радянського сучасника у виставах “Предел спокойствия”, “Кафедра”, “Тема с вариациями” у Київському державному ордену Трудового Червоного Прапора академічному російському драматичному театрі імені Лесі Українки. У галузі концертно-виконавської діяльності – Державній ордену Трудового Червоного Прапора заслуженій капелі бандуристів УРСР за концертні програми останніх років. В галузі архітектури – Бутенку М., Стрельцову В. (керівникам

робіт), Антонову А., Луценку М., Моліверову О., Підвезку А., Ратушному Г. (архітекторам) за будову і благоустрій центру м. Верхньодніпровська Дніпропетровської області. За кращий твір літератури і мистецтва для дітей та юнацтва – Якутовичу Г. за ілюстрації до книжок “Повість минулих літ”, “Слово про Ігорів похід”, “Карби. Чічка. Злодія зловили” М. Черемшини, “Козак Голота” М. Пригари. *Радянська Україна. – 1983. – 8 березня.*

4 квітня (понеділок).

3. Почато промислову експлуатацію Яблунівського газоконденсатного родовища (Полтавська область) – однієї з найбільших природних кладових, відкритих в останні роки в Україні. *Радянська Україна. – 1983. – 5 квітня.*

6 квітня (середа).

3. Зі стапеля об’єднання “Севастопольський морський завод ім. Орджонікідзе” (Кримська область) зійшов, призначений для роботи в полярних широтах, 100-тонний плавучий кран “Чорноморець”. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.612.*

7 квітня (четвер).

4. В с. Дроздовичі Старосамбірського району Львівської області співробітники Музею народної архітектури та побуту виявили один із примірників львівського “Апостола” Івана Федорова – друкарника 1574 року видання. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 5 червня.*

6. 35 років тому набрав чинності статут Всесвітньої організації охорони здоров’я (ВООЗ). Відтоді ця дата відзначається як Всесвітній день здоров’я. *Радянська Україна. – 1983. – 7 квітня.*

9. Повідомлялося про перемогу у стрибках з трампліна на міжнародних змаганнях з лижного двоборства “Хибинська весна” киянина О. Просвірніна. *Радянська Україна. – 1983. – 7 квітня.*

8 квітня (п'ятниця).

4. Президія АН УРСР прийняла постанову “Про створення Відділення біоорганічної хімії Інституту органічної хімії АН УРСР”. *Історія Академії наук України. 1918-1993. – К., 1994. – С.291.*

9 квітня (субота).

6. Дільниця по випуску сувенірів Брошівського лісокомбінату Івано-Франківської області почала виготовляти продукцію на експорт у Францію. *Радянська Україна. – 1983. – 10 квітня.*

10 квітня (неділя).

4. Повідомлялося про проголошення 1983 року роком 20-ліття “Українського історика” Українського історичного товариства – єдиного українського історичного журналу на Заході. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 10 квітня.*

11 квітня (понеділок).

3. П'ятитисячний буряконавантажувач СПС-4,2 зійшов з конвейера складального цеху комбайнового заводу імені Ворошилова у Дніпропетровську. *Радянська Україна. – 1983. – 12 квітня.*

11 – 15 квітня (понеділок – п'ятниця).

3, 8. В Одесі проходило 43-є засідання секції морського і річкового транспорту Постійної комісії Ради Економічної Взаємодопомоги по транспорту, в роботі якого беруть участь делегації НРБ, УНР, НДР, Республіки Куба, ПНР, СРР, СРСР, ЧССР. Розглядалися завдання координації діяльності морського і річкового транспорту соціалістичних країн по забезпеченню народногосподарських планів та зовнішньоторговельних перевезень. *Радянська Україна. – 1983. – 12 квітня.*

14 квітня (четвер).

8. Київ. Завершив роботу міжнародний симпозіум, присвячений проблемам метрології якості оброблених поверхонь. Його організували

Держкомітет по стандартах СРСР і фірма “Ренк Тейлор Хобсон” (Великобританія). Учасники обговорили ряд питань, пов’язаних з раціональним вибором та використанням нових методів засобів контролю оброблених поверхонь. *Радянська Україна. – 1983. – 15 квітня.*

15 квітня (п’ятниця).

1. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про внесення змін і доповнень до Виправно-трудового кодексу Української РСР”. Відповідно до Конституцій СРСР і УРСР та указів президії Верховної Ради СРСР від 13 серпня 1981 р. “Про внесення змін і доповнень до Основ виправно-трудового законодавства СРСР і союзних республік”, від 26 липня 1982 р. “Про дальше вдосконалення кримінального і виправно-трудового законодавства” і від 15 жовтня 1982 р. “Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів СРСР”, а також з метою дальшого вдосконалення виправно-трудового законодавства Української РСР президія Верховної Ради Української РСР постановила внести до Виправно-трудового кодексу Української РСР необхідні зміни і доповнення. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1983. – №17. – Ст.346.*

16 квітня (субота).

3. Повідомлялося, що ливарники київського заводу імені Лепсе – головного підприємства виробничого об’єднання “Київтрактодеталь” освоїли електроплавку чавуну. З нової індукційної електропечі вже одержано перший чавун. *Радянська Україна. – 1983. – 16 квітня.*

17 квітня (неділя).

5. Було опубліковано слово першоієрарха Йосифа щодо трагічної 50-ї річниці голоду в Україні 1933 року. В своєму зверненні першоієрарх вказував на штучне походження голоду, приводив кількість жертв голоду – 8 млн. чол. та визначав винуватця цієї події – комуністичну владу. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 17 квітня.*

21 квітня (четвер).

6. У курортній зоні Києва – Пущі-Водиці відкрився найбільший в Україні госпіталь – лікувально-оздоровчий центр для інвалідів Великої Вітчизняної Війни. Це багатопрофільний комплекс одразу може прийняти 500 чоловік. *Радянська Україна. – 1983. – 21 квітня.*

23 квітня (субота).

7. Під Лісжем (Франція) відбувся з'їзд Об'єднання українських жінок Бельгії, на якому були згадані трагічні дати: 50-річчя голодомору в Україні та 45-річчя загибелі полковника Євгена Коновальця. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 5 червня.*

26 квітня (вівторок).

1, 4. Київ. Відбувся пленум ЦК КПУ, який розглянув питання про хід здійснення республіканських цільових комплексних програм і заходи по підвищенню ролі інститутів Академії наук УРСР і галузевих інститутів у розв'язанні завдань науково-технічного прогресу тощо. У постанові пленуму відзначалося, що президія АН УРСР, міністерства і відомства повинні забезпечити поліпшення роботи академічних і галузевих науково-дослідних інститутів, вищих навчальних закладів по розв'язанню проблем прискорення науково-технічного прогресу, інтенсифікації економіки. *Радянська Україна. – 1983. – 27 квітня.*

28 квітня (четвер).

4. Повідомлялося, що відповідно до Закону СРСР “Про охорону і використання тваринного світу” уряд СРСР прийняв постанову “Про Червону книгу СРСР” – книгу рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення видів тварин і рослин, яка повинна містити необхідні відомості для розробки і здійснення заходів по збереженню та раціональному використанню таких видів тварин і рослин. Визначено порядок прийняття рішень про занесення тих чи інших видів тварин і рослин до Червоної книги СРСР і Червоної книги союзної республіки. *Радянська Україна. – 1983. – 28 квітня.*

8. Повідомлялося про завершення у Женеві 39-ої сесії Комісії ООН по правах людини, у якій брала участь делегація Української РСР, з ініціативи якої прийнято резолюцію про заходи, яких слід вжити проти ідеології і практики нацизму, фашизму і неофашизму. *Радянська Україна*. – 1983. – 28 квітня.

Квітень.

8. У Нью-Йорку відбулася демонстрація кримських татар біля будинку Організації Об'єднаних Націй. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.)*. – К., 2000. – С.527.

1 травня (неділя).

5, 8. У Бавенд-Бруку (Франція) відбулася Соборна панахида трьох “віток” хрестової церкви в українському народі (Української Православної Церкви, Української Католицької Церкви та Української Євангельської Реформованої Церкви) в пам'ять 7 мільйонів душ українців, замордованих повільною голодовою смертю більшовиками 50 років тому. *Українське слово*. – Париж. – 1983. – 12 червня.

8. В Парижі створено організаційний комітет “Інтернаціоналу спротиву”, до якого входять представники Анголи, Болгарії, В'єтнаму, Островів Зеленого Рогу, Китаю, Куби, Лаосу, Румунії, України (представник П. Григоренко), Югославії, Росії (В. Буковський), а також ряд об'єднань політичних емігрантів із 13 держав. *Українське слово*. – Париж. – 1983. – 1 травня.

5 травня (четвер).

4. У Львові створено Інститут проблем природокористування (з 1995 – Інститут проблем природокористування та екології). *Історія Академії наук України. 1918-1993*. – К., 1994. – С.291; *С.Кульчицький, Ю.Павленко, С.Руда, Ю.Храмов. Історія Національної Академії наук України в суспільно-політичному контексті. 1918 – 1998*. – К., 2000. – С.494.

8 травня (понеділок).

1. Вночі з 8 на 9 травня у м. Воролошиловоград було заарештовано пастора Степана Германюка. Цього разу його повторно засудили за релігійну діяльність керівника баптистської общини до 3 років суворого режиму. *Українське слово*. – Париж. – 1983. – 18 вересня.

10 – 18 травня (вівторок – середа).

4. На базі Київського НДІ гігієни праці і профзахворювань Міністерства охорони здоров'я Української РСР проходили міжнародні навчальні курси з профілактичної токсикології, в яких приймали участь представники 17 країн. Одне з найважливіших питань – питання вивчення токсикології хімічних речовин, використовуваних у сільському господарстві, а також проблем промислової, комунальної, клінічної і екологічної токсикології. Курси проводилися в СРСР у рамках Програми ООН з проблем навколишнього середовища (ЮНЕП). *Радянська Україна*. – 1983. – 11, 19 травня.

11 травня (середа).

4. Президія АН УРСР прийняла постанову “Про створення Відділення природних дисперсних систем Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського АН УРСР”. *Історія Академії наук України. 1918-1993*. – К., 1994. – С.291-292.

14 травня (субота).

4. Донецьк. Завершив роботу VII Всесоюзний з'їзд ботаніків, в центрі уваги якого були питання раціонального використання, перетворення та охорони рослинного світу. *Радянська Україна*. – 1983. – 15 травня.

16 травня (понеділок).

6. Указ президії Верховної Ради СРСР про нагородження Чорноморського пароплавства орденом Жовтневої революції з нагоди 150-річчя від дня заснування. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення*. – К., 1995. – С.612.

21 травня (субота).

8. Нью-Йорк (США). В Українському інституті Америки був влаштований літературний вечір, присвячений М. Хвильовому в 50-річчя його трагічної смерті. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 19 червня.*

22 травня (неділя).

8. В Роттердамі проходили урочисті відзначення пам'яті полковника Євгена Коновальця – видатного діяча визвольних змагань та основоположника УВО ОУН, що загинув 45 років тому. Хвилиною мовчання було відмічено пам'ять жертв голодомору в Україні в 1932–1933 роках. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 29 травня.*

23 травня (понеділок).

8. Група учасників урочистого відзначення 45-роковини смерті Євгена Коновальця на чолі з головою Представництва українських націоналістів Миколою Павюком відвідали могилу полковника Андрія Мельника в Люксембурзі. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 12 червня.*

25 травня (середа).

2. Відбулася панахида на могилі Симона Петлюри (народився 23 травня 1879 р. – вбито 25 травня 1926 р.) у день та годину його смерті (25 травня о 14 годині 35 хвилин). Були присутні Голова Проводу українських націоналістів М. Плавюк, ветерани Українського національного руху Канади та США тощо. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 12 червня; Там само. – 1984. – 27 травня.*

26 травня (четвер).

7. За самвидавними джерелами в казахстанському місті Караганда на 87 році життя помер єпископ підпільної Української Католицької Церкви владика Олександр Хіра, якого 35 років тому було заслано до Казахстану. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 4 березня.*

26 травня (четвер).

1. Інформація ЦК Компартії України про хід виконання постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР “Про додаткові заходи по вдосконаленню вивчення російської мови в загальноосвітніх школах та інших учбових закладах союзних республік”. Відповідно до постанови учбові заклади Української РСР здійснювали заходи, направлені на створення умов для підвищення рівня викладання та вивчення російської мови. У відповідності з Основними напрямками реформи загальноосвітніх та професійних шкіл удосконалені програми з російської мови та літератури для всіх типів шкіл, видані нові – для шкіл з поглибленим вивченням російської мови та літератури. Посилена увага в питаннях підбору, підготовки та перепідготовки педагогічних кадрів (усі викладачі технікумів, профтехучилищ та 97,7% вчителів шкіл мають вищу освіту). Щорічно передбачено асигнування у сумі 2,5 млн. крб. на підвищення заробітної плати вчителів російської мови та літератури. *Національні процеси в Україні: історія і сучасність. Документи і матеріали. Довідник. У 2-х ч. – К., 1997. – Ч.2. – С.508-511; Українське слово. – Париж. – 1983. – 26 червня.*

26 травня – 29 травня (четвер – понеділок).

8. У Лондоні відбувся VI-й Собор Української Автокефальної Православної Церкви, який розглядав питання майбутнього святкування 1000-ліття Хрещення Руси–України та “Про правне значення Української Автокефальної Церкви”. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 12 червня.*

28 – 30 травня (субота – понеділок).

4. Київ. Проходив XI Всесоюзний фестиваль мистецтв “Київська весна”. *Радянська Україна. – 1983. – 31 травня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.612.*

29 травня (неділя).

8. В Торонто відбулася соборна панахида та маніфестація біля

будинку парламенту “У 50-річчя голодової облоги України”. *Українське слово*. – Париж. – 1983. – 12 червня.

31 травня – 6 червня (вівторок – понеділок).

4. Київ. Проходила міжнародна конференція математиків, на якій обговорювалися питання з теорії наближення функцій. В ній взяли участь вчені з СРСР, НРБ, УНР, СРВ, НДР, ПНР, ЧССР, СФРЮ, дослідники з Австрії, Канади, Нідерландів, ФРН, Швеції. *Радянська Україна*. – 1983. – 1, 7 червня.

Весна.

5. Львів. Після арешту і засудження Й. Терелі, головою “Ініціативної групи захисту прав віруючих і церкви” в Україні обрано Василя Кобринна. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.)*. – К., 2000. – С.527; *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення*. – К., 1995. – С.612.

1 червня (середа).

4. Дніпропетровськ. Почалися гастролі Великого театру СРСР оперою П. Чайковського “Євгеній Онегін”. *Радянська Україна*. – 1983. – 29 травня.

3 червня (п'ятниця).

4. Повідомлялося, що вчені Інституту геологічних наук Української РСР у співдружності із спеціалістами ряду організацій СРСР і Народної Республіки Болгарії проводять дослідження дна Чорного й Азовського морів, в результаті чого складено комплект геологічних карт, виявлено райони, перспективні щодо розвідок окремих корисних копалин. *Радянська Україна*. – 1983. – 3 червня.

8. У м. Нью-Йорк (США) правозахисник В. Чалідзе звернувся з заявою до Генерального секретаря ООН з приводу дискримінації кримських татар. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.)*. – К., 2000. – С.527.

4 червня (субота).

7. В Домі хліборобського освітнього союзу й Українсько-Бразильського клубу було влаштовано святочну академію, присвячену роковинам трагічної смерті головного атамана С. Петлюри і голови проводу українських націоналістів полковника Є. Коновальця. *Українське слово*. – Париж. – 1983. – 3 липня.

7 червня (вівторок).

8. У Женеві проходила 69-я сесія Генеральної конференції Міжнародної організації праці (МОП), на якій представлено меморандум представників БРСР, НРБ, УНР, НДР, Куби, ПНР, СРСР, УРСР. В ньому підкреслювалось важливість виконання МОП її основного завдання по захисту інтересів і прав трудящих в усіх країнах. *Радянська Україна*. – 1983. – 8 червня.

8 – 9 червня (середа – четвер).

8. В Києві перебував президент Фінляндської Республіки Мауно Койвісто з офіційним візитом. Відбулися зустрічі з радянсько-партійним керівництвом УРСР. В. Щербицький розповів президенту Фінляндської республіки про участь Української РСР у радянсько-фінляндському економічному, науково-технічному і культурному співробітництві. *Радянська Україна*. – 1983. – 9, 10 червня; *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1983. – №25.

10 червня (п'ятниця).

4. Розв'язанню екологічних проблем глобального характеру допоможе перша карта рослинності (геоботанічна) Європи. Учені НРБ, УНР, НДР, СРР, СРСР і ЧССР зібралися у Києві і обговорювали аспекти її складання, об'єднували підготовлені в різних країнах "блоки", уточнювали пояснювальний текст до неї і кольорову гаму. *Радянська Україна*. – 1983. – 11 червня.

13 червня (понеділок).

6. Указ президії Верховної Ради СРСР про нагородження Севастополя орденом Жовтневої революції з нагоди 200-річчя від часу заснування. *Радянська Україна. – 1983. – 14 червня.*

14 червня (вівторок).

3. Дніпропетровськ. Трубопрокатний завод розпочав випуск біметалевих труб. Перша черга технологічного комплексу по випуску цієї продукції призначена для виготовлення втулок, які завдяки високій міцності подвоюють строк служби двигунів тракторів і комбайнів. *Радянська Україна. – 1983. – 15 червня.*

14 – 15 червня (вівторок – середа).

1. Москва. Пленум ЦК КПРС розглянув актуальні питання ідеологічної, масово-політичної роботи партії. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.612.*

16 червня (четвер).

1. Опублікована постанова Верховної Ради СРСР про обрання Ю. В Андропова головою президії Верховної Ради СРСР. *Радянська Україна. – 1983. – 17 червня.*

3. Була випущена в обіг пам'ятна монета вартістю в один карбованець у зв'язку з 20-річчям першого польоту в космос жінки – громадянки СРСР Терешкової В.В. *Радянська Україна. – 1983. – 16 червня.*

17 червня (п'ятниця).

1, 6. Верховна Рада СРСР ухвалила закон СРСР про трудові колективи і підвищення їхньої ролі в управлінні підприємствами, установами, організаціями. Законом визначалися принципи участі трудових колективів в управлінні підприємствами, установами, організаціями; основні повноваження трудових колективів в обговоренні і вирішенні державних та громадських справ; повноваження трудових колективів: у плануванні

економічного і соціального розвитку, по укладенню колективних договорів, у забезпеченні збереження соціалістичної власності і раціонального використання матеріальних ресурсів тощо. *Радянська Україна. – 1983. – 19 червня.*

21 червня (вівторок).

3. Повідомлялося, що на Київському виробничому взуттєвому об'єднанні “Спорт” освоєно випуск двох нових моделей кросових черевиків на литій підшві з пінополіуретану. *Радянська Україна. – 1983. – 21 червня.*

8. Київ. Проходила міжнародна виставка “Автосервіс-83”, в якій брали участь понад 90 фірм з 18 країн світу. Вони представили найрізноманітнішу продукції в галузі автомобілебудуванні, техобслуговуванні і ремонту всіх видів автомобільного транспорту. *Радянська Україна. – 1983. – 22, 25 червня.*

22 червня (середа).

4. У с. Піски Косівського району Івано-Франківської області відкрито єдиний в області Музей кераміки. Тут експонується понад 300 керамічних виробів. Найдавніші з них датовані XVIII сторіччям. *Радянська Україна. – 1983. – 23 червня.*

27 червня (понеділок).

4. В СРСР здійснено запуск космічного корабля “Союз Т-9”, командир якого – полковник Ляхов В. П. – уроженець м. Антрацит Ворошиловградської області. *Радянська Україна. – 1983. – 28 червня.*

30 червня (четвер).

6. Постанова Верховної Ради Української РСР “Про введення в дію Житлового кодексу Української РСР”, згідно якої Житловий кодекс УРСР вводився в дію з 1 січня 1984 р. і законодавчі акти УРСР приводилися у відповідність з цим Кодексом. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1983. – Додаток до №28. – Ст.574.*

Червень.

2. “...Мав відбутися в київському м’ясокомбінаті страйк робітників, яким не дозволили в цеху купити ковбасу. Викликані представники міськкому партії пообіцяли задовольнити клопотання робітників, після чого вони відновили працю. Після зміни міліція забрала кількох робітників. Ходять вістки, що декого з них арештували”. (В Києві планувався на м’ясокомбінаті страйк робітників, яким не дозволяли купувати ковбасу в цеху). *Українське слово. – Париж. – 1984. – 9 вересня.*

6 липня (середа).

3. Повідомлялося, що на Броварському заводі порошкової металургії (Київська область) теплотехнічне обладнання почало діяти на основі нового універсального принципу, який запропонували вчені Інституту газу АН УРСР, створивши метод опалення нагрівальних, хіміко-термічних печей. Здійснюють цей процес високоефективні агрегати так званого опосередкованого радіаційного нагрівання різних матеріалів. При цьому економія палива до 40%. *Радянська Україна. – 1983. – 6 липня.*

4. Київ. Відбулося спільне засідання бюро Відділення математики і кібернетики АН УРСР, бюро Наукової ради АН УРСР по проблемі “Кібернетика” і вченої ради Інституту кібернетики імені В. Глушкова АН УРСР, присвячене 60-річчю від дня народження В. Глушкова. Міністерство зв’язку СРСР в пам’ять про вченого видало художній конверт з його портретом. *Радянська Україна. – 1983. – 7, 8 липня.*

4. Виповнилося 25 років з дня відкриття ВДНГ Української РСР. За час існування вона прийняла близько 34 тис. відвідувачів. *Радянська Україна. – 1983. – 6 липня.*

8. Київ. На запрошення радянсько-партійного керівництва прибув федеральний канцлер ФРН Гельмут Коль. Під час розмови В. Щербицького з Г. Колем було висловлено побажання про підтримання добросусідським відносин між ФРН і Україною на довгочасній основі. *Радянська Україна. – 1983. – 6 липня.*

Не пізніше 10 липня.

8. Москва. Делегація Палати представників Конгресу США передала генеральному секретарю ЦК КПРС Ю. Андропову лист 376 американських конгресменів і прикладені до нього списки більш як 2 тис. євреїв, які висловили бажання виїхати з СРСР. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.). – К., 2000. – С.527.*

11 липня (понеділок).

3. Прийнята постанова ЦК Компартії України про досвід роботи партійної організації Дніпропетровського комбайнового заводу щодо подальшої інтенсифікації виробництва, підвищення продуктивності праці. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.612.*

12 липня (вівторок).

6, 3. У м. Рівне з'явилися перша лінія маршрутного таксі, на якій працювало три машини. *Радянська Україна. – 1983. – 12 липня.*

13 липня (середа).

6. Повідомлялося про пленум Верховного Суду Української РСР, на якому обговорювалися питання про застосування судами законодавства у справах про розкрадання продовольчих товарів, їх втрату і псування в системі торгівлі і споживчої кооперації. У прийнятій постанові зверталася увага на підвищення рівня розгляду кримінальних справ, забезпечення правильного їх вирішення, виявлення всіх осіб, причетних до злочину. *Радянська Україна. – 1983. – 13 липня.*

15 липня (п'ятниця).

3. Почалося будівництво третьої черги Північно-Кримського каналу (Херсонська область), який названий Перекопським і простягатиметься на 70 кілометрів. По ньому за секунду планується подача близько 100 кубометрів води. *Радянська Україна. – 1983. – 16 липня.*

20 липня (середа).

4. У Чернігові вперше в Україні почалися гастролі державного пересувного болгарського цирку “Софія”. *Радянська Україна. – 1983. – 21 липня.*

22 – 23 липня (п’ятниця – субота).

8. Київ. З офіційним дружнім візитом перебувала партійно-урядова делегація Угорської Народної Республіки на чолі з першим секретарем ЦК УСРП Яношем Кадаром. *Радянська Україна. – 1983. – 23 липня.*

23 липня (субота).

4, 7. Український вільний університет влаштував конференцію для відзначення 120-річчя від дня народження видатної української письменниці, уродженки Буковини і почесного доктора УВУ О. Кобилянської. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 4 вересня.*

25 липня (понеділок).

3. Закінчено будівництво трансконтинентального газопроводу Уренгой – Помари – Ужгород, загальною довжиною 4451 кілометрів, 1100 з яких прокладено по території України. *Радянська Україна. – 1983. – 29 липня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.612.*

26 липня (вівторок).

1. Опубліковано виклад постанови ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР про додаткові заходи щодо збільшення прав виробничих об’єднань (підприємств) промисловості у плануванні і господарській діяльності та про посилення їхньої відповідальності за результати праці. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.612-613.*

27 липня (середа).

6. Повідомлялося про відкриття на Кирсанівському заводі залізобетонних виробів тресту “Вінницясільбуд” фізіопротекторія, в якому за

день можуть прийняти лікувальні процедури близько 30 чоловік. *Радянська Україна. – 1983. – 27 липня.*

28 липня (четвер).

1, 6. Прийнята постанова ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР про посилення роботи по зміцненню соціалістичної дисципліни праці. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.613.*

2 серпня (вівторок).

6. Слов'янськ Донецької області. Закінчено будівництво санаторію-профілакторію, який щороку зможе приймати більше тисячі чоловік. *Радянська Україна. – 1983. – 3 серпня.*

3 серпня (середа).

9. Повідомлялося, що українці О. Марковський і О. Максимович стали першим і другим призерами з плавання на дистанції 100 метрів батерфляєм на VIII літній Спартакіаді СРСР. *Радянська Україна. – 1983. – 3 серпня.*

4 серпня (четвер).

9. Повідомлялося, що на VIII літній Спартакіаді СРСР школярка з Дніпропетровська В. Клочко у змаганнях з плавання виграла 100-метрову дистанцію на спині. *Радянська Україна. – 1983. – 4 серпня.*

5 серпня (п'ятниця).

3. Хмельницький. Повідомлялося, що на Хмельницькому радіотехнічному заводі поставили на потік випуск нової продукції – автомобільних радіоприймачів “Тернава”. *Радянська Україна. – 1983. – 5 серпня.*

6 серпня (субота).

4. Київ. Створено музей, експонати якого – хлібні продукти. Тут представлені хлібопекарні вироби, рецептура випікання, починаючи з часів Ярослава Мудрого. *Радянська Україна. – 1983. – 6 серпня.*

9. Завершилася VIII літня Спартакіада народів СРСР. У загальнокомандному заліку збірна України зайняла друге місце. *Радянська Україна.* – 1983. – 7 серпня.

7 серпня (неділя).

4. Повідомлялося, що при розкопках у с. Ігорівка Буринського району на Сумщині археологи знайшли на глибині двох метрів металеве “писало”, яким видряпували літери на берестяних “грамотах”. *Радянська Україна.* – 1983. – 7 серпня.

11 серпня (четвер).

4. Повідомлялося, що в Бразилії проходять виступи Державного заслуженого академічного ансамблю танцю Української РСР імені П. Вірського. Бразильська газета “Жорнал ду Бразіл” назвала гастролі цього колективу головною подією в культурному житті Бразилії цього року. *Радянська Україна.* – 1983. – 12 серпня.

12 серпня (п'ятниця).

4. У м. Ужгород закінчилася виставка меблів, які були виготовлені на підприємстві Саболч-Сатмарської області Угорської Народної Республіки. *Радянська Україна.* – 1983. – 13 серпня.

17 серпня (середа).

4. У Коломиї Івано-Франківської області в місцевому музеї народного мистецтва Гуцульщини відкрилася пересувна виставка західноєвропейської гравюри, яка зберігається в Ермітажі (Ленінград). В її експозиції 119 творів німецьких, італійських, фламандських, англійських та іспанських граверів. *Радянська Україна.* – 1983. – 18 серпня.

23 серпня (вівторок).

8. Лист міністра закордонних справ СРСР А. Громико генеральному секретареві ООН Х.Пересу де Куельяру з пропозицією включити до порядку денного 38-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН питання

“Про укладання Договору про заборону застосування сили в космічному просторі і з космосу щодо Землі”. *Радянська Україна*. – 1983. – 23 серпня.

25 серпня (четвер).

7. На 72-му році життя помер у Києві український композитор, заступник голови правління Спілки композиторів України, народний артист УРСР Аркадій Філіпенко. *Радянська Україна*. – 1983. – 26 серпня.

26 серпня (п'ятниця).

6. Повідомлялося, що розпочато роботи по реконструкції ботанічного саду Житомирського сільськогосподарського інституту – скарбниці рідкісної реліктової рослинності Поліської зони. *Радянська Україна*. – 1983. – 26 серпня.

30 серпня (вівторок).

8. Представника УРСР обрано заступником голови Міжнародної конференції з питання про Палестину. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр.* – К., 1988. – С. 11.

31 серпня (середа).

3, 6. Міністерство торгівлі СРСР повідомляло, що з 1 вересня в роздрібній мережі державної і кооперативної торгівлі почнеться сезонний розпродаж товарів по знижених цінах. У розпродаж включено вироби легкої промисловості, предмети культурно-побутового призначення і господарського вжитку на загальну суму 3 мільярди карбованців. *Радянська Україна*. – 1983. – 31 серпня, 3 вересня.

Серпень.

3. У Дніпродзержинську відбувся пуск на Дніпровському металургійному заводі ім. Дзержинського киснево-конверторного комплексу. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення*. – К., 1995. – С. 613.

2 вересня (п'ятниця).

1. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про внесення деяких змін до Водного кодексу УРСР”. Відповідно до Зводу законів Української РСР та з метою дальшого вдосконалення водного законодавства Української РСР президія Верховної Ради Української РСР постановила внести до Водного кодексу Української РСР необхідні зміни та доповнення. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1983. – №37. – Ст.745.*

4 вересня (неділя).

7. На 77-му році життя помер учений–селекціонер, директор Миронівського науково-дослідного інституту селекції і насінництва пшениці, дійсний член Академії наук СРСР і Всесоюзної академії сільськогосподарських наук Василь Ремесло. *Радянська Україна. – 1983. – 7 вересня.*

5 вересня (понеділок).

4. Відбулося засідання Комісії по реформі загальноосвітньої школи і системи професійно-технічного навчання, на якому обговорювалися питання вдосконалення змісту і методів освіти, трудового навчання і виховання, підготовки вчителів, поліпшення роботи спеціальних навчально-виховних закладів, зміцнення навчально-матеріальної бази шкіл і профтехучилищ тощо. *Радянська Україна. – 1983. – 7 вересня.*

7 вересня (середа).

9. Повідомлялося, що київський динамівець Ігор Пузирьов став переможцем турніру снайперів на чемпіонаті Європи з кульової стрільби. *Радянська Україна. – 1983. – 7 вересня.*

7 – 13 вересня (середа – вівторок).

4. Київ. Проходив ІХ Міжнародний з'їзд славістів, на якому були присутні вчені з 28 країн Європи, Америки, Азії й Австралії. Діяла міжнародна виставка спеціальної літератури й інформаційних видань останніх п'яти років. *Радянська Україна. – 1983. – 2, 6, 8, 10, 11, 13, 14 вересня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від*

найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.613.

9 вересня (п'ятниця).

4. Президія АН УРСР прийняла постанову “Про створення геологічної станції з природничим заповідником у с. Новопетрівці”. *Історія Академії наук України. 1918-1993. – К., 1994. – С.292.*

11 вересня (неділя).

6. Повідомлялося про завершення роботи I з'їзду гастроентерологів Української РСР, який проходив у м. Дніпропетровськ і на якому обговорювалися шляхи підвищення ефективності лікувальної допомоги при шлунково-кишкових захворюваннях, заходи по розширенню профілактики цих недуг. *Радянська Україна. – 1983. – 11 вересня.*

13 вересня (вівторок).

4. Прийнятий указ президії Верховної Ради СРСР про нагородження міста Рівне орденом Трудового Червоного Прапора в зв'язку з 700-річчям з часу заснування. *Радянська Україна. – 1983. – 14 вересня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.613.*

8. Київ. Почала роботу міжнародна спеціалізована виставка “М'ясо-молмаш-83”, учасниками якої були 169 фірм та організацій. Виставка ознайомила з досягненнями в галузі виробництва устаткування і таропакувальних матеріалів для більш комплексної і глибокої переробки продукції тваринництва і побічної сировини. *Радянська Україна. – 1983. – 14 вересня.*

14 – 16 вересня (середа – п'ятниця).

4. У м. Запоріжжя проходив ІХ Республіканський з'їзд травматологів-ортопедів, на якому обговорювалися актуальні питання цієї галузі медицини. *Радянська Україна. – 1983. – 15 вересня.*

15 вересня (четвер).

10. У Стебнику біля Дрогобича, де знаходяться великі заводи калію,

відбулася велика катастрофа: прорив греблі басейну, куди спливали хімічні залишки змивки. В затруєній околиці побіч околиці загинуло багато худоби та дичини. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 13 листопада; 1984. – 13 травня.*

21 вересня (середа).

3. Повідомлялося про засідання комісії Верховної Ради УРСР по торгівлі, на якому відзначалося, що за останні роки зросли обсяги закупок сільгосппродукції у населення, зміцнено матеріально-технічну базу заготівельних організацій, розширено мережу комісійної торгівлі. *Радянська Україна. – 1983. – 21 вересня.*

26 вересня (понеділок).

4. Львів. Розпочав роботу IV Міжнародний симпозіум з питань фізики іоносфери і магнітосфери Землі і сонячного вітру. Він організований АН СРСР, Радою по міжнародному співробітництву в галузі дослідження і використання космічного простору “Інтеркосмос” АН СРСР, Інститутом космічних досліджень АН СРСР і Фізико-механічним інститутом імені Г. Карпенка АН УРСР. *Радянська Україна. – 1983. – 27 вересня.*

4. Повідомлялося, що на території Луцького замку археологи знайшли залишки мурів з будівлі XII століття. *Радянська Україна. – 1983. – 27 вересня.*

1 жовтня (субота).

3. У м. Луцьк відкрито новий автовокзал, який забезпечуватиме автобусне сполучення з містами України і Білорусії. За добу тут відправлятиметься 300 автобусів. *Радянська Україна. – 1983. – 2 жовтня.*

6. Виконуючи рішення XVII з'їзду профспілок СРСР, почався обмін профспілкових квитків. З часу останнього обміну профспілкових документів минуло більш як 20 років, під час яких відбулися якісні зміни в діяльності профспілок, формах і методах їх роботи, організаційній будові, соціальному складі. *Радянська Україна. – 1983. – 1 жовтня.*

2 жовтня (неділя).

8. У м. Вашингтон (США) відбулася 20 тисячна маніфестація українців, присвячена вшануванню пам'яті 7 мільйонів жертв Великого голоду в Україні. *Українське слово*. – Париж. – 1983. – 30 жовтня.

3 жовтня (понеділок).

4. Київ. Відкрилася VI Всесоюзна конференція, присвячена теоретичним і прикладним аспектам сучасної нейтронної фізики. Поряд з вченими з Москви, Ленінграда, союзних республік в ній взяли участь фізики Болгарії, Угорщини, НДР, КНДР, Куби, Монголії, Польщі, Чехословаччини, Італії і ФРН. На конференції обговорювалися питання застосування нейтронних методів в дослідженнях фізики твердого тіла, хімії, геології, біології і медицини. *Радянська Україна*. – 1983. – 4, 7 жовтня.

5 жовтня (середа).

3. Бердянськ Запорізької області. На Первомайському заводі сільськогосподарських машин зійшли з конвейера перші широкозахватні жнивварки, які підвищують темпи і якість жнив при роздільному збиранні. *Радянська Україна*. – 1983. – 6 жовтня.

6 жовтня (четвер).

7. У м. Київ після довготривалої недуги на 82 році життя помер український письменник Михайло Стельмах – один з класиків української літератури. *Українське слово*. – Париж. – 1983. – 13 листопада.

10 жовтня (понеділок).

4. Київ. Відкрилася II міжнародна конференція з питань нелінійних і турбулентних процесів у фізиці. На ній розглядалися питання турбулентності, які є спільними для фізики плазми, космології, астрофізики, океанології, метеорології та інших наук. *Радянська Україна*. – 1983. – 11 жовтня.

12 жовтня (середа).

4. Львів. 375-річний ювілей відзначило найстаріше в республіці

книгосховище – бібліотека Львівського університету. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення.* – К., 1995. – С.613.

12 жовтня (середа).

8. У Відні проходила XXVII сесія Генеральної конференції Міжнародного агентства по атомній енергії (МАГАТЕ). На пленарному засіданні виступив глава делегації Української РСР Р. М. Білодід, який розповів про успіхи і досягнення Української РСР у галузі використання ядерної енергії і поділився планами розвитку атомної енергетики до 1985 року. *Радянська Україна.* – 1983. – 14 жовтня.

18 жовтня (вівторок).

4. У м. Київ відкрилася чехословацька промислова виставка, на якій представлений широкий асортимент одягу, взуття, біжутерії і яка була свідченням розвитку торговельно-промислових зв'язків між двома країнами. *Радянська Україна.* – 1983. – 19 жовтня.

21 жовтня (п'ятниця).

1. Повідомлялося про суд, що відбувся у Миргороді над “зрадниками батьківщини” і про їхній засуд до смертної кари. Трьох радянських солдатів – А. Ксьозна, М. Химочки і Д. Савицького – звинувачували у антисемітських облавах та розстрілах. *Радянська Україна.* – 1983. – 21 жовтня; *Українське слово.* – Париж. – 1983. – 27 листопада.

25 жовтня (вівторок).

4. Заслужений самодіяльний ансамбль Української РСР “Ятрань” відправився в Кабул, де взяв участь у Днях афгано-радянської дружби. *Радянська Україна.* – 1983. – 26, 27 жовтня.

26 жовтня (середа).

2. Повідомлялося, що завод “Мукачівприлад” виробив перші 40 унікальних приладів – планшетних двокординатних самописців, які одразу

дають показники по двох параметрах – відображають стан серцебиття і тиск людини. *Радянська Україна. – 1983. – 26 жовтня.*

28 жовтня (п'ятниця).

6. Київ. Відбулися збори, присвячені 40-річчю битви за Дніпро і визволення Києва від німецьких загарбників. *Радянська Україна. – 1983. – 29, 30 жовтня.*

7. У Вінніпезі помер архипресвітер д-р Семен Савчук. Він був одним із засновників Української православної колегії Св. Андрія Первозванного у Вінніпезі, яка згодом стала єдиною високою богословською школою православних українців; співорганізатором Союзу українців-самостійників, організатором і капеланом Союзу української молоді Канади, головою дирекції видавничої спілки “Тризуб” (1972–1980). *В обороні віри. – Ч.5. Збірник статей присвячений 1000-літтю хрещення України в 1988 р. / Гол. редактор. Михайло Муха. – Торонто, 1984. – С.453-458.*

30 жовтня (неділя).

8. Опубліковано виступ міністра закордонних справ Української РСР В. Мартиненка в Першому комітеті 38-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН по проблемах обмеження озброєнь і роззброєння. Виступаючий відмітив, що “великої ваги в сучасних умовах набувають розробка і укладення найближчим часом всесвітнього договору про незастосування сили в міжнародних відносинах”. *Радянська Україна. – 1983. – 30 жовтня.*

31 жовтня (понеділок).

8. Рішенням Генеральної Асамблеї ООН Українську РСР обрано непостійним членом Ради Безпеки ООН строком на 2 роки, починаючи з 1 січня 1984 р. *Радянська Україна. – 1983. – 3 листопада; Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.12.*

Жовтень.

1. В Києві арештовано перекладача і письменника Валерія Марченка,

онука історика Михайла Марченка. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 13 листопада.*

1 листопада (вівторок).

2. Повідомлялося, що близько 9 мільйонів чоловік стали учасниками масових акцій, які пройшли в Україні в рамках Тижня дій за роззброєння. Він проводився за рішенням Генеральної Асамблеї ООН і Всесвітньої ради миру. В містах і селах країни відбулись багатотисячні мітинги і збори, маніфестації і походи, зустрічі молоді з ветеранами війни. *Радянська Україна. – 1983. – 1 листопада.*

2 листопада (середа).

3. На Дрогобицькому автокрановому заводі Львівської області освоєно серійне виробництво нових самохідних механізмів, які підвищують ефективність будівельно-монтажних і вантажно-розвантажувальних робіт. *Радянська Україна. – 1983. – 3 листопада.*

9. Повідомлялося, що збірна України з автоспорту завоювала звання чемпіона СРСР з гонок на кросових автомобілях. *Радянська Україна. – 1983. – 2 листопада.*

6 листопада (неділя).

3. На суднобудівному заводі “Океан” у Миколаєві введено в дію роботизовану технологічну лінію виготовлення деталей підвіски трубопроводів. *Радянська Україна. – 1983. – 7 листопада.*

9 листопада (середа).

4, 8. У Непалі завершилися Дні СРСР у рамках Місячника непало-радянської дружби, які проводилися на прикладі Української РСР. Жителі гірського королівства ознайомилися з досягненнями УРСР у розвитку економіки, науки і культури. *Радянська Україна. – 1983. – 10 листопада.*

11 листопада (п'ятниця).

8. Виступаючи у Парижі на XXII сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО з проблем розвитку сучасної науки, делегат Української РСР П. Родін підтримав намічену ЮНЕСКО програму заходів по розширенню міжнародного співробітництва в галузі науки, яке має важливе значення для справи зміцнення миру. *Радянська Україна. – 1983. – 12 листопада.*

12 листопада (субота).

4. У приміщенні Народного Дому відбувся ювілейний вечір з нагоди 85-річчя з дня народження та 65-річчя безперервної відданої служби українському народові доктора Володимира Михайліва – одного з фундаторів та керівників Української військової організації та Організації українських націоналістів у присутності ювіляра. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 18 грудня.*

4. Повідомлялося, що археологічною експедицією Донецького державного університету під час розкопок у Слов'янському районі на місці поховань племен так званої катакомбної культури знайдено бронзові ножі, різці, кам'яні сокири-молоти, зброю, глиняний посуд. Знахідки датовані IV тисячоліттям до н.е. *Радянська Україна. – 1983. – 12 листопада.*

6, 3. У м. Кіровоград відкрилося нове приміщення центрального ринку, яке має двоповерховий торговельний зал на 400 місць з готелем на 100 місць. *Радянська Україна. – 1983. – 13 листопада.*

14 листопада (неділя).

3. Вперше в історії автобусобудування СРСР використано дизельний двигун на новому автобусі, який почали випускати на Львівському автобусному заводі. *Радянська Україна. – 1983. – 15 листопада.*

15 листопад (понеділок).

3. У м. Северодонецьк Ворошиловградської області стала до ладу автоматизована система управління газопостачанням, яка допомагає

газовикам оперативно маневрувати енергетичними ресурсами, запобігти напруженим ситуаціям, економити паливо. *Радянська Україна*. – 1983. – 15 листопада.

20 листопада (неділя).

6. Повідомлялося, що архітектори і конструктори “Київпроекту” завершили робочий проект докорінної реконструкції Київського фунікулера, який відслужив майже 80 років. *Радянська Україна*. – 1983. – 20 листопада.

22 листопада (вівторок).

8. У Мюнхені в приміщенні Дослідного інституту для вивчення со-ветської дійсності відбулася прес-конференція про штучно організований керівниками СРСР в Україні у 1932 й 1933 роках голод. Прес-конференцію провело керівництво Дослідного інституту, а всі матеріали і доповіді підготувало Товариство сприяння Українській Гельсинської Групи. *Українське слово*. – Париж. – 1983. – 11 грудня.

23 листопада (середа).

4. Київ. Відбулася науково-практична конференція, присвячена 60-річчю робіткорівського руху в СРСР. *Радянська країна*. – 1983. – 23 листопада.

7. Київ. На 80-му році життя помер письменник і громадський діяч, академік АН УРСР Микола Бажан. *Радянська Україна*. – 1983. – 25 листопада.

24 листопада (четвер).

8. Рішенням Генеральної конференції ЮНЕСКО Українську РСР обрано членом Комітету по штаб-квартирі – допоміжний орган ЮНЕСКО, заснований в складі 21 держави-члена з метою підготовки рекомендацій генеральному директорові ЮНЕСКО з питань, що стосуються обладнання та розширення приміщень штаб-квартири цієї міжнародної організації. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр.* – К., 1988. – С.12.

24 – 28 листопада (четвер – понеділок).

1, 8. В Канаді відбувся X збір українських націоналістів. Серед розглянутих питань відмічали успішно проведені вияви солідарного протесту проти сталінського народовбивства українського селянства у 1933 році. Були обрані нові керівні органи, на чолі Голови Проводи ОУН–М. Плавюк. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 18 грудня.*

26 листопад (субота).

4. У Ворошиловграді на Луганщині закінчився перший республіканський фестиваль “Музичні прем’єри України”. Його учасники – композитори, музиканти, музикознавці – зробили внесок у пропаганду нових творів симфонічної, хорової і камерної музики. *Радянська Україна. – 1983. – 27 листопада.*

27 листопада (неділя).

3. На четвертому енергоблоці Чорнобильської АЕС здійснено фізичний пуск реактора. *Радянська Україна. – 1983. – 27 листопада.*

29 листопада (вівторок).

4. Прем’єрою балету С. Станкевича “Ольга” почалися в Чехословаччині гастролі балетної трупі Державного академічного театру опери та балету ім. Т. Г. Шевченка. *Радянська Україна. – 1983. – 30 листопада.*

6. У Ворошиловоградському дендропарку закінчено висадження дерев. Тут зібрано рослинність майже всіх континентів світу. *Радянська Україна. – 1983. – 30 листопада.*

30 листопада (середа).

6. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про перетворення Головного управління по іноземному туризму при Раді Міністрів УРСР у Головне управління Української РСР по іноземному туризму”. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1983. – №50. – Ст.996.*

7. Львів. На 74-му році життя помер український композитор, народний артист Української РСР, голова правління Львівської організації

Спілки композиторів України, професор Львівської державної консерваторії імені М. В. Лисенка Анатолій Кос-Анатольський. *Радянська Україна*. – 1983. – 2 грудня.

30 листопада – 4 грудня (середа – неділя).

7. У Торонто (Канада) проходив IV-й Світовий конгрес вільних українців. *В обороні віри*. – Ч. 5. *Збірник статей присвячений 1000-літтю хрещення України в 1988 р.* / Гол. редактор Михайло Муха. – Торонто, 1984. – С.403-421.

1 грудня (четвер).

3. Державний комітет СРСР по цінах знизив державні роздрібні ціни на окремі товари народного споживання. Загальна сума зниження роздрібних цін у розрахунку на рік становитиме 2,6 мільярда карбованців. *Радянська Україна*. – 1983. – 1 грудня.

2 грудня (п'ятниця).

8. Київ. Завершила роботу міжнародна нарада з питань підготовки і підвищення кваліфікації працівників поліграфії, яка була організована робочою групою по економічному і науково-технічному співробітництву в поліграфічній промисловості Постійної комісії РЕВ по легкій промисловості. В її роботі взяли участь представники НРБ, УНР, НДР, Куби, МНР, ПНР, СРР, СРСР, ЧССР, які обмінялись досвідом підготовки кадрів для цієї галузі. *Радянська Україна*. – 1983. – 3 грудня.

3 грудня (субота).

8. Представника Української РСР призначено членом Комітету ЮНЕСКО по міжнародних неурядових організаціях. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр.* – К., 1988. – С.12.

8. Представника Української РСР призначено членом Комітету ЮНЕСКО по конвенціях і рекомендаціях. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр.* – К., 1988. – С.13.

4 грудня (неділя).

6. Опубліковано виклад постанови ЦК КПРС про дальший розвиток і підвищення ефективності бригадної форми організації та стимулювання праці у промисловості. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.613.*

4 – 12 грудня (неділя – понеділок).

8. Проходив Міжнародний тиждень дій проти “першінгів-2” і крилатих ракет в Європі, який оголосила Всесвітня рада миру. В Україні пройшли масові антивоєнні мітинги і збори. *Радянська Україна. – 1983. – 3, 13 грудня.*

5 – 6 грудня (понеділок – вівторок).

4. Київ. На сцені Державного академічного театру опери та балету УРСР імені Т. Г. Шевченка пройшла вистава В. Моцарта “Викрадення з Сералю” у постановці Берлінського театру “Коміше опер”. *Радянська Україна. – 1983. – 4 грудня.*

6 грудня (вівторок).

4. Повідомлялося про відкриття музею першого радянського українського театру, яким є Дніпропетровський український драматичний театр імені Т. Г. Шевченка. Це перший професійний театр в Україні, історія якого починалася в Києві і до неї причетні Павло Тичина, Лесь Курбас, Наталя Ужвій. *Радянська Україна. – 1983. – 6 грудня.*

7 грудня (середа).

2. Повідомлялося про збори представників громадськості Києва, присвячені 400-річчю з дня смерті видатного просвітителя, зачинателя книгодрукування в Росії та в Україні Івана Федорова. *Радянська Україна. – 1983. – 7 грудня.*

7 – 9 грудня (середа – п’ятниця).

4. Київ. Проходила ІV всесоюзна конференція, на якій обговорювалися

проблеми серцево-судинної хірургії, результати наукових пошуків у цій галузі медицини, визначено напрями дальших робіт. *Радянська Україна*. – 1983. – 8 грудня.

12 грудня (понеділок).

1. Під тиском органів КДБ один із засновників і керівників Української Гельсінської групи О. Бердник звернувся до президії Верховної Ради Української РСР з проханням про помилування і погодився виступити з заявою для преси з засудженням власних вчинків. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.)*. – К., 2000. – С.527-528.

1. Президія АН УРСР прийняла постанову “Про введення в дію кардіологічного санаторію в с. м. т. Ворзель”. *Історія Академії наук України. 1918-1993*. – К., 1994. – С.292, *С.Кульчицький, Ю.Павленко, С.Руда, Ю.Храмов. Історія Національної Академії наук України в суспільно-політичному контексті. 1918 – 1998*. – К., 2000. – С.494.

15 грудня (четвер).

1. Указ президії Верховної Ради СРСР про нагородження міста Білої Церкви Київської області орденом “Знак Пошани”. *Радянська Україна*. – 1983. – 16 грудня; *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення*. – К., 1995. – С.613.

8. Українську РСР на 98-у пленарному засіданні Генеральної Асамблеї ООН обрано членом ради керуючих Програми ООН по навколишньому середовищу. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр.* – К., 1988. – С.13.

16 грудня (п'ятниця).

8. Київ. Відбувся пленум правління Українського товариства дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами, на якому обговорювалися питання подальшого зміцнення співробітництва із зарубіжною громадськістю в інтересах посилення боротьби за мир і розрядку, проти гонки озброєнь. *Радянська Україна*. – 1983. – 18 грудня.

20 грудня (вівторок).

8. Київ. Відбувся прийом з нагоди відкриття Генерального консульства Республіки Куба, на якому був тимчасовий повірений у справах Республіки Куба в СРСР Л. Ф. Васкес. *Радянська Україна*. – 1983. – 21 грудня.

21 грудня (середа).

6. Постанова президії Верховної Ради Української РСР “Про роботу Міністерства зв’язку Української РСР по усуненню причин, що породжують заяви і скарги на недоліки в обслуговуванні населення засобами зв’язку”, в якій відмічено, що Міністерство зв’язку УРСР, його підприємства і організації повинні забезпечити далі посилення організаторської і виховної роботи управлінь і відділів апарату, підвищити рівень техніко-економічної діяльності галузі, більш повно задовольняти потреби і запити населення. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1984. – №1. – Ст.1.

6. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про порядок введення в дію Житлового кодексу Української РСР”. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1984. – №1. – Ст.2.

6. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про внесення змін і доповнень до Кодексу законів про працю української РСР”. Відповідно до указу президії Верховної Ради СРСР від 12 серпня 1983 р. “Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів СРСР”, а також з метою дальшого вдосконалення чинного законодавства про працю президія Верховної Ради УРСР постановила внести до Кодексу законів про працю Української РСР відповідні зміни та доповнення. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1984. – №1. – Ст.3.

8. 25-річчю створення Українського відділення Товариства радянсько-болгарської дружби було присвячено засідання його правління. *Радянська Україна*. – 1983. – 22 грудня.

22 грудня (четвер).

3. Почав працювати четвертий енергоблок-”мільйонник” Чорнобильської

атомної електростанції. *Радянська Україна. – 1984. – 23 березня.*

25 грудня (неділя).

4. Опубліковано постанову ЦК КПУ і Ради міністрів Української РСР “Про присудження Державних премій УРСР в галузі науки і техніки 1983 року”. Премії присуджені: В галузі науки і техніки: 1. Федорову Є., Яцківу Я., Кислюку В., Думі Д., Корсунь А., Кур’яновій А., Гаврилову І. – за цикл робіт “Розробка теорії та практична побудова координатних систем геодинамічних, селенодезичних і космічних досліджень”; 2. Кузьменку П., Харькову Є., Лисову В., Федорову В., Романовій О., Льїнському О., Дутчаку Я., Прохоренку В., Алексеєву В., Гурському З. – за цикл робіт “Експериментальні і теоретичні дослідження з фізики рідких металів”; 3. Кремньову О., Кравченку Ю., Буцькому М., Олевському В., Іванову М., Холіну Б., Клоповському Б., Шевцову А., Пащенко Г., Назарову С. – за розробку та впровадження технології монодисперсного гранулювання розплавів і нового віброгрануляційного обладнання у виробництві мінеральних добрив на підприємствах азотної промисловості; 4. Дудці І., Зеровій М., Сміцькій М., Зерову Д., Морочковському С. – за п’ятитомне в семи книгах видання “Визначник грибів України” (1967–1979 рр.); 5. Толочку П., Висоцькому С., Боровському Я., Кілієвич С., Івакіну Г., Мовчану І., Сагайдаку М., Харламову В., Гупалу К. – за цикл наукових робіт з історії середньовічного Києва (1972–1982 рр.); 6. Собку О., Гладкову С., Гасаненку О., Гасаненко Л., Ключою В., Терещенку М., Туру В., Демчуку А., Смутченку Л. – за розробку прогресивної технології вирощування насіння, виведення та впровадження у виробництво високоврожайних сортів люцерни для Степової зони УРСР; 7. Карпенку В., Павловій Л., Переверзєву О., Юнді І., Колеснікову Г., Люльку О., Возіанову О., Серняку П., Чернишову В., Кравчуку В. – за цикл робіт “Об’рунтування, комплексна розробка та впровадження в широку медицину методів діагностики, лікування і профілактики захворювань передміхурової залози – простатиту, склерозу, аденоми”; 8. Грандо О., Кульчицькому К., Білику В., Собчук Г., Дебову С., Гончаренку С., Крижопільському А., Хану М. – за

створення Музею медицини Української РСР, відновлення Музею-садиби М. І. Пирогова, використання їх для широкої пропаганди досягнень вітчизняної медичної науки і практики охорони здоров'я; 9. Стеренбогену Ю., Єгоровій С., Юрчишину О., Рубенчику Ю., Сальникову Г., Бублику Г., Єлхімову Ф., Налчі Г., Півню Г., Макарі А. – за роботу “Організація виробництва унікальних зварних конструкцій для газонафтохімічної промисловості на основі розробки та впровадження нових високоефективних матеріалів і технологічних процесів”; 10. Новожилову М., Єфремову Е., Васильєву М., Кіковці Є., Колібабі В., Панчошному М., Савицькому І., Андрющенку А., Тартаковському Б., Кітачу Г. – за розробку та широке промислове впровадження прогресивної цикліно-потоккової технології на залізорудних кар'єрах Кривбасу; 11. Поваренних О., Куковському Є., Литвину О., Платонову О., Матяшу І., Таращану А., Матковському О., Панову Б., Калюжному В., Лазаренку Є. (посмертно) – за цикл робіт “Теоретична і регіональна мінералогія”; 12. Лютцау В., Корнісюку В., Іваницькому О., Луценку Г., Смілянському В., Білоусу В., Ханонкіну О., Ковальову Ю., Комяку М., Морозову Ю. – за розробку та впровадження фізичних методів неруйнівного контролю волоочильного виробництва у кабельній промисловості. За підручники для вищих учбових закладів: 1. Пяткіну К., Кривошеїну Ю. – за підручник “Мікробіологія (с віросологією і імунологією)”, опублікований у 1980 році (4-е видання) ; 2. Єфіменку Г., Гіммельфарбу А., Левченку В. – за підручник “Металлургія чугуна”, опублікований у 1981 році. *Радянська Україна. – 1983. – 25 грудня.*

26 грудня (понеділок).

7. Київ. У Колонному залі імені М. В. Лисенка Київської державної філармонії відбувся урочистий вечір, присвячений 150-річчю з дня народження класика української літератури Марка Вовчка. *Радянська Україна. – 1983. – 28 грудня.*

29 грудня (четвер).

3. Закон СРСР про державний бюджет СРСР на 1984 рік, відповідно

до якого встановлювалися державні бюджети союзних республік по доходах і видатках у сумі 161.936.562 тисячі карбованця, у тому числі по Українській РСР – 27.786.564 тисячі карбованця. *Радянська Україна. – 1983. – 30 грудня.*

31 грудень (субота).

3. Повідомлялося, що на Лисичанському нафтопереробному заводі Ворошиловградської області стала до ладу третя великотоннажна установка по переробці нафти, після чого Лисичанський нафтопереробний став одним з найбільших в Європі по переробці нафти. *Радянська Україна. – 1983. – 31 грудня.*

6. Повідомлялося про пленум Верховного Суду Української РСР, на якому обговорювалося питання про застосування судами України законодавства про відповідальність дорослих осіб за втягнення неповнолітніх у злочинну та іншу антигромадську діяльність. *Радянська Україна. – 1983. – 31 грудня.*

Грудень.

2. У Нью-Йорку відзначена 110 річниця заснування Товариства ім. Т. Шевченка (пізніше Наукового Товариства ім. Т. Шевченка), що діяло у Львові до вересня 1939 р. *Українське слово. – Париж. – 1983. – 25 грудня.*

2. В м. Кривий Ріг Дніпропетровської області відбувалися хвилювання (страйки, вуличні демонстрації) через брак харчів у крамницях. *Вісник Репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1984. – Вип. 7-8. – С. 11.*

3. Стала до ладу перша турбіна компресорної станції “Барська” (м. Бар Вінницької області), яка споруджується будівельниками з НДР. *Радянська Україна. – 1984. – 4 січня.*

1983.

2. Відбулися судові процеси над В. Лисенком, Ю. Тарнапольським. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.). – К., 2000. – С.528.*

6. Українська РСР стала членом Виконавчого органу Конвенції про трансграничне забруднення повітря на великі відстані. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.613.*

8. Українська РСР стала членом Підготовчої комісії для Міжнародного органу з морського дна та для Міжнародного трибуналу з морського права. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.613.*

1983 – 1985.

8. Українську РСР обрано членом Комісії ООН з прав людини ЕКОСОС. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.613.*

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Радянська Україна. – 1983.
2. Відомості Верховної Ради УРСР. – 1983.
3. Українське слово. – Париж. – 1983, 1984.
4. Новий шлях. – Торонто. – 1983, 1984.
5. Історія Академії наук України. 1918-1993. – К., 1994.
6. *С.Кульчицький, Ю.Павленко, С.Руда, Ю.Храмов.* Історія Національної Академії наук України в суспільно-політичному контексті. 1918 – 1998. – К., 2000.
7. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф.* Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995.
8. Українська РСР на міжнародній арені. Зб. док. і матер. 1981–1985 рр. – К., 1988.
9. Чорна книга України. Зб. документів, архівних матеріалів, листів, доповідей, статей, досліджень, есе / Упорядкування, редагування Ф. Зубанича. – К., 1998.
10. В обороні віри. – Ч. 5. Збірник статей присвячений 1000-літтю хрещення України в 1988 р. / Гол. редактор Михайло Муха. – Торонто, 1984.
11. Вісник Репресій в Україні / Редактор-упорядник Н.Світлична. – Нью-Йорк, 1984. – Вип. 7-8.

НАТАЛІЯ ВАСИЛЬЄВА

ХРОНІКА 1984

На початку 1984.

1. В с. Салаші Яворівського району Львівської області заарештовано члена підпільної УКЦ Івана Сметану, який зрікся радянського громадянства і здав свій паспорт та інші документи. Його звинуватили за ст. 214 КК УРСР (“систематичне заняття бродяжництвом або жебрацтвом, а також ведення протягом довгого часу іншого нетрудового способу життя”) і засудили до 2 років ув’язнення в таборах. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 3. – С.3.*

3 січня (вівторок).

4. Указ президії Верховної Ради СРСР про нагородження Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР орденом Жовтневої революції. *Радянська Україна. – 1984. – 4 січня.*

4 січня (середа).

7. На 68-му році життя помер вчений-літературознавець, академік АН УРСР, доктор філологічних наук, професор, член Спілки письменників СРСР, лауреат Державної премії УРСР ім. Т.Г.Шевченка Микола Шамота. *Радянська Україна. – 1984. – 6 січня.*

5 січня (четвер).

4, 7. В м. Чернігів на честь 90-річчя від дня народження на будинку, де протягом 1910–1914 рр. навчався Василь Блакитний (Елланський) відкрито меморіальну дошку. *Радянська Україна. – 1984. – 6, 12 січня.*

6 січня (п’ятниця).

1. В с. Довге Іршавського району на Закарпатті заарештували Івана Кополівця за участь у різдвяному вертепі. Його засудили до 2 років умовно

з обов'язковим залученням до праці. *Вісник Репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1984. – Вип.12. – С.5.

6, 3. У м. Івано-Франківськ вийшли на вулиці десять машин першої черги тролейбусної лінії. Одинадцятикілометрова лінія з'єднала один із масивів міста з вокзалом. *Радянська Україна*. – 1984. – 7 січня.

7. У м. Ялта відбувся літературний вечір, присвячений 150-літтю з дня народження Степана Руданського – українського поета, народного лікаря (у Ялті він відкрив першу народну лікарню), просвітителя. *Радянська Україна*. – 1984. – 7 січня.

9 січня (понеділок).

6. У м. Кривий Ріг відкрилося приміщення нового аеровокзалу. *Радянська Україна*. – 1984. – 10 січня.

10 січня (вівторок).

9. Повідомлення про перемогу киянина Валерія Гук у м. Ассені (Голландія) на чемпіонаті світу з ковзанів серед юніорів. *Радянська Україна*. – 1984. – 10 січня.

13 січня (п'ятниця).

1. Відкрилась восьма сесія Верховної Ради Української РСР десятого скликання, яка розглянула питання: про Державний план економічного і соціального розвитку УРСР на 1984 р. та виконання Державного плану економічного і соціального розвитку УРСР у 1983 р.; про Державний бюджет УРСР на 1984 р. та звіт про виконання Державного бюджету УРСР за 1982 р. *Радянська Україна*. – 1984. – 14 січня; *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1984. – №4. – С.126-128.

3. Прийнятий Закон Української РСР про Державний план економічного і соціального розвитку Української РСР на 1984 рік, згідно з яким встановлювалися темпи приросту по основних показниках економічного і соціального розвитку Української РСР. *Радянська Україна*. – 1984. – 14 січня.

3. Прийнятий Закон Української РСР про Державний бюджет Української РСР на 1984 рік, згідно з яким встановлювалися: доходи від

державних і кооперативних підприємств та організацій в загальній сумі 25.308.548 тис. рублів; видатки на фінансування народного господарства в загальній сумі 14.452.685 тис. рублів; асигнування на соціально-культурні заходи в загальній сумі 12.635.645 тис. рублів. *Радянська Україна. – 1984. – 14 січня.*

15 січня (неділя).

1. В с. Тибава Свалявського району на Закарпатті заарештували українського католика Іллю Улиганинця, у якого під час обшуку було вилучено релігійні книги, рукописи молитов “За український народ” та ін. *Вісник Репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1984. – Вип.12. – С.5-6.*

4. Повідомлялося, що у Києві відбувся літературний вечір, присвячений 90-річчю з дня народження Василя Еллана-Блакитного. *Радянська Україна. – 1984. – 15 січня.*

16 січня (понеділок).

3. У м. Львів став до ладу головний складальний конвеєр об’єднання “Львівхімсільмаш”. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.613.*

17 січня (вівторок).

9. Повідомлялося, що на міжнародних змаганнях “Кубок Вільнюса” з стрибків із жердиною Сергій Бубка встановив світовий рекорд для залів, подолавши планку на позначці 581 см. *Радянська Україна. – 1984. – 17 січня.*

20 січня (п’ятниця).

3. У м. Луцьк почало працювати нове найбільше на Волині підприємство хлібопекарської галузі, на якому всі процеси автоматизовані. За добу воно випускало 135 т хлібобулочних виробів. *Радянська Україна. – 1984. – 20 січня.*

25 січня (середа).

3. З Луцького автомобільного заводу в Італію та Панаму вперше

відправлено машину нової моделі – “ЛуАЗ-969-М”, яку на міжнародних виставках визнано однією з кращих машин цього класу. *Радянська Україна. – 1984. – 26 січня.*

26 січня (четвер).

4. У м. Київ відбувся вечір, присвячений 60-річчю з дня народження народного артиста УРСР, лауреата Державної премії ім. Т.Шевченка Михайла Задніпровського. *Радянська Україна. – 1984. – 26 січня.*

30 січня (понеділок).

3. Нове приміщення залізничного вокзалу, збудованого на станції Коростень Південно-Західної залізниці, прийняло перших пасажирів. В будинку кілька залів, готельні кімнати для транзитних пасажирів і матерів з дітьми, пошта, телеграф, кафе, автоматизоване відділення для зберігання ручної поклажі та багажу. *Радянська Україна. – 1984. – 31 січня.*

4. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін до Закону УРСР “Про охорону та використання пам’яток історії та культури”. Відповідно до указу президії Верховної Ради УРСР від 21 вересня 1983 р. “Про внесення змін до деяких законодавчих актів УРСР у питаннях охорони здоров’я, фізичної культури і спорту, народної освіти і культури” президія Верховної Ради УРСР постановила внести до Закону Української РСР від 13 липня 1978 р. “Про охорону і використання пам’яток історії і культури” необхідні зміни і доповнення, згідно якого мінялися деякі слова та словосполучення у: частині першій ст.4, ст.7, ст.10, ст.21; частині другій ст.9; частині третій ст.20 та була дана нова редакція “Розділу V. Міжнародні договори”. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №7. – Ст.145. – С.179-180.*

6. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про внесення зміни до статті 32 Кодексу про шлюб та сім’ю УРСР”. Відповідно до Указу президії Верховної Ради СРСР від 19 січня 1984 р. “Про внесення зміни до статті 13 Основ законодавства СРСР і союзних республік про шлюб та сім’ю” президія Верховної Ради УРСР постановила внести до статті 32 Кодексу про шлюб та сім’ю УРСР зміну: у частині першій цієї

статті слова “одного року” замінити словами “півтора року”. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №7. – Ст.146. – С.180.*

1 лютого (середа).

4, 8. У м. Нью-Йорк (США) відбувся вечір, присвячений 55-й річниці “Лемко-союзу”. Почесний голова І. Адамяк розповів про історію і традиції організації, початок якій поклало створення представниками трудової еміграції у січня 1929 р. відділення у Вінніпезі (Канада). *Радянська Україна. – 1984. – 2 лютого.*

2 лютого (четвер).

8, 3. У м. Женева на щорічній сесії комітету по внутрішньому транспорту Європейської економічної комісії ООН виступив представник УРСР В. Гурнак, який розповів про особливості розвитку і використання залізничного, автомобільного, морського, повітряного, трубопровідного та інших видів транспорту України. *Радянська Україна. – 1984. – 3 лютого.*

4 – 5 лютого (субота – неділя).

4. В Лос-Анжелесі та Сан-Франціско (США) відбулися літературні вечори, присвячені творчості М. Хвильового. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 22-29 квітня.*

8 лютого (середа).

3, 6. Міністерство фінансів СРСР і Державний банк СРСР випустили в обіг пам’ятну монету вартістю один рубль у зв’язку з 150-річчям від дня народження Д. Менделєєва. *Радянська Україна. – 1984. – 8 лютого.*

4. У Радянському Союзі здійснено запуск космічного корабля “Союз – Т-10”, пілотованого екіпажем у складі командира корабля полковника Л. Кизима (народився в м. Красний Лиман Донецької області), бортінженера В. Соловйова і космонавта-дослідника О. Атькова (навчався у Київському медичному інституті). *Радянська Україна. – 1984. – 9, 12 лютого.*

9 лютого (четвер).

7. Помер генеральний секретар ЦК КПРС, голова президії Верховної Ради СРСР Ю. Андропов. *Радянська Україна. – 1984. – 11 лютого.*

13 лютого (понеділок).

1. У м. Москва відбувся позачерговий пленум ЦК КПРС. Генеральним секретарем ЦК КПРС обрано К. У. Черненко. *Радянська Україна. – 1984. – 14 лютого.*

16 лютого (четвер).

3. Повідомлялося, що у виробничому об'єднанні “Запоріжтрансформатор” завершено складання потужного трансформатора для Хмельницької атомної електростанції. *Радянська Україна. – 1984. – 16 лютого.*

18 лютого (субота).

8. У м. Женева на сесії Комісії ООН по правах людини у дискусії в питанні про здійснення економічних, соціальних і культурних прав, представник Української РСР І. Хміль підкреслив, що Українська РСР гарантує кожному з її громадян усі права, передбачені міжнародними пактами про права людини. *Радянська Україна. – 1984. – 19 лютого.*

20 лютого (понеділок).

4. У м. Вінниця відбувся літературний вечір, присвячений 90-річчю з дня народження польського письменника і громадського діяча Ярослава Івашкевича, творчість якого почалася в Києві майже 70 років тому. *Радянська Україна. – 1984. – 19 лютого.*

21 лютого (вівторок).

1. Міліція розігнала релігійні збори баптистів в с. Комарові Чернівецької області і заарештувала 6 баптистів. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 23 вересня.*

23 лютого (четвер).

4. Президія АН УРСР прийняла рішення про створення Відділення

соціології Інституту філософії АН УРСР. *Історія Академії наук України. 1918-1993.* – К., 1994. – С.292.

8. На 30-й сесії Комісії ООН з становища жінок, яка проходила у Віденському міжнародному центрі ООН, делегати обговорювали питання, пов'язані з участю жінок у боротьбі за мир і міжнародне співробітництво, проти всіх форм расизму. У дискусії виступила керівник делегації Української РСР В. Сиволоб. *Радянська Україна.* – 1984. – 24 лютого.

26 лютого (неділя).

4. У м. Київ в залах Державного музею образотворчого мистецтва УРСР відкрилась виставка, яка включила сорок кращих творів одного з найвизначніших приватних зібрань Європи – художньої галереї Тіссен-Борнеміса (Швейцарія). Відвідувачі ознайомилися з творіннями живописців Тіціана, Караваджо, Джованні Белліні, Ель Греко, Франса Гальса, Франсіско Гойї, полотнами фламандських, голландських, німецьких, італійських, іспанських, французьких художників. *Радянська Україна.* – 1984. – 26 лютого.

7. На 79-му році життя помер видатний композитор, народний артист СРСР, лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка Костянтин Данькевич. *Радянська Україна.* – 1984. – 28 лютого.

27 лютого (понеділок).

4. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про нагородження Інституту археології АН УРСР Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР” за заслуги у розвитку радянської археології, підготовку наукових кадрів та у зв'язку з 50-річчям від дня заснування. *Відомості Верховної Ради УРСР.* – 1984. – №11. – Ст.204. – С.240.

29 лютого (середа).

2, 6. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін і доповнень до Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів Української РСР”. Відповідно до указів президії Верховної Ради СРСР від 15 грудня 1983 р. “Про внесення змін і доповнень до деяких актів кримінального

законодавства СРСР” і від 11 січня 1984 р. “Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів СРСР про кримінальну відповідальність і кримінальне судочинство” президія Верховної Ради Української РСР постановила внести до Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів Української РСР деякі зміни і доповнення, згідно якого мінялися деякі слова та словосполучення у деяких статтях Кримінального кодексу УРСР, статті 68¹, 237, 238, 249, 254 подавалася в новій редакції. Кодекс був доповнений статтями 245¹ “Порушення правил поведження із зброєю, а також з речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточуючих” і 254¹ “Халатне ставлення до служби”. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №11. – Ст.203. – С.235-239.*

Лютий.

1. Було опубліковано звернення Проводу українських націоналістів в 45-у річницю Карпатоукраїнської державності, в якому відзначалося значення досвіду Карпатської України, яка 14 березня 1939 р. проголосила в Хусті самостійність. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 11 березня.*

4. В музеї історії м. Київ відбувся вечір, присвячений пам’яті відомого українського маляра І. Іжакевича з нагоди 120-річчя від дня його народження. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 26 лютого.*

4, 8. В школах м. Торонто ввели курс про голод 1932–1933 рр. в Україні. Серію лекцій підготував професор Орест Субтельний. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 26 лютого.*

1 березня (четвер).

1. В с. Крушельниця Львівської області вдруге заарештований колишній воїн УПА 58-річний В. Підгородецький за так зване порушення паспортного режиму. Першого разу його засудили до 25 років за приналежність до керівництва УПА. *Вісник Репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1984. – Вип.7-8. – С.7; Українське слово. – Париж. – 1984. – 9 вересня.*

3 березня (субота).

3. На Кременчуцькому нафтопереробному заводі (Полтавська

область) впроваджено у виробництво замкнена система водопостачання. *Радянська Україна. – 1984. 4 березня.*

5 березня (понеділок).

9. Повідомлялося, що українець Григорій Ємець на чемпіонаті Європи з легкої атлетики у шведському місті Гетеборгу, змагаючись у потрійному стрибку, показав результат 17 м 33 см, що перевершило європейський рекорд на 2 см. *Радянська Україна. – 1984. – 5 березня.*

6 березня (вівторок).

1. У Києві відбувся пленум ЦК Компартії України, який розглянув питання про підсумки позачергового лютого (1984 р.) пленуму ЦК КПРС і завдання партійних організацій республіки. *Радянська Україна. – 1984. – 7 березня.*

7 березня (середа).

4. Постанова ЦК КПУ і Ради Міністрів Української РСР “Про присудження державних премій Української РСР імені Т.Г.Шевченка в галузі літератури, журналістики, мистецтва та архітектури 1984 року”. Премії були присуджені: У галузі літератури – Вишеславському Л. – за збірку поезій “Близкая звезда”; Сизоненку О. – за роман-трилогія “Степ”, “Була осінь”, “Мета”. У галузі журналістики і публіцистики – Яворівському В. – за художньо-документальну повість “Вічні Кортеліси”. У галузі образотворчого мистецтва – Вронському М., Сухенку В. (скульпторам), Федорову Є. (архітекторові) – за пам’ятник Т. Г. Шевченку в м. Шевченко Мангишлацької області Казахської РСР; Шаталіну В. – за цикл робіт на історико-революційну, військово-патріотичну теми і твори про сучасників. У галузі музики – Губаренку В. – за балет “Камінний господар” за мотивами однойменної драми Лесі Українки (друга редакція), оперу “Пам’ятай мене”. У галузі театрального мистецтва – Ужвій Н. – за виконання ролей у виставах останніх років на сцені Київського академічного українського драматичного театру ім. І. Франка. У галузі концертно-виконавської діяльності – Кушніренку А. (худож-

ньому керівникові і головному диригентові заслуженого Буковинського ансамблю пісні і танцю УРСР) – за концертні програми 1979 – 1983 років. У галузі архітектури – Штольку В. (архітекторів, керівників авторського колективу), Грачові А., Кабацькому О., Ральченку В. (архітекторам), Слободі В. (інженерові-конструктору) – авторам проекту, Любченку І. (будівельникові) – за готельний комплекс у м. Чернігові. За кращий твір літератури і мистецтва для дітей та юнацтва – Вінграновському М. – за збірки творів для дітей “Літній ранок”, “Літній вечір”, “Ластівка біля вікна”, “На добраніч”. *Радянська Україна. – 1984. – 7 березня.*

9 березня (п'ятниця).

3. Після реконструкції видала першу плавку мартенівська піч № 2 Макіївського металургійного комбінату Донецької області. *Радянська Україна. – 1984. – 10 березня.*

4. У м. Київ відбулося відкриття Всесоюзного свята літератури і мистецтва “В сім'ї вольній, новій”, присвяченого 170-річчю від дня народження Т. Шевченка. *Радянська Україна. – 1984. – 11 березня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.614.*

13 – 14 березня ((вівторок – середа).

1. Київський міський суд засудив за звинуваченням в українському націоналізмі та антирадянській діяльності Валерія Марченка – українського письменника та журналіста, онука видатного українського історика Михайла Марченка. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 22-29 квітня.*

14 березня (середа).

8. Центральний провід Братства карпатських січовиків видав звернення про відзначення 45-річчя проголошення незалежності Карпатської України. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 18 березня.*

15 березня (четвер).

8. Європейський парламент розглянув декларацію “Про порушення

прав людини в Україні”, яку внесли члени парламенту Т. Спенсер та О. Габсбург. *Українське слово*. – Париж. – 1984. – 13 травня.

16 березня (п'ятниця).

3, 2. Міністерство фінансів СРСР та Державний банк СРСР випустили в обіг пам'ятну монету вартістю один рубль у зв'язку з 125-річчям з дня народження російського фізика О. Попова. *Радянська Україна*. – 1984. – 16 березня.

6, 4. При санаторії “Хмільник” (м. Хмільник Вінницької області) відкрилося постінфарктне кардіологічне відділення з найсучаснішою медичною апаратурою і кваліфікованим персоналом. *Радянська Україна*. – 1984. – 17 березня.

8. Вечір, присвячений Українській РСР, відбувся у Віденському міжнародному центрі ООН з ініціативи Постійного представництва СРСР при міжнародних організаціях у Відні. *Радянська Україна*. – 1984. – 17 березня.

20 березня (вівторок).

4. Громадськість м. Москва урочистим вечором, який пройшов в Колонному залі Будинку спілок, відзначила 170-річчя з дня народження Т. Шевченка. *Радянська Україна*. – 1984. – 21 березня.

4, 8. У м. Нью-Йорк (США) прогресивна американо-українська громадськість вшанувала пам'ять Т. Шевченка. Делегація Ліги американських українців поклала квіти до пам'ятника Кобзаря. *Радянська Україна*. – 1984. – 21 березня.

22 березня (четвер).

3. Повідомлялося, що за проектом інституту “Кривбаспроект” в Кіровоградській області розпочали будівництво Артемівського залізороудного кар'єру. *Радянська Україна*. – 1984. – 23 березня.

23 березня (неділя).

3, 6. Повідомлялося, що в Києві почав працювати найбільший в

Україні спеціалізований магазин – Будинок меблів з торгівельною площею 8 тис. кв. м. *Радянська Україна*. – 1984. – 23 березня.

4. Німецький тижневик “Цайт” надрукував матеріали обговорення книги віршів В. Стуса у перекладі на німецьку мову, що вийшла у видавництві “Апель”. *Українське слово*. – Париж. – 1984. – 1 липня.

8. Повідомлялося про перебування у м. Київ генерального секретаря товариства “Італія – СРСР” В. Коргі і члена національного секретаріату товариства Ф. Чофі. У ході розмов було обговорено питання розширення дружніх зв’язків, проведення в Італії Днів Радянського Союзу. *Радянська Україна*. – 1984. – 23 березня.

24 березня (понеділок).

7. У м. Едмонтон на 83-му році життя помер архієпископ Борис Яковкевич, який очолював епархію Саскатуну (з 1963) і епархію Едмонтону і Західної Канади (з 1975) Української греко-православної церкви. *В обороні віри*. – Ч. 5. *Збірник статей присвячений 1000-літтю хрещення України в 1988 р.* / Гол. редактор. Михайло О. Муха. – Торонто, 1984. – С.450-452.

26 березня (середа).

4. У м. Київ почався міжнародний симпозіум кліматологів, на якому обговорювалися проблеми, пов’язані із змінами клімату на європейському континенті. В ньому взяли участь провідні вчені Болгарії, Румунії, НДР, Польщі, Радянського Союзу. *Радянська Україна*. – 1984. – 27 березня.

27 березня (четвер).

4. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про нагородження ордена Трудового Червоного Прапора Інституту математики Академії наук УРСР Почесною Грамотою президії Верховної Ради УРСР” за значні досягнення в розвитку математичної науки, підготовку наукових кадрів та в зв’язку з 50-річчям від дня заснування. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1984. – №15. – Ст.293. – С.388.

29 березня (субота).

4. У Нікосії відкрилася виставка “Наука Української РСР”, організована Кіпро-радянським товариством дружби і культурних зв’язків. *Радянська Україна. – 1984. – 30 березня.*

31 березня (неділя).

4. В с. Гоголеве Шишацького району Полтавської області відкрито заповідник-музей великому письменнику М. Гоголю до 175-річчя від дня його народження. *Радянська Україна. – 1984. – 1, 4 квітня.*

Березень.

3. Відбулося спільне засідання комісій Верховної Ради Української РСР з енергетики, житлово-комунального господарства і побутового обслуговування, на якому розглядалося питання про здійснення підприємствами і організаціями Мінжитлокомунгоспу УРСР заходів по економному і раціональному використанню паливно-енергетичних ресурсів. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №14. – С.383.*

4. Відбулося спільне засідання комісій Верховної Ради УРСР з освіти і науки, у справах молоді. Розглядалося питання про патріотичне та інтернаціональне виховання студентської молоді у вищих навчальних закладах Мінвузу УРСР. Затверджені рекомендації комісій, спрямовані на усунення недоліків, дальше вдосконалення і активізацію виховної роботи у вузах республіки, створення необхідних умов для поліпшення організації навчально-виховного процесу. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №13. – С.358.*

5. Ініціативна група захисту прав віруючих в Україні почала випускати “Хроніку католицької церкви на Україні”, яка повідомляла про репресії, подавала звернення та заяви, що поширювалися в самвидаві. *Вісник Репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1984. – Вип.12. – С.5; Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.). – К., 2000. – С.528.*

2 квітня (понеділок).

4, 6. Міністерство охорони здоров'я СРСР рекомендувало для застосування в стоматологічних лікарнях новий метод створення зубних протезів з підвищеними медично-біологічними та естетичними якостями, авторами якого стали науковці Дніпропетровського медичного інституту. Нові коронки твердіші і вп'ятеро дешевші від золотих. *Радянська Україна*. – 1984. – 3 квітня.

3 квітня (вівторок).

1, 8. Британське телебачення продемонструвало фільм про голод 1932–1933 рр. в Україні. Пояснення та доповнення до фільму давали англійські історики та економісти. *Українське слово*. – Париж. – 1984. – 13 травня.

3, 4. Відбулося засідання Ради сприяння науково-технічному прогресу при ЦК Компартії України, на якій відзначалося, що в Україні здійснюються заходи по зниженню матеріальних затрат у капітальному будівництві за рахунок удосконалення проектних рішень, впровадження у практику досягнень науки і техніки, залучення трудящих до активної роботи по економії ресурсів. *Радянська Україна*. – 1984. – 4 квітня.

4 квітня (середа).

7. Київ. На 79 році життя помер один з найголовніших радянських авіаконструкторів Олег Антонов. Він почав будувати літаки у Києві в 1946 році. На сьогодні понад 5 тис. літаків його конструкції використовуються як для мирних, так і для військових цілей. *Радянська Україна*. – 1984. – 6, 7 квітня; *Українське слово*. – Париж. – 1984. – 9 вересня.

6 квітня (п'ятниця).

8. Постійне представництво Української РСР при ЮНЕСКО розповсюдило в Парижі повідомлення для преси про історію і діяльність Академії наук України у зв'язку з 65-річчям з дня її заснування. *Радянська Україна*. – 1984. – 7 квітня.

6 – 7 квітня (п'ятниця – субота).

4. Київ. У Великому залі державної консерваторії імені П. І. Чайковського проходив VII з'їзд композиторів України. Зібралось понад 200 делегатів з різних областей УРСР, представники творчих спілок і товариств. Відбувся пленум новообраного правління, який розглянув організаційні питання. Голова правління Спілки композиторів України – А. Штогаренко. *Радянська Україна.* – 1984. – 7 квітня.

9 квітня – 9 травня (понеділок – середа).

1. В Україні проходила Вахта пам'яті – Вахта миру. *Радянська Україна.* – 1984. – 5 квітня.

11 квітня (середа).

1. У Москві проходила перша сесія Верховної Ради СРСР одинадцятого скликання. Головою президії Верховної Ради СРСР обраний К. У. Черненко. *Радянська Україна.* – 1984. – 11, 12 квітня.

3. Указ президії Верховної Ради Української РСР „Про нагородження Запорізького заводу Міністерства чорної металургії Української РСР Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР” за великий вклад у розвиток коксохімічного виробництва та у зв'язку з 50-річчям від дня заснування. *Відомості Верховної Ради УРСР.* – 1984. – №17. – Ст.348. – С.429.

6. Повідомлялося про спільне засідання комісій Верховної Ради УРСР з легкої, харчової та місцевої промисловості, з культури. Розглядалися питання про стан розвитку в республіці народних художніх промислів і ремесел та посиленню їх ролі в ідейно-естетичному вихованні населення. Вказувалося на недоліки в роботі органів державного управління і громадських організацій республіки по використанню наявних можливостей для збільшення випуску, поліпшення асортименту і якості художніх виробів, розвитку національного декоративно-прикладного мистецтва в окремих регіонах України. *Радянська Україна.* – 1984. – 11 квітня; *Відомості Верховної Ради.* – 1984. – №17. – С.431.

8. У Женеві учасники XXXIX сесії Європейської економічної комісії

ООН (ЄЕК) обговорювали економічне становище в Європі, в якому взяв участь представник УРСР М. Ярош. *Радянська Україна. – 1983. – 12 квітня.*

12 квітня (четвер).

4. Повідомлялося, що видавництву “Веселка” виповнилося 50 років. Випущено 7 тис. назв книжок тиражем 800 млн. примірників. Видавництво видає книги 250 назв тиражем понад 40 млн. примірників. *Радянська Україна. – 1984. – 12 квітня.*

4. Прийнята постанова Верховної Ради СРСР “Про основні напрями реформи загальноосвітньої і професійної школи”, яка спрямована на “підвищення якості освіти, кардинальне поліпшення трудового навчання і професійної орієнтації учнів, вироблення у молоді високих моральних якостей”. *Радянська Україна. – 1984. – 13 квітня.*

16 квітня (понеділок).

1. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про внесення змін і доповнень до Кримінально-процесуального кодексу Української РСР”. Відповідно до Конституцій СРСР і УРСР та указу президії Верховної Ради СРСР від 13 серпня 1981 р. “Про внесення змін і доповнень до Основ Кримінального судочинства СРСР і союзних республік”, а також з метою дальшого вдосконалення кримінально-процесуального законодавства Української РСР президія Верховної Ради УРСР постановила внести до Кримінально-процесуального кодексу Української РСР необхідні зміни та доповнення. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №18. – Ст.351. – С.435-464.*

4. Президія АН УРСР прийняла постанову “Про створення інженерного центру зварювання тиском Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона”. *Історія Академії наук України. 1918-1993. – К., 1994. – С.292.*

16 – 18 квітня (понеділок – середа).

4. У м. Київ проходив перший Всесоюзний з’їзд медичних генетиків, на якому обговорювалися питання природи спадкових захворювань, їх

поширення, медико-генетичні основи профілактики і лікування. В його роботі взяли участь провідні вчені СРСР, їх колеги з Болгарії, Угорщини, НДР, Польщі, Чехословаччини, Югославії, Норвегії та ФРН. *Радянська Україна*. – 1984. – 17, 19 квітня.

17 квітня (вівторок).

6. У м. Сімферопіль, на честь 200-річного ювілею міста, створено новий сквер ім. Дибенка. *Радянська Україна*. – 1984. – 18 квітня.

18 квітня (середа).

1. В с. Нова Каховка Херсонської області заарештовано і засуджено баптиста Романчука. *Українське слово*. – Париж. – 1984. – 23 вересня.

3, 6. На Черкаському шовковому комбінаті почали випускати нову тканину “Білосніжка”. В ній застосовано металізовану нитку, що дозволяла надати шовку своєрідної вишуканості. *Радянська Україна*. – 1984. – 19 квітня.

9. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про нагородження “Спортивної газети” Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР” за активну роботу з пропаганди фізичної культури і спорту та у зв’язку з 50-річчям виходу першого номера. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1984. – №18. – Ст.355. – С.466.

19 квітня (четвер).

6. В м. Новоукраїнка Кіровоградської області відкрився новий гастроном з сучасним торговельним обладнанням. Відпуск товарів організовано за методом самообслуговування. *Радянська Україна*. – 1984. – 20 квітня.

20 квітня (п’ятниця).

3, 6. Державний комітет СРСР по цінах знизив роздрібні ціни на солоні і пряні оселедці івасі на 37–40%. Загальна сума зниження роздрібних цін у розрахунку на рік становитиме 450 млн. рублів. *Радянська Україна*. – 1984. – 20 квітня.

23 квітня (понеділок).

4. Київ. У приміщенні Державного музею образотворчого мистецтва Української РСР завершилася виставка творів народного художника СРСР, дійсного члена Академії мистецтв СРСР, лауреата Державної премії ім. Т. Шевченка О. Шовкуненка, яка була присвячена 100-річчю від дня його народження. *Радянська Україна. – 1984. – 24 квітня.*

24 квітня (вівторок).

3, 8. Підписанням контракту на поставку в СРСР широкого асортименту продукції підприємств НРБ завершилася в Києві робота виставки “Болгарські меблі–84”. *Радянська Україна. – 1984. – 25 квітня.*

25 квітня (середа).

3, 6. Відбулося засідання комісії Верховної Ради УРСР з торгівлі. Розглядалося питання додержання в Житомирській області вимог законодавства про місцеві Ради в питаннях торговельного обслуговування сільського населення. Відзначалося, що за роки 11-ої п’ятирічки на розвиток матеріально-технічної бази торгівлі в сільській місцевості направлено 20 млн. руб., введено в дію 130 магазинів, 11 підприємств громадського харчування, 123 приймально-заготівельних пункти та ряд інших об’єктів. У 1983 р. сільському населенню реалізовано товарів на 8% більше, ніж у 1980 р., майже на 6% зріс товарообіг підприємств громадського харчування. Комісія рекомендувала радам народних депутатів області вжити заходи до усунення недоліків в організації обслуговування сільського населення, зміцнення державної і планової дисципліни, поліпшення роботи по більш повному і ефективному використанню місцевих можливостей для поповнення товарних ресурсів. *Радянська Україна. – 1984. – 26 квітня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №19. – С.491.*

26 квітня (четвер).

4. Прийнято указ президії Верховної Ради СРСР про нагородження Київського державного університету ім. Т. Шевченка орденом Жовтневої революції. *Радянська Україна. – 1984. – 28 квітня.*

28 квітня (субота).

4. Прийнято указ президії Верховної Ради СРСР про нагородження Київського науково-дослідного інституту фармакології і токсикології Міністерства охорони здоров'я УРСР орденом Трудового червоного прапора. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.614.*

29 квітня (неділя).

4. Опубліковано постанову ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР “Про дальше вдосконалення загальної середньої освіти молоді і поліпшення умов роботи загальноосвітньої школи”. *Радянська Україна. – 1984. – 29 квітня.*

8. У Мелені (Франція) українці відмічали 50-ліття української громади. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 27 травня.*

Квітень.

8. Західна преса подала інформацію, що між урядом США і СРСР узгоджено відкриття американського консульства у м. Київ і радянського – у м. Нью-Йорк. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 15 квітня.*

9. На чемпіонаті Європи з вільної боротьби в Швеції збірна СРСР завоювала шість золотих, дві срібні і дві бронзові медалі. Серед переможців був олімпійський чемпіон з Києва Сергій Белоглазов. *Радянська Україна. – 1984. – 30 квітня.*

3 травня (четвер).

8. Президент Фінляндської республіки Мауно Койвісто, перебуваючи на відпочинку в Криму, відвідав Ялтинську міську раду народних депутатів і ознайомився з організацією лікувально-оздоровчої роботи на найстарішому курорті СРСР. *Радянська Україна. – 1984. – 4 травня.*

4 травня (п'ятниця).

4, 8. Київ. Відбулося засідання правління Українського відділення Радянської асоціації дружби з народами Африки, присвячене 25-річчю асоціації. *Радянська Україна. – 1984. – 5 травня.*

5 травня (субота).

8. У Віденському міжнародному центрі працювала XVIII сесія Ради по промислому розвитку ЮНІДО – керівного органу ООН по промислому розвитку. На пленарному засіданні виступив глава делегації УРСР М. Решетняк. Він заявив, що “імперіалістичні кола продовжують нагнітати міжнародну напруженість, в результаті чого над людством дедалі виразніше нависає загроза світового ядерного конфлікту”. Далі він підкреслив: “Українська РСР бере активну участь у поданні допомоги країнам, які розвиваються, направляючи туди спеціалістів, здійснює поставки устаткування, подає допомогу в будівництві промислових підприємств тощо”. *Радянська Україна. – 1984. – 6, 17 травня.*

5 травня (субота).

4. Київ. Відбувся пленум правління Українського товариства охорони пам’яток історії та культури. На ньому відмічалось, що у містах і селах України на громадських засадах діє 15 тисяч музеїв, музейних кімнат і кутків. *Радянська Україна. – 1984. – 6 травня.*

6 травня (неділя).

7. Закордонне представництво Української гельсінської групи повідомило про смерть в концтаборі на Уралі О. Тихого на 57 році життя, 14 з яких він провів у неволі. Один із засновників Української Гельсінської Групи був жертвою репресій – заарештували його 4 лютого, а засудили 1 липня 1977 р. разом із М. Руденком до 10 років концтабору особового режиму і 5 років заслання. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 10 червня.*

7 травня (понеділок).

4. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про нагородження ордена Трудового Червоного Прапора Інституту фізіології імені О.О.Богомольця АН УРСР Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР” за успіхи в розвитку науки, підготовку наукових кадрів та в зв’язку з 50-річчям з дня заснування. *Радянська Україна. – 1984. – 15 травня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №21. – Ст.398. – С.507.*

8. Постійне представництво Української РСР при ЮНЕСКО в Парижі передало керівництву цієї міжнародної організації брошуру, видану в Україні на основі офіційних матеріалів ЮНЕСКО і розробок учених Української РСР. У брошурі висвітлювалася діяльність ЮНЕСКО, спрямована на збереження природи планети, розповідалося про успіхи спеціалістів різних країн в пошуках найбільш раціональних методів використання природних багатств. *Радянська Україна. – 1984. – 8 травня.*

7 – 16 травня (понеділок – середа).

4. Київ. Проходив XVII Всесоюзний кінофестиваль, програма якого включала 120 кінотворів. *Радянська Україна. – 1984. – 26 квітня, 6, 8, 17 травня.*

8 травня (вівторок).

2. Всесвітній день Червоного Хреста. На Україні ця громадська організація об'єднувала більш як 24 млн. осіб. *Радянська Україна. – 1984. 8 травня.*

9. У м. Москва відбувся пленум НОК СРСР, який обговорював питання участі радянських спортсменів в Іграх XXIII Олімпіади в Лос-Анджелесі. Усі промовці підкреслили, що обстановка, яка склалася у США в ході підготовки Ігор, не дає можливості радянським спортсменам взяти участь в них. Члени НОК, в тому числі керівники всіх 29 федерацій по олімпійським видам спорту одноголосно проголосували за неучасть у наступних Олімпійських іграх у Лос-Анджелесі. *Радянська Україна. – 1984. – 11, 15, 18, 20 травня.*

11 травня (п'ятниця).

4, 6. На Олександрійському електромеханічному заводі (Кіровоградська область) освоєно випуск медичної апаратури – електростимуляторів органів дихання і обмінних процесів, які виготовлені з урахуванням найновіших досягнень вітчизняної і світової електроніки. Їх використання передбачено в стаціонарних лабораторних умовах та індивідуально. *Радянська Україна. – 1984. – 12 травня.*

17 травня (четвер).

1. Опублікована заява колишнього члена УГГ Олеса Бердника, що був засуджений до довічного ув'язнення. В своїй "покаянній заяві" Бердник подякував президії Верховної Ради за помилування і пообіцяв розірвати будь-які зв'язки з ідеями та силами, "котрі могли б принесли шкоду Батьківщині". *Українське слово*. – Париж. – 1984. – 17 червня.

19 – 20 травня (субота – неділя).

8. Відбувся європейський з'їзд Світової федерації українських жіночих організацій (СФУЖО) у Бельгії. Розглядалося питання про святкування 100-річчя українського жіночого руху у Франції. *Українське слово*. – Париж. – 1984. – 24 червня.

19 – 28 травня (субота – понеділок).

4. Київ. Проходив XII Всесоюзний фестиваль мистецтв "Київська весна", який в цьому році був присвячений 40-річчю визволення України від німецьких окупантів. *Радянська Україна*. – 1984. – 20, 30 травня.

21 травня (понеділок).

7. В с. Оболоня Долинського району Івано-Франківської області на 85-у році помер один з найстарших українських політкаторжан Володимир Горбовий. *Вісник Репресій в Україні / Редактор-упорядник Н.Світлична*. – Нью-Йорк, 1984. – Вип.7-8. – С.5-6.

8. У м. Париж постійним представництвом УРСР при ЮНЕСКО розповсюджено спеціальне повідомлення для преси. У ньому повідомлялося, що протягом 30 років перебування в ЮНЕСКО УРСР сприяла розв'язанню її головних завдань і цілей, підтримувала зусилля, спрямовані на встановлення рівноправного міжнародного співробітництва, вважаючи найважливішим завданням сучасності діяльність в ім'я збереження миру, розвитку дружби і взаєморозуміння між народами. *Радянська Україна*. – 1984. – 13 травня.

22 – 24 травня (вівторок – четвер).

3. У м. Чернігів проходив семінар начальників управлінь і відділів

заготівель обласних, крайових і республіканських споживспілок, присвячений вивченню передових методів заготівель плодівочової продукції і організації приймання її безпосередньо в господарствах. *Радянська Україна. – 1984. 25 травня.*

23 травня (середа).

2. У м. Київ почалася інтернаціональна студентська науково-теоретична конференція “Боротьба за мир і міжнародний жіночий рух”, в якій брали участь представниці 114 країн. *Радянська Україна. – 1984. – 24 травня.*

8. Рішенням економічної і соціальної Ради ООН Українську РСР обрано у Комісію по транснаціональних корпораціях строком на три роки, починаючи з 1 січня 1985 р. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.14.*

8. Рішенням економічної і соціальної Ради ООН Українську РСР обрано у Статистичну комісію строком на чотири роки, починаючи з 1 грудня 1984 р. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.15.*

8. Рішенням економічної і соціальної Ради ООН Українську РСР обрано у Комісію по населених пунктах строком на три роки, починаючи з 1 січня 1985 р. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.15.*

8. Рішенням економічної і соціальної Ради ООН Українську РСР обрано у Комісію з народонаселення строком на чотири роки, починаючи з 31 грудня 1984 р. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.15-16.*

8. Рішенням XII сесії Ради керуючих ЮНЕП Українську РСР обрано членом міжурядового міжсесійного підготовчого комітету ЮНЕП. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.16.*

9. Київ. Відбулися збори, присвячені 50-річчю від дня виходу першого номеру “Спортивної газети”. *Радянська Україна. – 1984. – 25 травня.*

25 травня (п'ятниця).

1, 6. Повідомлялося про неопублікований указ президії Верховної Ради УРСР, яким заборонялось радянським громадянам запрошувати до себе в гості чужинців, давати їм приміщення або надавати інші послуги. Указ передбачав адміністративну відповідальність у вигляді штрафу від 50 до 100 руб. (як для громадян, так і для офіційних осіб), а також кримінальну відповідальність. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 9 вересня.*

1, 3. Київ. Відбулися збори партійно-господарського активу України, на яких розглядалося питання про завдання партійних, радянських і господарських органів республіки по дальшому підвищенню стабільності виробництва зерна та інших сільськогосподарських культур і виконанню рекомендацій, висловлених на Всесоюзній економічній нараді з проблем агропромислового комплексу. *Радянська Україна. – 1984. – 26, 27 травня.*

4. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про нагородження Криворізького російського театру драми і музичної комедії імені Т.Г.Шевченка Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР” за успіхи в розвитку радянського театрального мистецтва та в зв'язку з 50-річчям з дня заснування. *Відомості верховної Ради УРСР. – 1984. – №23. – Ст.446. – С.546.*

26 травня (субота).

4. В с. Романівка Попільнянського району Житомирської області, де минуло дитинство і юність українського поета М. Рильського, відбулося літературне свято. *Радянська Україна. – 1984. – 27 травня.*

28 травня (понеділок).

3. В цеху Коломийського філіалу Івано-Франківського художнього комбінату почалося промислове виробництво гобеленів. *Радянська Україна. – 1984. – 29 травня.*

4. У м. Львів відкрився клуб літераторів імені І. Франка, який зібрав провідних майстрів слова Прикарпаття. *Радянська Україна. – 1984. – 30 травня.*

29 травня – 2 червня (вівторок – субота).

4. Київ. Проходила міжнародна нарада вчених НРБ, УНР, НДР, ПНР, СРР, СРСР і ЧССР, які брали участь у реалізації проекту “Геофізична і геодинамічна моделі літосфери Центральної і Східної Європи” – однієї з наукових програм Комісії багатостороннього співробітництва академій наук соціалістичних країн з комплексної проблеми “Планетарні геофізичні дослідження” (КАПГ). *Радянська Україна. – 1984. – 30 травня, 3 червня.*

30 – 31 травня (середа – четвер).

1. Одеса. Відбувся семінар секретарів парткомів і комітетів комсомолу вищих навчальних закладів, на якому обговорювалася робота партійних і комсомольських організацій вузів України по підвищенню рівня підготовки і посиленню ідейно-політичного виховання студентської молоді. *Радянська Україна. – 1984. – 1 червня.*

Травень.

4. Травень проголошений місяцем 50-річчя “Українського слова” – часопису першої української друкарні у Франції. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 27 травня, 3 червня, 10 червня.*

Весною.

1. У м. Житомир заарештовано друкарку (ім’я не відоме), яка передруковувала самвидавний католицький журнал “Призыв”. *Вісник Репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1984. – Вип.11. – С.3.*

1 червня (п’ятниця).

4. У м. Донецьк завершилася спільна наукова сесія АН СРСР і АН УРСР “Регіональні проблеми науково-технічного прогресу”, на якій розглядалися питання технічного переозброєння промислового виробництва, економічного і соціального розвитку різних регіонів країни. *Радянська Україна. – 1984. – 2 червня.*

6 червня (середа).

3, 6. Міністерство фінансів СРСР і Державний банк СРСР повідомив про випуск в обіг пам'ятної монети вартістю один рубль у зв'язку з 185-річчям від дня народження О. С. Пушкіна. *Радянська Україна*. – 1984. – 7 червня.

8 червня (п'ятниця).

3, 6. Минуло 100 років з дня створення у м. Чернігів на Десні гідрологічного посту для вивчення ріки. Зібраний гідрологічною службою матеріал служить для потреб народного господарства і транспортного використання водної артерії. *Радянська Україна*. – 1984. – 9 червня.

9. Повідомлялося, що на чемпіонаті СРСР з плавання, який проходив у Києві, у боротьбі на дистанції 4 x 200 метрів вільним стилем перемогли члени збірної України. *Радянська Україна*. – 1984. – 8 червня.

9 червня (субота).

4. Повідомлялося, що до 70-річчя з дня заснування Дніпропетровського художнього музею Спілка художників СРСР передала в дар музеєві близько 200 творів живопису, скульптури, графіки, створених митцями СРСР. *Радянська Україна*. – 1984. – 10 червня.

10 червня (неділя).

1. Журнал "Епоха" (з'явився в Мюнхені на початку року) надрукував статтю А. Райфа "Советський голокост в Україні". Автор вважав, що "кінцева фаза колективізації у 1932 р. і голод 1933 р. були вершиною морду українського народу". *Українське слово*. – Париж. – 1984. – 10 червня.

5. На Українському католицькому цвинтарі Св. Духа у м. Нью-Йорк (США) відкрито хрест-пам'ятник на могилі колишнього прем'єр-міністра Карпатоукраїнської республіки Юліана Ревая. *Українське слово*. – Париж. – 1984. – 1 липня.

7. На 55-му році життя помер український кінорежисер, народний артист УРСР, лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка Володимир Денисенко. *Радянська Україна*. – 1984. – 12 червня.

11 червня (понеділок).

3. Полтавська фабрика музичних інструментів розпочала серійний випуск нового акордеону “Ритм”. *Радянська Україна. – 1984. – 12 червня.*

12 червня (вівторок).

3, 6. Повідомлялося, що в Ужгородському спеціальному конструкторському бюро засобів аналітичної техніки уперше в СРСР здійснено розробку і випуск інфрачервоного газоаналізатора, призначеного для визначення повноти згоряння палива в двигунах та аналізу відпрацьованих газів. *Радянська Україна. – 1984. – 12 червня.*

13 червня (середа).

4. Чернігів. Відкрилася експозиція шедеврів вітчизняного живопису XVIII – початку XX століть з колекції ленінградського Російського музею. Тут були представлені твори А. Куїнджі, В. Боровиковського, М. Ярошенка, В. Штернберга, М. Ге, І. Левітана, І. Шишкіна, О. Саврасова, І. Рєпіна, К. Брюллова, багатьох інших художників. *Радянська Україна. – 1984. – 14 червня.*

8. У м. Монро, поблизу Нью-Йорку (США), відбулися збори, присвячені 55-річчя утворення культурно-просвітницької організації “Лемко-Союзу”. *Радянська Україна. – 1984. – 14 червня.*

14 червня (четвер).

4. У м. Донецьк відкрився VI з’їзд Українського мікробіологічного товариства. Розглядалися проблеми загальної мікробіології і генетики, фізіології та біохімії мікроорганізмів, біокорозії, питання, які стосуються охорони здоров’я людини, навколишнього середовища. *Радянська Україна. – 1984. – 13 червня.*

8. На 70-й сесії Генеральної конференції Міжнародної організації праці (МОП), яка проходила у Женеві, Українську РСР обрано членом Адміністративної ради – виконавчого органу організації – на наступні три роки. *Радянська Україна. – 1984. – 15 червня; Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С. 16.*

15 червня (п'ятниця).

1. Почала роботу дев'ята сесія Верховної Ради Української РСР десятого скликання. Сесія розглянула питання “про завдання Рад народних депутатів республіки, що впливали з рішень квітневого (1984 р.) Пленуму ЦК КПРС і першої сесії Верховної Ради СРСР одинадцятого скликання, положень і висновків, викладених у виступах тов. К. Черненко”. *Радянська Україна. – 1984. – 16, 17 червня.*

1, 6. Указ президії Верховної Ради СРСР “Про оголошення 1 вересня всенародним святом – Днем знань”. *Радянська Україна. – 1984. – 17 червня.*

17 червня (неділя).

8. У м. Торонто (Канада) відбулися панахида та жалобні зібрання Товариства волинян та Об'єднань полтавців, буковинців, лемкім та інших молодіжних організацій громадянства щодо вшанування пам'яті політичних в'язнів, розстріляних перед приходом в Україну німців у 1941 р. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 9 вересня.*

20 червня (середа).

6. Повідомлялося про створення на Волині Шацького державного природного парку (територія – 32 тис. га). *Радянська Україна. – 1984. – 21 червня.*

21 червня (четвер).

4. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про нагородження Дніпропетровського локомотивного депо Придніпровської залізниці Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР” за успіхи у виконання перевезень та в зв'язку з 100-річчям з дня заснування. *Радянська Україна. – 1984. – 22 червня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №27. – Ст.543. – С.645.*

8. У рамках традиційного кінофестивалю соціалістичних країн, що проходив у штаб-квартирі ООН у м. Нью-Йорк (США), відбувся День Української РСР. *Радянська Україна. – 1984. – 22 червня.*

22 червня (п'ятниця).

1. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів Української РСР”, згідно якого вносилися зміни і доповнення до Кримінального кодексу УРСР, а саме до частини третьої ст.31, статті 37 і 182 подавалися в новій редакції. У Цивільному процесуальному кодексі УРСР замінювалися деякі слова та словосполучення в статтях. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №27. – Ст.512. – С.619-620.*

4. Київ. Відбулося засідання Ради сприяння науково-технічному прогресу, яка відзначила, що в галузях харчової промисловості зросли обсяги комплексної переробки сировини, побічних продуктів і відходів виробництва; зміцнювалися зв'язки науки з виробництвом; впроваджувалися нові технологічні процеси, які дали змогу розширити асортимент виробів, підвищити їх якість, скоротити втрати сировини при зберіганні, переробці і транспортуванні. *Радянська Україна. – 1984. – 24 червня.*

6. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про затвердження Положення про порядок і умови виконання в Українській РСР кримінальних покарань, не зв'язаних із заходами виправно-трудового впливу на засуджених”. Відповідно до указу президії Верховної Ради СРСР від 15 березня 1983 р. “Про затвердження Положення про порядок і умови виконання кримінальних покарань, не зв'язаних із заходами виправно-трудового впливу на засуджених” президія Верховної Ради Української РСР постановила затвердити “Положення про порядок і умови виконання в Українській РСР кримінальних покарань, не зв'язаних із заходами виправно-трудового впливу на засуджених”. Цим положенням визначався порядок і умови виконання покарань у вигляді позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю, штрафу, громадської догани, конфіскації майна, позбавлення військового або спеціального звання і позбавлення батьківських прав. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №27. – Ст.511. – С.609-618.*

23 червня (субота).

6. У м. Сімферопіль відбулося театралізоване свято з нагоди 200-річчя міста. *Радянська Україна. – 1984. – 24 червня.*

8. В Арроу-Парку, розташованому в м. Монро поблизу Нью-Йорку (США), відбувся Український день, присвячений 39-й річниці перемоги над фашизмом і 60-річчю Ліги американських українців. *Радянська Україна. – 1984. – 24 червня.*

9. На Ворошиловградщині вшосте відбулися всесоюзні змагання з автораллі, в якому брали участь 140 екіпажів. Перемогу отримали ворошиловградські автогонщики, в особистому заліку відзначилися дніпропетровські спортсмени. *Радянська країна. – 1984. – 24 червня.*

25 червня (понеділок).

4. На Протопопівській ділянці вуглерозрізу “Бандурівський” (м. Олександрія Кіровоградської області) виявлено кістяк мамонта, який передано Олександрійському міському народному історико-краєзнавчому музею. *Радянська Україна. – 1984. – 26 червня.*

4, 6. У Миргородському краєзнавчому музеї відкрилася виставка “Етнографія і побут Полтавщини”, відвідувачі якої могли ознайомитися із старовинним чоловічим і жіночим вбранням та прикрасами. *Радянська Україна. – 1984. – 26 червня.*

28 червня (четвер).

3. Київ. Відбулися збори ради Укоопспілки, на яких обговорено завдання споживчої кооперації України по поліпшенню торгівлі і збільшенню продовольчих ресурсів для постачання населенню. У прийнятій постанові визначені заходи по дальшому поліпшенню роботи споживчої кооперації України. *Радянська Україна. – 1984. – 29 червня.*

9. Повідомлялося про завершення міжнародного турніру з класичної боротьби у м. Петркув-Трибунальський (Польща), на якому у командному заліку перемогла збірна України. *Радянська Україна. – 1984. – 28 червня.*

29 червня (п'ятниця).

4, 6. Київ. Відкрилася виставка “Архітектура Радянської України”, на якій були представлені макети, ескізи, фотографії, що демонстрували досягнення зодчих республіки. Виставка була своєрідним звітом зодчих

України в рік 50-річчя утворення їх громадсько-творчої організації – Спілки архітекторів України. *Радянська Україна*. – 1984. – 30 червня, 4, 26 липня.

30 червня (субота).

3, 6. Двом виробам Луцького шовкового комбінату – платтяним тканинам “Василина” і “Рута” присвоєно державний знак якості. *Радянська Україна*. – 1984. – 1 липня.

Червень.

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 72 осіб. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 1. – С. 7.

1, 3. Відбулося засідання Комісії Верховної Ради УРСР у питаннях агропромислового комплексу, на якій обговорювалася робота, що проводилася у Ворошиловградській області по захисту ґрунтів від водної і вітрової ерозії. *Радянська Україна*. – 1984. – 28 червня.

1, 4. Директор Інституту історії АН УРСР Ю. Кондуфор подав офіційну докладну статистику втрат українського народу в часи Великої вітчизняної війни (1941–1945 рр.), яка склала 7.509.045 осіб вбитими і вивезеними на каторжні роботи в Німеччину. Під час німецької окупації знищено в Україні 3.898.457 цивільних та 1.366.588 військових, включаючи й полонених – разом 5.265.045 осіб. 2.244 тис. було вивезено, за Кондуфором, на невільничу працю в Німеччину. *Українське слово*. – Париж. – 1985. – 30 червня.

1 липня (неділя).

1, 8. Газета “Українське слово” опублікувала статтю Айше Сеймуратової, присвячену 40-річчю виселення кримсько-татарського народу та його становища сьогодні. *Українське слово*. – Париж. – 1984. – 1 липня.

2 липня (понеділок).

3. Завершено будівництво найбільш західної на газопроводі Уренгой – Помари – Ужгород компресорної станції в закарпатському селищі Воловець. *Радянська Україна*. – 1984. – 3 липня.

8. У м. Париж постійний представник УРСР при ЮНЕСКО А. Зленко вручив секретаріатові цієї організації пропозиції до чергової дворічної програми діяльності ЮНЕСКО – на 1986–1987 роки, в якій підкреслювалося, що діяльність цієї всесвітньої організації повинна бути спрямована як на розвиток культури, науки і освіти у світі, так і на ліквідацію небезпеки світової ядерної війни, припинення гонки озброєнь і роззброєння. *Радянська Україна. – 1984. – 3 липня.*

4 липня (середа).

3, 8. Івано-Франківський завод тонкоорганічного синтезу вперше відправив свою продукцію – беназол-Ф у Швейцарію. Цей хімічний продукт застосовувався при виробництві вискоєфективних пластмас і полімерів. *Радянська Україна. – 1984. – 5 липня.*

6 липня (п'ятниця).

1. Одеських відмовників Олександра Предкова та Ігоря Козлика було викликано до КДБ. Від них вимагали припинити писати листи протесту до радянських інстанцій, не зустрічатися з іноземцями. *Вісник Репресій в Україні. – 1984. – Вип.7-8. – С.9.*

1, 8. В аеропорту м. Хмельницький радянські органи затримали спеціаліста японської фірми “Кокусай коекі” Такасі Куріяму, який займався збиранням відомостей про оборонні об'єкти СРСР. *Радянська Україна. – 1984. – 14 липня.*

4. 50 років тому у м. Ялта Кримської області вийшов перший номер курортної газети “Всесоюзная здравница”, тепер – “Советский Крым”. *Радянська Україна. – 1984. – 6 липня.*

10 липня (вівторок).

4. Указ президії Верховної Ради СРСР про нагородження м. Житомира орденом Трудового червоного прапора за успіхи, досягнуті трудящими міста в господарському і культурному будівництві, і в зв'язку з 1100-річчям з часу заснування. *Радянська Україна. – 1984. – 11 липня.*

4. Київ. На будинку Київського університету по бульвару Т. Шевченка,

14 відкрито меморіальну дошку В. Затонському – наркому освіти УРСР. *Радянська Україна. – 1984. – 11 липня.*

13 липня (п'ятниця).

4. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про нагородження Харківського державного цирку Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР” за заслуги в розвитку радянського циркового мистецтва та в зв'язку з 100-річчям з дня заснування. *Радянська Україна. – 1984. – 15 липня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №30. – Ст.599. – С.692.*

4, 7. Одеса. В літературному музеї відкрита книжково-ілюстративна виставка, присвячена 90-річчю від дня народження І. Бабеля. Представлено прижиттєві видання творів письменника. *Радянська Україна – 1984. – 15 липня.*

14 липня (субота).

1, 8. Повідомлялося, що у Вінницькому медичному інституті імені Пирогова відбувся перший випуск студентів-іноземців. 27 представників 14 країн здобули професію лікаря. *Радянська Україна. – 1984. – 15 липня.*

15 липня (неділя).

4. Повідомлялося про постанову Ради міністрів УРСР, якою створено республіканський комітет по підготовці і проведенню заходів, пов'язаних з 90-річчям від дня народження Олександра Довженка. *Радянська Україна. – 1984. – 15, 24 липня.*

16 липня (понеділок).

4. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про нагородження шахти імені газети “Известия” виробничого об'єднання “Донбасантрацит”, Ворошиловградська область, Почесною Грамотою президії Верховної Ради Української РСР” за значний вклад у розвиток вугільної промисловості, високі показники в роботі по видобутку вугілля та у зв'язку з 50-річчям з дня заснування. *Радянська Україна. – 1984. – 17 липня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №31. – Ст.607. – С.699.*

17 липня (вівторок).

4. В СРСР здійснено запуск космічного корабля “Союз Т-12”, пілотованого екіпажем у складі командира корабля льотчика-космонавта СРСР, полковника В. Джанібекова, бортінженера, льотчика-космонавта СРСР С. Савицької і космонавта-дослідника І. Волкова, який народився в м. Готвальді Харківської області і в 1956 р. закінчив Кіровоградське військово-авіаційне училище. *Радянська Україна. – 1984. – 20 липня.*

20 липня (п'ятниця).

4. Указ президії Верховної Ради СРСР про нагородження Одеського інституту інженерів морського флоту орденом Трудового червоного прапора. *Радянська Україна. – 1984. – 21 липня.*

25 липня (середа).

7. На 95-році життя помер видатний учений, дійсний член Академії наук УРСР, заслужений діяч науки УРСР, почесний директор Інституту держави і права АН УРСР Володимир Корецький. *Радянська Україна. – 1984. – 27 липня.*

26 липня (четвер).

4, 8. Київ. У Спілці письменників України відбулася зустріч українських письменників із колегами з Демократичної Республіки Афганістан – учасниками Днів афганської літератури в Радянському Союзі. *Радянська Україна. – 1984. – 27, 29 липня.*

30 липня (понеділок).

9. У м. Лос-Анджелес (США) відкрилися Ігри XXIII Олімпіади, в яких провідні спортивні держави світу не змогли взяти участь через найгрубіші порушення американськими властями олімпійської хартії. *Радянська Україна. – 1984. – 31 липня.*

Липень.

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 85 осіб. *Вісник репресій в Україні.* – Нью-Йорк, 1985. – Вип.1. – С.7.

1 серпня (середа).

1, 4. Москва. Відбулося засідання комісії Політбюро ЦК КПРС по реформі загальноосвітньої і професійної школи. Розглядалося питання нового навчального року в умовах здійснення шкільної реформи. *Радянська Україна.* – 1984. – 3 серпня.

4. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про нагородження Криворізького металургійного комбінату “Криворіжсталь” імені В.І.Леніна Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР” за вклад у розвиток чорної металургії та у зв’язку з 50-річчям з дня заснування. *Відомості Верховної Ради УРСР.* – 1984. – №33. – Ст.673. – С.760.

6. Київ. На засідання комісії Верховної Ради УРСР у питаннях праці і побуту жінок, охорони материнства і дитинства розглядалось питання про додержання в системі Мінбудматеріалів УРСР вимог законодавства по створенню для працюючих жінок належних виробничих і побутових умов. Відзначалось, що за три роки п’ятирічки в системі Мінбудматеріалів УРСР на поліпшення праці і культурно-побутового обслуговування працівників використано близько 150 млн. руб., підвищено рівень забезпеченості підприємств санітарно-побутовими приміщеннями, збільшено обсяги побутових послуг безпосередньо за місцем роботи, розширено можливості для виховання дітей, оздоровлення і відпочинку працюючих матерів. *Радянська Україна.* – 1984. – 1 серпня; *Відомості Верховної Ради УРСР.* – 1984. – №33. – С.769.

3 серпня (п’ятниця).

4. Миколаїв. На базі сільськогосподарського технікуму та інших навчальних закладів відкрився філіал Одеського сільськогосподарського інституту, який готуватиме вчених-агрономів, зооінженерів, економістів та інженерів-механіків. *Радянська Україна.* – 1984. – 4 серпня.

6 серпня (понеділок).

3, 6. Поблизу с. Сопіт Дрогобицького району Львівської області почалося спорудження основних об'єктів найбільшого в Карпатах протипаводкового гідрокомплексу на р. Стрий. *Радянська Україна*. – 1984. – 7 серпня.

7 серпня (вівторок).

4. У Чернівецькому обласному музично-драматичному театрі імені Ольги Кобилянської відбувся ювілейний вечір, присвячений 150-річчю від дня народження українського письменника-демократа Юрія Федьковича. *Радянська Україна*. – 1984. – 7 серпня.

9 серпня (четвер).

4. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про нагородження Українського науково-дослідного інституту пластичних мас, Донецька область, Почесною Грамотою президії Верховної Ради Української РСР” за вклад у розвиток хімічної промисловості, розробку і впровадження у виробництво нових полімерних матеріалів. *Радянська Україна*. – 1984. – 11 серпня; *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1984. – №34. – Ст.695. – С.780.

11 серпня (субота).

6, 8. У Мехіко почалася Всесвітня конференція по народонаселенню, на якій виступив глава делегації УРСР, заступник начальника ЦСУ УРСР О. Жук. Промовець відзначив, що Українська РСР проводить демографічну політику, головна мета якої – стале відтворення населення. *Радянська Україна*. – 1984. – 12 серпня.

12 серпня (неділя).

1. У м. Одеса заарештували відмовника Якова Левіна, у якого під час обшуку було вилучено підручники з івриту та ізраїльські фотознімки. *Вісник Репресій в Україні*. – 1984. – Вип. 7-8. – С. 8-9.

17 серпня (п'ятниця).

4. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про нагородження

Красноармійського динасового заводу імені Дзержинського Почесною Грамотою президії Верховної Ради Української РСР” за вклад в розвиток вогнетривної промисловості, досягнуті високі показники у виконанні завдань 11-ї п’ятирічки, підвищенні ефективності виробництва. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №35. – Ст.722. – С.798.*

18 серпня (субота).

4. Київ. Відбувся III-й з’їзд Добровільного товариства любителів книги Української РСР, яке об’єднувало в своїх рядах 3 млн. осіб. *Радянська Україна. – 1984. – 19 серпня.*

20 серпня (понеділок).

1. До м. Київ прибув Надзвичайний і Повноважний посол СРР в СРСР Т. Дудаш. Під час дружньої розмови гість був ознайомлений з діяльністю Верховної Ради Української РСР, її президії, місцевих рад, а також про участь України в радянсько-румунському співробітництві. *Радянська Україна. – 1984. – 21 серпня.*

8. У Віденському палаці Хофбург завершила роботу IV Генеральна конференція Організації ООН по промислому розвитку (ЮНІДО), в якій брали участь близько 140 держав, в тому числі СРСР, делегації майже 30 міжнародних організацій і національно-визвольних рухів. У прийнятій заключній доповіді відзначалося, що мир, безпека, роззброєння і співробітництво є неодмінною умовою промислового розвитку. *Радянська Україна. – 1984. – 21 серпня.*

22 серпня (середа).

10. Повідомлялося, що в Києві та пригороді несподівано почалася сильна злива, що перейшла в град. За кілька хвилин землю вкрив шар льоду. *Радянська Україна. – 1984. – 22 серпня.*

24 серпня (п’ятниця).

3, 8. На 53-му Ізмірському (Туреччина) міжнародному ярмарку відзначався День Української РСР. *Радянська Україна. – 1983. – 25 серпня.*

31 серпня (п'ятниця).

1. В м. Харцизьк Донецької області розігнано зібрання баптистської молоді. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.1. – С.4.*

Серпень.

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 83 осіб. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.1. – С.7.*

4. В Україні проходили районні й міські конференції працівників народної освіти, на яких обговорювалися питання вдосконалення навчального процесу у світлі “Основних напрямів реформи загальноосвітньої і професійної школи”. *Радянська Україна. – 1984. – 31 серпня.*

1 вересня (субота).

3, 6. Згідно з рішенням ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР знижено державні роздрібні ціни на ряд товарів народного споживання. *Радянська Україна. – 1984. – 1, 2 вересня.*

2 вересня (неділя).

6. Повідомлялося про засідання комісії Верховної Ради Української РСР по житлово-комунальному господарству і побутовому обслуговуванню, на якому розглядалося питання про організацію комплексного побутового обслуговування населення в сільській місцевості Закарпатської області. *Радянська Україна. – 1984. – 2 вересня.*

3 вересня (понеділок).

4. Київ. Відкрилася виставка “Підготовка спеціалістів: досягнення і передовий досвід вузів”, на якій представлено понад 600 експонатів, що були розробками 53 вузів України. *Радянська Україна. – 1984. – 4 вересня.*

4. Київ. Відкрилася виставка “Соціалістична Болгарія – 40 мирних років”, яка розповідала про минуле і сьогодення країни, соціально-економічні перетворення. *Радянська Україна. – 1984. – 4 вересня.*

5 вересня (середа).

1. У Пермському таборі особливого режиму помер член Української гелсінської групи Юрій Литвин. *Вісник Репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1984. – Вип.10. – С.3-4.

6 вересня (четвер).

4. Київ. В Українському товаристві дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами відкрилася виставка “Болгарія – країна друзів”, на якій представлено близько 50 робіт українських майстрів живопису і графіки. *Радянська Україна*. – 1984. – 7 вересня.

4, 8. Відбулося засідання Комісії Української РСР у справах ЮНЕСКО, на якому було розглянуто питання про участь України в наукових програмах ЮНЕСКО. *Радянська Україна*. – 1984. – 7 вересня.

7 вересня (п'ятниця).

7. У м. Рим на 93 році життя помер отець Йосип Сліпий (Коберницький, Дичковський) – верховний архієпископ Української католицької церкви, патріарх і кардинал, митрополит Київський і Галицький. *Українське слово*. – Париж. – 1984. – 23 вересня.

8 вересня (субота).

4. В м. Козелець Чернігівської області відбувся літературний вечір, присвячений 150-річчю з дня народження українського письменника А. Свидницького. *Радянська Україна*. – 1984. – 9 вересня.

10 вересня (понеділок).

3, 6. Перші три агрегати Бурштинської ДРЕС переведено з вугілля на природний газ. *Радянська Україна*. – 1984. – 11 вересня.

10 – 15 вересня (понеділок – субота)

4. Київ. Проходила міжнародна наукова конференція “Стохастична оптимізація”, на якій обговорювалися питання методики і досвід використання засобів і систем обчислювальної техніки у плануванні, управлінні

й проектуванні. *Радянська Україна*. – 1984. – 12, 16 вересня.

10 – 17 вересня (понеділок – понеділок).

4. Київ. Проходив VIII-й музичний фестиваль “Золота осінь”, присвячений 40-річчю визволення України від німецько-фашистських загарбників і програма якого ознайомила киян із сторінками творчості багатьох композиторів. *Радянська Україна*. – 1984. – 9, 19 вересня.

11 вересня (вівторок).

1. Указ президії Верховної Ради Української РСР “Про нагородження міста Броди Львівської області Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР” за успіхи трудящих міста в господарському і культурному будівництві та у зв’язку з 900-річчям з часу заснування. *Радянська Україна*. – 1984. – 12 вересня.

13 вересня (четвер).

4. Москва. Відбувся урочистий вечір пам’яті Олександра Довженка. *Радянська Україна*. – 1983. – 15 вересня.

14 вересня (п’ятниця).

4. У м. Чернігів завершилися ювілейні читання, присвячені 120-річчю з дня народження українського письменника і громадського діяча М. Коцюбинського. *Радянська Україна*. – 1984. – 15 вересня.

4. Київ. Відбувся літературний вечір, присвячений 175-річчю від дня народження класика польської літератури Юліуша Словацького. *Радянська Україна*. – 1984. – 16 вересня.

16 вересня (понеділок).

3. Повідомлялося, що Сімферопольський комбінат “Кримська троянда” почав поставки трояндової олії французькій парфюмерній фірмі “Сого”. *Радянська Україна*. – 1984. – 16 вересня.

18 вересня (середа).

4. Київ. У Колонному залі імені М. В. Лисенка Київської державної філармонії відбувся літературний вечір, присвячений 120-річчю з дня народження Михайла Коцюбинського. *Радянська Україна. – 1984. – 20 вересня.*

20 вересня (четвер).

4. У м. Канів Черкаської області відкрилася республіканська наукова конференція, на якій обговорювалися географічні основи регіонального природокористування. Конференція була організована відділенням географії Інституту геофізики імені С. І. Субботіна АН УРСР, Географічним товариством УРСР і Київським державним університетом імені Т. Шевченка. *Радянська Україна. – 1984. – 21 вересня.*

21 вересня (п'ятниця).

1. Відбувся пленум ЦК Компартії України, який ухвалив постанову “Про завдання партійних організацій республіки по виконанню постанови ЦК КПРС “Про дальше поліпшення партійного керівництва комсомолом і посилення його ролі в комуністичному вихованні молоді””. *Радянська Україна. – 1984. – 22, 23 вересня.*

25 вересня (вівторок).

4. Москва. Відбувся ювілейний пленум правління Спілки письменників СРСР, присвячений 50-річчю цієї творчої організації. *Радянська Україна. – 1984. – 26 вересня.*

4. Київ. Відкрився центр технічного обслуговування імпортних наукових приладів АН УРСР. На відкритті центру було відзначено, що він створений для підвищення ефективності використання приладів, які поставляють зарубіжні фірми. До відкриття центру приурочено радянсько-японський семінар “Застосування методів електронно-зондового аналізу в матеріалознавстві”. *Радянська Україна. – 1984. – 26 вересня.*

28 вересня (п'ятниця).

6. Відбулося спільне засідання Комісії у питаннях праці і побуту жінок, охорони материнства і дитинства та Комісії по культурі Верховної Ради УРСР. Розглянуто питання про роботу Рад народних депутатів Одеської області по поліпшенню умов праці і культурно-побутового обслуговування жінок, зайнятих у сільськогосподарському виробництві. Схвалено рекомендації, виконання яких сприятиме усуненню недоліків. *Радянська Україна. – 1984. – 29 вересня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №41. – С.945.*

Вересень.

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 69 осіб. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.1. – С.7.*

1 жовтня (понеділок).

2. За рішенням IV Міжнародного конгресу руху “Лікарі світу за відвернення ядерної війни” цей день відзначався як Міжнародний день боротьби медичних працівників за відвернення ядерної катастрофи. У Києві відбувся антивоєнний мітинг лікарів. *Радянська Україна. – 1984. – 2 жовтня.*

4. У Дніпропетровському державному інституті фізичної культури відкрився новий факультет – підвищення кваліфікації працівників фізкультури і спорту. *Радянська Україна. – 1984. – 9 жовтня.*

2 жовтня (вівторок).

1. За повідомленням київського радіо в с. Маянівці Горіхівського району на Волині відбувся судовий процес над “зрадниками батьківщини”, колишніми членами ОУН – Палигою, Левицьким, Якобчуком і Бондарем. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 1 листопада.*

2 – 3 жовтня (вівторок – середа).

6. У м. Рига проходив Всесоюзний семінар по вивченню досвіду роботи, спрямованої на поліпшення громадського харчування і побутового

обслуговування трудящих на виробництві. *Радянська Україна*. – 1984. – 5 жовтня.

3 жовтня (середа).

3. В м. Опішня Полтавської області став до ладу новозбудований завод по виготовленню керамічних виробів. *Радянська Україна*. – 1984. – 4 жовтня.

7 жовтня (неділя).

7. Ленінград. В центральній тюремній лікарні ім. Гааза на 38 році життя помер відомий український письменник та журналіст Валерій Марченко. *Вісник Репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1984. – Вип.10. – С.4-6.

8 жовтня (понеділок).

7. На 81-у році життя помер відомий вчений, доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки Української РСР, академік АН УРСР Кирило Стародубов. *Радянська Україна*. – 1984. – 9 жовтня.

9 жовтня (вівторок).

4. Київ. Відбулися збори представників громадськості, присвячені відкриттю днів Іспанії в СРСР. *Радянська Україна*. – 1984. – 10 жовтня.

10 жовтня (середа).

4. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про нагородження Бердянського технікуму виноградарства та виноробства, Запорізька область, Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР” за успіхи в підготовці і вихованні кваліфікованих кадрів для народного господарства. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1984. – №43. – Ст.917. – С.1004.

4. Париж. У зв’язку з 90-річчям від дня народження майстра українського кіномистецтва в штаб-квартирі ЮНЕСКО відкрилися дні Олександра Довженка. Відбувся перегляд фільму “Птахи летять наді мною”, що був створений кінематографістами України до ювілею майстра. *Радянська Україна*. – 1984. – 11 жовтня.

9. Повідомлялося, що кияни В. Ляпунов і С. Чижевський на чемпіонаті світу з акробатики в Софії серед чоловічих дуетів здобули золоті медалі. *Радянська країна. – 1984. – 10 жовтня.*

11 жовтня (четвер).

7. На 91 році життя помер академік АН УРСР Костянтин Хренов, який працював в інституті електрозварювання імені Є. Патона. *Радянська Україна. – 1984. – 14 жовтня.*

12 жовтня (п'ятниця).

1. Київ. Відбулися урочисті збори, присвячені 40-річчю визволення України від німецьких окупантів, на яких були присутні делегації міст-героїв СРСР, представники громадськості та дипломатичних представництв. *Радянська Україна. – 1984. – 13 жовтня.*

4. На Україні завершилися заходи в рамках Днів Іспанії в СРСР, під час яких у Києві і на Чернігівщині відбулися вечори радянсько-іспанської дружби, пройшли зустрічі із студентами Київського політехнічного інституту і трудівниками радгоспу „Чернігівський”. У заходах брала участь делегація товариства “Іспанія – СРСР” на чолі з першим заступником мера міста Хіхона Х. Л. Ортісом де Орнасабаль. *Радянська Україна. – 1984. – 13 жовтня.*

13 жовтня (субота).

3. Корабелі Миколаївського суднобудівного заводу імені 61 комунара здали в експлуатацію новий океанський рефрижератор “Камчатський пролив”. *Радянська Україна. – 1984. – 13 жовтня.*

4. У м. Мюнхен в зв'язку з 25-літтям від дня смерті С. Бандери відбулися скорботні урочистості. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 4 листопада.*

14 жовтня (неділя).

7. В с. Гатне Ківо-Святошинського району Київської області на сільському цвинтарі поруч з могилою відомого історика М. Марченко

поховано письменника і журналіста В. Марченка. *Українське слово. – Париж. – 1984. – 9 грудня.*

15 жовтня (понеділок).

3. На об'єднанні “Новокраматорський машинобудівний завод” розпочалося виготовлення товстолистового прокатного стана 5000. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.614.*

4, 3. На шахті “Південно-Донбаська” №3 завершено промислове випробування нового прохідницького комбайну, створеного на Ясинуватському будівному заводі (Донецька область). *Радянська Україна. – 1984. – 16 жовтня.*

16 жовтня (вівторок).

1. У м. Одеса заарештували єврейського активіста-відмовника Якова Меша. *Вісник Репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1984. – Вип.10. – С.9.*

1, 6. Повідомлялося, що ЦК Компартії України і Рада міністрів УРСР розглянули заходи, спрямовані на поліпшення комунального обслуговування населення в сільській місцевості. Була прийнята постанова, якою передбачалося створення районних міжгосподарських комбінатів по наданню комунальних послуг сільському населенню. *Радянська Україна. – 1984. – 16 жовтня.*

3. Повідомлялося, що з конвеєру Білоцерківського заводу сільськогосподарського машинобудування почали сходити нові кормозбиральні машини, продуктивність яких 130 – 150 тонн зеленої маси за зміну. *Радянська Україна. – 1984. – 16 жовтня.*

4. Відбулося святкування 1100 річниці м. Житомира. В святкуванні брали участь делегації обласних центрів України, Білорусії, Росії та Болгарії. *Радянська Україна. – 1984. – 17 жовтня.*

4. У м. Вінниця відкрився перший в області Будинок книги. *Радянська Україна. – 1984. – 17 жовтня.*

17 жовтня (середа).

4. У м. Переяслав-Хмельницький відкрився музей хліба. На території історико-культурного заповідника під нього відвели цілий комплекс будівель. *Радянська Україна*. – 1984. – 17 жовтня.

19 жовтня (п'ятниця).

1. У м. Чернівці заарештовано члена Української гельсінської групи, радіоінженера Йосифа Зісельса. *Вісник Репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1984. – Вип.10. – С.6-7.

7. Київ. Відкрили меморіальну дошку письменнику Степану Олійнику, яка встановлена на будинку № 6 по вул. Червоноармійській. *Радянська Україна*. – 1984. – 20 жовтня.

21 жовтня (неділя).

3, 6. В день професійного свята працівників харчової промисловості колектив хлібокомбінату № 2 в м.Києві випустив новий торт під назвою “Київський сувенір”. *Радянська Україна*. – 1984. – 21 жовтня.

22 жовтня (вівторок).

3. У Долинській Кіровоградській області відкрили новий, повністю автоматизований елеватор, що почав приймати на зберігання зерно нового врожаю. *Радянська Україна*. – 1984. – 23 жовтня.

23 жовтня (вівторок).

3. Відбувся пленум ЦК КПРС, який ухвалив постанову “Про довгострокову програму меліорації, підвищення ефективності використання меліорованих земель з метою стійкого нарощення продовольчого фонду країни”. *Радянська Україна*. – 1984. – 24 жовтня; *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення*. – К., 1995. – С.614.

26 жовтня (п'ятниця).

4. Указ президії Верховної Ради СРСР про встановлення почесного

звання “Заслужений Меліоратор СРСР”, яке буде присвоюватися працівникам будівельних, промислових, експлуатаційних, наукових, проектних та інших підприємств, організацій і установ за вклад у розвиток меліорації і які пропрацювали в цій галузі не менше як 10 років. *Радянська Україна. – 1984. – 28 жовтня.*

Жовтень.

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 29 осіб. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.1. – С.7.*

4. На черговому засіданні Комісії Верховної Ради УРСР з освіти і науки розглянуто питання про здійснення Міністерством освіти УРСР і Державним комітетом УРСР по професійно-технічній освіті завдань, визначених постановою Верховної ради СРСР “Про основні напрями реформи загальноосвітньої і професійної школи”. Було відмічено, що проводиться робота по інтенсифікації навчально-виховного процесу, підвищенню його ефективності, активізації діяльності громадських учнівських організацій. Послідовно розширюється і оновлюється матеріально-технічна база навчальних закладів. До початку навчального року введено в дію 209 шкіл на 131,5 тис. місць, дошкільних закладів на 25 тис. місць, 13 профтехучилищ, 73 житлових будинків для вчителів. Схвалено рекомендації, спрямовані на дальше вдосконалення навчально-виховного процесу, забезпечення розвитку і зміцнення матеріальної бази загальноосвітніх шкіл і профтехучилищ. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №44. – С.1033-1034.*

1 листопада (четвер).

4. Указ Президії Верховної Ради УРСР “Про нагородження Смілянського технікуму харчової промисловості, Черкаська область, Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР” за успіхи у підготовці і вихованні кваліфікованих спеціалістів для народного господарства та в зв’язку з 100-річчям з дня заснування. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №46. – Ст.989. – С.1060.*

3 листопада (субота).

9. Повідомлялося про перемогу на чемпіонаті СРСР з кульової стрільби київського армієця О. Булкіна, який на 7 очок перевершив минулий світовий рекорд. Нове досягнення становить 599 очок. *Радянська Україна. – 1984. – 3 листопада.*

4 листопада (неділя).

8. Рішенням Генеральної конференції ЮНЕСКО Українську РСР обрано членом Комітету по штаб-квартирі ЮНЕСКО. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.17.*

8. Рішенням Генеральної конференції ЮНЕСКО Українську РСР обрано членом Міжурядового Комітету ЮНЕСКО з фізичного виховання і спорту. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.17.*

8. Рішенням Генеральної конференції ЮНЕСКО Українську РСР обрано членом Міжурядового комітету Міжурядової програми ЮНЕСКО з інформатики. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.17.*

8. Рішенням Генеральної конференції ЮНЕСКО Українську РСР обрано членом Міжнародної координаційної Ради ЮНЕСКО “Людина і біосфера”. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.17.*

9 листопада (п'ятниця).

3. На Запорізькій АЕС розпочалося виведення першого ядерного реактора на мінімальний контрольний рівень потужності. *Радянська Україна. – 1984. – 10 листопада*

10 листопада (субота).

3. Виробничники “Ворошиловградтепловоз” урочисто проводили на заводські випробування тепловоз ТЕ-136. *Радянська Україна. – 1984. – 11 листопада.*

6. Повідомлялося про 5 тисяч новосіль в нових мікрорайонах м. Оdesa з початку 1984 року. *Радянська Україна*. – 1984. – 10 листопада.

12 листопада (понеділок).

1. У м. Новоград-Волинський Житомирської області заарештовано київського єврея-відмовника Йосифа Беренштейна, якому пред'явили звинувачення в опорі міліції з погрозою застосування насильства. *Вісник Репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1984. – Вип. 11. – С. 3.

13 листопада (вівторок).

1. Оpubліковано виклад постанови ЦК КПРС “Про досвід роботи колективу Дніпропетровського комбайнового заводу по підвищенню ефективності використання виробничих потужностей на основі атестації робочих місць та їх раціоналізації”. *Радянська Україна*. – 1984. – 13 листопада; *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні*. – К., 1995. – С. 615.

3, 8. Луцькі автомобілебудівники відправили в Туреччину і Колумбію 300 автомашин ЛуАЗ–969–М. *Радянська Україна*. – 1984. – 14 листопада.

4. Створено гамма-телескоп для Кримської астрофізичної обсерваторії. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні*. – К., 1995. – С. 615.

14 листопада (середа).

1. У м. Вінниця заарештовано пастора п'ятидесятників Опанаса Мельника, який перед цим 17 років відбув у таборах за свою релігійну діяльність. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 3. – С. 4.

3. У м. Підволочиськ на Тернопільщині відрився новий автовокзал, що обслуговуватиме близько 3 тис. пасажирів щодоби. *Радянська Україна*. – 1984. – 14 листопада.

16 листопада (п'ятниця).

4. Минуло 60 років українському радіо, перша передача якого відбулася з радіостанції тодішньої столиці України м. Харкова. *Радянська*

Україна. – 1984. – 16 листопада.

17 листопада (субота).

3. Повідомлялося про те, що трудівники полів Кіровоградщини зібрали і поклали у сховища 1 млн. 5 тисяч тонн зерна кукурудзи. *Радянська Україна. – 1984. – 17 листопад.*

22 листопада (четвер).

7. Помер член політбюро ЦК Компартії України, голова президії Верховної Ради УРСР О. Вагченко. *Радянська Україна. – 1984. – 23 листопада.*

23 – 24 листопада (п'ятниця – субота).

2. Київ. Проходив XIV з'їзд споживчої кооперації України, яка об'єднувала близько 14 млн. сільських жителів. *Радянська Україна. – 1984. – 23, 25 листопада.*

30 листопада (п'ятниця).

4. Повідомлялося про знахідку давньогрецького тексту кінця V ст. до н.е. при розкопках античного міста Керкінітіди, яке існувало на місці теперішнього м. Євпаторія в Криму. Іонійський діалект тексту дав підтвердження тому, що саме вихідці з цього регіону були першими колоністами Керкінітіди. *Радянська Україна. – 1984. – 30 листопада.*

Листопад.

1. У м. Львів заарештовано голову „Ініціативної групи захисту прав віруючих і церкви” В. Кобриня. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.). – К., 2000. – С.528.*

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 55 чол. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.1. – С.7.*

2, 8 Цей місяць проголошений Союзом українок Канади 100-річчям існування українського жіночого руху. *Новий шлях. – Торонто. – 1984. – Ч.46, 48. – 17 листопада, 1 грудня.*

3. Стала до ладу шоста батарея Запорізького коксохімічного заводу потужністю близько 3 млн. т палива на рік. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.615.*

Кінець листопада.

1. У м. Жданів Донецької області заарештовано члена зареєстрованої громади п'ятдесятників Володимира Франчука, якому було пред'явлено звинувачення за ст. 187¹ КК УРСР – “поширення завідомо неправдивих вигадок, які ганьблять радянський державний і суспільний лад”. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.2. – С.3.*

6 грудня (четвер).

3, 6. Повідомлялося про те, що вперше на станцію Роздільна прибула електричка з м. Одеси. Це останній на магістралі відрізок приміських ліній, що переведений на електричну тягу. *Радянська Україна. – 1984. – 6 грудня.*

4. Прийнятий указ президії Верховної Ради СРСР про нагородження Київського верстатобудівного ВО орденом Леніна. *Радянська Україна. – 1984. – 8 грудня.*

7 грудня (п'ятниця).

6. Прийнятий “Кодекс УРСР про адміністративні правопорушення” і постанова про введення в дію названого Кодексу з 1 червня 1985 р. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – №51 (додаток). – Ст.1122, 1123. – С.5-94.*

6. У м. Полтава введено в дію новий аеровокзал. *Радянська Україна. – 1984. – 8 грудня.*

8 грудня (субота).

4. Мюнхен. Ректорат Українського вільного університету та керівництво Українського історичного товариства провели наукову конференцію істориків в пошану 50-річчя від дня смерті М. Грушевського.

Українське слово. – Париж. – 1985. – 20 січня.

10 грудня (понеділок).

3. На Запорізький АЕС дав струм перший енергоблок потужністю 1 млн. кВт. *Радянська Україна. – 1984. – 14 грудня.*

12 грудня (середа).

2. Київ. Відбувся об'єднаний пленум правління творчих спілок УРСР. *Радянська Україна. – 1984. – 13 грудня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.615.*

13 грудня (четвер).

9. Повідомлялося про завоювання триразовим чемпіоном світу киянином Анатолієм Писаренко срібла на представницькому турнірі з важкої атлетики у м. Торонто. *Радянська Україна. – 1984. – 13 грудня.*

15 грудня (субота).

1. Київ. Відбулася республіканська конференція прихильників миру. Представники громадськості, зокрема голова Українського республіканського Комітету захисту миру Олесь Гончар, закликали учасників конференції докласти всі зусилля для захисту миру на планеті. *Радянська Україна. – 1984. – 18 грудня.*

20 грудня (четвер).

1. Президія Верховної Ради РРФСР у “Ведомостях Верховного Совета РСФСР” опублікувала постанову “Про порядок застосування ст. 209 КК РРФСР” – “систематичне заняття бродяжництвом або жебрацтвом, а також ведення протягом тривалого часу іншого нетрудового способу життя”. Постанова вказувала, що за ведення “паразитичного способу життя” людину можуть притягти до кримінальної відповідальності. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.1. – С.6.*

4, 3. На барвінківському машинобудівному заводі “Красный луч”

Харківської області почали випускати бурильні верстати нового покоління, застосування яких прискорить розробку гірничих порід при видобуванні корисних копалин відкритим способом. *Радянська Україна. – 1984. – 21 грудня.*

21 грудня (п'ятниця).

4. Київ. Закінчився міжнародний семінар-практикум ЮНІДО з електрозварювання, що проходив на базі Інституту електрозварювання імені Є.О.Патона АН УРСР і Київського політехнічного інституту. *Радянська Україна. – 1984. – 22 грудня.*

8. У бібліотеці ім.С.Петлюри у м. Париж відбулася наукова конференція Наукового Товариства ім. Т. Шевченка в Європі, якою вшановано 50-і роковини з дня смерті визначного українського історика, голови Української Центральної Ради, професора М. Грушевського. *Українське слово. – Париж. – 1985. – 10 лютого.*

23 грудня (неділя).

3. ЦСУ СРСР повідомляло про виконання Україною річного плану закупок продуктів тваринництва. За станом на 15 грудня на заготівельні і переробні підприємства від господарств України надійшло 3.593 тис. тонн худоби та птиці, 15.033 тис. тонн молока, 9.549 млн. штук яєць тощо. *Радянська Україна. – 1984. – 23 грудня.*

25 грудня (вівторок).

4. Газета “Радянська Україна” опублікувала постанову ЦК КПУ і Ради міністрів Української РСР “Про присудження Державних премій УРСР в галузі науки і техніки 1984 року”. Премії присуджені: В галузі науки і техніки: 1. Підгорному А., Воробйову Ю., Кантору Б., Богомолу С., Голоскокову Є., Угольнікову В., Зарубіну Л., Рижкову В., Філіпову А. (посмертно) – за цикл робіт у галузі міцності енергетичних машин та впровадження їх у практику турбобудування; 2. Данілову Ю., Паніну В., Березіну В., Кіндрату С., Копишевському В., Пляцеку Б., Козирю А., Косаревій Л., Топчію В., Уніговському Л. – за розробку та

впровадження на будівництві магістральних трубопроводів системи оптимального проектування організації робіт; 3. Курдюмову Г., Хандросу Л., Чуїстову К., Лободюку В., Арбузовій І., Мартинову В., Устинову А., Ковалю Ю., Тітову П., Коломицеву В. – за цикл робіт “Фізична природа термопружної рівноваги, фаз, надпружності і пам’яті форми при мартенситних перетвореннях”; 4. Субботіну С., Чекунову А., Старостенку В., Соллогубу В., Булаху Є., Лебедеву Т., Красовському С., Кутасу Р., Лоссовському Є., Гордієнку В. – за цикл робіт “Теорія, методика та результати вивчення літосфери України і прилеглих територій по комплексу даних сейсмометрії, гравіметрії та геотермії”; 5. Шевченку Ф., Симоненку Р., Брезі Г., Зеніній А., Комаренко Н., Панібудьласка В., Шерстобитову В., Петрикову П., Царанову В. – за цикл робіт “Історичні зв’язки і дружба російського, українського, білоруського та молдавського народів у братньому союзі народів СРСР”; 6. Баньковському Б., Почерняєву Ф., Рибалку В., Середі Н., Циганчуку Ю., Бондаренку М., Іващукі І. – за створення і впровадження у виробництво полтавського заводського типу м’ясних свиней; 7. Чеботарьову Д., Горєву М., Токарю А., Маньковському М., Коркушку О., Подрушняку Є., Фролькісу В., Западнюку В., Войтенку В., Нікітіну В. – за роботу “Дослідження механізмів старіння фізіологічних систем організму як передумови розвитку патології нервової, серцево-судинної і опорно-рухової систем, розробка та впровадження нових методів діагностики і лікування”; 8. Артамонову В., Бондаренку О., Федоровському Б., Тімашову Г., Дубінському Р., Нагаєвському І., Бондаренку Л., Ковалю А., Алікіну О., Хлебнікову Б. – за розробку та широке промислове впровадження принципово нової технології виробництва прогресивних порожнистих заготовок для виробів машинобудування; 9. Яцюку А., Густі О., Якубовському А., Манюху Я., Негричу М., Білану В., Біднику С. – за розробку та впровадження у промисловість абразивного інструменту і обладнання для обробки різанням деревини, деревних та інших матеріалів; 10. Власенку Л., Руднєву О., Вишнякову О., Романкевичу О., Карачуну Л., Сидоренку В., Руккасу О., Берштейну М., Шишлакову М., Шибєку В. – за розробку теоретичних основ, створення, освоєння серійного випуску

і промислове впровадження автоматизованих комплексів імовірносного діагностування засобів автоматики та інформаційно-виміральної техніки; 11. Полещуку П., Міщенку П., Моцарю М., Чатченку О., Зубанову В., Болбату М., Жиліну О., Семенову В., Сікачову В., Касьянову Ю. – за розробку та впровадження комплексу по захисту повітряного басейну від викидів рудовідновних печей Нікопольського заводу феросплавів з використанням вторинних енергоресурсів і уловлених продуктів плавки; 12. Долінському А., Шурчкової Ю., Ніколаєву Ю., Папернику Ю., Камалян М., Патновій М., Новаку М., Григоренку Г., Александровій Л., Романюку Д. – за розробку і впровадження нової технології виробництва рідкого замінича незбираного молока та ишлоке використання цього продукту для потреб тваринництва у Дніпропетровській області. За підручники: 1. Маслову В., Пушкіну О., Шелестову В., Попову В., Бару М., Азімову Ч., Швецову Д., Зіоменку Ю. – за підручник для вищих учбових закладів “Советское гражданское право” (I та II частини); 2. Нарочній Л., Онищуку В., Низовій А. – за підручники для 2 і 3 класів загальноосвітньої школи “Природознавство”. *Радянська Україна. – 1984. – 25 грудня.*

26 грудня (середа).

4. Київ. Відбулися урочисті збори, присвячені 60-річчю українського радіо. *Радянська Україна. – 1984. – 27 грудня.*

29 грудня (субота).

6, 3. Київ. На Південно-Західній залізниці почала працювати автоматизована система продажу квитків “Експрес-2”. *Радянська Україна. – 1985. – 6 січня.*

9. Повідомлялося про визначення найкращих радянських атлетів 1984 року. Троє з десяти лауреатів – представники України: 1. донецчанин Сергій Бубка – чемпіон і рекордсмен із стрибків з жердиною (останній його результат 5 м 94 см); 3. дворазовий олімпійський чемпіон, багаторазовий світовий рекордсмен з метання молота киянин Юрій Седих (його останній рекорд 86 м 34 см); 5. багаторазовий чемпіон та

призер світу та Європи з вільної боротьби киянин Анатолій Белоглазов. *Радянська Україна. – 1984. – 29 грудня.*

31 грудня (неділя).

3. Повідомлялося, що на комбінаті “Азовсталь” прийнято в експлуатацію нові потужності по виробництву сталі методом електрошлакового переплаву. З введенням їх у дію випуск високоякісної продукції на підприємстві зросте у двоє. *Радянська Україна. – 1985. – 1 січня.*

Грудень.

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхала 91 особа. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.1. – С.7.*

Наприкінці 1984.

1. В м. Донецьк заарештовано єврея-відмовника Бориса Фалькова – піаніста, поета і прозаїка, який домагається еміграції до Ізраїлю з 1979 року. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.1. – С.4-5.*

1984.

1. Відбулися судові процеси над В. Марченком, В. Беліковим, Г. Кишкіним, Остренком, П. Мельником, І. Лучком. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.). – К., 2000. – С.528.*

1. За рік з СРСР за ізраїльськими візами емігрувало 896 чоловік. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.1. – С.7.*

1. З СРСР до ФРН репатріювалося 913 етнічних німців. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.1. – С.7.*

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Радянська Україна. – 1984 р.
2. Українське слово. – Париж. – 1984.
3. Новий шлях. – Торонто. – 1984.
4. Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984.
5. Історія Академії наук України. 1918-1993. – К., 1994.
6. *С. Кульчицький, Ю. Павленко, С. Руда, Ю. Храмов.* Історія Національної академії наук України в суспільно-політичному контексті. 1918–1998. – К., 2000.
7. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф.* Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995.
8. Українська РСР на міжнародній арені. Зб. док. і матер. 1981–1985 рр. – К., 1988.
9. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г.* Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.). – К., 2000.
10. В обороні віри. – Ч. 5. Збірник статей присвячений 1000-літтю хрещення України в 1988 р. / Гол. редактор. Михайло Муха. – Торонто, 1984.
11. Історія України: Хронологія основних подій. – К., 1995 / Авт.-упоряд.: Алексєєв Ю.М., Вертегел А.Г., Даниленко В.М.
12. Вісник Репресій в Україні / Редактор-упорядник Н.Світлична. – Нью-Йорк, 1984. – Вип.7-8, 9-12.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Радянська Україна. – 1984 р.
2. Українське слово. – Париж. – 1984.
3. Новий шлях. – Торонто. – 1984.
4. Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984.
5. Історія Академії наук України. 1918-1993. – К., 1994.
6. *С. Кульчицький, Ю. Павленко, С. Руда, Ю. Храмов.* Історія Національної академії наук України в суспільно-політичному контексті. 1918–1998. – К., 2000.
7. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф.* Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995.
8. Українська РСР на міжнародній арені. Зб. док. і матер. 1981–1985 рр. – К., 1988.
9. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г.* Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.). – К., 2000.
10. В обороні віри. – Ч. 5. Збірник статей присвячений 1000-літтю хрещення України в 1988 р. / Гол. редактор. Михайло Муха. – Торонто, 1984.
11. Історія України: Хронологія основних подій. – К., 1995 / Авт.-упоряд.: Алексеев Ю.М., Вертегел А.Г., Даниленко В.М.
12. Вісник Репресій в Україні / Редактор-упорядник Н.Світлична. – Нью-Йорк, 1984. – Вип.7-8, 9-12.

ХРОНІКА 1985

1 січня (вівторок).

4. На бальнеологічному курорті Трускавці вийшов перший номер газети “Трускавецкая здравница”. *Радянська Україна. – 1985. – 5 січня.*

4 січня (п'ятниця).

7. Повідомлялося, що жительці м. Херсона Катерині Плужниченко виповнилося 100 років. *Радянська Україна. – 1985. – 4 січня.*

6 січня (неділя).

3. Суми. Повідомлялося, що в об'єднанні “Хімпром” почали випускати сухий фосфогіпс – цінний матеріал для хімічної меліорації солонцевих земель. Сировиною для нього є відходи цеху фосфорної кислоти. Продуктивність нової автоматизованої лінії – 650 тисяч тонн продукції на рік. *Радянська Україна. – 1985. – 6 січня.*

7 – 8 січня (понеділок – вівторок).

8. В Женеві відбулася зустріч між міністром закордонних справ СРСР А. Громико і державним секретарем США Дж. П. Шульцем, під час якої розглядалися питання про предмет і цілі наступних радянсько-американських переговорів щодо ядерних і космічних озброєнь. *Радянська Україна. – 1985. – 10 січня.*

8 січня (вівторок).

3. Повідомлялося, що на Південно-Українській АЕС дав промисловий струм енергоблок № 2 потужністю 1 млн. кВт. *Радянська Україна. – 1985. – 8 січня.*

8. Відбулося засідання Комісії УРСР в справах ЮНЕСКО, на якому обговорювалися питання становища в ЮНЕСКО в зв'язку з виходом США з цієї організації. *Радянська Україна. – 1985. – 9 січня.*

9 січня (середа).

3. Запоріжжя. В об'єднанні “Запоріжтрансформатор” завершена програма випробувань автотрансформатора потужністю 667 кіловольт-ампер, виготовленого на замовлення Екібастузького енергетичного комплексу. *Радянська Україна. – 1985. – 10 січня.*

10 січня (четвер).

3. На Любомирському вапняно-силікатному заводі в Рівенській області вперше в СРСР впроваджена нова технологія фарбування силікатної цегли під час її виготовлення. *Радянська Україна. – 1985. – 10 січня.*

3. Харків. На заводі „Електроважмаш” у співдружності з ученими міста створено генератори струму і тягові двигуни нового покоління для магістральних тепловозів підвищеної потужності. Використання локомотивів з цим устаткуванням у 1,5–2 рази підвищить вагу вантажних составів, збільшить до 180 кілометрів на годину швидкість пасажирських потягів. *Радянська Україна. – 1985. – 10 січня.*

3. Державний комітет СРСР по цінах повідомляв, що відповідно до рішення Ради Міністрів СРСР знижено державні роздрібні ціни на легкові автомобілі “Запорожець” (у середньому на 28%) і ВА3-2121 “Нива” (у середньому на 12,5%). *Радянська Україна. – 1985. – 10 січня.*

4. Повідомлялося про виступ київської балетної трупи у програмі Днів культури СРСР у Флоренції. Артисти Київського державного академічного театру опери та балету імені Т. Шевченка показали спектакль на музику П. І. Чайковського „Лебедине озеро”. *Радянська Україна. – 1985. – 10 січня.*

11 січня (п'ятниця).

4. Луцьк. Почала діяти зональна гідрометереологічна обсерваторія. *Радянська Україна. – 1985. – 12 січня.*

4. Київ. В Республіканському виставочному павільйоні відкрилася виставка образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва і робіт фотоаматорів, на якій були представлені всі області України. Виставка експонувалася в рамках Всесоюзного огляду самодіяльної художньої

творчості. *Радянська Україна. – 1985. – 12 січня.*

12 – 14 січня (субота – понеділок).

8. У м. Київ перебував головний редактор журналу “Кур’єр ЮНЕСКО” Е. Гліссан, якого прийняв голова Комісії УРСР у справах ЮНЕСКО, заступник міністра закордонних справ України Ю. Кочубей. Були обговорені конкретні питання, що стосувалися участі України в діяльності ЮНЕСКО. *Радянська Україна. – 1985. – 16 січня.*

17 січня (четвер).

1. Газета “Сельская жизнь” надрукувала статтю про судовий процес в м. Тернополі над мешканцем с. Старий Вишневець на Збаражчині А. Минзаром. Новий судовий процес мав показовий характер (у перші повоєнні роки А. Минзара було засуджено до 25 років ув’язнення за дезертирство з Червоної армії) – А. Минзара звинувачували в тому, що він охороняв концтабір у Вишнівцях і брав участь в каральних акціях. *Українське слово. – Париж. – 1985. – 17 лютого.*

4. Опубліковано виклад постанови ЦК Компартії України про роботу Академії наук УРСР по створенню проблемно-орієнтованих підрозділів – інженерних центрів, які утворювалися на базі академічних науково-технічних комплексів для підготовки та організації впровадження створених на основі цілеспрямованих фундаментальних досліджень принципово нових розробок, які мають міжгалузеве значення. Вони об’єднують зусилля наукових і конструкторських відділів, підрозділів дослідно-виробничої бази на час розв’язання певної проблеми. Було визначено заходи по контролю за поширенням і розвитком досвіду цієї роботи. *Радянська Україна. – 1985. – 17 січня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.615.*

18 січня (п’ятниця).

1, 3. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін і доповнень до Закону УРСР “Про бюджетні права Української РСР і місцевих

Рад депутатів трудящих””, згідно якого вносилися деякі зміни і доповнення до Закону Української РСР від 30 червня 1960 р. “Про бюджетні права Української РСР і місцевих Рад депутатів трудящих”, а саме: бюджетний устрій УРСР визначався національно-державним і адміністративно-територіальним устроєм УРСР як суверенної радянської соціалістичної держави; державний бюджет розробляється Радою міністрів УРСР на основі державних планів економічного і соціального розвитку СРСР і УРСР і затверджується Верховною Радою УРСР строком на 1 рік; державний бюджет УРСР складається по доходах і видатках відповідно до державного плану економічного і соціального розвитку СРСР і державного плану економічного і соціального розвитку Української РСР; розмежування доходів і видатків державного бюджету Української РСР між республіканським бюджетом і бюджетами областей та міст республіканського підпорядкування визначається Верховною Радою УРСР за поданням Ради міністрів УРСР; Рада міністрів УРСР розглядає проект державного бюджету УРСР, складений відповідно до показників державного бюджету УРСР, передбачених у державному бюджеті СРСР, і подає до Верховної Ради УРСР тощо. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – № 5. – С.92-106.*

4. Львів. Відбулися урочисті збори з нагоди вручення Львівському державному медичному інституту ордена Дружби народів за заслуги в підготовці кваліфікованих спеціалістів, розвитку медичної науки і охорони народного здоров'я. *Радянська Україна. – 1985. – 19 січня.*

20 січня (неділя).

4. Львів. Повідомлялося про відкриття першого в Україні і другого в СРСР аптекодуючого музею, а сама аптека в цьому приміщенні працює вже 250 років. *Радянська Україна. – 1985. – 20 січня.*

22 січня (вівторок).

4. Київ. Відбулась Республіканська наукова конференція, присвячена 80-річчю революції 1905–1907 років у Росії. Її організували Інститут історії партії при ЦК КПУ, Академія наук УРСР, Міністерство вищої і

середньої спеціальної освіти. *Вісник Академії наук УРСР. – 1985. – №4. – С.87-88.*

23 січня (середа).

4. Київ. Відбулося спільне засідання президії Академії наук УРСР і колегії Державного комітету УРСР по матеріально-технічному постачанню, на якому обговорювалися питання удосконалення матеріально-технічного забезпечення народного господарства, впровадження в практику маловідходних процесів, створення сервісцентрів і підприємств по підготовці металопродукції. *Радянська Україна. – 1985. – 24 січня.*

24 січня (четвер).

4. Указ президії Верховної Ради про нагородження Миколаївського обласного російського драматичного театру імені В. П. Чкалова Почесною Грамотою президії Верховної Ради УРСР за успіхи в розвитку театрального мистецтва та в зв'язку з 50-річчям з дня заснування. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – №6. – С.147.*

25 січня (п'ятниця).

3. Київ. Відбулося засідання Ради міністрів УРСР, на якому розглядалися підсумки виконання державного плану економічного і соціального розвитку УРСР і державного бюджету УРСР за 1984 рік. На засіданні відмічалось, що у 1984 р. порівняно з 1983 р. національний дохід збільшився на 4,3%, обсяг промислового виробництва – на 4%, в тому числі по групі “Б” – на 4,1%, валова продукція сільського господарства зросла на 3,2%, закупки м'яса – на 127 тисяч тонн, молока – на 342 тисячі тонн, яєць – на 207 мільйонів штук; продуктивність праці зросла в цілому по народному господарству на 4,3%, в промисловості – на 3,8%, в будівництві – на 3,7%. Реальні доходи населення за 1984 рік підвищилися на 2%. Середньомісячна заробітна плата робітників і службовців зросла на 1,6% і оплата праці колгоспників на 4,5%, а суспільні фонди споживання збільшились на 3,8%. Роздрібний товарооборот державної і кооперативної торгівлі зріс на 4,2%, обсяг реалізації побутових послуг населенню – на 5,3%. *Радянська Україна. – 1985. – 26 січня.*

26 січня (субота).

8. У м. Женева в палаці націй під егідою Європейської економічної комісії ООН і Продовольчої і сільськогосподарської Організації Об'єднаних Націй проходив міжнародний симпозіум з проблем виробництва тваринницької продукції шляхом використання раціонів з високим вмістом жорстких і соковитих кормів. Його учасники – вчені 15 європейських країн та Канади виявили значний інтерес до повідомлення представника УРСР, директора Українського науково-дослідного інституту кормів, доктора сільськогосподарських наук А. Бабича про застосування фізичних, хімічних і комплексних способів підготовки грубих і соковитих кормів, а також про нові розробки вчених УРСР по хімічному консервуванню кормів і використанню відходів рослинництва для збільшення виробництва тваринницької продукції. *Радянська Україна. – 1985. – 27 січня.*

30 січня (середа).

4. Київ. В Колонному залі імені М. В. Лисенка державної консерваторії відбувся літературний вечір, присвячений 125-річчю від дня народження А. П. Чехова. *Радянська Україна. – 1985. – 31 січня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.615.*

31 січня (четвер).

4, 8. Виповнилося 65 років з дня виходу першого номера “Українських вістей” – газети Ліги американських українців. *Радянська Україна. – 1985. – 31 січня.*

Січень.

6. Трускавець. Відкрилося нове відділення матері і дитини в ново-збудованому профспілковому санаторії “Янтар”, яке розраховане на 100 чоловік. *Радянська Україна. – 1985. – 18 січня.*

4. У м. Київ розпочато експлуатаційні випробування літака “АН-28”. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших*

часів до сьогодні. – К., 1995. – С.615.

8. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 61 чол. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 2. – С.5.*

3. Завершено будівництво першої черги Південно-Української АЕС (Миколаївська область). Прийнято до експлуатації другий енергоблок станції потужністю 1 млн. кВт. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.615.*

8. З СРСР до ФРН репатріювалося 39 (42) етнічних німців. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.2. – С.6; Вип.7-8. – С.15.*

3. В м. Одесі введено в дію перший з сорока причалів вугільно-рудного комплексу порту “Південний”. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.616.*

1 лютого (п'ятниця).

4. У м. Київ відкрився державний дитячий музичний театр і першим його спектаклем була опера композитора М. Лисенка “Зима й весна”. *Радянська Україна. – 1985. – 2 лютого.*

4 лютого (понеділок).

4. У м. Ялта після реконструкції відкрився меморіальний виставковий комплекс Лівадійського палацу, в якому почала діяти нова експозиція, присвячена 40-річчю Кримської (Ялтинської) конференції. *Радянська Україна. – 1985. 5 лютого.*

8. Указ президії Верховної Ради УРСР про призначення Г. Удовенка постійним представником Української РСР при ООН і увільнення від цих обов'язків В. Кравця. *Радянська Україна. – 1985. – 5 лютого; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – №8. – С.170.*

9. Повідомлялося, що срібний призер чемпіонату світу 1984 року, київська ковзанярка В. Лаленкова здобула перемогу на спринтерському чемпіонаті СРСР. *Радянська Україна. – 1985. – 5 лютого.*

6 лютого (середа).

4. Повідомлялося, що у с. Великі Коровинці Чуднівського району

Житомирської області, на батьківщині одного з організаторів збройного повстання на броненосці „Потьомкін” Г. Вакуленчука, пройшов тематичний тиждень, присвячений 80-річчю революції 1905–1907 рр. *Радянська Україна. – 1985. – 6 лютого.*

6, 3. Повідомлялося, що у м. Бердичів Житомирської області почала працювати станція техобслуговування автомобілів у системі “Авто-ВАЗ”, проектна потужність ремонту якої – 4 тисячі машин на рік. *Радянська Україна. – 1985. – 6 лютого.*

7 лютого (четвер).

4. У м. Ялта Кримської області завершив роботу симпозіум радянських істориків, присвячений 40-річчю Кримської (Ялтинської) конференції. *Радянська Україна. – 1985. – 8 лютого.*

8 лютого (п'ятниця).

1. В санаторії у Львівській області було заарештовано Йосипа Терелю, якого звинувачували за ст. 187¹ КК УРСР – “поширення за відомо неправдивих вигадок, які ганьблять радянський державний і суспільний лад”. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 7-8. – С. 8-10.*

12 лютого (вівторок).

3, 6. Повідомлялося, що у м. Херсон почав працювати новий аеро-вокзал. *Радянська Україна. – 1985. – 13 лютого.*

13 лютого (середа).

4. У Козівському районному будинку культури Тернопільської області відкрився постійний філіал обласного українського музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка. *Радянська Україна. – 1985. – 14 лютого.*

14 лютого (четвер).

4. У м. Київ відбулися збори, присвячені врученню Київському політехнічному інституту імені 50-річчя Великої Жовтневої революції Командорського ордена Заслуги Польської Народної Республіки, якою

Державна рада ПНР відзначила багаторічний вклад КПІ в підготовку висококваліфікованих спеціалістів для братньої країни. *Радянська Україна*. – 1985. – 15 лютого.

7. У м. Київ на 80-му році життя помер учений, лауреат Державних премій СРСР і УРСР, заслужений діяч науки і техніки УРСР, академік АН УРСР, завідуючий відділом Інституту проблем матеріалознавства АН УРСР Іван Францевич. *Радянська Україна*. – 1985. – 17 лютого; *Вісник Академії наук УРСР*. – 1985. – №4. – С.109.

17 лютого (неділя).

7, 4. Минає 85 років з дня народження видатної української співачки Оксана Петрусенко, яка за короткий час своєї творчої праці в театрах, вокальними даними, гарним голосом, сценічною майстерністю, яскраво створеними образами здобула собі загальне визнання та славу. В ці дні в Бакалії на Харківщині відбулося традиційне свято з вшанування пам'яті великої артистки. *Радянська Україна*. – 1985. – 17 лютого; *Новий шлях*. – Торонто. – 1985. – Ч.16. – 20 квітня.

18 лютого (понеділок).

3. ЦК КПРС ухвалив постанову про досвід роботи колективів підприємств всесоюзних промислових об'єднань “Південмеблі”, “Центромеблі” і виробничого об'єднання “Київдерев” по широкому залученню до господарського вжитку вторинної деревної сировини, відходів лісозаготівлі та деревопереробки. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення*. – К., 1995. – С.616.

19 лютого (вівторок).

9. Повідомлялося про республіканську нараду у ЦК Компартії України, що була присвячена питанням розвитку футболу, підсумкам виступу команд України у 1984 р. і завданням на наступний сезон. У повідомленні голови спорткомітету УРСР М. Баки відзначалося, що футболом в Україні займаються більш як 1 мільйон 200 тисяч чоловік. *Радянська Україна*. – 1985. – 19 лютого.

3. Харків. На тракторному заводі завершено виготовлення першої партії колісного трактора-силача моделі Т-150К-07, який відзначається підвищеною продуктивністю і комфортними умовами праці. *Радянська Україна. – 1985. – 20 лютого.*

20 лютого (середа).

3. Повідомлялося, що трудівники радгоспу “Авангард” Овідіопольського району Одеської області освоїли випуск кормового борошна з відходів томатного виробництва, яке використовувалося для приготування вітамінізованих кормів для сільськогосподарських тварин і птиці. *Радянська Україна. – 1985. – 20 лютого.*

8. Женева. На 41-й сесії Комісії ООН по правах людини виступив представник УРСР Г. Лебакін, який зазначив, що Україна завжди виступала проти колоніального гноблення, за національне визволення і незалежний розвиток по шляху соціального прогресу, за повне здійснення невід’ємного права на самовизначення. *Радянська Україна. – 1985. – 20 лютого.*

9. Повідомлялося, що чемпіон світу з велосипедних гонок харків’янин Олександр Зинов’єв став переможцем в особистому заліку міжнародної гонки по шляхах Куби. *Радянська Україна. – 1985. – 20 лютого.*

24 лютого (неділя).

2. Відбулися вибори до Верховної Ради УРСР одинадцятого скликання та до місцевих рад народних депутатів. *Радянська Україна. – 1985. – 28 лютого, 1, 2 березня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.616.*

25 лютого (понеділок).

4. Київ. Відбулася прес-конференція для представників республіканських газет, телебачення і радіо з нагоди відкриття Днів культури ЧССР в СРСР, які присвячені 40-річчю визволення Чехословаччини від німецьких загарбників. *Радянська Україна. – 1985. – 26, 27 лютого, 1 березня.*

27 лютого – 1 березня (середа – п'ятниця).

1. У м. Харцизьк Донецької області відбувся суд над Серафимою Юдинцевою, членом Ради родин в'язнів євангельські християни-баптисти. За ст.187¹ КК УРСР її звинувачували в організації „нелегальних” молитовних зібрань і засудили до 2 років позбавлення волі умовно. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 4. – С.7.*

Лютий

8. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 88 чол., у тому числі троє з Одеси і п'ятеро з Києва. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 3. – С.9.*

8. З СРСР до ФРН репатріювалося 27 етнічних німців. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.7-8. – С.15.*

1 березня (п'ятниця).

4. У м. Київ відкрилася виставка творів народного художника СРСР Анатолія Петрицького, на якій було представлено понад 200 творів. *Радянська Україна. – 1985. – 1 березня.*

6. Указ президії Верховної Ради УРСР про деяку зміну порядку стягнення аліментів на неповнолітніх дітей, згідно якого встановлювалося, що заява про стягнення аліментів розглядається народним суддею одноособово; постанова народного судді виноситься на підставі свідоцтва про укладення шлюбу і запису про батьків у свідоцтві про народження дитини; стягнення аліментів провадиться в розмірах, установлених законом; а також вносилися деякі зміни і доповнення у Кодекс про шлюб та сім'ю УРСР, у Кримінальний кодекс УРСР та Цивільний процесуальний кодекс УРСР. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – №11. – С.235-237.*

2 березня (субота).

3. Опубліковано поздоровлення ЦК Компартії України учасникам будівництва і введення в дію комплексів для випуску мінеральних добрив та сировини для них у Горлівському ВО “Стирол”, Дніпродзержинському

ВО “Азот” та на Одеському припортовому заводі. *Радянська Україна. – 1985. – 2 березня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.616.*

3 березня (неділя).

8. Повідомлялося, що у зв'язку з проголошенням Організацією Об'єднаних Націй 1985 року Роком ООН президія Верховної Ради УРСР утворила Комісію по проведенню в Україні Року ООН під головуванням першого заступника голови Ради Міністрів УРСР Є. Качаловського. *Радянська Україна. – 1985. – 3 березня.*

4 березня (понеділок).

8. Київ. Відбулося засідання Комісії УРСР у справах ЮНЕСКО, на якому розглядалося питання підготовки до відзначення 40-річчя перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні тощо. *Радянська Україна. – 1985. – 5 березня.*

5 березня (вівторок).

4, 8. Повідомлялося, що у зв'язку з проголошенням Організацією Об'єднаних Націй 1985 рік Міжнародним роком молоді, президія Верховної Ради УРСР створила Комісію по проведенню Міжнародного року молоді в Українській РСР під головуванням заступника голови Ради міністрів УРСР М. Орлик. *Радянська Україна. – 1985. – 5 березня; Відомості Верховної Ради. – 1985. – №12. – С.292-293.*

6 – 9 березня (середа – субота).

8. У м. Київ перебувала делегація Всекитайських зборів народних представників, очолювана членом Постійного комітету ВЗНП Чжан Ченсянем, який сказав, що мета візиту – поглиблення взаєморозуміння між народами двох країн, зміцнення їх дружби, обмін досвідом парламентської діяльності. *Радянська Україна. – 1985. – 7, 10, 15 березня.*

7 березня (четвер).

6. Прийнята постанова ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР “Про заходи щодо розвитку послуг по ремонту й будівництву житла, будівель для садівницьких товариств, гаражів та інших споруд на замовлення населення в 1986–1990 роках і в період до 2000 року”, яка була складовою частиною Комплексної програми розвитку виробництва товарів народного споживання і сфери послуг на 1986–2000 роки. *Радянська Україна. – 1985. – 14, 30 квітня.*

8 березня (п'ятниця).

8. Вашингтон (США). Делегація Верховної Ради СРСР на чолі з В. Щербицьким зустрілася групою американських конгресменів, очолюваною спікером палати представників Т. О'Нілом. Було обговорено коло проблем, у тому числі питання активізації парламентських обмінів між СРСР і США. *Радянська Україна. – 1985. – 10 березня.*

9 березня (субота).

4. Київ. Відбулося відкриття щорічного Шевченківського свята літератури і мистецтва “В сім'ї вольній, новій”. *Радянська Україна. – 1985. – 10 березня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.616.*

8. Нью-Йорк (США). У штаб-квартирі ООН проходила сесія Комітету по ліквідації расової дискримінації, на якій обговорювався хід виконання прийнятої Генеральною Асамблеєю ООН Міжнародної конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. В поданій доповіді УРСР відзначалося, що весь уклад політичного і суспільного життя України повністю виключає будь-які соціально-економічні, політичні, правові, ідеологічні та інші умови виникнення або існування расизму і расової дискримінації. *Радянська Україна. – 1985. – 10, 14 березня.*

10 березня (неділя).

7. Помер Генеральний секретар ЦК КПРС, голова президії Верховної Ради СРСР К. У. Черненко. *Радянська Україна. – 1985. – 12 березня.*

11 березня (понеділок).

1. У м. Москва відбувся позачерговий пленум ЦК КПРС. Генеральним секретарем ЦК КПРС обраний М. С. Горбачов. *Радянська Україна. – 1985. – 12 березня.*

12 березня (вівторок).

8. Женева. Почалися радянсько-американські переговори щодо ядерних і космічних озброєнь. Делегацію СРСР очолював В. Карпов. *Радянська Україна. – 1985. – 13 березня.*

12 – 14 березня (вівторок – четвер).

8. Відень. У міжнародному центрі працювала третя спеціальна сесія Комісії ООН по становищу жінок, що виступала як підготовчий орган Всесвітньої конференції для огляду й оцінки досягнень Десятиріччя жінки, яке проводилося з ініціативи ООН з 1976 року. *Радянська Україна. – 1985. – 13, 15 березня.*

16 березня (субота).

4, 8. Повідомлялося, що у штаб-квартирі ЮНЕСКО в Парижі відкрилася XIII сесія Асамблеї міжурядової океанографічної комісії, до якої входять 112 держав-членів, в тому числі і Українська РСР. У виступах підкреслювалася важливість вивчення біологічних і мінеральних ресурсів моря, впливу океану на клімат. *Радянська Україна. – 1985. – 16 березня.*

3. Повідомлялося, що Рада міністрів УРСР прийняла постанову про проведення в 1985 році додаткового (травневого) випуску грошово-речової лотереї на суму 14 мільйонів рублів. *Радянська Україна. – 1985. – 16 березня.*

18 березня (понеділок).

8. Постійне представництво СРСР при організаціях ООН у Відні та клуб російської літератури та мистецтва при Віденському міжнародному центрі провели у Віденському університеті вечір, присвячений Українській РСР. *Радянська Україна. – 1985. – 19 березня.*

19 березня (вівторок).

1. У м. Харків заарештували інженера-механіка Євгена Айзенберга, відмовника з 1978 року. Йому пред'явили звинувачення за ст. 187¹ КК УРСР – „поширення наклепницьких вигадок, які ганьблять радянський державний і суспільний лад”. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.4. – С.6.*

4, 8. Нью-Йорк (США). Українсько-американська громадськість відзначила 171-річницю з дня народження Т. Г. Шевченка. В Арроу-парку відбулося покладення вінків до пам'ятника Кобзареві. *Радянська Україна. – 1985. – 20 березня.*

3. У Голопристанському районі Херсонської області, на околиці села Рибальче, завершено спорудження першого пускового комплексу полігона по вивченню водообміну морської і річкової води у гирлах рік і лиманів. *Радянська Україна. – 1985. – 20 березня.*

20 березня (середа).

3. Феодосія (Крим). З механічного заводу відправлено перші комплекти нового бурильного устаткування геологам Крайньої Півночі. *Радянська Україна. – 1985. – 20 березня.*

2. Указ президії Верховної Ради УРСР про внесення змін і доповнень до Кримінально-процесуального і Цивільного процесуального кодексів Української РСР, а саме доповнити Кримінально-процесуальний кодекс статтею 13¹ “Направлення матеріалів без порушення кримінальної справи для застосування заходів громадянського впливу” і статтею 292² “Допит осіб, які з'явилися в судове засідання, при відкладенні розгляду справи” тощо. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – №14. – С.343-348.*

22 березня (п'ятниця).

8. Українська РСР підписала Віденську конвенцію про охорону озонного шару, остаточний текст якої був вироблений на конференції повноважних представників по навколишньому середовищу (ЮНЕП). *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.572.*

4, 8. Париж (Франція). На IV Міжнародній конференції по освіті дорослих, яка проходила у штаб-квартирі ЮНЕСКО, представник УРСР – перший заступник міністра освіти УРСР І. Хоменко відмітив, що “зусилля ЮНЕСКО по розв’язанню проблеми освіти дорослих є вагомим вкладом у справу збереження миру на землі”. *Радянська Україна. – 1985. – 23 березня.*

24 березня (неділя).

3. Повідомлялося, що у Кодимі Одеської області почав працювати новий експериментальний елеватор, зведений за проектом спеціалістів Чехословаччини. *Радянська Україна. – 1985. – 24 березня.*

25 березня (вівторок).

1. Відбувся пленум ЦК Компартії України, який ухвалив постанову про хід виконання рішень XXVI з’їзду партії з питань кадрової політики і завдань партійних організацій республіки по вдосконаленню роботи з кадрами. *Радянська Україна. – 1985. – 26 березня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.617.*

27 березня (середа).

1. Київ. Відбулася перша сесія Верховної Ради УРСР одинадцятого скликання. Обрано президію Верховної Ради УРСР: В. Шевченко (голова), Ю. Бахтін, О. Рошупкін, В. Щербина (заступники голови), М. Хоменко (секретар), Г. Гутовський, Р. Зверев, Р. Кашеєва, М. Книш, Г. Корнійчук, С. Крамінська, М. Малий, В. Мироненко, П. Москалькова, В. Плютинський, І. Походня, В. Рибінок, І. Снігірьов, В. Сологуб, А. Статинов, О. Титаренко, М. Токар, О. Федоров, Г. Чорна, В. Щербицький. Сесія затвердила склад Ради Міністрів УРСР: О. Ляшко (голова), Є. Качаловський, Ю. Коломієць (перші заступники голови), С. Гуренко, П. Єсипенко, М. Кулинич, К. Масик, В. Масол, М. Ніколаєв, М. Орлик (заступники голови). *Радянська Україна. – 1985. – 28 березня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – №15. – С.428-431;*

Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. *Україна від найдавніших часів до сьогодення*. – К., 1995. – С.617.

28 березня (четвер).

4. Загальні збори АН УРСР обрали нових дійсних членів і членів-кореспондентів АН УРСР. Академіками АН УРСР були обрані: Кондуфор Ю. (історія СРСР); Кухар В. (органічна хімія); Куценко В. (філософія); Лотарев В. (машинобудування); Мацука Г. (молекулярна біологія і генетика); Мельничук О. (мовознавство); Новиков М. (матеріалознавство, технологія металів); Новиченко Л. (літературознавство); В. Походенко (фізична хімія); Скороход А. (математика); Скрипник І. (математика); Смирнов В. (вірусологія і мікробіологія); Снітко О. (фізика); Таран-Жовнір Ю. (матеріалознавство, технологія металів); Шидловський А. (енергомашинобудування, міцність машин); Яцків Я. (астрономія). Членами-кореспондентами АН УРСР були обрані: Анатичук Л. (матеріалознавство, технологія термоелектричних матеріалів); Бабаскін Ю. (матеріалознавство); Бурак Я. (механіка); Глеба Ю. (клітинна інженерія рослин); Дибан Є. (теплоенергетика); Долін В. (ентомологія); Єфремов Е. (механіка, геодинаміка вибуху); Зарубицький О. (хімічна технологія, неорганічні матеріали); Звягін А. (експериментальна фізика твердого тіла); Королук О. (експериментальна фізика твердого тіла); Кришталь О. (фізико-хімічна біологія мембран); Литовченко В. (НВЧ–електроніка); Луковський І. (математика); Маслов В. (право); Моргун В. (генетика, експериментальний мутагенез); Онищенко О. (економіка АПК); Онищенко О. (філософія, атеїзм); Пшеничний Б. (математика); Романів О. (матеріалознавство); Скороход В. (матеріалознавство); Сохань П. (всесвітня історія); Старостенко В. (геологія, геофізика); Стоян Ю. (електротехніка і електронне моделювання); Щастливий Г. (електротехніка і електронне моделювання). *Історія Академії наук України. 1918-1993*. – К., 1994. – С.292, 311; *Історія Національної Академії наук України в суспільно-політичному контексті. 1918–1998*. – К., 2000. – С.495.

Березень.

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 98 чол. *Вісник репресій в Україні.* – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 5. – С.7.

4, 8. У США відзначалося організація і 20-ліття діяльності Українського історичного товариства, яке продовжує кращі традиції української історіографії з рідних земель і гідно репрезентує українську історичну науку на міжнародному рівні. Серед активних дописувачів – Орест Субтельний, Павло Юзик, Олександр Баран, Богдан Винар та інші. *Новий шлях.* – Торонто. – 1985. – Ч.16. – 20 квітня.

1. З СРСР до ФРН репатріювалося 38 етнічних німців. *Вісник репресій в Україні.* – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 7-8. – С.15.

1 квітня (понеділок).

3, 4. Львів. Колектив виробничого об'єднання “Полярон” розпочав серійний випуск нового геодезичного приладу ПЛ-1 із застосуванням лазера. *Радянська Україна.* – 1985. – 2 квітня.

2 квітня (вівторок).

6. Опубліковано виклад найважливіших положень ряду постанов ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР, згідно з якими встановлювалися додаткові пільги і переваги для учасників війни та сімей загиблих військовослужбовців. *Радянська Україна.* – 1985. – 2 квітня; *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна віднайдавніших часів до сьогодення.* – К., 1995. – С.617.

3 квітня (середа).

8. Постійне представництво УРСР при ООН на ім'я генерального секретаря ООН подало ноту, в якій відмічалось, що зусилля ООН повинні бути зосереджені, насамперед, на відверненні ядерної війни і зменшенні небезпеки її виникнення, на збереженні життя на планеті. *Радянська Україна.* – 1985. – 6 квітня.

5 квітня (п'ятниця).

4. Київ. Відбулася республіканська нарада, на якій було розглянуто

практичні завдання по забезпеченню підготовки і видання Зводу пам'яток історії та культури Української РСР. *Радянська Україна*. – 1985. – 7 квітня

8. До м. Київ прибув міністр закордонних справ Канади Дж. Кларк. У ході розмови секретар президії Верховної Ради УРСР М. Хоменко ознайомив делегацію із структурою і діяльністю найвищого органу державної влади України, роллю рад у розв'язанні питань господарського і культурного будівництва, поліпшення умов життя та побуту народу в УРСР. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1985. – №16. – С.459.

7 квітня (неділя).

6. Повідомлялося, що в Києві відбулася прес-конференція для радянських і болгарських журналістів. На ній відзначалось, що важливу роль у зміцненні миру, дружби і співробітництва між народами відіграє розвиток міжнародного туризму. Конференція була організована Болгарською асоціацією по туризму і відпочинку. *Радянська Україна*. – 1985. – 7 квітня.

10 квітня (середа).

1. У м. Сокиряни Чернівецької області відбувся суд над Йосифом Зісельсом, якого звинувачували за ст. 187¹ КК УРСР – “поширення наклепницьких вигадок, які ганьблять радянський державний і суспільний лад”. Також йому інкримінували “зберігання з метою розповсюдження” кількох вилучених у нього під час обшуку книг закордонних видань. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 4. – С.6.

9. Повідомлялося про міжнародні змагання з фігурного катання на приз агентства “Софія-прес” у Софії, на яких перемогу здобули киянин Віктор Барішенцев – 1-е місце та харків'янин Вячеслав Солодилов – 2-е місце в змаганнях серед одиночників-чоловіків; у турнірі танцювальних дуетів нагороди завоювали одесити Ілона Мельниченко та Олександр Кислицин; бронзову нагороду в одиночному катання серед жінок отримала киянка Людмила Ящук. *Радянська Україна*. – 1985. – 10 квітня.

12 квітня (п'ятниця).

1. Прийнятий указ президії Верховної Ради СРСР про встановлення ювілейної медалі “Сорок років Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.”. *Радянська Україна*. – 1985. – 13 квітня; *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення*. – К., 1995. – С.617.

1. Було звільнено із заслання колишнього редактора самвидавного журналу “Український вісник” Вячеслава Чорновола, що відбував 4-й термін ув'язнення в с. Таруга в Якутії. *Українське слово*. – Париж. – 1985. – 16, 30 червня.

6. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про відповідальність за порушення правил будівництва літніх садових будиночків, а також організації і ведення колективного садівництва”, який вводився з метою посилення боротьби з порушеннями правил будівництва літніх садових будиночків. Згідно цього указу вносилися деякі доповнення і зміни до Кодексу УРСР про адміністративні правопорушення та до Земельного кодексу УРСР. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1985. – №17. – С.463-466.

4, 8. У м. Київ відбулося засідання підкомісії з питань освіти і вищої освіти Комісії УРСР в справах ЮНЕСКО, на якому було заслухано інформацію про участь делегації УРСР у роботі IV Міжнародної конференції ЮНЕСКО по освіті дорослих. *Радянська Україна*. – 1985. – 13 квітня.

13 квітня (субота).

7. У м. Умань Черкаської області померла письменниця, історик, найстаріша українська політкаторжанка Надія Суровцова. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 4. – С.3; *Українське слово*. – Париж. – 1985. – 26 травня.

4. Київ. Відбулась республіканська наукова конференція, присвячена 40-річчю Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років. *Вісник Академії наук УРСР*. – 1985. – №8. – С.105-106.

16 – 24 квітня (вівторок – середа).

4, 8. У Нікарагуа під знаком святкування 40-річчя Перемоги над

фашизмом пройшли Дні Радянського Союзу з участю Української РСР. *Радянська Україна. – 1985. – 2 травня.*

18 квітня (четвер).

3. Міністерство фінансів СРСР і Державний банк СРСР повідомляли про випуск в обіг пам'ятної монети вартістю 1 рубль у зв'язку з 115-річчям з дня народження В. І. Леніна. *Радянська Україна. – 1985. – 18 квітня.*

3. Київ. Відкрився технічний центр польської зовнішньо-торговельної організації “Метронекс”, яка вже на протязі 20 років є одним з найбільших постачальників в СРСР обчислювальної техніки, периферійних пристроїв, контрольно-вимірювальних приладів. *Радянська Україна. – 1985. – 20 квітня.*

19 квітня (п'ятниця).

9. Повідомлялося про завершення міжнародного турніру з акробатики, який проходив у м. Вільнюсі. Чемпіони світу кияни Сергій Чижевський і Валерій Ляпунов були найсильнішими в усіх видах програми. *Радянська Україна. – 1985. – 19 квітня.*

22 квітня (понеділок).

4. Миргород Полтавської області. В краєзнавчому музеї відкрилася персональна виставка робіт заслуженого майстра народної творчості УРСР, художника-різьбяра В. Кваші. *Радянська Україна. – 1985. – 23 квітня.*

23 квітня (вівторок).

3. Міністерство фінансів СРСР і Державний банк СРСР повідомляли про випуск в обіг ювілейної монети вартістю 1 рубль на ознаменування 40-річчя Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років. *Радянська Україна. – 1985. – 23 квітня.*

1. У м. Москва відбувся пленум ЦК КПРС, на якому обговорювалася доповідь М. Горбачова “Про скликання чергового XXVII з'їзду КПРС і завдання, зв'язані з його підготовкою та проведенням”. По доповіді була прийнята постанова. *Радянська Україна. – 1985. – 24 квітня.*

25 квітня (четвер).

7. В Едмонтоні (Канада) на 75 році життя помер Юрій Стефанік – голова Об'єднання українських письменників “Слово” в Канаді. – *Українське слово*. – Париж. – 1985. – 19 травня.

7. Повідомлялося про смерть живописця, народного художника Української РСР, члена-кореспондента Академії мистецтв СРСР, лауреата Державної премії СРСР Георгія Меліхова. *Радянська Україна*. – 1985. – 25 квітня.

26 квітня (п'ятниця).

2. Київ. Відбулося відкриття Всесоюзної вахти пам'яті, яка традиційно проводилася напередодні свята Перемоги. *Радянська Україна*. – 1985. – 26, 27 квітня.

8. У Варшаві підписаний “Протокол про продовження строку чинності Договору про дружбу, співробітництво і взаємну допомогу від 14 травня 1955 року”. *Радянська Україна*. – 1985. – 27 квітня.

4, 8. Київ. Відбулося засідання підкомісії з питань природничих наук Комісії УРСР у справах ЮНЕСКО. Голова Комісії, заступник міністра закордонних справ України Ю. Кочубей вручив голові Національного комітету УРСР з програми ЮНЕСКО “Людина і біосфера” віце-президенту АН УРСР К. Ситнику отримані з ЮНЕСКО сертифікати, які засвідчують включення заповідників Чорноморського і “Асканія-Нова” до всесвітньої мережі біосферних заповідників. *Радянська Україна*. – 1985. – 27 квітня.

Квітень

1. З СРСР до ФРН репатріювалося 73 етнічних німців. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 7-8. – С.15.

3 травня (п'ятниця).

1. У с. Балико-Щучинка Київської області відкрито меморіальний комплекс на честь подвигу радянських воїнів при форсуванні Дніпра та на Букринському плацдармі (скульптор В. І. Зноба, архітектори

Ю. П. Платонов, С. О. Заров). *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення.* – К., 1995. – С.618.

8. У Варшаві Державна рада ПНР ратифікувала Протокол про продовження строку чинності Договору про дружбу, співробітництво і взаємну допомогу, підписаного у Варшаві 14 травня 1955 року. *Радянська Україна.* – 1985. – 4 травня.

5 травня (неділя).

4. Київ. Меморіальний комплекс “Український державний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 років” прийняв шестимільйонного відвідувача. *Радянська Україна.* – 1985. – 7 травня.

7 травня (вівторок).

4. У м. Київ відбулися урочисті збори, присвячені 40-річчю Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні. *Радянська Україна.* – 1985. – 8 травня.

6. ЦК КПРС ухвалив постанову про заходи щодо пияцтва та алкоголізму. *Радянська Україна.* – 1985. – 17 травня; *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення.* – К., 1995. – С.618.

10 травня (п'ятниця).

8. Повідомлялося про перебування у м. Київ делегації американських і канадських ветеранів Другої світової війни – активістів прогресивних організацій – Товариства об'єднаних українських канадців (ТОУК), Робітничого товариства взаємодопомоги і Ліги американських українців (ЛАУ), під час якої відбулася церемонія вручення членам делегації ювілейної медалі “Сорок років Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.”. *Радянська Україна.* – 1985. – 10 травня.

12 травня (неділя).

8. Повідомлялося, що у Нью-Йорку вийшов з друку спеціальний номер газети “Юкрейніен ньюс” (“Українські новини”), присвячений 40-річчю Перемоги над нацизмом. *Радянська Україна.* – 1985. – 12 травня.

13 – 15 травня (понеділок – середа).

4. Київ. В Інституті фізико-органічної хімії і вуглехімії АН УРСР відбулася перша республіканська конференція з проблем використання вугілля і продуктів його переробки в народному господарстві, в якій взяли участь понад 150 провідних учених з Москви, Мінська, Донецька, Дніпропетровська, Свердловська, Харкова, Одеси та інших міст країни. *Вісник Академії наук УРСР. – 1985. – № 10. – С.95-96.*

14 травня (вівторок).

4, 8. У м. Женева у Палаці націй проходила виставка радянських книг і фотографій, присвячених 40-й річниці Перемоги над нацизмом і 40-річчю створення ООН. В експозиції широко представлена Українська РСР. *Радянська Україна. – 1985. – 15 травня.*

15 травня (середа).

3. Повідомлялося, що на Самбірському дослідно-експериментальному машинобудівному заводі Держкомсільгосптехніки СРСР у Львівській області почала діяти автоматизована лінія з розкрою 110 тисяч тонн рулонної сталі на рік, з впровадженням якої продуктивність праці в заготівельному цеху підвищилась майже в 4 рази та виключено відходи сировини. *Радянська Україна. – 1985. – 15 травня.*

17 травня (п'ятниця).

3. З аеропорту Бориспіль вперше вилетів до австрійського міста Зальцбург літак ТУ-154. *Радянська Україна. – 1985. – 18 травня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.618.*

17 – 27 травня (п'ятниця – понеділок).

4. Проходив XIII Всесоюзний фестиваль мистецтв “Київська весна”. *Радянська Україна. – 1985. – 17 травня.*

19 травня (неділя).

7. У м. Елкарт (штат Індіана, США) померла активістка церкви “Євангельські християни-баптисти”, колишній політв’язень, Лідія Вінс. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 6. – С.3.*

20 травня (понеділок).

6. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін і доповнень до Цивільного кодексу Української РСР та деяких інших законодавчих актів”, згідно якого до Цивільного кодексу УРСР вносилися нові статті: “Стаття 87¹. Оперативне управління майном”, “Стаття 105¹. Наслідки порушення правил будівництва літніх садових будиночків”, “Стаття 352¹. Правила про окремі види договору підряду”, “Стаття 520¹. Право на промисловий зразок”; деякі розділи і статті викладалися в новій редакції. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – №23. – С.619-636.*

6. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про заходи по посиленню боротьби проти пияцтва і алкоголізму, викорененню самогоноваріння”, який був прийнятий з метою вжиття більш ефективних заходів до викоренення пияцтва, створення нетерпимого ставлення до будь-яких його проявів, рішучого припинення самогоноваріння, дальшого зміцнення громадського порядку і трудової дисципліни. *Радянська Україна. – 1985. – 21 травня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – №23. – С.640-646.*

21 травня (вівторок).

1. Пленум ЦК Компартії України ухвалив постанову про скликання чергового XXVII з’їзду КПУ та про підсумки квітневого (1985 р.) пленуму ЦК КПРС і завдання партійних організацій республіки по підготовці до XXVII з’їзду КПРС і XXVII з’їзду Компартії України. *Радянська Україна. – 1985. – 22 травня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.618.*

6. Газета “Правда” опублікувала виклад постанови ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР і ВЦРПС про першочергові заходи щодо поліпшення матеріального добробуту малозабезпечених, пенсіонерів та багатодітних сімей, посилення турботи про самотніх громадян. *Верстюк В.Ф.,*

Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. *Україна від найдавніших часів до сьогодення*. – К., 1995. – С.618.

4, 8. У м. Краків (Польща) святковим концертом у драматичному театрі імені Ю. Словацького відкрилися дні Києва. *Радянська Україна*. – 1985. – 23 травня.

22 травня (середа).

3. На Рівненській АЕС закладено перші кубометри бетону у фундаментну плиту четвертого енергоблока. *Радянська Україна*. – 1985. – 23 травня.

24 травня (п'ятниця).

3. Міністерство фінансів СРСР і Державний банк СРСР повідомив про випуск в обіг (з 25 червня) пам'ятної монети вартістю 1 рубль у зв'язку з проведенням у Москві XII Всесвітнього фестивалю молоді і студентів. *Радянська Україна*. – 1985. – 24 травня.

26 травня (неділя).

1. За повідомленням газети "Радянська Волинь" (Луцьк), заарештовані, засуджені та розстріляні вояки УПА: О. Палига, М. Левицький, Н. Якобчук, В. Бондара. Вони були звинувачені за статтю "зрадництва Батьківщини та воєнного злочинства". *Українське слово*. – Париж. – 1985. – 26 травня.

29 травня (середа).

6. Указ президії Верховної Ради УРСР "Про внесення змін і доповнень до Кодексу Української РСР про адміністративні правопорушення", згідно якого Кодекс доповнювався новою статтю: "Стаття 220¹. Комісії по боротьбі з пияцтвом" та деякі статті подавалися в новій редакції тощо. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1985. – №24. – С.664-667.

30 травня (четвер).

8, 3. Відень. На XIX сесії Ради по промислому розвитку ЮНІДО

виступив представник УРСР М. Макаревич, який аналізує проблему підготовки жіночих кадрів для роботи в промисловості країн, що розвиваються, підкреслив важливість розширення доступу жінок до здобуття науково-технічної освіти. *Радянська Україна*. – 1985. – 31 травня.

31 травня (п'ятниця).

4. Посол НРБ у РСР Д. Жулев вручив Київському державному університету імені Т. Шевченка орден Кирила і Мефодія, яким його нагородила Державна Рада НРБ за розвиток болгаро-радянського культурного співробітництва та підготовку кадрів для Народної Республіки Болгарії. *Радянська Україна*. – 1985. – 2 червня.

Травень.

1. З СРСР до ФРН репатріювалося 44 етнічних німців. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 7-8. – С.15.

3. Київ. Відбулося спільне засідання планово-бюджетної комісії, Комісії по аграрнопромислому комплексу Верховної Ради УРСР, на якому було розглянуто питання про додержання на підприємствах і в організаціях Міністерства заготівель УРСР планової, договірної і виробничої дисципліни та здійснення заходів по економії хлібофуражних ресурсів. *Радянська Україна*. – 1985. – 23 травня.

Весна 1985.

8, 1. Автоматичний телефонний зв'язок між Москвою і західними країнами, перерваний у 1982 році, частково відновили, проте користуватися ним можуть тільки деякі іноземні фірми, які мають свої представництва у м. Москва. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.5. – С.7.

2 червня (неділя).

7. У м.Київ на 82 році життя померла українська поетеса Наталя Забіла, яка за 60-літню літературну працю написала понад 150 книжок для дітей і дорослих. *Українське слово*. – Париж. – 1985. – 2 червня.

4 червня (вівторок).

3. Київ. Указ президії Верховної Ради СРСР про нагородження шахти ім. Засядька Донецького ВО “Донецьквугілля” орденом Леніна. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.618.*

1. У м. Київ органами КДБ заарештовано колишнього політичного в’язня Олексу Мурженко, якому пред’явлено звинувачення у злісному порушенні адміністративного нагляду. *Українське слово. – Париж. – 1985. – 21 червня.*

3. Повідомлялося про початок завантаження ядерного палива в енергоблок-мільйонник № 2 на Запорізькій АЕС. *Радянська Україна. – 1985. – 4 червня.*

5 – 12 червня (середа – середа).

4, 8. У м. Донецьк працювала міжнародна виставка “Обладнання, технологічні процеси, засоби контролю і транспорт у металургійній, гірничорудній та коксохімічній промисловості” – “Гірметалургмаш–85”, на якій представлено експонати 150 фірм 15 країн. *Радянська Україна. – 1985. – 6, 13 червня.*

7 червня (п’ятниця).

4. Повідомлялося про створення у м. Запоріжжя університету на базі педагогічного інституту. *Радянська Україна. – 1985. – 7 червня.*

10 червня (понеділок).

3, 4. Повідомлялося, що спеціалісти Експериментально-конструкторського і технологічного інституту автомобільної промисловості у Львові виготовили комплексну автоматичну лінію цинкування металевих деталей (гальванічне покриття металевих деталей захисним шаром цинку). *Радянська Україна. – 1985. – 11 червня.*

13 червня (четвер).

3. На Одеському об’єднанні імені Січневого повстання виготовлено

перший вітчизняний кран вантажопідйомністю 250 тонн на спецшасі з телескопічною стрілою, який піднімає вантаж на 150 тонн більше, ніж його попередники. *Радянська Україна. – 1985. – 14 червня.*

16 червня (неділя).

6. “Артеку” – Всесоюзній дитячій здравниці – виповнилося 60 років. *Радянська Україна. – 1985. – 16 червня.*

18 червня (вівторок).

2. На Сумщині створено обласну організацію Спілки письменників України. *Радянська Україна. – 1985. – 19 червня.*

21 червня (п'ятниця).

4. Київ. Проходив триденний Міжнародний симпозіум медиків “Біологічні основи алкоголізму”, в якому брали участь вчені Європи, Азії та Америки. *Радянська Україна. – 1985. – 21 червня.*

4. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про встановлення почесних звань „Заслужений конструктор Української РСР” і „Заслужений технолог Української РСР””, в якому був даний опис нагрудного знака. *Радянська Україна. – 1985. – 22 червня; Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – № 27. – С.713-714.*

25 – 27 червня (вівторок – четвер).

1. Київ і Дніпропетровськ відвідав генеральний секретар ЦК КПРС М. С. Горбачов. *Радянська Україна. – 1985. – 26, 27 червня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.618.*

26 червня (середа).

8. У м. Київ відбулося засідання “круглого столу” вчених і громадських діячів України, присвячене 40-річчю підписання Статуту ООН. *Радянська Україна. – 1985. – 28 червня.*

27 червня (четвер).

4. Повідомлялося, що у м. Київ на базі медичного інституту імені О. Богомольця проходила XXXIII нарада учасників країн – членів РЕВ з питань гігієни ґрунту і полімерних матеріалів. *Радянська Україна. – 1985. – 27 червня.*

Червень.

1. З СРСР до ФРН репатріювалося 14 етнічних німців. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 7-8. – С.15.*

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 36 осіб. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 10. – С.5.*

1. У м. Львів на Яновському цвинтарі заарештовано священика Української католицької церкви, ченця Михайла Вінницького, якого звинувачували у “дармоїдстві” (ст. 214 КК УРСР). *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 11. – С.6.*

1 липня (понеділок).

4. У м. Ужгород відбулося театралізоване свято з нагоди 46 річниці возз’єднання Закарпаття з Радянською Україною. *Радянська Україна. – 1985. – 2 липня.*

2 липня (вівторок).

1. У м. Москва почала роботу третя сесія Верховної Ради СРСР одинадцятого скликання, на якій головою президії Верховної Ради СРСР було обрано А. А. Громика. *Радянська Україна. – 1985. – 3 липня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.618.*

3 липня (середа).

6. Постанова Верховної Ради СРСР “Про додержання вимог Законодавства про охорону природи і раціональне використання природних ресурсів”, яка була спрямована на зменшення викиду шкідливих речовин в атмосферу стаціонарними джерелами, скорочення викиду з

водоймів забруднених стічних вод, збільшення обсягу оборотного і послідовного водопостачання. *Радянська Україна. – 1985. – 4 липня.*

4 липня (четвер).

1. У Парижі до Президента АН СРСР академіка А. Александрова звернулось 118 дійсних членів та членів-кореспондентів Французької академії наук. Вони висловили занепокоєння долею радянських євреїв-”відмовників”, в т.ч. проживаючих в Україні. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.). – К., 2000. – С.528-529.*

5 липня (п'ятниця).

3, 1. Опубліковано виклад постанови ЦК КПРС про роботу Харківського міськкому КПУ по мобілізації трудових колективів на виконання плану 1985 р. і соціалістичних зобов'язань. *Радянська Україна. – 1985. – 5 липня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.618.*

9. Повідомлялося про перемогу донеччанина Сергія Бубки на міжнародних змаганнях з легкої атлетики у стрибках з жердиною у Брюсселі. Його результат – 580 см. *Радянська Україна. – 1985. – 5 липня.*

6 липня (субота).

4. У м. Київ закінчилися перші Всехсвятські читання, які були присвячені питанням комплексних досліджень комет, астероїдів та інших малих тіл Сонячної системи. Читання названі на честь відомого астронома С. К. Всехсвятського, який вніс великий вклад у науку про комети. *Радянська Україна. – 1985. – 7 липня.*

7 липня (неділя).

1, 3. Опубліковано виклад постанови ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР “Про підвищення матеріальної заінтересованості колгоспів, радгоспів та інших сільськогосподарських підприємств і організацій у збільшенні виробництва і продажу державі високоякісного зерна

продовольчої пшениці”, згідно якої встановлювалася, починаючи з урожаю 1985 р., єдина закупочна ціна за тону (базисних кондицій) на зерно твердої пшениці, а також виплачувалася надбавка до встановленої закупочної ціни за продаж зерна твердої пшениці понад середній рівень. *Радянська Україна. – 1985. – 7 липня.*

8 липня (понеділок).

7. Київ. На 69 році життя помер вчений-фізик, лауреат Державної премії УРСР, академік АН УРСР, завідуючий відділом Інституту напівпровідників АН УРСР Соломон Пекар. *Вісник Академії наук УРСР. – 1985. – № 10. – С.110.*

11 липня (четвер).

7. 40 років тому в московській тюрмі Лефортово після тортур загинув Августин Волошин – людина, з ім'ям якої пов'язане встановлення в Закарпатті 15 березня 1939 р. незалежної держави – Карпатська Україна. *Новий шлях. – Торонто. – 1985. – Ч. 31, 33. – 3, 17 серпня; Українське слово. – Париж. – 1985. – 16 червня, 21 липня.*

12 липня (п'ятниця).

3. Повідомлення Міністерства фінансів СРСР і Державного банку СРСР про випуск в обіг (з 28 листопада ц. р.) пам'ятної монети вартістю 1 рубль у зв'язку з 165-річчям з дня народження Фрідріха Енгельса. *Радянська Україна. – 1985. – 12 липня.*

7. Київ. На 74 році життя помер український кінооператор, секретар правління Спілки кінематографістів України, заслужений діяч мистецтв УРСР Михайло Чорний. *Радянська Україна. – 1985. – 14 липня.*

16 липня (вівторок).

1. У м. Київ відбувся пленум ЦК КПУ, який ухвалив постанову “Про заходи щодо здійснення у республіці завдань, висунутих на нараді в ЦК КПРС з питань прискорення науково-технічного прогресу”. *Радянська Україна. – 1985. – 17 липня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф.*

Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.618.

1, 6. Опубліковано виклад постанови ЦК КПРС, Ради міністрів СРСР і ВЦРПС “Про вдосконалення оплати праці наукових працівників, конструкторів і технологів промисловості”, яка була спрямована на посилення матеріальної і моральної заінтересованості наукових працівників, конструкторів і технологів промисловості у прискоренні науково-технічного прогресу, створенні і впровадженні в народне господарство нової техніки і технології. *Радянська Україна. – 1985. – 16 липня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні. – К., 1995. – С.618.*

9. Повідомлялося про встановлення світового рекорду чемпіоном світу з стрибків із жердиною донеччанином Сергієм Бубкою на міжнародних змаганнях з легкої атлетики в Парижі. Його результат – 600 см. *Радянська Україна. – 1985. – 16 липня.*

17 липня (середа).

2. З м. Київ відбула делегація у складі 246 юнаків і дівчат, які представляли Україну на XII Всесвітньому фестивалі молоді і студентів у м. Москва. *Радянська Україна. – 1985. – 18 липня.*

20 липня (субота).

1, 3. Опубліковано виклад постанови ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР “Про заходи по збільшенню виробництва зерна озимих культур, ярої пшениці, кукурудзи, проса та рису в 1986 році за рахунок впровадження інтенсивних технологій їх вирощування”. *Радянська Україна. – 1985. – 20 липня.*

23 липня (вівторок).

4. У м. Київ відкрився фестиваль польських фільмів з нагоди національного свята ПНР – Дня відродження Польщі. *Радянська Україна. – 1985. – 31 липня.*

24 липня (середа).

3, 6. У м. Дніпропетровськ вперше здійснив посадку новий турбовентиляторний літак Як-42, на борту якого було 120 пасажирів. *Радянська Україна. – 1985. – 25 липня.*

26 липня (п'ятниця).

6. В СРСР на широкофюзеляжному транспортному літаку АН-124 (“Руслан”) встановлено світові авіаційні рекорди вантажопідйомності. Найвищим досягненням було підняття літаком АН-124 вантажу в 171 тону 219 кілограмів на висоту 10 тисяч 750 метрів. *Радянська Україна. – 1985. – 28 липня.*

27 липня – 3 серпня (субота – субота).

4. У м. Москва проходив XII-й Всесвітній фестиваль молоді і студентів, на якому зібралося понад 20 тисяч делегатів більш як з 150 країн світу. *Радянська Україна. – 1985. – 28, 29, 30 липня, 1, 2, 3, 4 серпня.*

30 липня (середа).

3. Прийнята постанова президії Верховної Ради УРСР “Про додержання на підприємствах Міністерства легкої промисловості УРСР вимог законодавства в питаннях охорони праці і здоров'я робітників”, в якій відзначалося, що Міністерство легкої промисловості УРСР здійснювало заходи по дальшому поліпшенню охорони праці і здоров'я робітників, але ще мали місце серйозні упущення в охороні праці та здоров'я жінок; міністерство охорони здоров'я УРСР мало активізувати діяльність цехової медичної служби на підприємствах галузі. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – № 33. – С.879-880.*

31 липня (четвер).

4. У Гусятинському районі Тернопільської області члени Прикарпатської археологічної експедиції АН СРСР знайшли стародавнє поселення слов'ян, що було укріплене валами й ровами. *Радянська Україна. – 1985. – 1 серпня.*

Липень.

1. На підприємстві “Транссільгосптехніка” в с. Бортничі Бориспільського району Київської області відбулися збори, на яких обговорювали поведінку керівника місцевої громади п’ятдесятників Якова Гаврилова, якого попередили: якщо він продовжуватиме зустрічатися з представниками іноземних релігійних центрів, матеріали на нього будуть передані до прокуратури. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.9. – С.7.*

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 174 чол. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.10. – С.5.*

1 серпня (четвер).

6. Указ президії Верховної Ради УРСР про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів Української РСР, згідно якого вносилися деякі зміни і доповнення до Кримінального кодексу УРСР у зв’язку з указом президії Верховної Ради УРСР “Про заходи по посиленню боротьби проти пияцтва і алкоголізму, викорененню самогоноваріння”. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – №33. – С.885-887.*

2 серпня (п’ятниця).

4. Повідомлялося, що біля с. Понятівки Білозерського району Херсонської області знайдено скарб античних монет (112 штук). Науковці стверджували, що скарб складався із бронзових монет Ольвії IV–III століття до нашої ери. *Радянська Україна. – 1985. – 3 серпня.*

3 серпня (субота).

8. Постійне представництво УРСР при ООН надіслало в секретаріат ООН ноту в питанні про зміцнення безпеки і співробітництва в районі Середземномор’я, в якій відзначалось, що “наростаючий процес мілітаризації перетворює Середземне море в зону безпосередньої загрози народам, які населяють цей регіон, а також прилеглих районів, перешкоджає мирному судноплавству. Українська РСР всемірно підтримує зусилля миролюбивих держав, спрямовані на зменшення напруженості,

на зміцнення довіри, безпеки і співробітництва в Середземномор'ї". *Радянська Україна. – 1985. – 4 серпня.*

4 серпня (неділя).

1, 3. Оpubліковано виклад постанови ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР "Про якнайбільше поширення нових методів господарювання і посилення їх впливу на прискорення науково-технічного прогресу", згідно якої повинно було забезпечуватися вдосконалення нових методів господарювання у напрямі посилення впливу господарського механізму на прискорення науково-технічного прогресу, підвищення якості продукції. *Радянська Україна. – 1985. – 4 серпня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.618.*

6 серпня (вівторок).

9. Повідомлялося про перемогу киянина Юрія Тамма на змаганнях з легкої атлетики за Великий приз Будапешта. Він послав молот на відстань 84,08 метра. *Радянська Україна. – 1985. – 6 серпня.*

9 серпня (п'ятниця).

9. Повідомлялося, що киянка Жанна Цирульникова вдруге здобула звання чемпіонки Європи серед жінок у стрибках з триметрового трампліну на змаганнях з водних видів спорту у Софії (Болгарія). *Радянська Україна. – 1985. – 9 серпня.*

11 серпня (неділя).

3, 6. Повідомлялося, що на Сімферопольському електромашинобудівному заводі випущено першу партію нових зварювальних апаратів, розроблених спеціалістами підприємства і ученими Інституту електрозварювання імені Є. О. Патона АН УРСР. *Радянська Україна. – 1985. – 11 серпня.*

4. Повідомлялося, що на острові Хортиця археологи на розкопках слов'янського поселення Протолче, про яке згадує "Повість временних

літ”, виявили сліди металургійного виробництва XI століття. *Радянська Україна. – 1985. – 11 серпня.*

13 серпня (вівторок).

9. Повідомлялося, що в Донецьку на розигранні Кубка СРСР з легкої атлетики киянин Рудольф Поварницин установив світовий рекорд із стрибків у висоту – 240 см. *Радянська Україна. – 1985. – 13 серпня.*

14 серпня (середа).

8. Постійне представництво УРСР при ООН надіслало в Секретаріат ООН ноту з питання про ембарго на торгівлю зброєю з ПАР. *Радянська Україна. – 1985. – 15 серпня.*

15 серпня (четвер).

3, 6. Державний комітет СРСР по цінах повідомляв про зниження роздрібних цін на фруктові соки в середньому на 23%. *Радянська Україна. – 1985. – 15 серпня.*

16 серпня (п'ятниця).

3, 1. Указ президії Верховної Ради СРСР «Про встановлення почесного звання „Заслужений машинобудівник СРСР”» з описом нагрудного знака. *Радянська країна. – 1985. – 17 серпня.*

19 – 20 серпня (понеділок – вівторок).

1. Відбувся суд над Йосипом Терелею, звинуваченого за ст. 62 КК УРСР. Йому інкримінували складання і редагування восьми випусків “Хроніки Української католицької Церкви”, написання листа до Ганса Майора – голови комітету німецьких католиків, розповсюдження теологічної літератури, усні релігійні висловлювання тощо. Й. Тереля засуджений на 7 років таборів. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. II. – С. 5.*

23 серпня (п'ятниця).

8. Постійне представництво УРСР при ООН надіслало генеральному

секретареві ООН Х. Пересу де Куельяру ноту про “зміцнення довір’я в міжнародних економічних відносинах”, в якій міститься вимога повного усунення з практики міжнародних відносин будь-яких проявів економічної агресії або тиску – застосування чи погрози застосування ембарго, бойкоту й економічної блокади. *Радянська Україна. – 1985. – 24 серпня.*

25 серпня (неділя).

3. Повідомлялося, що на Одещині у Кілійському та Ізмаїльському районах розвідниками надр Причорноморської експедиції виробничого об’єднання “Кримгеологія” виявлено значні запаси солі. *Радянська Україна. – 1985. – 25 серпня.*

29 серпня (четвер).

3. Відбулося спільне засідання комісії Верховної Ради УРСР по енергетиці по науці і техніці, на якому розглядалося питання про здійснення в системі Міненерго УРСР республіканської цільової комплексної науково-технічної програми “Енергокомплекс”. Було відзначено, що за роки поточної п’ятирічки енергетичний потенціал України збільшився на 7,7 млн. кВт, а також розширилися зв’язки міністерства з науковими установами і підрозділами Академії наук УРСР та Мінвузу УРСР. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – №37. – С.1016.*

30 серпня (п’ятниця).

1, 8. Президія Верховної Ради УРСР прийняла делегацію сенаторів США на чолі з лідером демократів у сенаті Р. Бердом, який відзначив, що йому і його колегам “приємно зустрітися з радянськими людьми, ознайомитися з їх життям та побутом, а також цікаво дізнатися про радянську виборчу систему, про здійснення державної влади в Україні”. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – №37. – С.1017.*

31 серпня (субота).

4. У м. Стаханов відкрито пам’ятник Герою Соціалістичної Праці О. Стаханову. Автори монументу – ворошиловградські скульптори

П. Кизієв, О. Редькін, А. Самусь, І. Чумак, архітектор Г. Гладченко. *Радянська Україна. – 1985. – 1 вересня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.619.*

Серпень.

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 29 чол. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.10. – С.5-6.*

3. Прийнято до експлуатації першу чергу шахти “Південнодонбаська” № 5 (Донецька область) загальною потужністю 2,4 млн. тонн вугілля на рік. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.619.*

3 вересня (вівторок).

4. В Арроу-парку (м. Монро, штат Нью-Йорк, США) відбулося свято з нагоди 15-ї річниці відкриття пам’ятників О. С. Пушкіну і Т. Шевченку. *Радянська Україна. – 1985. – 4 вересня.*

4 вересня (середа).

7. В Пермському концтаборі особливого режиму Ч-36 (на Уралі) на 48 році життя помер український поет, політичний в’язень Василь Стус. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.9. – С.3-7.*

5 вересня (четвер).

4. Повідомлялося про створення десятого в Україні державного університету – Запорізького на базі педагогічного інституту. *Радянська Україна. – 1985. – 5 вересня.*

3, 6. У м. Дніпропетровськ почалося спорудження двох автомобільних газонаповнювальних компресорних станцій потужністю 1000 заправок на добу. *Радянська Україна. – 1985. – 6 вересня.*

7 вересня (субота).

3. Повідомлялося, що за роки XI-ої п’ятирічки економічний ефект у народному господарстві України від практичного використання наукових

розробок викладачів і студентів Вінницького політехнічного інституту, серед яких – безвідходна технологія виробництва жирів, гідроциліндри для сільськогосподарських комбайнів, механізовані та автоматизовані лінії на підприємствах, за роки 11 п'ятирічки досяг майже 60 мільйонів рублів. *Радянська Україна. – 1985. – 7 вересня.*

10 вересня (вівторок).

4. Київ. В інституті цивільної авіації відбулося вручення ректору вузу, професору О. Аксьонову найвищої нагороди Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО), яка присуджується за видатний вклад у розвиток міжнародної цивільної організації. Вперше її лауреатом став представник комуністичного світу. *Радянська Україна. – 1985. – 11 вересня.*

10 – 20 вересня (вівторок – п'ятниця).

4. Київ. Проходив міжнародний семінар, присвячений проблемам довголіття і старіння, який проводився Організацією Об'єднаних Націй на базі Інституту геронтології АМН СРСР. *Радянська Україна. – 1985. – 11, 21 вересня.*

11 вересня (середа).

4. Указ президії Верховної Ради СРСР про нагородження м. Луцьк орденом Трудового Червоного Прапора за успіхи, досягнуті в господарському і культурному будівництві і у зв'язку з 900-річчям з часу заснування. *Радянська Україна. – 1985. – 12 вересня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.619.*

17 вересня (вівторок).

4. В СРСР здійснено запуск космічного корабля “Союз Т-34”, пілотованого екіпажем у складі командира корабля підполковника Володимира Васютіна (уродженець м. Харкова), бортінженера двічі Героя Радянського Союзу льотчика-космонавта СРСР Георгія Гречка і космонавта-дослідника підполковника Олександра Волкова (уродженець

м. Горлівка Донецької області). *Радянська Україна. – 1985. – 18 вересня.*

18 – 25 вересня (середа – середа).

4. У м. Київ проходив V-й Міжнародний конгрес археологів-славістів. Для учасників конгресу було відкрито виставки археологічних знахідок і нової наукової літератури з славістики. *Радянська Україна. – 1985. – 19 вересня; Вісник Академії наук УРСР. – 1985. – № 12. – С.75-76; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.619.*

19 вересня (четвер).

4. Указ президії Верховної Ради СРСР про нагородження міста Стрия Львівської області орденом “Знак пошани” за успіхи, досягнуті трудящими міста в господарському і культурному будівництві, і у зв’язку з 600-річчям з часу заснування. *Радянська Україна. – 1985. – 20 вересня.*

4, 8. У м. Київ завершився радянсько-італійський профспілковий семінар, на якому обговорювалися питання впровадження в машинобудування нових прогресивних технологій, вплив їх на умови праці і зайнятість трудящих. *Радянська Україна. – 1985. – 20 вересня.*

22 вересня (неділя).

4. Наукова громадськість України і світу відзначала 150-річчя з дня народження Олександра Потебні. *Радянська Україна. – 1985. – 22 вересня.*

23 вересня (понеділок).

4. У м. Київ відкрився семінар Європейської економічної комісії ООН (ЄЕК), тема якого була “Взаємозв’язок між структурними змінами в економіці і політикою в галузі капіталовкладень”. *Радянська Україна. – 1985. – 24 вересня.*

24 вересня (вівторок).

4. ЦК КПУ і Рада міністрів УРСР прийняли рішення про створення

Інституту біоорганічної хімії АН УРСР (постанова президії АН УРСР № 16 від 16 січня 1987 р.). *Історія Академії наук України. 1918-1993.* – К., 1994. – С.292.

27 вересня (п'ятниця).

7. Президія Верховної Ради СРСР звільнила М. О. Тихонова від обов'язків голови Ради міністрів СРСР у зв'язку із виходом на пенсію за станом здоров'я. Головою Ради міністрів СРСР призначено М. І. Рижкова. *Радянська Україна.* – 1985. – 28 вересня; *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодні.* – К., 1995. – С.619.

29 вересня (неділя).

4. Повідомлялося, що Київський університет ім. Т. Шевченка відзначав півторастолітній ювілей книговидавничої діяльності свого вузу, яка розпочалася через рік після заснування університету у невеличкій друкарні, переданій йому військовим відомством. *Радянська Україна.* – 1985. – 29 вересня; 5 жовтня.

30 вересня (понеділок).

3. Деражня Хмельницької області. Першу продукцію одержано на новобудові харчової промисловості – цукровому заводі, який перероблятиме 6 тисяч тонн сировини на добу. *Радянська Україна.* – 1985. – 1 жовтня.

4, 8. Київ. Відкрився міжнародний семінар “Захист водного і повітряного басейнів і проблема утилізації відходів”, в роботі якого взяли участь учені і спеціалісти з 15 країн. Семінар проводився АН УРСР з участю ЮНЕСКО. *Радянська Україна.* – 1985. – 1 жовтня.

Вересень.

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 93 чол., в тому числі 10 – зі Львова, 4 – з Чернівців, 3 – з Одеси, по 1 – з Харкова і Коломиї. *Вісник репресій в Україні.* – Нью-Йорк, 1985. – Вип.10. – С.6.

4. Проходив ІХ Всесоюзний музичний фестиваль “Золота осінь”.
Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.619.

2 жовтня (середа).

7. Київ. На 75-му році життя помер український письменник, секретар правління Спілки письменників України, головний редактор журналу “Вітчизна” Любомир Дмитерко. *Радянська Україна. – 1985. – 4 жовтня.*

2 – 6 жовтня (середа – неділя).

4. У м. Київ проходив VIII з’їзд географічного товариства СРСР – одного з найстаріших наукових товариств країни, яке об’єднує близько 40 тис. осіб. В цьому році товариство відзначило свій 140-річний ювілей. *Радянська Україна. – 1985. – 3, 7 жовтня.*

2 – 7 жовтня (середа – понеділок).

4. Київ. На виставці були представлені книги і журнали з різних галузей знань, випущені видавництвом Болгарської академії наук. В експозицію включено понад 200 видань. *Вісник Академії наук УРСР. – 1985. – №12. – С.82.*

4 жовтня (п’ятниця).

8, 3. Париж (Франція). В Єлісейському палаці була підписана угода між СРСР і Францією про економічне співробітництво на період 1986–1990 рр., а також угоду про усунення подвійного оподаткування доходів. *Радянська Україна. – 1985. – 5 жовтня.*

5 жовтня (субота).

4. У м. Київ завершили роботу міжнародні курси по профілактичній токсикології, які проводилися на базі Київського НДІ гігієни праці і профзахворювань Міністерства охорони здоров’я УРСР. Курси проводилися в рамках співробітництва з Програмою ООН по навколишньому середовищу (ЮНЕП), Всесвітньою організацією охорони здоров’я, Комісією СРСР у справах ЮНЕП і Держкомітетом СРСР по науці і техніці з

участю ряду міжнародних організацій. *Радянська країна. – 1985. – 6 жовтня.*

9 жовтня (середа).

3, 6. Оpubліковано виклад Комплексної програми розвитку виробництва товарів народного споживання і сфери послуг на 1986 – 2000 рр. *Радянська Україна. – 1985. – 9 жовтня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.619.*

14 жовтня (понеділок).

3. Колектив Херсонського суднобудівного виробничого об'єднання спустив на воду головне судно-постачальник автономного плавання. Цей теплохід призначений для доставки вантажів у берегові пункти Півночі. *Радянська Україна. – 1985. – 15 жовтня.*

15 жовтня (вівторок).

4. Луцьк. Повідомлялося про відкриття у педагогічному інституті музею Лесі Українки. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.619.*

1. Пленум ЦК КПРС прийняв постанову “Про проекти нової редакції Програми КПРС, змін у Статуті КПРС, Основних напрямів економічного і соціального розвитку СРСР на 1986–1990 роки і на період до 2000 року”. *Радянська Україна. – 1985. – 16 жовтня.*

16 жовтня (середа).

6. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про затвердження Положення про комісії по боротьбі з пияцтвом, утворювані на підприємствах, в установах, організаціях та їх структурних підрозділах”, у якому було викладено основні завдання, обов'язки і права комісій, організація роботи комісій по боротьбі з пияцтвом. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – №44. – С.1143-1148.*

6. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін і доповнень до положень про товариські суди Української РСР і про громадські ради

по роботі товариських судів Української РСР”. Зміни і доповнення до деяких статей вносилися у зв’язку з указом “Про заходи по посиленню боротьби проти пияцтва і алкоголізму, викорененню самогоноваріння”, а також з метою дальшого вдосконалення законодавства УРСР про товариські суди. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – №44. – С.1155-1159.*

6. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін і доповнень до положень про комісії у справах неповнолітніх Української РСР і про громадських вихователів неповнолітніх”. Зміни і доповнення до деяких статей вносилися у зв’язку з указом “Про заходи по посиленню боротьби проти пияцтва і алкоголізму, викорененню самогоноваріння”, а також з метою дальшого вдосконалення законодавства УРСР про запобігання правопорушенням неповнолітніх. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – №44. – С.1159-1167.*

6. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін і доповнень до Кодексу Української РСР про адміністративні правопорушення”. Зміни і доповнення до деяких статей вносилися відповідно до постанови президії Верховної Ради СРСР від 30 вересня 1985 р. “Про порядок застосування Указу Президії Верховної Ради СРСР “Про посилення боротьби з пияцтвом””. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – №44. – С.1167-1168.*

21 жовтня (понеділок).

4, 8. Київ. Відбувся VI пленум правління товариства “Україна” – Товариство культурних зв’язків з українцями за кордоном, члени якого розвивають контакти з зарубіжною громадськістю в ім’я збереження миру, зміцнення довір’я, взаєморозуміння. *Радянська Україна. – 1985. – 23 жовтня.*

22 жовтня (вівторок).

8. Нью-Йорк (США). Відбулося ювілейне засідання сесії Генеральної Асамблеї ООН в зв’язку з 40-річчям з дня заснування цієї організації, на якому було оголошено текст послання голови президії Верховної Ради УРСР В. Шевченко. *Радянська Україна. – 1985. – 25 жовтня.*

22 – 24 жовтня (вівторок – четвер).

8. Софія (Болгарія). Відбулася нарада Політичного консультативного комітету держав – учасниць Варшавського Договору, на якій була прийнята заява “За усунення ядерної загрози і поворот на краще в європейських і світових справах”. *Радянська Україна. – 1985. – 25 жовтня.*

30 жовтня (середа).

8, 6. Женева. Постійний представник УРСР при відділенні ООН та інших міжнародних організаціях передав у Центр по правах людини Секретаріату ООН другу періодичну доповідь УРСР про втілення в життя в Україні положень статей 10–12 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права. Ці статті пакту стосуються питань про охорону сім’ї, материнства і дитинства, про забезпечення кожній людині права на достатній життєвий рівень, на охорону здоров’я тощо. *Радянська Україна. – 1985. – 31 жовтня.*

31 жовтня (четвер).

8. Нью-Йорк (США). Повідомлялося, що у П’ятому комітеті Генеральної Асамблеї ООН (адміністративні і бюджетні питання) відбулася загальна дискусія по проекту запропонованого генеральним секретарем ООН бюджету в розмірі понад 1,7 мільярда доларів і програмах ООН на період 1986–1987 років. Представник УРСР М. Дашкевич закликав до вжиття заходів для підвищення ефективності й економічності адміністративно-бюджетної діяльності ООН, для обмеження дальшого зростання витрат на утримання персоналу і розширення штатів Секретаріату організації. *Радянська Україна. – 1985. – 31 жовтня.*

1, 8. В Україні завершився Тиждень дій за роззброєння, під час якого у містах і селах відбулося 23 тисячі мітингів, маніфестацій, зустрічей з молоддю, походів, інших антивоєнних акцій. Він проводився за рішенням спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН по роззброєнню і Всесвітньої Ради Миру. *Радянська Україна. – 1985. – 2 листопада.*

Жовтень.

1. За ізраїльськими візами з СРСР виїхало 124 чол., в тому числі по

2 чол. – з Чернівців і м. Хмельницького, 1 – з Вінниці. *Вісник репресій в Україні*. – Нью-Йорк, 1985. – Вип. 11. – С. 9.

1 листопада (п'ятниця).

3, 6. Повідомлялося про завершення будівництва дамби на Олександрівському гідровузлі на річці Південний Буг. Це дало змогу почати будівництво Олександрівської гідроелектростанції, яка є складовою частиною Південно-Українського енергокомплексу. *Радянська Україна*. – 1985. – 1 листопада.

2 листопада (субота).

3, 1. У с. Старосілі Городищенського району Черкаської області відкрито монумент, споруджений на честь 50-річчя стаханівського руху у сільському господарстві – на честь трудового подвигу п'ятисотниць (скульптори М. Вронський, В. Ченик, архітектор В. Гнездилов). *Радянська Україна*. – 1985. – 3 листопада; *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення*. – К., 1995. – С. 619.

7. Сарсель (Франція). На 85 році життя помер Володимир Кубійович – визначний український вчений, географ і демограф, голова Наукового товариства ім. Т. Шевченка в Європі, головний редактор “Енциклопедії українознавства”. *Українське слово*. – 1985. – 10 листопада.

3 листопада (неділя).

4. Повідомлялося, що у м. Рівне відбувся всесоюзний теоретичний семінар, присвячений 800-річчю “Слова о полку Ігоревім”. На ньому обговорювалися питання історії вітчизняної філософської думки XI–XVII століть. *Радянська Україна*. – 1985. – 3 листопада.

6 листопада (середа).

3, 6. Тернопіль. Введена в дію нова злітна бетонна смуга, яка дала змогу приймати літаки типу ТУ-134, ЯК-42 та інші машини. *Радянська Україна*. – 1985. – 7 листопада.

8 листопада (п'ятниця).

4, 8. В Аддіс-Абебі завершилися Дні СРСР в Ефіопії, в яких брали участь професійні і самодіяльні артисти Української РСР. *Радянська Україна. – 1985. – 9 листопада.*

11 листопада (понеділок).

9. Повідомлялося про чемпіонат світу з гімнастики, який проходив у Монреалі (Канада). На ньому киянка Оксана Омелянчик здобула звання абсолютної чемпіонки світу. *Радянська Україна. – 1985. – 11 листопада.*

12 листопада (вівторок).

6. Сімферопіль (Крим). Почалося стабільне постачання дніпровською водою 50-кілометровим водоводом. *Радянська Україна. – 1985. – 13 листопада.*

3. На Запорізькій АЕС (м. Енергодар) прийнято в експлуатацію другий енергоблок потужністю 1 млн. кВт. *Радянська Україна. – 1985. – 13 листопада.*

12 – 26 листопада (вівторок – вівторок).

4. Київ. Проходив Всесоюзний семінар по вивченню досвіду роботи, що проводиться в Україні, з ресурсозбереження, зниження матеріаломісткості виробництва на основі прискорення науково-технічного прогресу. *Радянська Україна. – 1985. – 13, 14, 15, 27 листопада; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.619.*

15 листопада (п'ятниця).

4. У м. Київ на фасаді будинку №2 по вул. Ольгінській було відкрито меморіальну дошку народному артисту СРСР Дмитру Мілютенку (автори проекту – скульптор Н. Дерегус і архітектор М. Дерегус). В цьому будинку актор жив багато років. *Радянська Україна. – 1985. – 16 листопада.*

15 – 16 листопада (п'ятниця – субота).

4. У м. Ворошиловград (нині Луганськ) відбулася республіканська

наукова конференція, присвячена проблемам відтворення і підвищення ефективності використання трудового потенціалу. У ній взяли участь учені ряду наукових установ АН СРСР і АН УРСР, галузевих науково-дослідних інститутів, відповідальні працівники партійних, державних і планових установ республіки. Обговоривши висунуті пропозиції щодо вирішення актуальних проблем відтворення і підвищення ефективності використання трудового потенціалу, конференція прийняла відповідні рекомендації у галузі наукових досліджень, практики планування і управління трудовими ресурсами. *Вісник Академії наук УРСР. – 1985. – №5. – С.65-66.*

20 – 23 листопада (середа – субота).

4, 8. Київ. Проходили Дні техніки Франції в Українській РСР, в яких взяли участь більше 30 французьких фірм. *Радянська Україна. – 1985. – 21, 24 листопада.*

21 – 23 листопада (четвер – субота).

4. Київ. VIII з'їзд архітекторів України обговорив питання однамітності містобудівних і архітектурних рішень, раціонального використання територій під забудову тощо. *Радянська Україна. – 1985. – 23, 24 листопада; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.619.*

22 листопада (п'ятниця).

8. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про ратифікацію Міжнародної конвенції електрозв'язку Міжнародного Союзу електрозв'язку (МСЕ)”. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988. – С.574.*

23 листопада (субота).

1. Оpubліковано виклад постанови ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР “Про вдосконалення управління агропромисловим комплексом”. *Радянська Україна. – 1985. – 23 листопада; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М.,*

Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.619.

6. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про зміни в системі органів управління агропромисловим комплексом Української РСР”, згідно якого утворювався союзно-республіканський Державний агропромисловий комітет УРСР на базі Міністерства сільського господарства УРСР, Міністерства плодовочового господарства УРСР, Міністерства сільського будівництва УРСР, Міністерства м’ясної і молочної промисловості УРСР, Міністерства харчової промисловості УРСР, Державного комітету УРСР по виробничо-технічному забезпеченню сільського господарства і Головного управління по садівництву, виноградарству і виноробній промисловості УРСР; крім цього Міністерство заготівель УРСР перетворювалося у союзно-республіканське Міністерство хлібопродуктів УРСР. *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1985. – №49. – С.1267-1268.*

24 листопада (неділя).

3. Повідомлялося, що з метою удосконалення управління агропромисловим комплексом президія Верховної Ради УРСР утворила союзно-республіканський Державний агропромисловий комітет УРСР на базі міністерства сільського господарства УРСР, міністерства плодовочового господарства УРСР, міністерства сільського будівництва УРСР, міністерства м’ясної і молочної промисловості УРСР, міністерства харчової промисловості УРСР, Державного комітету УРСР по виробничо-технічному забезпеченню сільського господарства, Головного управління по садівництву, виноградарству і виноробній промисловості УРСР. Міністерство заготівель УРСР перетворене в союзно-республіканське міністерство хлібопродуктів УРСР. *Радянська Україна. – 1985. – 24 листопада.*

25 листопад (понеділок).

5. На Ватиканському синоді проголосив промову архієпископ Львова кардинал Мирослав Іван Любачівський. Він закликав Папу Івана Павла І і єпископів до признання патріархату для Української католицької церкви. *Українське слово. – 1985. – 15 грудня.*

26 листопада (вівторок).

3. Повідомлялося про початок роботи найбільшого у Придністров'ї борошномельного заводу у Вендичанах біля Могилів-Подільського. *Радянська Україна*. – 1985. – 26 листопада.

4, 8. Київ. Відкрилися Дні польської економіки і техніки, які знайомили радянських спеціалістів з досягненнями ПНР в різних сферах матеріального виробництва, науки і техніки, сприяли розширенню ділового партнерства в найбільш прогресивних галузях народного господарства. *Радянська Україна*. – 1985. – 27 листопада.

27 листопада (середа).

4. Прийнятий Закон СРСР “Про внесення змін до деяких законодавчих актів СРСР у зв’язку з Основними напрямками реформи загальноосвітньої школи і професійної школи та затвердження нової редакції Основ законодавства СРСР і союзних республік про народну освіту”. *Радянська Україна*. – 1985. – 29 листопада.

30 листопада (субота).

3. На базі Дібрівського (Миргородський район Полтавська область) конезаводу збудовано і введено в експлуатацію цех по виготовленню кумису. *Радянська Україна*. – 1985. – 1 грудня.

Листопад.

1. До м. Київ із заслання в Хабаровському краю повернулася член-засновник УГГ Оксана Мешко. *Українське слово*. – 1985. – 8 грудня.

3 грудня (вівторок).

1. Київ. Відбувся Пленум ЦК Компартії України, який розглянув питання про внесення доповнень у порядок денний XXVII з’їзду КПУ та хід виконання постанов ЦК КПРС і рішень вересневого (1984 р.) пленуму ЦК КПУ з питань поліпшення партійного керівництва комсомолом і посилення його ролі у комуністичному вихованні молоді. *Радянська Україна*. – 1985. – 4 грудня; *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Реприн-*

цев В.Ф. *Україна від найдавніших часів до сьогодення*. – К., 1995. – С.619.

4 грудня (середа).

3. Прийнятий Закон УРСР “Про Державний бюджет Української РСР на 1986 рік”, згідно якого затверджений бюджет на 1986 р. по доходах у сумі 32.322.327 тисяч карбованців. *Радянська Україна*. – 1985. – 5 грудня.

10 грудня (вівторок).

6. Президія АН УРСР прийняла рішення про створення санаторію-профілакторію “Морський” АН УРСР. *Історія Академії наук України. 1918-1993*. – К., 1994. – С.292.

8. Постанова Ради міністрів УРСР, згідно якої постійному представнику УРСР при ООН доручено підписати “Конвенцію проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання”, що була прийнята 39-ю Сесією Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1984 р. і в підготовці тексту якої брали активну участь представники УРСР. *Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр.* – К., 1988. – С.575.

6. Указ президії Верховної Ради УРСР “Про внесення змін і доповнень до Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів Української РСР”. Відповідно до указів президії Верховної Ради СРСР “Про відповідальність за незаконні дії щодо державних нагород СРСР” (від 5 березня 1985 р.) і “Про внесення змін до статті 29 Основ кримінального законодавства Союзу РСР і союзних республік” (від 5 жовтня 1985 р.), а також з метою дальшого вдосконалення кримінального законодавства УРСР президія Верховної Ради УРСР внесла деякі зміни і доповнення до Кримінального кодексу УРСР. *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1985. – №52. – С.1340-1341.

12 грудня (четвер).

8. 40-ю сесією Генеральної Асамблеї ООН прийнята резолюція про запобігання гонці озброєнь у космічному просторі. *Радянська Україна*. – 1985. – 15 грудня.

13 грудня (п'ятниця).

4. Київ. Завершив роботу міжнародний семінар, який був присвячений санітарним аспектам ґрунтового очищення вод і проводився відповідно до угоди між ЮНЕП (Програмою ООН по навколишньому середовищу), ВООЗ (Всесвітньою організацією охорони здоров'я) і Державним комітетом СРСР по науці і техніці. *Радянська Україна. – 1985. – 14 грудня.*

18 грудня (середа).

4. Повідомлялося про завершення в Інституті історії АН УРСР видання десяти томної “Истории Украинской ССР”. *Радянська Україна. – 1985. – 18 грудня.*

24 грудня (вівторок).

6. У м. Херсон відкрито новий автомобільний мостовий перехід, що з'єднав береги Дніпра у пониззі річки. *Радянська Україна. – 1985. – 25 грудня; Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.620.*

25 грудня (середа).

7. У с. Вільхівець Звенигородського району Черкаської області померла Килина Чорновіл, мати політв'язня В'ячеслава Чорновола. *Вісник репресій в Україні. – Нью-Йорк, 1985. – Вип.12. – С.5.*

4. Газета “Радянська Україна” опублікувала постанову ЦК КПУ і Ради міністрів Української РСР “Про присудження Державних премій УРСР в галузі науки і техніки 1984 року”. Премії присуджені: В галузі науки і техніки: 1. А. Самойленку, Д. Мартинюку, Б. Мосєнкову – за цикл робіт „Методи дослідження періодичних і квазіперіодичних коливань”; 2. Л. Пастуру, С. Гредескулу, І. Ліфшицю – за монографію „Введение в теорию неупорядоченных систем”; 3. Б. Ліщині, І. Краснобородьку, Г. Криштопі, В. Цегельнику, Е. Міхалевій, В. Харламову, М. Караваєву, П. Бондарю, А. Лендер, Н. Зотовій – за науково-технічну розробку, створення та промислове освоєння виробництва синтетичного метанолу під низьким тиском на базі переробки синтез-газу – відходу виробництва піролізного

ацетилену; 4. В. Дем'янчуку, Й. Головацькому, О. Вербицькому, Л. Курилюку, М. Зюзькевичу, Ф. Прищепі, Б.-Й. Гоцькому, М. Лебедю, П. Муляру, З. Яківцю – за відкриття та ефективну розвідку Яблунівського нафтогазоконденсатного родовища у Дніпровсько-Донецькій западині; 5. В. Хильку, О. Рубану, В. Загородньому, В. Королю, Ю. Дробноходу, В. Задніпрянцю, Б. Попову, І. Чужинову, В. Врублевському, В. Мазуру (по смертно) – за монографію „Ленинское учение об экономических основах социализма”; 6. М. Гулому, Д. Мельничуку, Д. Василенку, Г. Гуменюк, Л. Глухенькому – за розробку методів регуляції біосинтетичних процесів у організмі та впровадження створених на їх основі способів підвищення продуктивності сільськогосподарських тварин; 7. Р. Мармуру – за цикл наукових досліджень по розробці ефективних методів ультразвукової терапії і діагностики захворювань органа зору та їх широке впровадження у практику охорони здоров'я; 8. В. Масолу, В. Селіванському, П. Мостовому, Д. Ніколаєву, А. Бушлову, Л. Бобник, А. Савченку, М. Лозовику, Л. Ситнік, М. Дьяченку – за організацію промислового впровадження технологічних систем та комплексів по ефективному використанню вторинних ресурсів і відходів виробництва у народному господарстві Української РСР; 9. Б. Стогнію, І. Сироті, Є. Танкевичу, В. Черненку, В. Рогозі, В. Носачову, М. Сизинцеву, В. Руденку, О. Кох-Коханенку – за розробку теорії, принципів побудови та створення на їх основі нового покоління вимірювальних перетворювачів струму для сучасних електроенергетичних систем; 10. М. Шульгину, А. Безручку, О. Макаrchуку, В. Дорошенку, М. Курченку, В. Болботу, О. Шевченку – за створення та впровадження машин для відновлення асфальтобетонних покриттів (термопрофілювальників); 11. Є. Бондарю, В. Сарапуці, В. Шорнікову, Р. Кузьмінній, А. Романовському, М. Гулюку, М. Гопчаку, Т. Ладур, Л. Хворовій – за розробку та впровадження нової вискоєфективної технології кристалічної глюкози; 12. В. Єременку, Г. Лукашенку, О. Болгару, С. Гордієнку, В. Сидорку, Б. Феночці, Г. Баталіну, О. Белобородовій, В. Фесенку, А. Турчаніну – за цикл робіт „Дослідження з хімічної термодинаміки металевих сплавів і тугоплавких з'єднань”; 13. В. Андріяшеву, В. Стуку, А. Сергієнку, К. Гарусу, Г. Мансурову, М. Поповичу, О. Зінченку, В. Кожемі,

О. Персіону, В. Єфіменку – за розробку та впровадження індустріальних методів монтажу сталевих технологічних трубопроводів на об'єктах промислового будівництва країнської РСР; 14. Ф. Крігману, М. Гусєву, В. Назаренку, Г. Сьоміну, Б. Грядущому, Е. Теличку, О. Аносову, Ю. Іванову, І. Рохмістровій, В. Морєвій – за створення і масове впровадження на вугільних шахтах Донбасу індивідуальних засобів безперервного автоматичного контролю метану. За підручники для вищих навчальних закладів: 1. І. Рибалці, В. Довгополу – за підручник „Історія Української РСР” у двох частинах; 2. В. Мирному, Г. Козловському, В. Музикантову, С. Травнику, С. Никольському, М. Папазову, В. Шуригіну, Д. Оглобліну (посмертно), Г. Герасименку – за підручник „Маркшейдерское дело” (3-є видання). *Радянська Україна. – 1985. – 25 грудня.*

3. Повідомлялося про вклад у справу економії ресурсів, який внесли раціоналізатори Дрогобицького нафтопереробного заводу. Ними заощаджено понад 1 мільйон 350 тисяч кіловат-годин електроенергії, більше 5 тисяч гікалорій теплової енергії, близько 3,3 тисячі тонн умовного палива. *Радянська Україна. – 1985. – 25 грудня.*

27 грудня (п'ятниця).

3. На ВО “Ворошиловградтепловоз” збудовано магістральний локомотив нового типу УТЕ-10с потужністю 12 тис. к.с. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.620.*

Грудень.

4. У Миколаївській області відкрито картинну галерею народного художника СРСР Е. Кибрика. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.620.*

3. У м. Севастопіль завершено спорудження заводу залізобетонних виробів, одного з найбільших у республіці. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.620.*

3. У м. Іллічівськ Одеської області завершено будівництво першої черги найбільшого на Чорному морі рибного порту. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М.,*

Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.620.

1985.

8. Цей рік проголошений Роком Організації Об'єднаних Націй. *Радянська Україна. – 1985. – 17 лютого.*

1. Відбулися судові процеси над Г. Куценком, С. Корнієнком, В. Плосконосом, У. Германюком, Є. Айзенбергом і Л. Шраєром. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.). – К., 2000. – С.529.*

Перша половина 80-х рр.

4. У м. Київ, Херсонській та Закарпатській областях діяли осередки „Інтернаціонального революційного фронту”, очолюваного студенткою філософського факультету Київського державного університету ім. Т.Шевченка Т. Метельовою. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.). – К., 2000. – С.529.*

1985 – 1987.

8. Українську РСР обрано членом Комісії по населеним пунктам ЕКОСОС. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.620.*

8. Українську РСР обрано членом Комісії по транснаціональним корпораціям ЕКОСОС. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.620.*

1985 – 1988.

8. Українську РСР обрано членом Комісії ООН з питань народонаселення. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.620.*

8. Українську РСР обрано членом Комітету з природних ресурсів ЕКОСОС. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995. – С.620.*

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Радянська Україна. – 1985.
2. Українське слово. – Париж. – 1985.
3. Новий шлях. – Торонто. – 1985.
4. *С.Кульчицький, Ю.Павленко, С.Руда, Ю.Храмов*. Історія Національної академії наук України в суспільно-політичному контексті. 1918–1998. – К., 2000.
5. Історія Національної Академії наук України в суспільно-політичному контексті. 1918–1998. – К., 2000.
6. Історія Академії наук України. 1918-1993. – К., 1994.
7. *Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф.* Україна від найдавніших часів до сьогодення. – К., 1995.
8. *Данилюк Ю.З., Бажан О.Г.* Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.). – К., 2000.
9. Вісник Репресій в Україні / Редактор-упорядник Н.Світлична. – Нью-Йорк, 1984. – № 1-12.
10. Українська РСР на міжнародній арені. Збірник документів і матеріалів 1981–1985 рр. – К., 1988.
11. Відомості Верховної Ради Української РСР за 1985 рік.
12. Вісник Академії наук УРСР. – 1985 рік.

З М І С Т

<i>Смолій В.А.</i> Передмова	3
Від упорядників	5
<i>Руслана Маньковська.</i> Хроніка 1976	7
<i>Руслана Маньковська.</i> Хроніка 1977	35
<i>Руслана Маньковська.</i> Хроніка 1978	81
<i>Руслана Маньковська.</i> Хроніка 1979	129
<i>Руслана Маньковська.</i> Хроніка 1980	159
<i>Наталія Васильєва.</i> Хроніка 1981	187
<i>Наталія Васильєва.</i> Хроніка 1982	241
<i>Наталія Васильєва.</i> Хроніка 1983	289
<i>Наталія Васильєва.</i> Хроніка 1984	345
<i>Наталія Васильєва.</i> Хроніка 1984	402